

ІНТЕГРОВАНІЙ ЗВІТ 2015

Фінансові
та нефінансові
результати

DTEK

Зміст

Вступне слово	2
Вступне слово голови наглядових рад, генерального директора АТ «СКМ» Олега Попова	2
Вступне слово генерального директора ДТЕК Максима Тімченка	4
Про Групу ДТЕК	8
Про Групу ДТЕК	10
Ключові виробничі та фінансові показники	20
Основні досягнення та події за звітний період	22
Місія, бачення, цінності	26
Стратегія розвитку 2030	28
Топ-менеджмент Групи ДТЕК	36
Огляди макроекономіки та галузей	40
Макроекономічні показники України у 2015 році	42
Ринок вугілля	48
Ринок електроенергії	58
Ринок природного газу	78
Результати діяльності	88
Виробнича діяльність	90
Інвестиційні проекти	110
Аналіз фінансових результатів	126
Корпоративне управління	130
Структура корпоративного управління	132
Наглядові ради операційних компаній	134
Дивідендна політика	139
Сталий розвиток	140
Сталий розвиток	144
Суспільство	152
Співробітники	166
Охорона праці, промислова безпека та охорона здоров'я	172
Охорона довкілля	180
Стала енергетика	188

Вступне слово

Олег Попов
Голова
наглядової ради ДТЕК,
генеральний директор АТ «СКМ»

Дорогі колеги та партнери, пропоную до вашої уваги річний звіт Групи ДТЕК за 2015 рік.

Сьогодні всі вітчизняні компанії продовжують працювати у складних економічних та політичних умовах, що позначається на фінансових і виробничих результатах. У таких умовах головним викликом для ДТЕК було зберегти виробничий потенціал наших підприємств, щоб українці були забезпечені світлом і теплом, а співробітники своєчасно й у повному обсязі отримували зарплату.

Колектив ДТЕК зробив усе можливе, щоби країна успішно пройшла опалювальний сезон в умовах дефіциту як паливних, так і фінансових ресурсів. Енергетики й шахтарі компанії виконали величезну роботу для збереження стабільної роботи Об'єднаної енергосистеми України. Завдяки шахтарям ДТЕК станції, що працюють на газових марках вугілля, були повністю забезпечені паливом і працювали з підвищеним навантаженням. ТЕС на антрацитовому вугіллі накопичили в достатньому обсязі дефіцитний ресурс для проходження опалювального сезону – завдяки спільним зусиллям залізничників і ДТЕК щодо відновлення інфраструктури, зруйнованої під час бойових дій, було забезпечено постачання вугілля з українських шахт у зоні АТО.

Попри складну ситуацію, ДТЕК реалізував низку важливих проектів, які дають імпульс для розвитку всієї української енергетики, а отже – економіки всієї країни. Серед найважливіших проектів у вуглевидобутку – завершення першого етапу будівництва вентиляційної свердловини на шахті «Ювілейна», що відкриває доступ до розробки 19 млн тонн промислових запасів вугілля; завершення

промислових випробувань першого у світі нарізного фронтального комплексу для проведення монтажних камер в умовах тонких вугільних пластів. У теплової генерації – 2015 року в умовах військових дій було модернізовано енергоблок № 9 ДТЕК Курахівської ТЕС. У видобутку природного газу – введено в експлуатацію свердловину завглибшки 6 750 м. Раніше поклади газу на таких глибинах вважалися малоімовірними, а видобуток – недосяжним. Загалом 2015 року Група ДТЕК інвестувала понад 5 млрд грн у розвиток виробництва.

Компанія вкладає кошти не лише в модернізацію та нові напрями розвитку бізнесу, а й у стале зростання. 2015 року ДТЕК продовжив реалізацію проектів з охорони довкілля, охорони та безпеки праці, розвитку співробітників і соціального партнерства.

Крім того, ДТЕК разом з іншими бізнесами Групи СКМ, допомагав забезпечити максимальну допомогу всім мирним жителям Донбасу, які постраждали внаслідок військових дій. Насамперед – у партнерстві з Гуманітарним штабом Ріната Ахметова. Також енергетики та волонтери ДТЕК відновлювали зруйновані мережі й реалізували гуманітарні ініціативи з підтримки вимушених переселенців.

Я щиро хочу подякувати всій команді ДТЕК за самовіддану працю, громадянську мужність і справжній героїзм!

Максим Тімченко
Генеральний директор ДТЕК

Шановні колеги та партнери!

Представляючи результати роботи 2015 року, який став завершальним у реалізації першого етапу довгострокової стратегії розвитку Групи ДТЕК, хочу подякувати співробітникам за професіоналізм і самовіддачу, а партнерам та інвесторам – за конструктивний діалог і довіру.

2013 року ми перейшли від п'ятирічного горизонту планування до більш довгострокового, позаяк реалізація проектів в енергетиці потребує кількох років і значних інвестицій. При цьому створюються потужності, ефект від роботи яких впливатиме на економіку та соціальне життя країни впродовж десятиліть. Наша стратегія передбачає виконання трьох етапів у шести напрямках: енергетика, суспільство, клієнти, люди, ефективність і Україна «плюс». Я хотів би докладніше розповісти, що зроблено на першому етапі за 2013–2015 роки в кожному напрямі.

Енергетика

Наша компанія заслужено стала обличчям української енергетичної галузі. У тепловій генерації ми проводимо масштабну модернізацію. Це критично важливо для збереження маневрених потужностей в енергосистемі України, оскільки обладнання енергоблоків на 70–80 % відпрацювало свій ресурс. До 2016 року ми вже модернізували 17 енергоблоків. Це дозволило продовжити термін служби енергоблоків як мінімум на 15 років, збільшити потужність і знизити викиди пилу до рівня європейських вимог.

У видобутку вугілля ведеться комплексна робота з оновлення техніки та транспортного ланцюжка, спрямована на підвищення ефективності та безпеки праці шахтарів. Це забезпечило гірникам компанії найвищі показники в галузі – середня продуктивність щодо газових марок вугілля збільшилася з 2013 року на 9,8 % до 82,2 тонн/міс. на людину. Завдяки своєчасним інвестиціям вугіллям газової марки повністю забезпечено наші ТЕС, що дуже важливо для підняття навантаження

енергоблоків в умовах дефіциту антрацитів через військові дії.

Ми виконали план із диверсифікації портфеля активів. 2014 року завершено будівництво Ботієвської ВЕС потужністю 200 МВт. Це значуще досягнення як для ДТЕК, так і для розвитку нової галузі в українській енергетиці – відновлюваних джерел енергії. За цей період ми вийшли на перше місце з видобутку природного газу серед приватних компаній. Раніше жодній іншій недержавній компанії не вдавалося наблизитися до річного показника за обсягами видобутку в 1 млрд куб. метрів. Крім того, Нафтогазвидобування 2015 року ввело в експлуатацію найглибшу видобувну свердловину в Європі – 6 750 м.

Суспільство

Для нас важливо сприяти комплексному розвитку України та насамперед регіонів, де працюють підприємства компанії. Нам вдалося вибудувати стабільний діалог і співпрацю з місцевими громадами. Відносини партнерства дозволяють розв'язувати проблеми та підвищувати якість життя людей, створювати умови для розвитку. У 2013–2015 роках ДТЕК зосередився на реалізації трирічних стратегій соціального партнерства з територіями діяльності компанії, щоб міста стали комфортними для життя. Було виділено п'ять основних напрямів співпраці: енергоефективність у комунальному секторі, охорона здоров'я, підтримка соціально значущої інфраструктури, розвиток бізнес-середовища, підвищення активності місцевих громад. Ми бачимо, що ці напрями не тільки довели свою ефективність, але і стали актуальнішими в умовах кризи. 2015 року компанія виступила ініціатором і профінансувала розробку стратегій розвитку територій бізнесу на наступні 3–5 років. У стратегіях визначено ключові точки зростання, які дадуть максимальний ефект для економіки та соціальної сфери міст, щоб надалі вони були стійкішими й успішнішими.

Клієнти

Ми хочемо бути ближчими до наших споживачів і прагнемо забезпечити високий рівень задоволеності якістю обслуговування, тому проводимо системну роботу в цьому напрямі. 2013 року компанія відкрила перші сучасні центри обслуговування клієнтів (ЦОК) і розширила географію покриття веб-сервісів. На сьогодні всі районні відділення енергозбуту наших дистрибуційних компаній перетворені на ЦОКи, що працюють за принципом «єдиного вікна», а веб-сервіс доступний у кожному місті для всіх споживачів. Крім того, було організовано сучасні контакт-центри, які повністю охопили Київ і Дніпропетровську область. Таким чином, до 2016 року дистрибуційні підприємства компанії було приведено до єдиних стандартів роботи – перетворено організаційну структуру та сформовано функцію роздрібного продажу.

Крім того, 2015 року ми запропонували нашим клієнтам нову послугу – енергосервіс. Київенерго для підвищення рівня енергозбереження в житловому секторі впровадило послугу енергоаудиту будівель. Загалом пропозиція такої послуги від постачальника енергії є унікальною серед українських дистрибуційних компаній. Послуга рекомендована всім клієнтам, які потребують кваліфікованої допомоги для визначення джерел втрат енергії та способів їх усунення. Також на базі нашої проектно-групи з енергоефективності створено компанію ДТЕК ЕСКО, яка виконуватиме енергосервісні функції як для Групи СКМ, так і для замовників з усієї України.

Другий складник роботи з клієнтами – підвищення надійності і якості електропостачання. На першому етапі реалізації довгострокової стратегії розвитку підприємства зосередилися на будівництві та реконструкції енергомереж, щоб ліквідувати енергодефіцитні ділянки та знизити втрати. Це дозволило створити додаткові потужності для підключення нових абонентів, а також підвищити якість електропостачання. Наприклад, 2015 року індекс середньої тривалості відключень споживачів знижено майже на 8% проти 2013 року – до 130,5 хвилини, а фактичні втрати в мережах на 35% нижчі за середній показник в Україні.

Люди

Охорона праці та промислова безпека – найважливіший пріоритет у роботі компанії. Для нас безпека співробітників – не повинність, а ідеологія. Наше завдання – безпечне поводження на виробництві стало звичкою кожного. Саме тому в 2013–2015 роках ми сконцентрувалися на побудові культури безпеки праці, і сьогодні умови роботи практично на всіх виробничих підприємствах Групи ДТЕК відповідають вимогам міжнародного стандарту OHSAS:18001. Для оцінювання досягнення цілей з охорони праці на всіх рівнях управління компаній функціонують комітети з безпеки праці: на кожному підприємстві, у кожній виробничій дирекції та при наглядових радах. За цей період коефіцієнт частоти виробничого травматизму знизився на 35%, до 0,44.

Наші підприємства працюють у складних галузях, і ми постійно оновлюємо виробництво сучасною технікою. Важливо, щоб співробітники були експертами у своїй галузі, яким можна довірити проект будь-якої складності. Задля цього компанія створила систему безперервного персонального розвитку на всіх рівнях – від інституції наставництва на підприємствах до програм MBA для менеджерів. Наприклад, у 2012–2014 роках ми реалізували унікальний проект комплексної модернізації системи навчання на виробництві. Академія ДТЕК відкрила 14 навчальних центрів, де щорічно навчаються приблизно 50 тис. робітників та інженерно-технічних працівників. Ми розробили корпоративні професійні стандарти, які враховують вимоги сучасного виробництва. Цей досвід дозволив підготувати 8 освітніх стандартів для робітничих професій, що затверджені Міністерством освіти і науки України як державні.

Я можу з упевненістю сказати: бізнес забезпечений кваліфікованими робітниками і керівниками початкової та середньої ланки завдяки корпоративній системі виробничого навчання. Уже підготовлено внутрішніх кандидатів на понад 70% ключових посад.

Ефективність

Ефективність виробництва, інвестицій та управління – основа успішного розвитку Групи ДТЕК. Розширення напрямів діяльності зажадало від нас серйозного перегляду моделі управління, і ми провели реорганізацію у два етапи. 2013 року було завершено процес переведення виробничих підприємств на єдині операційні стандарти й уніфіковано бізнес-процеси, що дозволило успішно інтегрувати нові активи та підвищити швидкість прийняття рішень. Потім, 2014 року, було впроваджено нову модель корпоративного управління – сформовано стратегічний холдинг і три операційні компанії у вуглевидобутку, теплової енергетиці та дистрибуції, а також у відновлюваній енергетиці та видобутку газу. Це дозволило розділити функції стратегічного планування й операційної діяльності, що уможливило ефективний розподіл зусиль.

Також на підвищення ефективності роботи спрямована побудова системи безперервного вдосконалення й ощадливого виробництва «Новатор». Успішне майбутнє компанії безпосередньо залежить від нашого вміння конкурувати, використовувати передовий світовий досвід управління бізнесом та ресурсами, вчасно відсікати неефективні практики. Водночас дуже важливим є послідовно розвивати не тільки виробництво, але й потенціал співробітників, залучати їх до покращення. Хто, як не самі співробітники, знає краще, що можна вдосконалити на своїй ділянці роботи? 2013 року команди фахівців ДТЕК Луганської ТЕС і ШУ Тернівське розробили пропозиції щодо вдосконалення виробничих процесів на своїх підприємствах – так стартували перші пілотні проекти «Новатора». Сьогодні «Новатор» охоплює 43 підприємства та представлений у кожній галузі, де працює ДТЕК Енерго, – видобуток і збагачення вугілля, генерація та дистрибуція електроенергії. Принципи безперервного вдосконалення й ощадливого виробництва закріплюють у регламентних документах, і цих принципів навчають усіх співробітників. Економічний ефект від цього проекту за 2013–2015 роки сягнув майже 1 млрд грн.

Україна «плюс»

Україна залишається основним ринком компанії, водночас ми прагнемо розвивати торговельні зв'язки із зовнішніми ринками. Для забезпечення прямого виходу на енергетичні ринки Європи в червні 2013 року було створено трейдингову компанію у Швейцарії DTEK Trading SA, а в першій половині 2014 року почалося тестове постачання електроенергії на внутрішній оптовий ринок Угорщини. З другої половини 2014 року у зв'язку з дефіцитом антрацитового вугілля і потужності в Об'єднаній енергосистемі України через військові дії співпрацю за зовнішньо-економічними контрактами було суттєво обмежено, щоби забезпечити внутрішніх споживачів. Ми бачимо, що з листопада 2015 року формуються передумови для відновлення постачання європейським споживачам у зв'язку з виникненням профіциту в енергосистемі України.

Окремо хочу сказати про роботу компанії в умовах військових дій – наші підприємства витримали вкрай непростий для себе іспит. Я можу з гордістю сказати, що співробітники працювали в умовах наднавантаження і не підвели ні компанію, ні країну. Шахтарі та енергетики ДТЕК повністю виконали свої зобов'язання, і це стало вагомим внеском в успішне проходження опалювального сезону країною. Ми впоралися з головним викликом для теплової генерації – забезпеченням українців електроенергією в умовах дефіциту антрацитового вугілля. Наші енергетики відновлювали лінії електропередачі та підстанції, зруйновані військовими діями, тому що наявність електроенергії стала запорукою виживання людей, що опинилися в зоні конфлікту.

ДТЕК не словом, а ділом довів, що ми – компанія, яка працює для людей. Ми завжди спрямовуємо нашу енергію на досягнення реальних результатів, аби забезпечити українців світлом і теплом. Відданість нашим цінностям – професіоналізм, прагнення вдосконалюватися, відповідальність, згуртованість і відкритість – дають віру в успіх!

Про Групу ДТЕК

Про Групу ДТЕК

01

Ключові
виробничі
та фінансові показники

02

Основні досягнення
та події за звітний період

03

Місія,
бачення, цінності

04

Стратегія
розвитку 2030

05

Топ-менеджмент Групи ДТЕК

06

ДТЕК – стратегічний холдинг, що керує трьома операційними компаніями з активами у вуглевидобутку, тепловій енергетиці й дистрибуції, а також в альтернативній енергетиці та видобутку газу. ДТЕК робить значний внесок у досягнення енергонезалежності та енергоефективності економіки України.

118 тис. осіб працюють на підприємствах Групи ДТЕК у 10 регіонах України. ДТЕК – один із найкращих роботодавців в Україні за рейтингами ділових видань та міжнародної аудиторської компанії EY.

Компанія впроваджує найкращі світові стандарти управління й ефективності, працюючи прозоро та відкрито. ДТЕК бере активну участь у діяльності європейських бізнес-асоціацій, включно з EURELECTRIC і EURACOAL. Компанія – член Європейської бізнес-асоціації та Американської торговельної палати, Асоціації «Європейсько-українське енергетичне агентство» і Бізнес-ради США–Україна.

ДТЕК дотримується принципів сталого соціального розвитку і є учасником Глобального договору ООН. Побудова довірчих відносин із суспільством – необхідна умова діяльності компанії, і цю довіру

вибудовують через системне соціальне партнерство з органами місцевого самоврядування та мешканцями. Соціальні інвестиції компанія здійснює у п'ятьох ключових напрямках: енергоефективність у комунальному секторі, охорона здоров'я, підтримка соціально значущої інфраструктури, розвиток бізнес-середовища, а також підвищення активності громад.

ДТЕК входить до складу фінансово-промислової групи СКМ, акціонером якої є Рінат Ахметов.

Структура Групи ДТЕК

Ключові завдання стратегічного холдингу:

- довгострокове планування;
- розвиток нових бізнесів;
- управління портфелем інвестицій і залучення довгострокового фінансування;
- розвиток управлінських талантів;
- управління репутацією;
- взаємодія з центральними органами влади.

Ключові завдання операційних компаній:

- підвищення операційної ефективності;
- формування галузевої експертизи;
- реалізація інвестиційних проектів;
- професійне зростання співробітників;
- самостійність у виробничих і управлінських питаннях.

Стратегічний холдинг є 100-відсотковим власником трьох операційних компаній. Така структура дає змогу стратегічному холдингу в повному обсязі керувати всім бізнесом і вести довгострокове планування, водночас кожна з трьох компаній стає центром галузевої експертизи та фокусується на операційній діяльності.

* Компанії, що здійснюють сервісні та трейдингові функції.

31
шахта

13
вуглезбагачувальних
фабрик

10
ТЕС

2
ТЕЦ

1
ВЕС

6
підприємств
із дистрибуції
електроенергії

3
родовища
газу

118
тис. робочих місць

”

Розвиваючи наші підприємства, ДТЕК інвестує в українську економіку, в українську енергетику, у міста діяльності наших підприємств. Це створює потенціал, який буде потрібним і корисним упродовж тривалого часу.

“

Максим Тімченко,
генеральний директор ДТЕК

Сфери діяльності підприємств Групи ДТЕК

ДТЕК Енерго. Вуглевидобуток, тепла енергетика та дистрибуція

Основна продукція ДТЕК Енерго – кіловат-година. Компанія створила повний виробничий цикл: від видобутку і збагачення вугілля до генерації та дистрибуції електроенергії. Управління підприємствами у вугільному секторі, теплової генерації та дистрибуції електроенергії здійснює ДТЕК Енерго.

Видобуток і збагачення вугілля

ДТЕК Енерго видобуває енергетичне та коксівне вугілля марок Г, ДГ, П, А, яке збагачує на власних фабриках компанії. Сумарні промислові запаси вугілля на родовищах компанії становлять 1 691 млн тонн, з них на вугілля газової марки припадає 1 050 млн тонн, антрацит і пісне вугілля – 641 млн тонн. Компанія – один з найбільших європейських виробників на ринку антрациту.

Вугілля видобувають 6 підприємств в Україні та 2 у РФ. Вугілля газових марок видобувають гірники ДТЕК Павлоградвугілля (Дніпропетровська обл.), ДТЕК Добропіллявугілля і ТДВ «Шахта «Білозерська» (Донецька обл.). Антрацит видобувають ДТЕК Ровенькиантрацит, ДТЕК Свердловантрацит (Луганська обл.), а також ШУ «Обуховське» (РФ). Видобуток пісного вугілля веде ДТЕК Шахта Комсомолец Донбасу (Донецька обл.).

До сегменту збагачення вугілля входять 13 збагачувальних фабрик.

Сумарні промислові запаси вугілля на родовищах компанії

1,69 млрд тонн

Вугільну продукцію ДТЕК Енерго споживають ТЕС компанії, а також підприємства енергетичного, металургійного, хімічного, будівельного, сільськогосподарського секторів з України, країн СНД, Європи, Азії, Північної та Південної Америки, Північної Африки.

Генерація електроенергії

Виробничі потужності компанії в теплової генерації представлені ДТЕК Східенерго, ДТЕК Дніпроенерго, ДТЕК Західенерго, Київенерго та Миронівською ТЕС у складі ДТЕК Донецькобленерго. Загальна встановлена потужність генерувальних підприємств перевищує 18 ГВт.

Вироблена електроенергія постачається в Об'єднану енергосистему України, оперативне диспетчерське управління якою здійснює Національна енергетична компанія «Укренерго». Електроенергію продають на оптовому ринку електроенергії, оператором якого є державне підприємство «Енергоринок». Електроенергія, вироблена на Бурштинській та Добротвірській ТЕС ДТЕК Західенерго, постачається споживачам Львівської, Івано-Франківської та Закарпатської областей, а також може передаватися на експорт. ДТЕК Бурштинська ТЕС успішно працює у виділеному енергоострові, який синхронізовано з європейською енергосистемою ENTSO-E.

Загальна встановлена потужність генерувальних підприємств ДТЕК Енерго перевищує

18 ГВт

Основне паливо для ТЕС ДТЕК Енерго – вугілля. Його частка в паливному балансі генерувальних підприємств склала 98,1% за результатами 2015 року. Вугілля газових марок для виробництва електроенергії використовують 6 ТЕС: Зуївська*, Курахівська (ДТЕК Східенерго), Запорізька (ДТЕК Дніпроенерго), Бурштинська, Добротвірська і Ладжинська (ДТЕК Західенерго). Криворізька ТЕС (ДТЕК Дніпроенерго) споживає вугілля марки П; Луганська ТЕС (ДТЕК Східенерго) і Придніпровська ТЕС (ДТЕК Дніпроенерго) – антрацит і вугілля пісних марок; Миронівська ТЕС (ДТЕК Донецькобленерго) – вугілля пісних і газових марок.

Питома вага газу й мазуту у виробництві електроенергії – 1,9%. Вони використовуються на ТЕС компанії для запалення вугілля. ТЕЦ Київенерго працюють на природному газі.

Дистрибуція електроенергії

До складу компанії входять 6 дистрибуційних підприємств: ДТЕК Донецькобленерго*, ДТЕК Високовольтні мережі*, ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля*, ДТЕК Дніпрообленерго, Київенерго, ДТЕК Крименерго**. Підприємства закуповують електроенергію на оптовому ринку електроенергії України та постачають її кінцевим споживачам.

Протяжність електромереж ДТЕК Енерго

129,5 тис. км

Дистрибуційні підприємства компанії обслуговують 4,4 млн клієнтів – металургійні, вугільні та машинобудівні заводи, а також підприємства й населення в Донецькій та Дніпропетровській областях. Київенерго забезпечує повний цикл енерго- та теплопостачання столиці України.

Сукупна протяжність мереж дистрибуційних підприємств ДТЕК Енерго становить 129,5 тис. км, а загальна трансформаторна потужність перевищує 34,4 тис. МВА.

Компанія забезпечує надійність електропостачання споживачам і створює додаткові потужності для підключення нових абонентів, розвиваючи електромережі.

Теплопостачання

ТЕС ДТЕК Енерго реалізують теплову енергію в містах, у яких вони розташовані, комунальним підприємствам, юридичним особам і населенню. Водночас розподіл і транспортування тепла до споживачів здійснюються мережами теплопроводів, що перебувають переважно в комунальній власності.

Підприємства Групи ДТЕК стали обличчям галузі. ДТЕК дав шахтарям сучасне обладнання, реалізував масштабну програму модернізації ТЕС, побудував найпотужнішу вітроелектростанцію, пробував надглибокі свердловини для видобутку газу. Реалізувати такі проекти було б неможливо без праці та самовіддачі співробітників.

* На території, тимчасово невідконтрольній українській владі, енергетичні підприємства діють у межах постанови Кабінету Міністрів України № 263 від 7 травня 2015 року «Про особливості регулювання відносин у сфері електроенергетики на території, де органи державної влади тимчасово не здійснюють або здійснюють не в повному обсязі свої повноваження».

** 21 січня 2015 року владою Криму було прийнято рішення про те, що рухоме і нерухоме майно ДТЕК Крименерго буде враховуватися як власність Республіки Крим.

ДТЕК ВДЕ. Відновлювана енергетика

У сфері альтернативної енергетики ДТЕК фокусується на розвитку проектів у вітрогенерації. Реалізує проекти дочірня компанія ТОВ «Вінд Плауер». Компанія побудувала Ботієвську ВЕС (Запорізька обл.) встановленою потужністю 200 МВт.

Встановлена потужність
Ботієвської ВЕС

200 МВт

Сьогодні Ботієвська ВЕС – найбільша вітроелектростанція в Україні, а також входить до топ-5 найбільших вітропарків Центральної та Східної Європи. У планах компанії розширити Ботієвський енерговузол на 300 МВт.

Будівництво Ботієвської ВЕС є пілотним проектом компанії у вітроенергетиці. Станція входить до складу вітропарку ДТЕК Приазовський, який також включає Приморську ВЕС (200 МВт) і Бердянську ВЕС (150 МВт). Зараз ці станції перебувають на стадії девелопменту проектів будівництва.

634 млн кВт·год «зеленої» електроенергії видала Ботієвська ВЕС 2015 року. Стільки електроенергії використовував такий промисловий центр, як-от Запоріжжя, упродовж п'яти місяців 2015 року.

ДТЕК Нафтогаз. Видобування газу

Першочергові завдання нафтогазового бізнесу ДТЕК – забезпечити природним газом підприємства групи СКМ. ДТЕК Нафтогаз – керівна компанія цього бізнесу, що вивчає та реалізовує перспективні проекти, а також опікується питаннями розвитку інвестиційного середовища в галузі. Основний виробничий актив компанії – ПрАТ «Нафтогазвидобування», яке розробляє ліцензійні ділянки на Семиренківському та Мачухському родовищах (Полтавська обл.). Доведені запаси природного газу (категорії С1, С2) становлять 26 млрд куб. метрів.

Нафтогазвидобування – перше в Україні за обсягами видобутку газу серед приватних підприємств. Станом на січень 2016 року компанія експлуатує 20 свердловин. Видобутий газ очищують і приводять до вимог стандартів на трьох установках підготовки газу – УКПГ Мачухська, УКПГ Семиренківська і УКПГ Олефірівська.

Доведені запаси природного газу
(категорії С1, С2) складають

26 млрд куб. метрів

З метою вивчення та розробки нових нафтогазових ділянок було створено ТОВ «Нафтогазрозробка». Компанія на аукціоні, проведеному 24 липня 2015 року Державною службою геології та надр України, одержала право на геологічне вивчення з подальшим видобуванням вуглеводнів на Хорошівській площі (Харківська обл.). Ресурси Хорошівської площі оцінюють у 761 млн куб. метрів природного газу і 495 тис. тонн нафти (категорія С3). 2016 року компанія має намір почати геолого-геофізичні дослідження на цій ділянці.

Географія діяльності виробничих підприємств Групи ДТЕК

Київ:

Генерація та дистрибуція електричної і теплової енергії

Київенерго

Дніпропетровська область:

Видобуток і збагачення вугілля

ДТЕК Павлоградвугілля:
ШУ Першотравенське,
ШУ Павлоградське,
ШУ Дніпровське,
ШУ Тернівське,
ШУ ім. Героїв Космосу;
ЦЗФ Павлоградська

Генерація електроенергії

ДТЕК Дніпроенерго:
Криворізька ТЕС,
Придніпровська ТЕС

Дистрибуція електроенергії

ДТЕК Дніпрообленерго

Донецька область:

Видобуток і збагачення вугілля

ДТЕК Добропіллявугілля та ТОВ «Шахта Білозерська»:
ШУ Білозерське,
ШУ Добропільське;
ДТЕК Добропільська ЦЗФ;
ДТЕК Шахта Комсомолець Донбасу;
ШУ і ЦЗФ Комсомолець Донбасу;
Моспинське вуглепереробне підприємство;
ЦЗФ Курахівська;
ДТЕК Октябрська ЦЗФ

Генерація електроенергії

ДТЭК Східенерго:
Курахівська ТЕС,
Зуївська ТЕС;
ДТЕК Донецькобленерго:
Миронівська ТЕС

Дистрибуція електроенергії

ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля;
ДТЕК Донецькобленерго;
ДТЕК Високовольтні мережі

Луганська область:

Видобуток і збагачення вугілля

ДТЕК Ровенькиантрацит:
ШУ Ровеньківське,
ШУ Ясенівське,
ЦЗФ Комендантська,
ГЗФ Ровеньківська,
ГЗФ Вахрушевська;
ДТЕК Свердловантрацит:
ШУ Червонопартизанське,
ШУ Свердловське,
ЦЗФ Свердловська,
ГЗФ Центросоюз,
ГЗФ Червоний партизан

Генерація електроенергії

ДТЕК Східенерго:
Луганська ТЕС

Львівська область:

Генерація електроенергії

ДТЕК Західенерго:
Добротвірська ТЕС

Полтавська область:

Видобування газу

Нафтогазвидобування

 – видобування газу

 – дистрибуція електроенергії

 – генерація електроенергії

 – видобуток і збагачення вугілля

 – відновлювальна енергетика

Вінницька область:

Генерація електроенергії

ДТЕК Західенерго:
Ладизинська ТЕС;
Ладизинська ГЕС

Запорізька область:

Генерація електроенергії

ДТЕК Дніпроенерго:
Запорізька ТЕС;
Вінд Пауер: Ботіївська ВЕС

Івано-Франківська область:

Генерація електроенергії

ДТЕК Західенерго:
Бурштинська ТЕС

Харківська область:

Видобування газу

Нафтогазрозробка

АР Крим:

Дистрибуція електроенергії

ДТЕК Крименерго

РФ:

Видобуток і збагачення вугілля

ВАТ «Шахтоуправління «Обуховська»;
ВАТ «Донський антрацит»,
включно з ТОВ «Сулінантрацит»;
ШУ і ЦЗФ Обуховська

Ключові виробничі та фінансові показники 02

Видобуток вугілля

28,7

млн тонн

Генерація електроенергії (відпуск)

38,3

млрд кВт·год

Видобуток газу

1,3

млрд куб. метрів

Дистрибуція електроенергії

45,1

млрд кВт·год

Основні фінансові показники

Виторг – 95 375 млн грн

ЕВІТДА – 7 508 млн грн

Чистий збиток – 41 890 млн грн

Активи – 119 757 млн грн

Капітальні інвестиції – 5 015 млн грн

Сплачено податків – 14 455 млн грн

Основні досягнення та події за звітний період 03

Березень

Конференція ДТЕК «Роль активності місцевих громад у розвитку територій» стала майданчиком для діалогу між владою, місцевим самоврядуванням, бізнесом і громадськими організаціями. Найбільш актуальні теми конференції – можливість добровільного об'єднання громад, децентралізація влади, співпраця з державним Фондом регіонального розвитку. Учасники також обговорювали результати проектів, реалізованих спільно з ДТЕК у межах трирічних стратегій соціального партнерства на 2013–2015 роки.

Квітень

ДТЕК успішно завершив переговори щодо реструктуризації єврооблігацій на 200 млн дол. США, термін погашення яких припадав на квітень 2015 року. Обмін схвалили 91,14% власників, які мають право брати участь у тендері на реструктуризацію цінних паперів.

ДТЕК увійшов до топ-5 рейтингу «Найпривабливіших роботодавців України-2015» за результатами опитування професіоналів технічних і природничих спеціальностей. Рейтинг складено компанією Universum, що спеціалізується на дослідженнях у сфері брендингу роботодавця, у партнерстві з кадровим порталом HeadHunter Україна.

Унікальну пошукову свердловину № 17 на Семиренківському газоконденсатному родовищі введено в дослідну експлуатацію. Ця свердловина завглибшки 6 750 м стала найглибшою у Європі серед свердловин, з яких отримано промисловий приплив газу.

Відновлено електропостачання вентиляційного стовбура № 3 (ВС-3) на ДТЕК Шахта Комсомолец Донбасу, яка неодноразово зазнавала обстрілів під час бойових дій. Це дозволило запустити вентиляційну установку № 2 і розгазувати мережу гірничих виробок шахти. Потім для відновлення видобутку пісного вугілля проведено обстеження виробок, розпочато роботи з відкачування води та ремонту обладнання. Поновлення видобутку пісного вугілля дозволило накопичити на теплоелектростанціях України дефіцитний ресурс у достатньому обсязі для проходження опалювального сезону 2015/2016. Доставляння необхідних матеріалів проводили на підставі тимчасового порядку здійснення контролю за переміщенням осіб, транспортних засобів і вантажів уздовж лінії зіткнення в межах Донецької та Луганської областей.

Травень

Завершено реконструкцію енергоблока № 9 ДТЕК Курахівської ТЕС. Завдяки технічному переоснащенню потужність блока підвищилася на 15 МВт до 225 МВт; водночас питома витрата палива на виробництво електроенергії скоротилася на 6%. Викиди вугільного пилу знижено в 40 разів до рівня вимог європейської Директиви 2001/80/ЕС.

Реалізовано перший етап будівництва вентиляційної свердловини на шахті «Ювілейна» – пробурено свердловину, змонтовано копер (споруда для підймання та опускання людей, матеріалів і обладнання), запущено вентилятор. Будівництво свердловини відкриває доступ до 19 млн тонн промислових запасів вугілля.

Київенерго завершило будівництво на ТЕЦ-5 комплектної розподільчої установки елегазової 330 кВ. Це підвищило надійність і якість електропостачання Києва завдяки посиленню зв'язку столичної системи електропостачання з Об'єднаною енергосистемою України.

Червень

Завершено випробування першого у світі комплексу нарізного фронтального (КНФ). Випробування проходили в різних гірничо-геологічних умовах – з вересня 2013 року на шахті «Степовій», потім на шахті «Ювілейній». Розробку принципово нового обладнання для проведення монтажних камер в умовах тонких вугільних пластів з ініціативи ДТЕК виконав Corum Group.

Серпень

Нафтогазрозробка, що входить до Групи ДТЕК, одержала право на геологічне вивчення з подальшим видобуванням нафти й газу на Хорошівській площі. За категорією С3 ресурси оцінюють у 761 млн куб. метрів природного газу та 495 тис. тонн нафти. Щоб оцінити реальні можливості видобутку, необхідно провести геолого-геофізичні дослідження.

ДТЕК здійснив постачання антрациту через залізничний перехід Микитівка–Майорська. Завдяки спільним зусиллям залізничників і ДТЕК відновлено рух потягів на цій ділянці дороги, зруйнованій бойовими діями 2014 року, що дозволило збільшити вивезення вугілля із зони АТО і накопичити на складах ТЕС обсяг, достатній для проходження опалювального сезону 2015/2016.

Вересень

ДТЕК уклав договір про партнерство з Івано-Франківським національним технічним університетом нафти і газу. Співпраця буде здійснюватися за трьома напрямками: підготовка молодих фахівців; підвищення кваліфікації співробітників нафтогазової галузі; проведення спільних науково-дослідних розробок, реалізація науково-технічних проектів і досліджень.

Перетворено організаційну структуру та функції продажу на рівні центрів обслуговування клієнтів (ЦОК): районні відділення енергозбуту ДТЕК Дніпрообленерго і ДТЕК Донецькобленерго перетворено на ЦОКи. Триває налагодження процесів продажу й обслуговування клієнтів відповідно до затверджених Стандартів якості обслуговування клієнтів.

Жовтень

Нафтогазвидобування, що входить до Групи ДТЕК, завершило широкоазимутальну 3D-сейсмозвідку на Мачухській і Семиренківській ліцензійних ділянках для освоєння ресурсного потенціалу великих глибин (до 6 500–7 000 м). Це унікальні для України роботи за рівнем технологій, масштабами та складністю.

Листопад

Проект «Енергоефективні школи» здобув гран-прі всеукраїнського конкурсу «Найкращі соціальні проекти України». Конкурс проводився за підтримки Міністерства соціальної політики України. Компанія реалізує проект з 2013 року. Суть проекту – учні 6–8 класів вивчають енергоефективність у теорії та на практиці: виконують лабораторні роботи, проводять інформаційні кампанії у школах і пришкольніх мікрорайонах, беруть участь у конкурсі шкіл зі скорочення споживання електроенергії, вчать проводити тепловий аудит будівель, розробляють проекти з підвищення енергоефективності приміщень школи. Для реалізації найкращих із них компанія виділяє гранти.

ДТЕК Енерго увійшов до десятки найкращих компаній України з управління проектами з-поміж 654 компаній-учасників рейтингу проектного менеджменту. Дослідження проводили компанії Spider Ukraine і PMI Kyiv Chapter (Київське відділення Project Management Institute), за підтримки Всесвітньої асоціації з управління проектами PMI.

Київенерго завершило проект зі встановлення понад 3 000 будинкових вузлів обліку теплової енергії, а також узяло на комерційний облік понад 4 000 вузлів. Як результат – 90% споживачів розраховуються за фактично спожите тепло і Київ посідає одну з провідних позицій в Україні за рівнем оснащеності житлового сектору лічильниками тепла.

Грудень

Волонтерські проекти ДТЕК «Чисте місто» та «Збери дитину до школи» для дітей-переселенців із зони АТО перемогли на всеукраїнському конкурсі «Корпоративне волонтерство в Україні 2014–2015». Конкурс ініційовано Фондом Східна Європа у партнерстві з мережею Глобального договору ООН в Україні та Українським форумом благодійників. Конкурс збирає найкращі практики бізнесу, які допомагають розв'язувати гострі соціальні та екологічні проблеми суспільства, залучаючи експертизу провідних компаній.

Міністерство освіти і науки України у 2015 році затвердило 5 освітніх стандартів, розроблених ДТЕК, як державні. Зокрема, для спеціальностей: ГОВ, прохідник, машиніст підземних установок, електромонтер з експлуатації електролічильників і електромонтер з обслуговування підстанцій. Вимоги до цих професій, зміст і якість трудової діяльності визначили фахівці та керівники виробничих і технічних служб підприємств Групи ДТЕК.

ДТЕК Високовольтні мережі виконав технічне переоснащення ВРП-150 кВ підстанції «Дніпровська», яка є системотвірною підстанцією Павлоградського енергетичного вузла. Вона пов'язує кілька електричних підстанцій і водночас забезпечує електроенергією низку шахт, підприємств і населення Дніпропетровської області. Роботи спрямовано на покращення надійності електропостачання споживачів.

Гуманітарний внесок компанії

Енергетики й волонтери ДТЕК відновлювали зруйновані мережі та реалізували гуманітарні ініціативи для підтримки вимушених переселенців. Також компанія разом із бізнесами Групи СКМ брала активну участь у роботі Гуманітарного штабу Ріната Ахметова «Допоможемо», створеного для надання максимальної допомоги всім мирним жителям Донецької та Луганської областей, постраждалим унаслідок військових дій.

Енергетики

Відновлено та під'єднано до живлення 582 високовольтні лінії, 554 підстанції

Пошкоджені електроустановки відновлювалися силами ДТЕК Донецькобленерго, ДТЕК Високовольтні мережі та ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля. Підприємства і далі виконують аварійно-відновлювальні роботи та постачають електроенергію споживачам.

Волонтери

Волонтери компанії ініціювали збір теплих речей і взуття для вимушених переселенців, а також шкільного приладдя для дітей-переселенців.

Зібрано та передано понад 2 500 предметів одягу, взуття та більш ніж 600 найменувань канцтоварів для школярів.

За підтримки ДТЕК проведено виставку творчих робіт переселенців із зони АТО «Краса врятує світ». Кошти від продажу робіт було спрямовано на надання допомоги переселенцям.

28 майстрів із міст Донбасу взяли участь у виставці, понад 200 творів було представлено в різних техніках і напрямках.

Місія

Ми працюємо в ім'я прогресу та процвітання суспільства.

Наша енергія несе людям світло та тепло.

Бачення

Ми – українська компанія, що динамічно розвивається та прагне до лідерства на європейських енергетичних ринках. В основі нашого успіху – люди, ефективність, передові технології.

Цінності

Професіоналізм

Наші співробітники мають глибокі професійні знання, відповідально й сумлінно ставляться до своїх обов'язків, якісно та своєчасно виконують поставлені завдання.

Ми прагнемо до досягнення найкращих результатів за умови оптимального використання людських, природних і фінансових ресурсів.

Відповідальність

Ми будуємо свою діяльність на розумінні того, що всі наші зусилля мають відповідати інтересам суспільства. Ми несемо відповідальність за якість роботи й дотримання корпоративних норм, за виконання своїх зобов'язань, за ощадливе використання ресурсів і чистоту довкілля. Ми відповідальні за тих, хто робить нашу компанію успішною, – наших співробітників.

Прагнення вдосконалюватися

Ми створюємо умови для розвитку талантів і здібностей наших співробітників, упроваджуємо найперспективніші технології, удосконалюємо виробничі й управлінські процеси. Розвиваючи бізнес, ми вселяємо впевненість у наших співробітників і робимо внесок в успішний розвиток України.

Згуртованість

Ми цінуємо командний дух, єдність і згуртованість. Тільки в команді ми можемо домогтися високих результатів. Разом нам цікаво і працювати, і відпочивати. Багатогранність досвіду та знань кожного створюють загальний потенціал розвитку компанії. Усіх співробітників компанії поєднують ідея та мета, до якої ми прагнемо рівною мірою, розуміючи й підтримуючи один одного.

Відкритість

Ми відкрито інформуємо наших співробітників, партнерів, акціонерів та інші зовнішні зацікавлені сторони про важливі питання розвитку нашої компанії, створюючи основу для довірчої співпраці. Ми діємо, спираючись на принципи, зрозумілі нашим співробітникам і партнерам.

Концепція розвитку

ДТЕК буде активно розвиватися в Україні з виходом на ринки сусідніх країн як диверсифікована та забезпечена паливом енергетична компанія.

ДТЕК буде орієнтуватися на продаж електроенергії всім категоріям споживачів, підтримуючи високі стандарти сервісу та вибудовуючи сильний роздрібний бренд.

ДТЕК буде підтримувати та розвивати ключові чинники успіху: талант і потенціал співробітників та ефективність виробництва, інвестицій, управління.

ДТЕК братиме участь у реформуванні та модернізації економіки України, соціальному розвитку регіонів діяльності, просуванні найкращих стандартів у промисловій та екологічній безпеці.

Етапи та пріоритети корпоративної стратегії розвитку ДТЕК до 2030 року

2013 року ДТЕК розпочав реалізацію довгострокової корпоративної стратегії, яка визначає основні напрями розвитку бізнесу, управлінські проекти і технології. Стратегія передбачає виконання трьох етапів у шести напрямках: енергетика, суспільство, клієнти, люди, ефективність і Україна «плюс».

1 Етап 2013–2015

У 2015 році завершилася реалізація першого етапу корпоративної стратегії розвитку ДТЕК до 2030 року. За цей період компанія стала значущим гравцем у галузі відновлюваної енергетики та вийшла на перше місце з видобутку природного газу серед приватних газовидобувників України.

Водночас у зв'язку з військовими діями на Донбасі та кризою в енергетичній галузі України, заплановану програму розвитку шахт, теплоелектростанцій і дистрибуційних підприємств було переглянуто. Головним завданням компанії стало – зберегти ритм роботи підприємств, щоб бюджет країни стабільно поповнювався податками, люди мали можливість повноцінно працювати і своєчасно отримувати заробітну плату. Компанія напрацювала певний досвід подолання кризових ситуацій, зуміла перебудуватися і не втратити керованість, зберігши трудові колективи. ДТЕК забезпечив оперативне відновлення життєдіяльності регіонів (електро-, тепло-, водопостачання, транспортна інфраструктура) після військових дій.

Дистрибуційні підприємства на території, не охопленій військовими діями, щоб забезпечити споживачам високий сервіс і запропонувати нові послуги, сформували функцію роздрібних продажів. Усі районні відділення енергозбуту було перетворено на центри обслуговування клієнтів, що працюють за принципом «єдиного вікна», створено сучасні контакт-центри.

На цьому етапі компанія завершила впровадження нової моделі корпоративного управління, що дозволило розділити функції стратегічного планування й операційної детальності. Також на підвищення ефективності роботи компанії спрямовано побудову системи безперервного вдосконалення й ощадливого виробництва «Новатор». Мета «Новатора» – підвищити ефективність роботи компанії за рахунок розвитку потенціалу співробітників, постійного покращення процесів, зниження втрат і підвищення якості продукції.

У галузі охорони праці ДТЕК у 2013–2015 роках сконцентрувався на побудові культури безпеки праці, щоб безпечно поведіння на виробництві стало стійкою звичкою кожного. За цей період коефіцієнт частоти виробничого травматизму скоротився на 35%, до 0,44. На сьогодні умови роботи практично на всіх виробничих підприємствах Групи ДТЕК відповідають вимогам міжнародного стандарту OHSAS:18001.

ДТЕК завершив реалізацію трирічних стратегій соціального партнерства, розроблених спільно з громадами територій діяльності 2012 року для комплексного розв'язання найгостріших проблем. У цих стратегіях було визначено п'ять ключових напрямів діяльності, які не тільки довели свою ефективність, але і стали актуальнішими в умовах кризи. 2015 року компанія стала ініціатором і профінансувала розробку стратегій розвитку територій бізнесу на наступні 3–5 років. У стратегіях визначено ключові точки зростання, які дадуть максимальний ефект для економіки і соціальної сфери міст, щоб надалі вони були стійкішими й успішнішими.

2 Етап

2015–2020

Енергетика:

- підвищення ефективності використання генерувальних потужностей, завершення проектів реконструкції шахт і ЦЗФ, перехід дистрибуційних підприємств на стимульоване тарифоутворення;
- органічний розвиток базового активу у видобутку газу, розвиток наявних та майбутніх пріоритетних ділянок нерозподіленого фонду;
- розробка і реалізація проектів у вітроенергетиці в Україні й у країнах ближнього зарубіжжя.

Суспільство:

- зниження виробничого травматизму;
- реалізація стратегій розвитку територій діяльності підприємств компанії;
- побудова ефективної системи управління екологічними ризиками;
- участь у просуванні найкращих європейських практик, спрямованих на реформування енергетичної галузі та створення ефективного конкурентного середовища.

Люди:

- створення центру обслуговування персоналу на єдиній ІТ-платформі;
- створення системи безперервного персонального розвитку для всіх співробітників;
- більшість співробітників знає та поділяє корпоративні цінності компанії.

Ефективність:

- вихід на оптимальні техніко-економічні режими завантаження потужностей ТЕС і шахт;
- успішне розгортання системи безперервного вдосконалення і ощадливого виробництва «Новатор» на всіх підприємствах;
- збереження конкурентної позиції за собівартістю вугільної продукції;
- відновлення кредитоспроможності.

Клієнти:

- перехід на єдину білінгову платформу дистрибуційних підприємств;
- організація єдиного центру обслуговування клієнтів і впровадження системи управління взаємовідносинами з клієнтами;
- розробка і впровадження роздрібного бренду.

Україна «плюс»:

- активна участь у синхронізації з ENTSO-E;
- реалізація стратегії прямого виходу на енергетичні ринки Європи;
- збільшення частки прямих продажів кінцевим споживачам;
- утримання провідної позиції в експорті вугілля й електроенергії.

3 Етап 2020–2030

Завершальний етап довгострокової стратегії націлений на використання нових технологій у всіх сферах діяльності компанії. Акцент у застосуванні – безпека процесів і автоматизація, збут електроенергії та супутніх послуг. На цьому етапі також заплановано продовжити експансію як у напрямі розвитку нових бізнесів, так і географічної диверсифікації бізнесу.

Шість стратегічних векторів розвитку

Енергетика

Основа енергетичного бізнесу компанії – тепла генерація із власним паливозабезпеченням. ДТЕК диверсифікує портфель активів, розвиваючи проекти у відновлюваній енергетиці та видобутку газу.

На ринку електроенергії компанія ставить перед собою завдання займати частку, не меншу за 25%, що з урахуванням зростання споживання складе приблизно 40 млрд кВт·год відпуску електроенергії.

До кінця 2016 року в сегменті дистрибуції електроенергії очікується впровадження стимулювального регулювання у тарифоутворенні, що підвищить інвестиційну привабливість бізнесу та створить сприятливі умови для розвитку.

Компанія також продовжить розвиток портфеля активів у вітроенергетиці в Україні, насамперед, завдяки реалізації проекту будівництва Приазовського вітропарку.

У видобутку газу очікується активне буріння свердловин на Семиренківському та Мачухському родовищах у межах довгострокової програми розвитку, виконання геологорозвідувальних робіт на Хорошівській ділянці, а також участь в аукціонах із придбання нових ліцензійних ділянок із нерозподіленого фонду родовищ.

Стратегія розвитку ДТЕК базується на співзвучних Україні цілях і сприяє розв'язанню ключових завдань країни: енергонезалежність, енергоефективність, енергобаланс. Компанія бере активну участь у просуванні найкращих європейських практик, щоб підтримати реформування енергетичної галузі та створення ефективного конкурентного середовища.

Суспільство

Одним із ключових завдань є зниження виробничого травматизму удвічі завдяки створенню сучасного виробництва, де складні ділянки праці буде автоматизовано і буде впроваджено контроль параметрів безпеки виконання робіт. Побудувати культуру уважного ставлення до власного життя – найголовніше завдання компанії.

ДТЕК сприятиме комплексному розвитку України і, насамперед, регіонів, де працюють підприємства компанії. Одна з важливих цілей – партнерські взаємини із суспільством, готовність громадськості до спільних дій для розвитку міст і розуміння проблем бізнесу. Компанія втілює соціальні програми з підвищення якості життя в містах діяльності своїх підприємств, включно із захистом довкілля. Для цього ДТЕК планує розробити і впровадити ефективну систему управління екологічними ризиками. Компанія визначила 5 основних напрямів співпраці з регіонами діяльності підприємств: енергоефективність у комунальному секторі, охорона здоров'я, підтримка соціально значущої інфраструктури, розвиток бізнес-середовища, підвищення активності місцевих громад.

Зараз в Україні активно проводяться реформи в енергетичному секторі, результатом яких стануть лібералізація та відкриття ринку, встановлення ринкових механізмів формування цін на вугільну продукцію, тарифів у генерації та дистрибуції електроенергії. ДТЕК бере активну участь у підтриманні реформ через участь в робочих групах з розробки законодавчих актів.

Увагу також буде приділено збереженню і підвищенню рівня репутації компанії. ДТЕК демонстрував і буде демонструвати прозорість ведення бізнесу.

Клієнти

Лібералізація енергоринку – це право споживачів вибирати постачальника. Щоб ефективно працювати в умовах вільного ринку, ключовим завданням ДТЕК став перехід від «компанії зі збуту електроенергії» до побудови клієнтського бізнесу.

Компанія створює єдині стандарти роботи з клієнтами для всіх дистрибуційних підприємств, змінюючи застарілу систему обслуговування на сервіс західного зразка. Заплановано розширити мережу центрів обслуговування клієнтів і уніфікувати принципи їхньої роботи. На зміну абонентській книжці приходять онлайн-сервіси. У найближчі роки заплановано впровадження єдиної централізованої білінгової системи, створюється основа для масштабного застосування технологій Smart Grid і Smart Metering.

Сьогодні послуги енергоефективності розширюють сервіс компанії, а подальша диверсифікація продуктів і послуг високої якості дозволить збільшити ступінь задоволеності клієнтів до 90% до 2030 року.

Компанія активно розвиватиме роздрібний бренд ДТЕК, роблячи надійність та інновації доступними для кожного.

Люди

Люди – основа розвитку компанії і джерело конкурентної переваги. ДТЕК продовжуватиме активно інвестувати в розвиток персоналу і буде заохочувати розвиток інноваційної культури.

Люди – інтелектуальний капітал компанії, у зв'язку з цим заплановано проводити навчання керівників усіх рівнів процесам управління персоналом, створити систему безперервного персонального розвитку співробітників. Особливу увагу заплановано приділити формуванню корпоративної культури, що забезпечує ефективне досягнення цілей бізнесу, рівня залученості персоналу, формування лояльності до компанії і дотримання цінностей компанії.

ДТЕК планує використовувати передові IT-технології у галузі кадрового обліку, компенсацій і пільг та організаційного менеджменту, що дозволить найбільш ефективно організувати бізнес-процеси

щодо управління персоналом, розкриття та залучення талантів у компанію.

ДТЕК продовжуватиме активно інвестувати у розвиток свого персоналу і просувати інноваційну культуру у виробництві та управлінні. Мета компанії – перейти до ідеології Human Capital, де співробітники – партнери бізнесу.

Ефективність

ДТЕК прагне не тільки скорочувати витрати, але і знаходити нові можливості для отримання максимальної віддачі від використовуваного ресурсу. Конкурентоспроможність і лідерство ДТЕК базуватимуться на трьох китах: ефективність в управлінні, ефективність у виробництві та ефективність в інвестиціях.

Ефективність виробництва неможлива без своєчасної модернізації підприємств, що вимагає ефективності інвестицій. Підприємства, що входять до ДТЕК Енерго, створювалися в 50–60-ті роки минулого століття. Сьогодні вони потребують докорінної модернізації. Компанія визначає інвестиційні пріоритети та найкращі технічні рішення, щоб мінімізувати залучення людини у видобуток вугілля, модернізувати та побудувати енергоблоки, а також створити сучасні електромережі.

У сфері ефективності виробництва компанія впроваджує програму безперервного вдосконалення «Новатор» та розвиває культуру ощадливого виробництва. «Новатор» стане базовою моделлю поведінки співробітників – кожен може вийти з раціональною пропозицією щодо підвищення ефективності на своїй ділянці, найкращі проекти буде впроваджено.

Такий підхід сприяє розвитку бізнесу та надає переваги споживачам та економіці загалом. Для споживачів ефективність ДТЕК буде означати скорочення витрат електроенергії; для партнерів – зниження енергетичної складової в собівартості продукції; для України – підвищення енергобезпеки, впровадження інновацій, залучення інвестицій, підвищення результативності всієї економіки.

Ефективність бізнесу – це основа стабільного довгострокового розвитку.

Україна «плюс»

Україна – пріоритет розвитку ДТЕК. Компанія інвестує основні кошти в українську енергетику й економіку: будуючи нові потужності, впроваджуючи передові технології, створюючи нові бізнеси. Неможливо успішно співпрацювати на зовнішніх ринках, не маючи сильної виробничої бази вдома.

ДТЕК прагне розвивати торговельні зв'язки із зовнішніми ринками. Одним із основних завдань стане розширення технічних і бізнесових можливостей для експорту електроенергії, впровадження сучасних комерційних механізмів, вихід на кінцевих споживачів на ринку Європи. ДТЕК готовий брати участь у проекті синхронізації з ENTSO-E і робитиме необхідні кроки для підготовки своїх енергоблоків і мереж до інтеграції в європейську енергосистему.

Загалом ДТЕК прагнучиме стати обличчям українського бізнес-сектору для закордонних партнерів, щоб представляти Україну як прозора, відповідальна й ефективна компанія, орієнтована на довгостроковий сталий розвиток.

Топ-менеджмент Групи ДТЕК 06

Максим Вікторович Тімченко
Генеральний директор ДТЕК
Очолює компанію
з липня 2005 року.

Під його керівництвом ДТЕК став найбільшою українською компанією, у якій працюють 118 тис. співробітників, що проживають у 10 регіонах України.

З 2005 року до складу ДТЕК увійшли 31 шахта та 13 збагачувальних фабрик, 10 ТЕС і 2 ТЕЦ, 6 дистрибуційних підприємств. 2013 року завершено придбання контрольного пакета акцій Нафтогазвидобування, найбільшої приватної газовидобувної компанії в Україні. 2014 року завершено будівництво Ботієвської ВЕС потужністю 200 МВт, яка увійшла до топ-5 найбільших ВЕС Центральної та Східної Європи. 2015 року успішно впроваджено нову структуру корпоративного управління, що забезпечує ефективний розподіл функцій стратегічного планування й операційної діяльності.

Максим Тімченко спільно з 20 керівниками найбільших енергетичних компаній світу став співзасновником і підписантом глобальної ініціативи «Енергія для суспільства» Всесвітнього економічного форуму.

Упродовж багатьох років за версією ділових видань України Максим Тімченко обіймає лідерські позиції серед топ-менеджерів вітчизняних компаній. 2014 року він очолив рейтинг «ТОП-100. Найкращі топ-менеджери України». У 2012 і 2013 роках журнали Forbes і «Компаньон» високо оцінили заслуги Максима Тімченка – він увійшов до десятки найкращих топ-менеджерів України.

У 2002–2005 роках працював старшим менеджером у ЗАТ «СКМ», де курирував роботу енергетичного бізнесу до його виділення у ДТЕК. Кар'єру розпочав на посаді консультанта в міжнародній компанії PricewaterhouseCoopers (1998–2002 роки), де дійшов до позиції старшого аудитора. Є членом Асоціації дипломованих сертифікованих бухгалтерів (ACCA).

Вищу освіту здобув у Донецькій державній академії управління, яку закінчив з відзнакою в 1997 році за спеціальністю «Менеджмент у виробничій сфері». Продовжив навчання у Манчестерському університеті, отримав диплом із відзнакою і ступінь бакалавра економіки та соціальних наук.

Всеволод Анатолійович Старухін
Генеральний директор
ДТЕК Енерго
Очолює компанію
з вересня 2014 року.

З березня 2010 року обіймав посаду директора з фінансів ДТЕК. До команди ДТЕК приєднався у грудні 2009 року на посаді заступника директора з фінансів.

Упродовж декількох років очолював рейтинги найкращих фінансових директорів України і був членом журі професійних рейтингів. 2013 року став переможцем у номінації «Залучення капіталу» рейтингу «50 найкращих фінансових директорів України», складеного виданням «ИнвестГазета». Рейтинг визначив найкращих фінансових директорів українських компаній, з яких п'ятеро стали переможцями у спеціальних номінаціях. Оцінювали номінантів провідні міжнародні консалтингові та інвестиційні компанії: Concorde Capital, Horizon Capital, EY і KPMG. У 2011–2013 роках очолював рейтинг «10 найкращих фінансових директорів України», який щорічно проводив журнал «& Финансист». 2014 року увійшов до журі цього рейтингу.

У 1995–1996 роках розпочав кар'єру у Kraft Jacobs Suchard на позиції менеджера з кредитного контролю і фінансових операцій. З листопада 1996 до травня 2006 року керував фінансовим підрозділом компанії Mars у РФ, Угорщині, Нідерландах, Бразилії. У 2006–2008 роках працював у Schlumberger фінансовим менеджером у штаб-квартирі компанії у Франції, а пізніше – фінансовим директором у РФ. У квітні 2008 року перейшов на позицію фінансового директора глиноземного дивізіону компанії «РУСАЛ» (РФ, Москва).

1995 року закінчив Варшавську школу економіки за фахом «Міжнародна економіка». 2003 року здобув учений ступінь кандидата економічних наук у московській Академії праці та соціальних відносин. Працюючи у ДТЕК, пройшов навчання за спільною програмою London Business School (Великобританія) та Академії ДТЕК «Енергія лідера».

Ігор В'ячеславович Щуров
Генеральний директор
ПрАТ «Нафтогазвидобування»
 Очолює компанію
 з квітня 2013 року.

До цього, з 2011 року, очолював компанію ДТЕК Нафтогаз. До Групи ДТЕК перейшов з компанії «Новатек» – найбільшого російського незалежного виробника природного газу, де очолював дочірній підрозділ «Новатек-Таркосаленефтегаз» (річний обсяг видобутку – 14 млрд куб. метрів газу). З 1998 до 2007 року працював у ВАТ «Самаранефтегаз» (НК «Юкос», РФ), де пройшов шлях від оператора з видобутку нафти та газу до заступника генерального директора.

2002 року захистив дисертацію кандидата технічних наук в Уфимському державному нафтовому технічному університеті. 2000 року здобув другу вищу освіту в Самарській економічній академії за спеціальністю «Фінанси і кредит». 1998 року закінчив навчання в Самарському державному технічному університеті за спеціальністю «Розробка нафтових і газових родовищ».

Герман Адольфович Айнбіндер
Директор Вінд Пауер
 Очолював напрям відновлюваної енергетики з грудня 2011 року.
 У квітні 2016 року перейшов до наглядової ради ДТЕК ВДЕ.

До команди ДТЕК приєднався ще на початку становлення компанії – 2005 року його було запрошено на посаду директора зі стратегії та корпоративного розвитку. 2008 року очолив дирекцію з розвитку бізнесу ДТЕК, що відповідає за створення та просування нових напрямів бізнесу, зокрема в галузі альтернативної енергетики.

1999 року його було прийнято на роботу до групи «Стратегія і організаційне проектування» компанії KPMG. З 1997 до 1999 року працював у російському підрозділі компанії Merck Sharp & Dohme Idea, де відповідав за розвиток бізнесу. 1995 року почав роботу у групі управлінського консалтингу компанії Deloitte and Touch CIS.

1995 року завершив навчання в Академії народного господарства при уряді РФ за програмою «Школи бізнесу та економіки». Того ж року здобув ступінь MBA за спеціальностями «Прикладна економіка» та «Фінанси» в Каліфорнійському державному університеті (Хейвард). У 1991 році закінчив Московський верстатобудівний інститут.

Огляди макроекономіки і галузей

Макроекономічні
показники України
у 2015 році

01

Ринок вугілля

02

Ринок електроенергії

03

Ринок природного газу

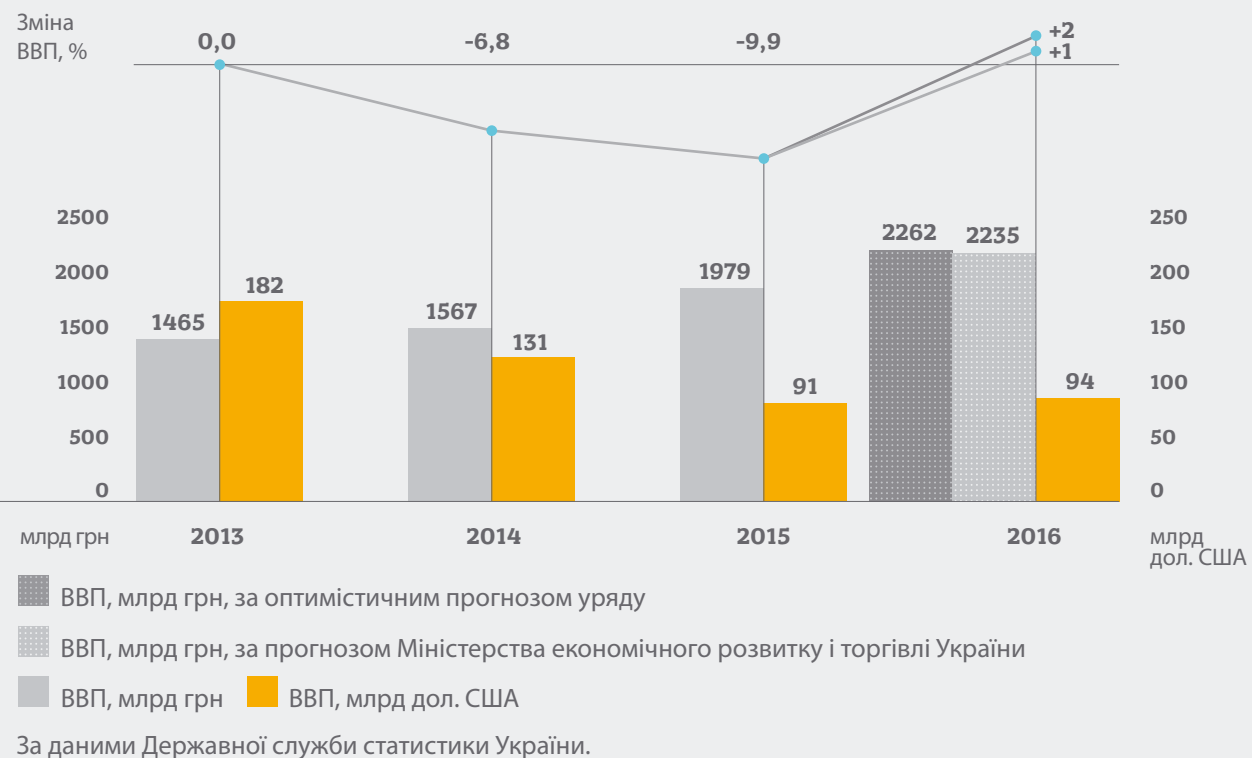
04

Макроекономічні показники України у 2015 році 01

Економіка України 2015 року продовжила падіння. Валовий внутрішній продукт скоротився на 9,9%. Негативний результат пояснюється насамперед продовженням військового конфлікту в Донецькій і Луганській областях, анексією Криму та розривом економічних зв'язків з цими регіонами. Негативний вплив на економіку, як і 2014 року, мали висока інфляція, девальвація гривні, скорочення реальних доходів населення, погіршення кон'юнктури зовнішніх ринків і протекціоністські заходи країн – торговельних партнерів.

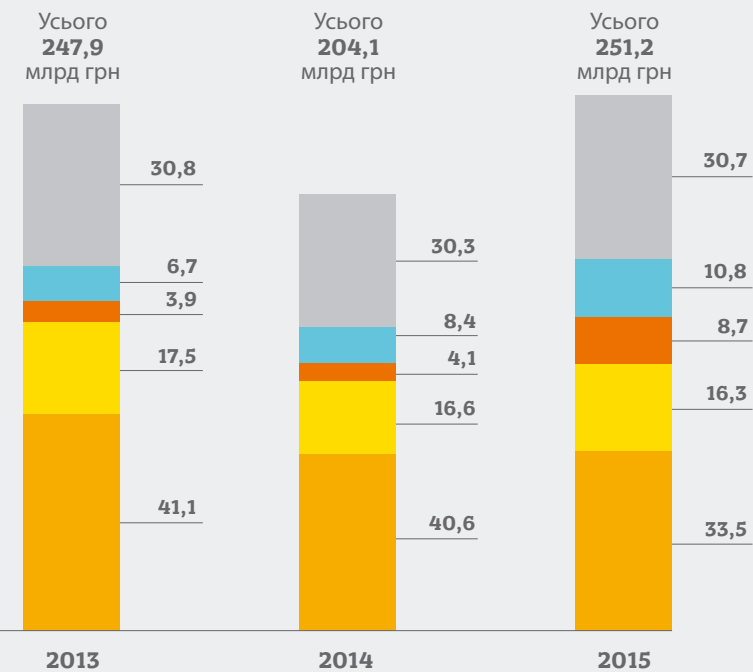
Пріоритетом для України залишалося підвищення боєготовності армії. 2015 року на оборону і безпеку було виділено 95,8 млрд грн з державного бюджету. Це в 1,5 раза більше проти 2014 року і становить 16% усіх видатків бюджету. Водночас бюджетне фінансування економічної діяльності збільшилося на 28,9% і склало 56,2 млрд грн.

ВВП України

Основним завданням уряду на 2016 рік названо відновлення економічного зростання. За оптимістичними прогнозами, ВВП України може збільшитися за рік у межах 1–2%. Зростання промислового виробництва очікується до 2%.

Структура капітальних інвестицій, %

■ Промисловість

■ Будівництво

■ Інформація та телекомунікації

■ Сільське господарство

■ Інше

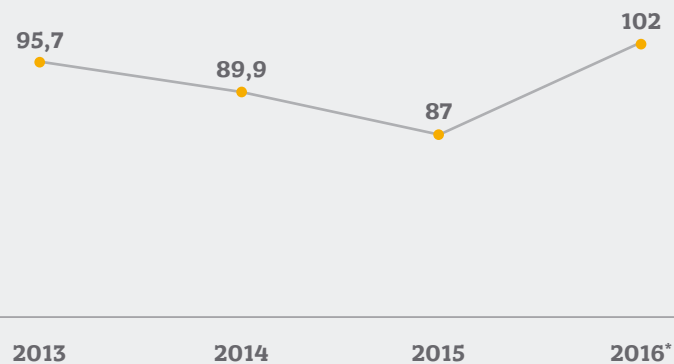
За даними Державної служби статистики України.

У структурі капітальних вкладень у 2015 році на власні кошти підприємств та організацій припадає 67,4%, вклади населення в будівництво житла – 12%, кредити банків – 7,3%, бюджети всіх рівнів – 7,4%, іноземні інвестиції – 3,1%.

Частка іноземних інвесторів зросла на 0,4 процентного пункту проти 2014 року, і на 4,1 процентного пункту збільшилася частка коштів із місцевого та центрального бюджетів через зменшення частки підприємств на 4,1

процентного пункту. Україні вдалося переламати негативну тенденцію в залученні іноземного капіталу, що спостерігалася у 2014 році й у 1 кварталі 2015 року. 2015 року надійшло 3,8 млрд дол. США прямих іноземних інвестицій проти 2,4 млрд 2014 року. Відтік капіталу сповільнився до 0,9 млрд дол. США з 1,2 млрд. Загалом зменшення акціонерного капіталу, зокрема через курсову різницю, 2015 року склало 5,2 млрд дол. США, тоді як 2014 року цей показник досягав 13,6 млрд.

Індекс промислового виробництва, %

За даними Державної служби статистики України.

* За прогнозом уряду.

Внутрішній ринок не стимулював власне виробництво, оскільки знизилася купівельна спроможність населення. Незважаючи на зростання середньої номінальної зарплати за рік на 30,4%, до 5 230 грн, через високу інфляцію індекс реальної заробітної плати склав 90,1%. Водночас споживчі ціни за рік підвищилися на 43,3%. За розрахунками уряду, 2016 року розмір мінімальної зарплати і пенсії збільшиться на 12,5% за прогнозу зростання цін на 12%.

Індекс промислової продукції у 2015 році становив 87%. Хоча у грудні 2015 року проти листопада 2015 року цей показник досяг 101%. 2015 року обсяг реалізованої промислової продукції зріс на 25,5% проти 2014 року – до 1,5 трлн грн. Це пояснюється підвищенням цін у промисловості за рік на 25,4%. Водночас зросли і витрати промисловості, зокрема на транспортні послуги. Так, транспортні тарифи збільшилися за рік на 27%.

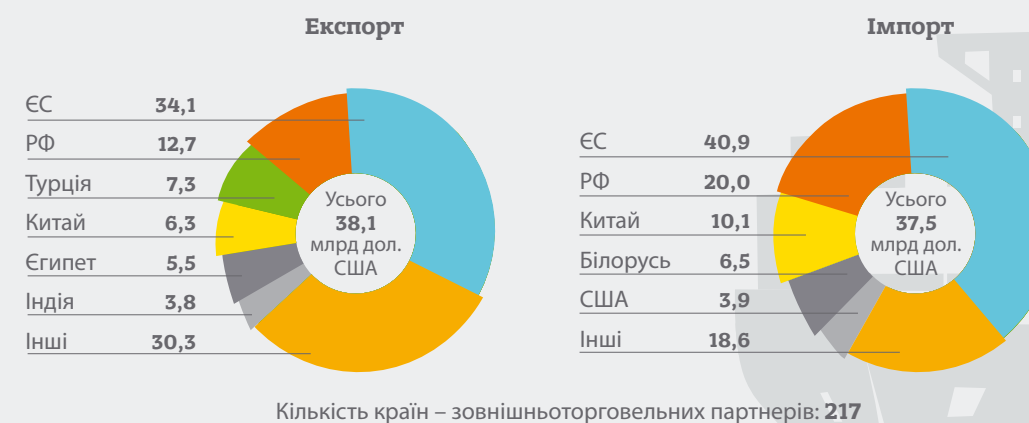
Оборот роздрібною торгівлі 2015 року перевищив 1 трлн грн, що в порівняльних цінах складає 79,3% від обсягу 2014 року.

Падіння цін і перевиробництво на міжнародних сировинних ринках спричинили зниження експорту українських товарів на 29,3% – до 38,1 млрд дол. США. Девальвація гривні могла мати позитивний ефект на зростання експортних поставок. Але на цей показник значно впливали негативні чинники, зокрема закриття російського ринку. Експорт до РФ скоротився 2015 року вдвічі.

У таких умовах промислове виробництво за рік скоротилося на 13,4%. У найбільш енергоємних галузях падіння було істотнішим: у металургії – на 16,4%, у хімічній промисловості – 15,9%. Водночас у грудні спостерігалось зростання виробництва у промисловій групі «інвестиційні товари» – 9,4% до листопада 2015 року та 3,3% до грудня 2014 року. Підвищення попиту на цю продукцію може бути сигналом стабілізації промисловості. Хоча за рік випуск інвестиційних товарів знизився на 15,4% проти 20,3% 2014 року.

У результаті промисловість скоротила електроспоживання на 17,8% – до 50,1 млрд кВт•год, а витрата природного газу знизилася на 22% – до 11,2 млрд куб. метрів.

Структура зовнішньої торгівлі 2015 року, %

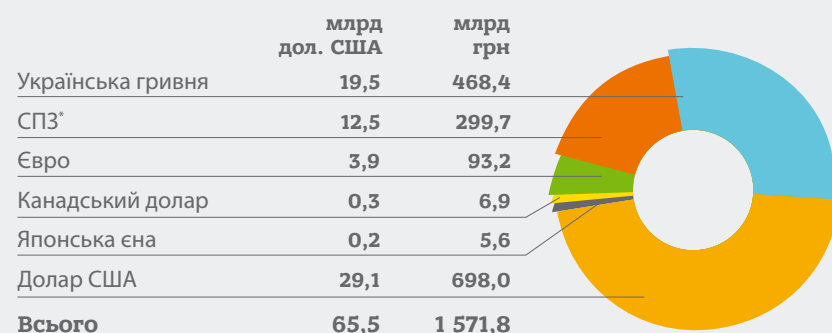
За даними Державної служби статистики України.

Постачання до країн ЄС скоротилося до 13 млрд дол. США (-23,4% до 2014 року), тоді як імпорт товарів із ЄС склав 15,3 млрд дол. США (-27,2% до 2014 року).

2015 року основу українського експорту склали продукція металургійної галузі – 24,8%, продукти рослинного походження – 20,9%, продукція машинобудування – 10,3%, жири та олії тваринного або рослинного походження – 8,7%, мінеральні продукти – 8,1%, готові харчові продукти – 6,5% і продукція хімічної та пов'язаних із нею галузей промисловості – 5,6%.

Девальвація гривні за рік на 52,2% – до 24 грн за 1 дол. США призвела до значного подорожчання імпортованих товарів, що спричинило зниження попиту. Мінеральні продукти становили 31,2% від загальної вартості імпорту, машинобудівна продукція – 16,7%, продукція хімічної та пов'язаних із нею галузей промисловості – 13,3%, полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них – 7,1%, металургійна продукція – 5,3%, засоби наземного транспорту, літальні апарати, плавучі засоби – 4,7%, готові харчові продукти – 4,3%.

Загальна сума державного та гарантованого державою боргу на 31 грудня 2015 року

За даними Міністерства фінансів України.

* Спеціальні права запозичення (СПЗ, SDR).

Структура і динаміка державного й гарантованого державою боргу, млрд дол. США

	2014	2015
Зовнішній комерційний в іноземній валюті	21,4	18,1
Внутрішній комерційний у грн	26,5	19,4
Внутрішній комерційний в іноземній валюті	4,3	2,5
Внутрішній офіційний у грн	0,2	0,1
Зовнішній офіційний в іноземній валюті	16,4	23,3
Запозичення під держгарантії США	1,0	2,0
Всього	69,8	65,5

За даними Міністерства фінансів України.

У 2015 році державний і гарантований державою Україна борг зменшився в доларовому еквіваленті на 4,3 млрд унаслідок реструктуризації та списання частини. У гривні цей показник збільшився на 470,9 млрд через девальвацію національної валюти.

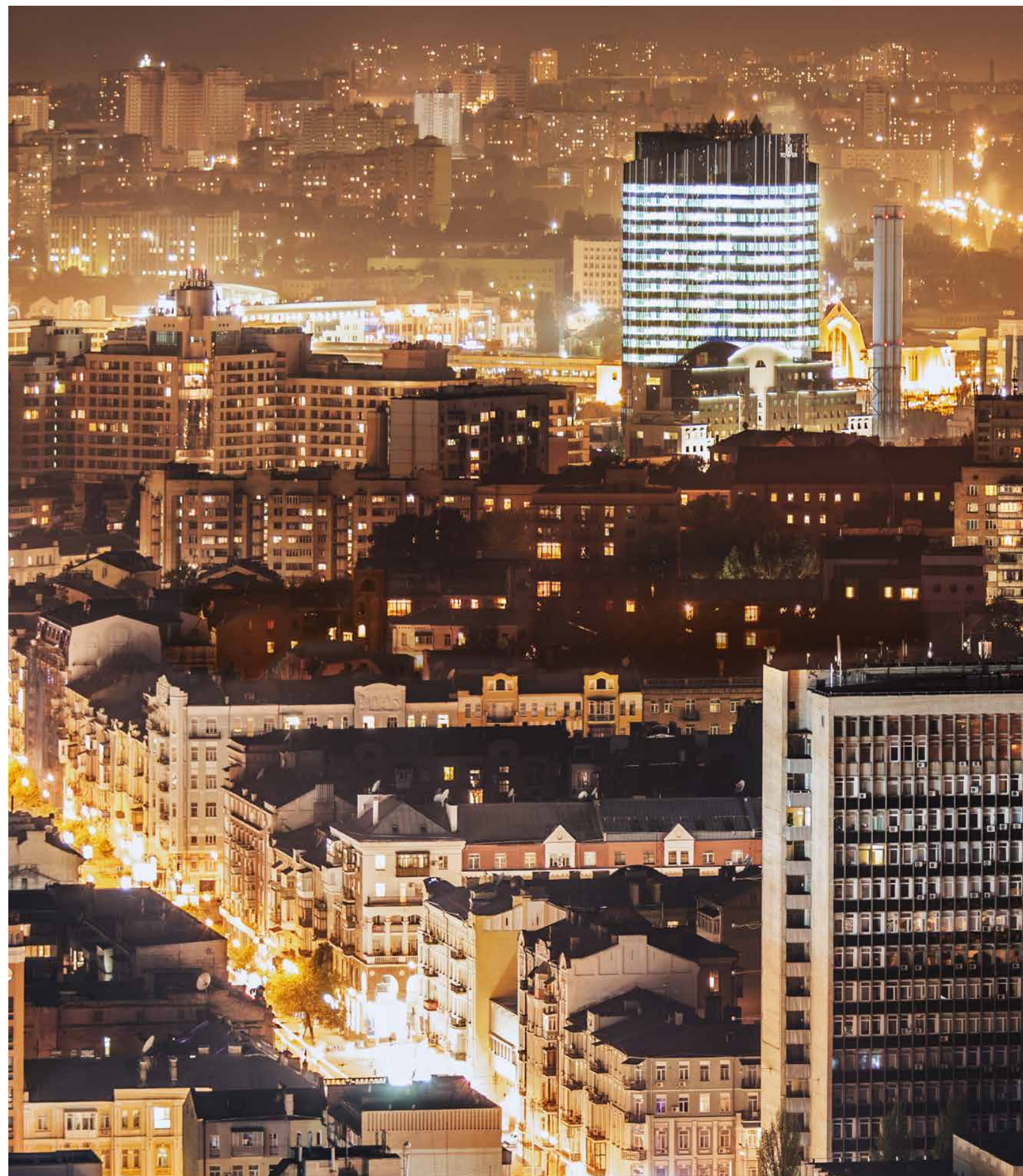
Міжнародні резерви НБУ сягнули 13,3 млрд дол. США, збільшившись на 77%. Валютний запас покриває 3,5 місяця імпорту за тримісячної норми. Хоча розмір резервів був меншим за прогноз НБУ через затримку фінансування за програмою МВФ.

Банківська система характеризувалася профіцитом ліквідності. Водночас в умовах низької економічної активності, високих процентних ставок і посилення вимог до позичальників попит на кредитні ресурси 2015 року залишався слабким. Наприкінці 2015 року компанії могли взяти кредит на поповнення оборотних коштів у найбільших банках під 21%

річних у національній валюті при зростанні цін виробників за рік на 25,4%.

На кінець 2015 року загальний обсяг виданих позик в економіці знизився до 787 млрд грн проти 803 млрд грн на початок року. Суб'єкти господарювання більше погасили кредитів, ніж узяли. Тоді як за 2014 рік банківський сектор збільшив кредитний портфель на 104 млрд грн.

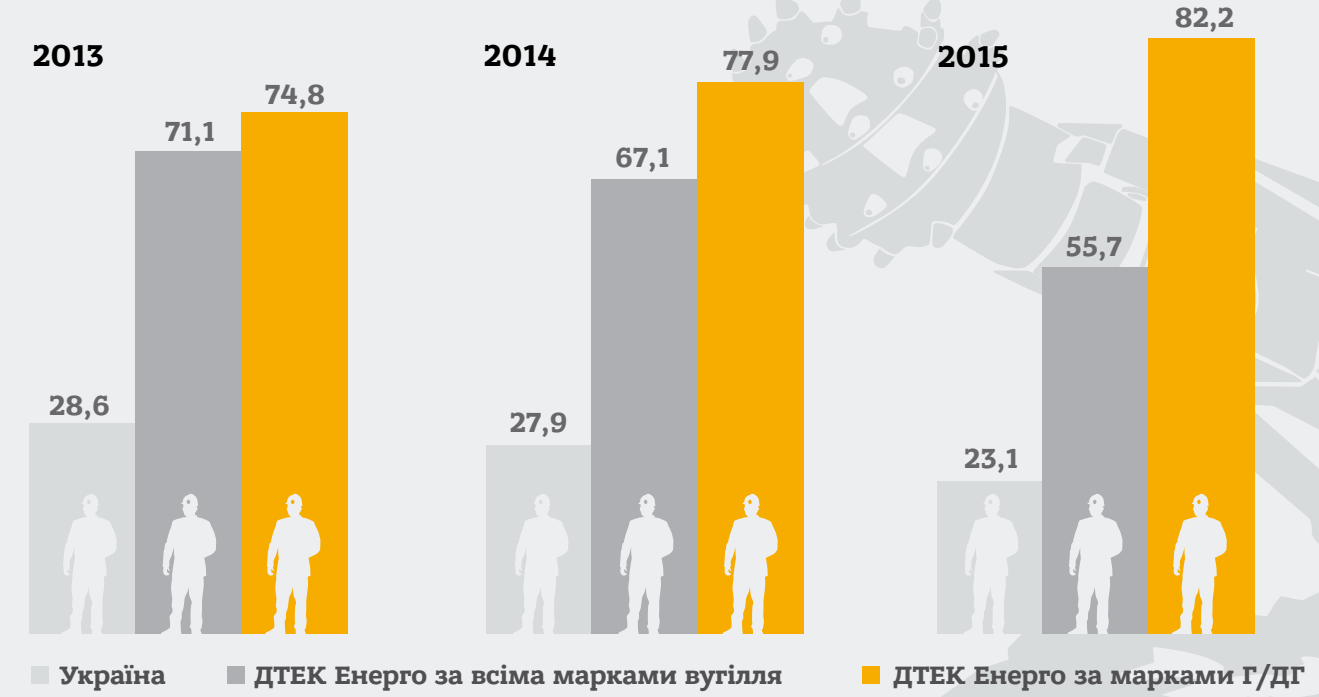
Найбільша потреба в позикових коштах спостерігається у підприємств енерго- і водопостачання через неповну оплату з боку споживачів. Заборгованість тільки за електроенергію 2015 року збільшилася на 7,4% – до 20,4 млрд грн, за даними видання «Енергобізнес». Основний приріст боргу відбувся за рахунок промислового сектору – на 1,6 млрд грн, до 11,4 млрд грн.

Ринок вугілля

Середній показник продуктивності в Україні, тонн/людина на місяць

31,5%
електроенергії
виробили
вугільні ГК ТЕС

для ТЕС України

8,5 млн тонн вугілля всього постачено з шахт Донбасу

1,6 млн тонн усього імпортовано

3,2 млн тонн вугілля марки А та П постачив ДТЕК Енерго

0,4 млн тонн імпортував ДТЕК Енерго

Вугілля становить третину у структурі постачання первинної енергії в Україні. Це пояснюється його значними запасами, якими країна забезпечена як мінімум на 100 років, і конкурентною ціною, якщо порівнювати з іншими енергоресурсами. Завдяки цим чинникам українські ТЕС відмовилися від використання як палива дорожчих імпортованих газу та мазуту. Частка вугілля в паливному балансі ТЕС збільшилася з 30-50% у 1991 році до 98% у 2015 році.

Балансові запаси вугілля в Україні становлять 56 млрд тонн, із них 70% припадає на енергетичне вугілля і 30% – на коксівне. Основні поклади розташовані в Донецькому, Дніпровському та Львівсько-Волинському вугільних басейнах, а також у Дніпровсько-Донецькій і Закарпатській вугленосних западинах. Родовища арактеризуються великою глибиною залягання, роботи проводяться на глибині від 500 м до 1 000 м, і тонкими пластами в 0,8–1,0 м.

Станом на 1 січня 2016 року в Україні налічувалося 150 шахт усіх форм власності. 85 вуглевидобувних підприємств, або 57% від загальної кількості, розташовані на території, тимчасово неконтрольованій українською владою. З них 60 шахт видобувають енергетичне вугілля. З липня 2014 року державні органи не отримують звітність про роботу більшості вугільних шахт на неконтрольованих територіях.

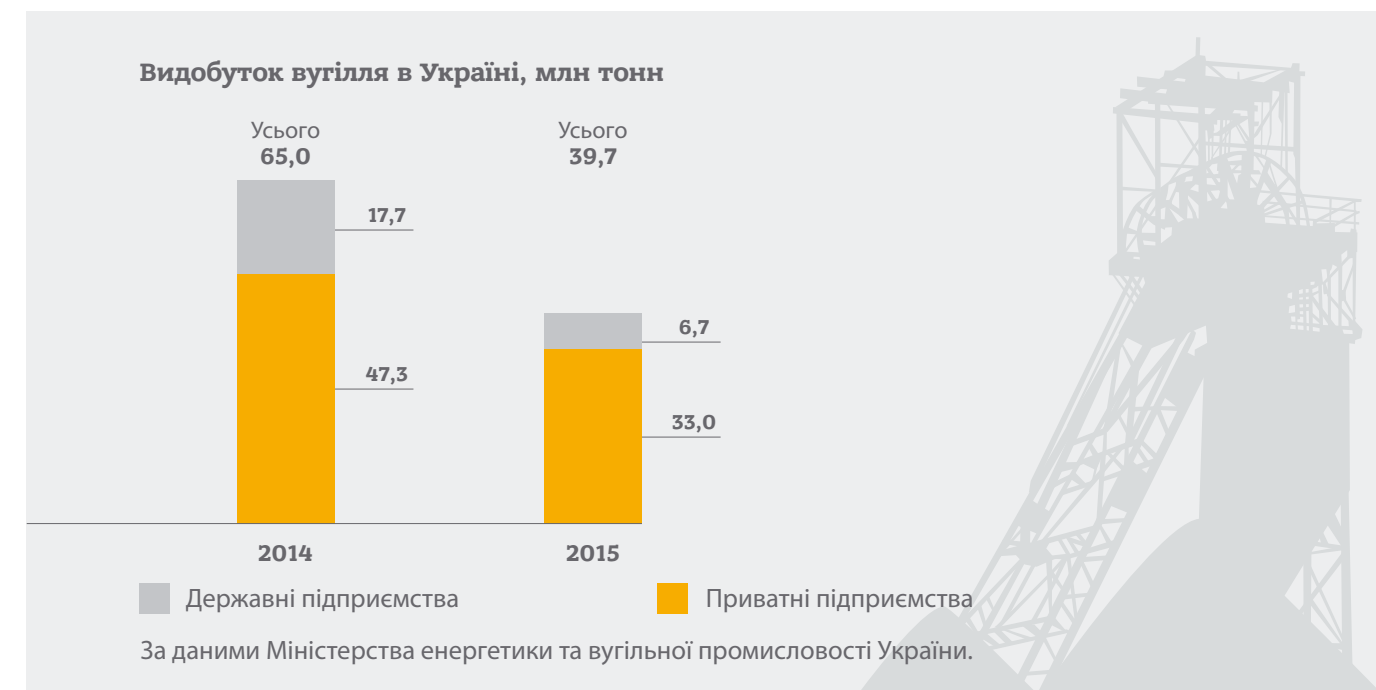
Україна має значні підтвержені запаси кам'яного вугілля і входить до першої п'ятірки країн у світі після КНР, США, Індії та РФ.

У підпорядкуванні Міністерства енергетики та вугільної промисловості України перебувають 90 шахт, із яких тільки 35 розташовані поза зоною АТО. 33 підприємства видобувають 20 тис. тонн вугілля на добу. Ще дві шахти функціонують у режимі водовідведення. Станом на 1 січня 2016 року на державних шахтах працює 51 тис. осіб проти 56 тис. на цю ж дату 2015 року. За даними Державної служби статистики України, загалом у вуглепромі України зайнято 122 тис. осіб.

Баланс вугілля

2015 року видобуток вугілля в Україні скоротився проти 2014 року на 38,8% і склав 39,7 млн тонн, за даними Міністерства енергетики та вугільної промисловості України. Видобуток енергетичного вугілля впав на 35,7% – до 31,4 млн тонн, коксівного вугілля – на 48,4%, до 8,3 млн тонн.

Вуглевидобувні підприємства, що входять до сфери управління міністерства, знизили видобуток на 62% – до 6,7 млн тонн, водночас видобуток енергетичного вугілля скоротився на 63,5% – до 4,8 млн тонн.

Зниження вуглевидобутку пояснюється насамперед продовженням військового конфлікту на Донбасі. Також негативними чинниками для галузі стали скорочення бюджетного фінансування і зниження завантаження ТЕС. 2015 року з державного бюджету було вилучено статтю «Державна підтримка вуглевидобувних підприємств на часткове покриття витрат із собівартості готової товарної вугільної продукції». Це призвело до зростання заборгованості із заробітної плати перед шахтарями державних підприємств і за спожиту електроенергію. Після акцій протестів гірників парламент дозволив перерозподілити частину бюджетних коштів на державну підтримку вуглепрому в сумі 900 млн грн. Однак цих грошей виявилось недостатньо. У результаті, у 2016 рік галузь увійшла з боргами із зарплати за 3 місяці. Загалом заборгованість із зарплат перед шахтарями 2015 року зросла на 21% і на 31 грудня досягла 853 млн грн.

В умовах недофінансування державних шахт основне навантаження щодо забезпечення потреб економіки у вугільному ресурсі лягло на приватні підприємства. Наприклад, ДТЕК Енерго сконцентрував зусилля на підтримці виробництва вугілля газової марки, що дозволило зберегти видобуток цієї марки на рівні 2014 року – 22 млн тонн. ТЕС, що працюють на вугіллі марки Г, було повністю забезпечено українським паливом.

Щодо антрацитових марок вугілля в Україні спостерігається дефіцит з 2014 року. Для покриття потреб теплової генерації на виробництво електроенергії із зони АТО 2015 року надійшло 8,5 млн тонн вугільної продукції, також імпортовано 1,6 млн тонн ресурсу. 2015 року істотно змінилася структура імпорту: постачання вугілля з РФ значно знизилася.

Імпорт вугілля для енергетики, тис. тонн

	2014	2015	Зміна, +/-	Зміна, %
Всього	2 466,8	1 597,6	-869,2	-35,2
з них:				
ПАР	375,7	896,9	521,2	138,7
РФ	2009,8	627,9	-1381,9	-68,7
Австралія	81,3	0,9	-80,4	-98,8
Польща	-	71,9	71,9	-

За даними Міністерства енергетики та вугільної промисловості України.

Обсяги продажу вугілля в Україні скоротилися 2015 року проти 2014 року на 3,7% – до 36,2 млрд грн. У загальному показнику реалізації промислової продукції на вугілля припадає 2,4% (для порівняння – 3,1% в 2014 році).

Ціноутворення

Вугілля в Україні продається за прямими договорами між видобувними підприємствами та споживачами або через ДП «Вугілля України», яке виконує функції оператора оптового ринку для низки шахт у державній власності. Оператор розподіляє вугільну продукцію за фіксованими розрахунковими цінами. У результаті відбувається перехресне субсидування збиткових державних шахт за рахунок прибуткових. За договорами з ДП «Вугілля України» постачається приблизно 31% від загального обсягу постачання вугілля державними підприємствами, згідно з даними АМКУ за 6 місяців 2015 року.

За 2015 рік державні шахти збільшили на 59,5% гуртову ціну тонни товарної вугільної продукції – до 1001,5 грн (2014 року зростання становило 27,6%), тоді як зростання собівартості склало 17,2% – до 2 069,3 грн за тонну (30,8% – зростання 2014 року). З державного бюджету було виділено 900 млн грн на часткове покриття різниці між ціною реалізації і собівартістю (9,160 млрд грн 2014 року).

Приватні компанії визначають ціни на вільний обсяг своєї продукції на підставі балансу попиту і пропозиції з урахуванням загальних тенденцій на міжнародному ринку.

Індекс API2 відображає середньорічну ціну енергетичного вугілля з теплотворною здатністю 6000 ккал/кг на умовах постачання CIF порти Амстердам, Роттердам, Антверпен

	2013	2014	2015
Дол. США/тонна	81,68	75,24	56,77
%, до попереднього періоду	-11,70	-7,88	-24,55

За даними McCloskey Sources.

Одні з головних причин зміни цінової кон'юнктури на світових ринках вугілля – різке падіння цін на нафту, що спричинило зниження котирувань на інші енергоресурси, і надлишковий обсяг вугілля на ринках споживання. На світовому ринку енергетичного вугілля зберігався надлишковий рівень пропозиції протягом 2015 року, оскільки основні країни-експортери ще не збалансували обсяг попиту і пропозиції.

Регулювання галузі

Основним органом державної влади, що формує політику вуглевидобувної галузі, є Міністерство енергетики та вугільної промисловості України. Міністерство діє, реалізуючи цілі та завдання, відповідно до Програми діяльності Кабінету Міністрів України, Угоди про Коаліцію депутатських фракцій «Європейська Україна» і Стратегії сталого розвитку «Україна-2020».

Ключові напрями розвитку, реформування і реструктуризації галузі:

- лібералізація ринку вугілля через запровадження біржової торгівлі та перехід на прямі договори з продажу вугілля, а також ліквідацію ДП «Вугілля України»;
- приватизація всіх вуглевидобувних підприємств відповідно до Закону України «Про особливості приватизації вуглевидобувних підприємств» (2015–2016 роки), закриття або консервація неприватизованих шахт (2015–2019 роки);
- оптимізація державної підтримки для проведення ефективної реструктуризації, забезпечення самоокупності та скорочення дотацій до мінімального обсягу для цілей водовідливу і захисту довкілля шляхом розробки відповідного закону (до 2020 року);
- створення ефективної системи соціальної підтримки працівників підприємств, які перебувають у стадії ліквідації або консервації.

Ключові події 2015 року в законодавчій сфері щодо реформування та реструктуризації галузі

- Актуалізовано перелік вуглевидобувних підприємств, що мають бути приватизовані 2015 року (26 об'єктів), постановою Кабінету Міністрів України № 271 «Про проведення прозорої та конкурентної приватизації в 2015 році» від 12 травня 2015 року. У межах виконання постанови завершено передприватизаційну підготовку й передано органам приватизації пакети документів щодо 5 підприємств: ВП «Шахта «Великомостівська», ВП «Шахта «Червоноградська», ВП «Шахта «Відродження», ВП «Шахта «Міжречинська» ДП «Львіввугілля»; ВП «Шахта «Бужанська» ДП «Волиньвугілля». Передприватизаційну підготовку інших підприємств припинено через відсутність фінансування, а також у зв'язку з проведенням АТО на Сході України.
- Передбачено ліквідацію ВП «Шахта «Родинська» ДП «Красноармійськвугілля»; ВП «Шахта «Зарічна» ДП «Львіввугілля»; ВП «Шахта № 9 «Нововолинська» ДП «Волиньвугілля» розпорядженням Кабінету Міністрів України № 696-р від 8 липня 2015 року «Про ліквідацію деяких збиткових вуглевидобувних підприємств».
- У межах оптимізації державної підтримки вугільної галузі для проведення ефективної реструктуризації (ліквідація та консервація шахт) розроблено й оприлюднено на сайті Міністерства енергетики та вугільної промисловості України проект Закону «Про державну підтримку вугільної промисловості». Документ проходить погодження з центральними органами виконавчої влади.

- Для лібералізації ринку вугільної продукції і введення біржової торгівлі вугіллям (електронні торги) розроблено проект Закону «Про ринок вугільної продукції», який оприлюднено на сайті Міністерства енергетики та вугільної промисловості України. Розробник документа – робоча група, створена наказом міністерства № 451 від 16 липня 2015 року.
- Для комплексного розв'язання проблемних питань функціонування вугільної галузі, реалізації системних заходів із використання її потенціалу для збільшення обсягів видобутку вугілля, підвищення ефективності та переведення вугільної галузі на бездотаційний і самоокупний режим роботи, а також створення сприятливих інвестиційних умов для приватизації шахт Міністерство енергетики та вугільної промисловості України розробило проект концепції Державної цільової програми реформування вугільної галузі на 2015–2020 роки. Документ направлено на повторне погодження до центральних органів виконавчої влади у зв'язку зі зміною уряду.

Продовження реалізації цих завдань стане ключовим аспектом роботи 2016 року.

Ринок електроенергії

157,3
млрд кВт·год

вироблено в Україні
-13,6% до 2014 року

150,6
млрд кВт·год

спожито в Україні
-11,3% до 2014 року

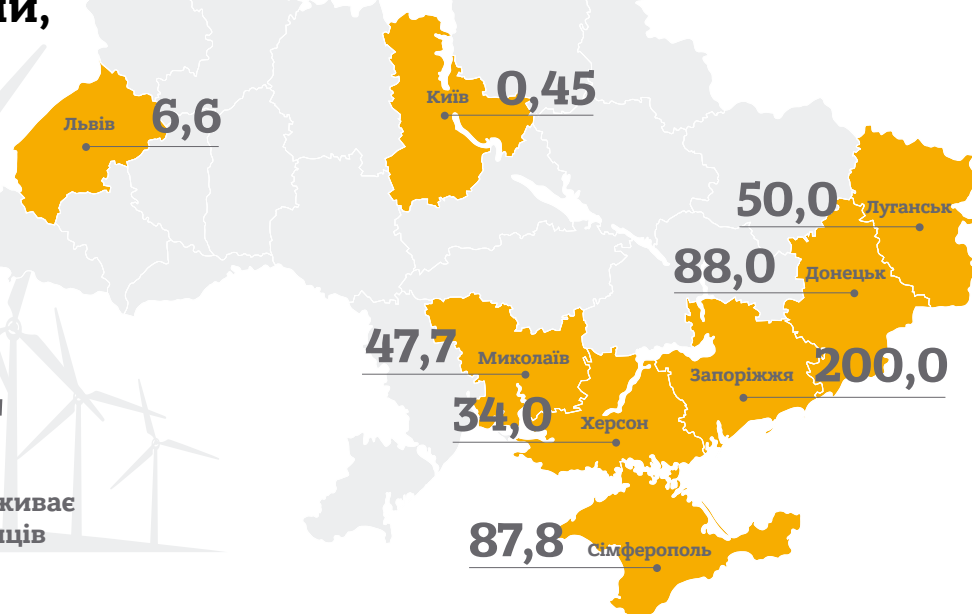
2 525

пусків турбін ТЕС ДТЕК Енерго
на газовому вугіллі, щоб
знизити дефіцит
потужності в ОЕС України
+8% до 2014 року

**Встановлені потужності
ВЕС за областями,
МВт**

634
млн кВт·год

виробила Ботієвська ВЕС
потужністю 200 МВт
Стільки електроенергії споживає
Запоріжжя упродовж 5 місяців

14,1%

частка ринку електроенергії
в обсязі реалізації
промислової продукції

190,4 млрд грн

реалізація у виробництві,
передаванні та розподілі
електроенергії

43,8 млрд грн

дотації споживачам
+7,4% до 2014 року

Енергетична система України є об'єднаною і побудована за регіональним принципом. До неї входять 8 енергосистем, які працюють паралельно: Західна, Південно-Західна, Центральна, Південна, Північна, Дніпровська, Кримська і Донбаська.

Основні постачання електроенергії до Об'єднаної енергосистеми (далі в цьому розділі – ОЕС) України здійснює Національна атомна енергогенерувальна компанія «Енергоатом», яка є оператором чотирьох діючих АЕС України; 5 підприємств теплової генерації, які мають у своєму розпорядженні 14 ТЕС; оператор гідроелектростанцій «Укргідроенерго», до складу якого входять 9 ГЕС і ГАЕС.

Централізоване оперативно-технологічне управління ОЕС України здійснює НЕК «Укренерго». Її головне завдання – балансувати виробництво і споживання електроенергії у країні, у такий спосіб забезпечивши надійне функціонування ОЕС України. Вся вироблена електроенергія продається в Оптовий ринок електроенергії, організований за принципом «єдиного покупця», яким виступає ДП «Енергоринок». Україна планує перейти від наявної моделі до лібералізованого ринку, через імплементацію вимог Третього енергетичного пакета ЄС щодо правил внутрішнього ринку електроенергії.

Ринок теплової генерації, який працює за ціновими заявками «на добу вперед», – єдиний конкурентний сегмент ринку електроенергії на сьогодні. Цінові заявки приймаються з урахуванням встановленого НКРЕКП обмеження – «межа ціни». На підставі поданих заявок щодо кожного енергоблока ТЕС і прогнозу споживання на наступний день Енергоринок вибудовує графік завантаження за принципом «від найменших витрат до найбільших». Першими завантажуються енергоблоки з найнижчою ціною заявки. Остання задоволена заявка визначає базову ціну на електроенергію для всіх енергоблоків ТЕС, включених до графіка.

Для інших виробників тарифи на відпуск електроенергії встановлює НКРЕКП.

Баланс електроенергії

Енергетична галузь продовжувала працювати в умовах жорсткого державного регулювання. Уряд видав 4 розпорядження про застосування тимчасових надзвичайних заходів на ринку електричної енергії – у січні, лютому, березні та грудні (№ 36-р від 14.01.2015, № 124-р від 25.02.2015, № 280-р від 31.03.2015, № 1296-р від 09.12.2015). Це дало профільним державним органам повноваження коригувати тарифи на виробництво електроенергії учасникам, які працюють за ціновими заявками (ГК ТЕС), змінювати інвестиційні програми, встановлювати додаткові платежі генерувальним підприємствам, вносити зміни до алгоритму розподілу коштів оптового ринку електроенергії.

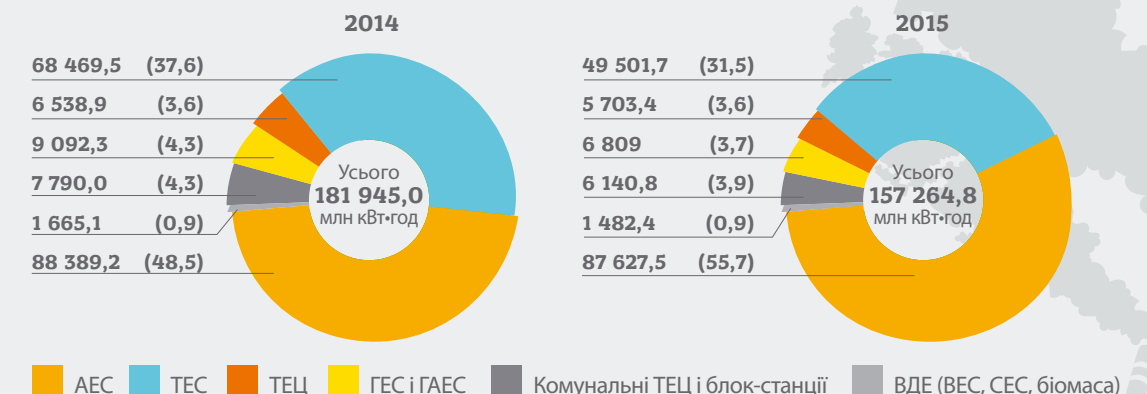
Незважаючи на введення надзвичайних заходів, виробництво і споживання електроенергії не вдалося збалансувати: у січні-квітні, у липні-вересні та на початку листопада в ОЕС України спостерігався дефіцит потужності. Згідно зі звітом ДП «Енергоринок», з січня до жовтня під час складання збалансованих добових графіків завантаження в 134 випадках планувалося обмеження споживання в період start-end у середньому на 742 МВт•год. У листопаді-грудні вже утворився профіцит потужності, переважно через відключення АР Крим від ОЕС України. Так, 20 листопада було пошкоджено високовольтні лінії електропередачі, які зв'язують півострів із материком, що знизило добове споживання в енергосистемі на 600–650 МВт.

Енергетикам вдалося відновити одну ЛЕП-220 кВ «Каховська-Титан», котра пропрацювала з 8 до 31 грудня включно. Після цього енергопостачання на півострів не поновлювалося.

Крім того, з ОЕС України було виділено Старобешівську ТЕС Донбасенерго і ДТЕК Зуївську ТЕС (постанова Кабінету Міністрів України № 263 від 07.05.2015 «Про особливості регулювання відносин у сфері електроенергетики на території, де органи державної влади тимчасово не здійснюють або здійснюють не в повному обсязі свої повноваження», накази Міністерства енергетики та вугільної промисловості України № 273 від 08.05.2015 і № 339 від 05.06.2015 «Про затвердження переліку виробників електричної енергії»). Пошкодження повітряних ліній у Донбаській енергосистемі внаслідок бойових дій призвело до виникнення ізольованого енергетичного вузла ДТЕК Луганської ТЕС, яка продовжує забезпечувати жителів півночі Луганської області.

За результатами 2015 року виробництво електроенергії в Україні склало 157,3 млрд кВт•год, що на 13,5% менше проти 2014 року. Відпуск знизили всі види генерації. Сумарний коефіцієнт використання встановленої потужності Енергоатому, Укргідроенерго і ГК ТЕС, які працюють в оптовому ринку електроенергії за ціновими заявками, знизився на 4,09% – до 36,45%.

Структура виробництва електроенергії в ОЕС України та частка ринку за видами генерації, млн кВт•год, (%)

За даними Інтерфакс-Україна на підставі інформації Міністерства енергетики та вугільної промисловості України.

Зниження генерації електроенергії в Україні було спричинене:

- падінням промислового виробництва, скороченням попиту населенням і втратою традиційних ринків збуту для української електроенергії;
- аномально низьким припливом води в річках Дніпро і Дністер;
- збереженням лімітів на споживання природного газу;
- дефіцитом вугілля антрацитових марок. Військові дії на Донбасі охоплюють територію, де розробляються запаси антрациту і пісного вугілля.

ДТЕК Енерго імпортував понад 400 тис. тонн антрациту переважно з ПАР і Австралії в 1 кварталі 2015 року для покриття дефіциту маневрених потужностей в ОЕС України. Загалом за рік в Україні за зовнішньоекономічними контрактами було відвантажено приблизно 1,6 млн тонн антрацитів.

Середній тариф ТЕС, більшість із яких перебувають у приватній власності, 2015 року становив 88 коп./кВт·год (+24,4 % до 2014 року).

Тариф інших видів генерації, головню державних, зріс на 49,5 % (ТЕЦ), 42,6 % (АЕС) і 125,3 % (ТЕС). Збільшення тарифів відбулося за рахунок підвищення на 33,14 % оптової ринкової ціни (ОРЦ*) і тарифів для населення, а також неперегляду повної паливної складової в тарифі для ГК ТЕС.

Закупівлі вугілля за кордоном були обмежені логістично, економічно і політично. Пропускна здатність портів дозволяє щомісяця розвантажувати не більше 400 тис. тонн вугілля. Водночас встановлені тарифи ТЕС не покривали витрат на виробництво електроенергії за ціною імпортного вугільного ресурсу, у зв'язку з цим ДТЕК Енерго з 2 кварталу не закуповував вугілля за кордоном.

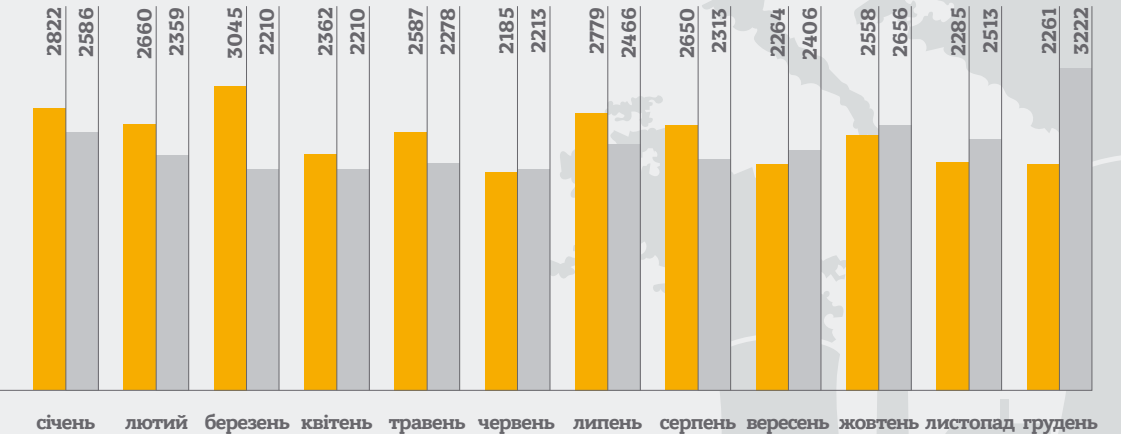
У цих умовах першочерговим завданням стало відновлення залізничного сполучення і пошук альтернативних маршрутів для вивезення антрациту з українських шахт у зоні АТО. У серпні за сприяння ДТЕК було відновлено залізничний перехід Микитівка–Майорська, зруйнований під час бойових дій 2014 року, що дозволило збільшити видобуток і відвантаження вугілля з шахт ДТЕК Свердловантрацит, ДТЕК Ровенькиантрацит і ДТЕК Шахта Комсомолець Донбасу. За липень–грудень 2015 року на ТЕС ДТЕК Енерго було постачено 2 млн тонн вугілля з цих підприємств, що на 160 %, або 1,4 млн тонн, більше проти аналогічного періоду 2014 року. Всього ж 2015 року на ТЕС компанії із зони АТО було постачено 3,2 млн тонн вугілля.

Вугілля газової марки видобувають переважно на території, не охопленій військовими діями. Теплові електростанції на цій марці вугілля працювали в умовах підвищеного і ненормованого навантаження, щоб компенсувати зниження потужності ТЕС на антрацитовій групі вугілля.

Відпуск електроенергії ТЕС, які працюють на газовому вугіллі, млн кВт·год

Зміна

+/-	236	301	835	152	309	-28	313	337	-142	-98	-228	-961
%	9,1	12,8	37,8	6,9	13,6	-1,3	12,7	14,6	-5,9	-3,7	-9,1	-29,8

За даними виробничих показників ДТЕК Енерго (Бурштинська, Добротвірська, Ладизинська, Запорізька, Курахівська ТЕС), Центренерго (Вуглегірська ТЕС).

Крім того, відбувалося постачання електроенергії з РФ із січня до квітня включно, з серпня до вересня і в листопаді. Сумарно за рік було постачено 2,3 млрд кВт·год на суму 84,9 млн дол. США згідно з митними даними Державної фіскальної служби України. Імпорт не завжди був виправданий – оцінно недовідпуск ГК ТЕС 2015 року склав 800 млн кВт·год.

Наприклад, у вересні не здійснювалось постачання електроенергії з РФ у робочі дні, а у вихідні дні

здійснювалось нерівномірно, від 50 до 900 МВт, тому частину енергоблоків ГК ТЕС виводили в резерв. Крім того, наявність із серпня ритмічного постачання вугілля з українських шахт у зоні АТО дозволило підприємствам теплової генерації накопичити необхідні запаси для проходження опалювального сезону 2015/2016. На початок опалювального сезону імпорт електроенергії з РФ став надлишковим, оскільки в ОЕС України на той момент спостерігався профіцит потужностей.

* ОРЦ – це основний індикатор обсягу грошових коштів, які буде виплачено споживачами за електроенергію і розподілено між усіма учасниками оптового ринку електроенергії.

Структура споживання електроенергії в Україні

Категорії споживачів	Споживання, млн кВт·год				Частка в загальному споживанні, %	
	2014	2015	Зміна, +/-	Зміна, %	2014	2015
Споживання е/е (брутто)	169 879,2	150 620,0	-19 259,2	-11,3		
Споживання е/е (нетто)	134 653,0	118 207,5	-16 445,5	-12,2	100,0	100,0
У тому числі:						
промисловість:	60 929,8	50 113,2	-10 816,6	-17,8	45,2	42,4
металургійна	33 933,2	28 748,9	-5 184,3	-15,3	25,2	24,3
паливна	7 381,3	4 253,8	-3 127,5	-42,4	5,5	3,6
машинобудівна	4 367,9	3 646,5	-721,4	-16,5	3,2	3,1
хімічна і нафтохімічна	3 821,7	3 075,2	-746,5	-19,5	2,8	2,6
харчова і переробна	4 492,5	4 055,8	-436,7	-9,7	3,3	3,4
будівельних матеріалів	2 221,1	2 085,6	-135,5	-6,1	1,6	1,8
інша	4 712,2	4 247,4	-464,8	-9,9	3,5	3,6
сілгоспспоживачі	3 482,8	3 334,1	-148,7	-4,3	2,6	2,8
транспорт	7 342,3	6 786,8	-555,5	-7,6	5,5	5,7
будівництво	851,8	751,0	-100,8	-11,8	0,6	0,6
комунально-побутові споживачі	16 580,7	15 142,1	-1 438,6	-8,7	12,3	12,8
інші непромислові споживачі	6 493,3	5 895,6	-597,7	-9,2	4,8	5,0
населення	38 972,2	36 184,6	-2 787,6	-7,2	28,9	30,6

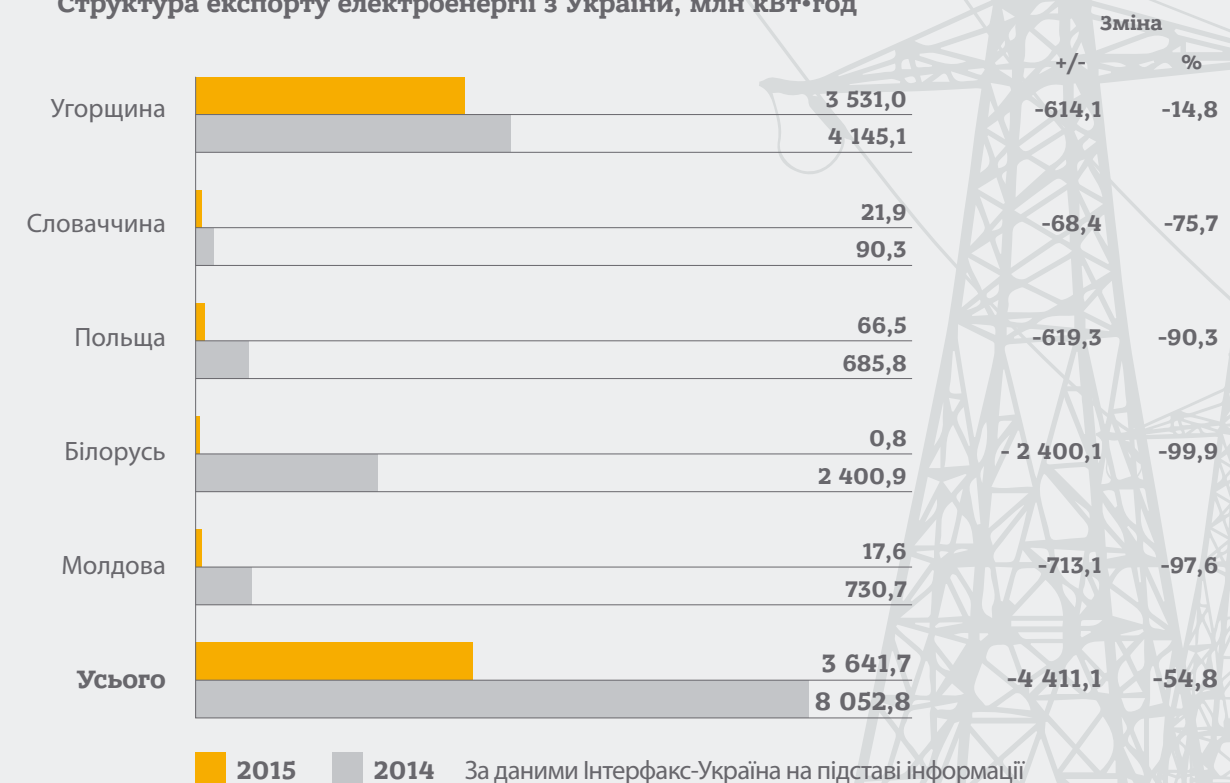
За даними Інтерфакс-Україна на підставі інформації Міністерства енергетики та вугільної промисловості України.

Внутрішній ринок не стимулював власне виробництво, оскільки військові дії і девальвація національної валюти негативно позначилися на промисловому виробництві і купівельній спроможності населення (див. Макроекономічні показники України 2015 року).

Експортне постачання української електроенергії з серпня 2014 року рішенням Міністерства енергетики та вугільної промисловості України було обмежено. За підсумками 2015 року постачання за зовнішньоекономічними контрактами скоротилися на 54,8%, або 4,4 млрд кВт·год, до 3,6 млрд кВт·год. За даними Державної фіскальної служби, у грошовому вираженні Україна скоротила експорт електроенергії на 69,2%, або 337,1 млн дол. США, – до 150,1 млн дол. США.

Збереження експорту електроенергії в умовах падіння споживання в Україні дозволяє зберегти ефективність виробництва як у тепловій генерації, так і у вуглевидобувній галузі. У зв'язку з профіцитом потужностей в ОЕС України з листопада 2015 року щодня у резерві перебувало від 20 до 30 енергоблоків ГК ТЕС сумарною потужністю до 6 000 МВт. Це позначається на роботі вуглевидобувної галузі – обсяг спалювання вугілля в 4 кварталі знизився на 5%, або 341 тис. тонн, якщо порівнювати з аналогічним періодом 2014 року.

Структура експорту електроенергії з України, млн кВт·год

У вересні Україна постачала до Польщі електроенергію в межах надання аварійної допомоги.

Передавання електроенергії

Передавання електроенергії всім категоріям споживачів здійснюють обласні енергопостачальні компанії (обленерго). Також на ринку працюють незалежні постачальники, які мають можливість постачати електроенергію за нерегульованим тарифом, але водночас не володіють власними мережами. Кінцеві споживачі отримують електроенергію від енергопостачальних компаній за фіксованими цінами, що встановлюються НКРЕКП залежно від класу напруги. Всіх споживачів розділено на два класи: підключення до мереж напругою 27,5 кВ і більше (перший клас) і до 27,5 кВ (другий клас).

Незважаючи на прийнятий 2013 року пакет нормативної документації для впровадження з 1 січня 2014 року стимулювального тарифоутворення (RAB-регулювання), перехід на прогресивнішу економічну модель ще не відбувся. 2014 року НКРЕКП встановила нульову ставку прибутковості для обленерго, а 2015 року регулятор вніс зміни до нормативної бази з метою забезпечити перехід на RAB-регулювання з 2016 року. Ставка на регуляторну базу активів, створену до переходу на стимулювальне тарифоутворення, становила 5%. 2016 року ставку на регуляторну базу активів буде переглянуто, відповідно до макроекономічних показників країни.

Завдяки гарантованому державою відсотку прибутковості на вкладений капітал у дистрибуційних компаній з'являється джерело додаткових надходжень, які буде спрямовано на розвиток мережевої інфраструктури. З урахуванням того, що тариф встановлюють на 3–5 років, компанії зможуть прогнозувати свої витрати і доходи на кілька років вперед. З'являється можливість планомірно знижувати критичний відсоток зносу обладнання.

RAB-регулювання передбачає, що комісія буде встановлювати тариф і граничний розмір прибутковості для обленерго один раз на кілька років наперед. Із переходом на стимулювальне тарифоутворення компанія зобов'язана щорічно 50% прибутку на «стару» регуляторну базу активів інвестувати в «нову» регуляторну базу. Іншу половину прибутку компанія може використовувати на власний розсуд. Водночас обленерго повинні дотримуватися суворих вимог: 100% розрахунки з Енергоринком, проведення оцінки активів, постійний моніторинг і виконання встановлених вимог до якості послуг.

1 квітня 2016 року набули чинності зміни до Процедури встановлення тарифів щодо стимулювального тарифоутворення, які уможливають перехід на RAB-регулювання з 1 числа будь-якого кварталу. Очікується перехід на роботу в межах нової моделі тарифоутворення з 1 липня таких компаній: Київобленерго, Кіровоградобленерго, ДТЕК Дніпрообленерго, Львівобленерго, Вінницяобленерго, Прикарпаттяобленерго, Полтаваобленерго, Чернігівобленерго.

Тарифи на електроенергію для споживачів

НКРЕКП 2015 року двічі приймала рішення про підвищення тарифів для населення – у квітні та вересні. У вересні підвищення тарифів склало 5,1–25,2% залежно від категорії споживачів.

2015 року єдині тарифи для споживачів першого класу напруги підвищилися на 19,9% і досягли 123,80 коп./кВт·год (грудень до грудня), а для другого класу – на 20,9% і досягли 152,08 коп./кВт·год.

2014 року єдині тарифи для споживачів першого класу напруги підвищилися на 27,2% і досягли 103,21 коп./кВт·год (грудень до грудня), а для другого класу – на 21,9% і досягли 125,82 коп./кВт·год.

Пільгові тарифи на електроенергію діють для таких категорій:

- населення і релігійні організації;
- споживачі, які розраховуються за тарифами, диференційованими за часом доби;
- підприємства, що постачають електроенергію для вуличного освітлення населених пунктів;
- міський електротранспорт;
- суб'єкти, що реалізують інноваційні проекти;
- дитячий центр «Молода гвардія».

Рівень дотацій за цими категоріями споживачів 2015 року досяг 43,8 млрд грн (40,8 млрд грн 2014 року).

Регулювання галузі

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, (НКРЕКП) – державний колегіальний орган, який підпорядкований Президенту України і підзвітний Верховній Раді України.

Комісія регулює енергетичні ринки через встановлення тарифів, роздрібних цін, граничних рівнів цін для виробників та операторів транспортної інфраструктури, а також споживачів. Оскільки вартість продукції і послуг регулюється, то комісія також розробляє і затверджує порядок формування інвестиційних програм гравців ринку.

Зараз НКРЕКП діє на підставі указу Президента. Оскільки не гарантовано належним чином незалежність діяльності комісії, її рішення багато в чому залежать від політичної ситуації. Як очікується, найближчим часом реформа цього органу стане однією з основних у сфері енергетики.

Ключові події 2015 року

Розроблено та зареєстровано у Верховній Раді України законопроект № 2199а від 30.06.2015 «Про внесення змін до Закону України «Про засади функціонування ринку електричної енергії України» щодо виконання вимог Договору про заснування Енергетичного Співтовариства»

Україна як учасник Енергетичного Співтовариства взяла на себе зобов'язання імплементувати вимоги Третього енергетичного пакета ЄС щодо правил внутрішнього ринку електроенергії (Директиви 2009/72/ЄС) з 1 січня 2015 року. Тому першочергові завдання – забезпечити гарантію незалежності регулятора, створити незалежні суб'єкти для передавання і розподілу електроенергії, дерегулювати ціни на електроенергію.

У законопроекті № 2199а у новій редакції викладено Закон України «Про засади функціонування ринку електричної енергії», доповнений деякими статтями Закону України «Про електроенергетику». Закон України «Про засади функціонування ринку електричної енергії України», який набув чинності 1 січня 2014 року, відповідав вимогам Другого енергетичного пакету ЄС, зокрема Директиви 2003/54/ЄС про загальні правила функціонування внутрішнього ринку електроенергії та Регламенту №1228/2003 про умови доступу до мережі трансграничного передавання електроенергії.

Цим законопроектом передбачено узгодження повноважень регулятора з Директивою 2009/72/ЄС; імплементация вимог цієї Директиви щодо забезпечення незалежності та відділення діяльності Системного оператора від інших видів діяльності на основі моделі незалежного Системного оператора, а також юридичного та функціонального відділення операторів розподільчих мереж від діяльності з електропостачання; впровадження прозорих і недискримінаційних вимог щодо регулювання діяльності суб'єктів ринку.

Водночас Міністерство енергетики та вугільної промисловості України спільно з Секретаріатом Енергетичного Співтовариства розробили законопроект «Про ринок електричної енергії України» на виконання розпоряджень Кабінету Міністрів України № 213-р від 04.03.2015 та № 346-р від 08.04.2015. Цей законопроект враховує деякі

норми Законів України «Про засади функціонування ринку електричної енергії України» та «Про електроенергетику». Разом із тим документ суттєво змінює структуру чинного законодавства з метою імплементации Третього енергетичного пакета ЄС. Зокрема, передбачено Законом України «Про засади функціонування ринку електричної енергії України» структуру сегментів ринку доповнено «внутрішньоденним ринком». На цьому ринку відносини між учасниками виникають у період доби фізичного постачання електроенергії для зменшення відхилень фактичного виробництва і споживання від заявленого на ринку «на добу вперед». Також перелік учасників ринку доповнено «трейдером», який купує електроенергію для перепродажу, що має позитивно вплинути на ліквідність ринку. Крім того, документ передбачає повне виконання вимог Третього енергетичного пакета ЄС щодо юридичного та організаційного відокремлення діяльності з передавання та розподілу електроенергії від інших видів діяльності. Законопроект було внесено Кабінетом Міністрів України до парламенту і прийнято в першому читанні. Профільний комітет Верховної Ради України планує провести низку зустрічей з експертами і учасниками ринку для доопрацювання законопроекту. Народні депутати прогнозують, що законопроект про реформу ринку електроенергії може бути прийнято в липні 2016 року.

Кабінет Міністрів України погодив і виніс на розгляд парламенту проект Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (реєстраційний номер № 2966)

Документ спрямований на забезпечення незалежності регулятора відповідно до вимог Третього енергетичного пакета ЄС. На законодавчому рівні запропоновано закріпити правовий статус і організаційну структуру НКРЕКП, конкурсний відбір та повноваження членів комісії, питання забезпечення економічної та політичної незалежності, а також прозорості під час прийняття рішень. У січні 2016 року законопроект було розглянуто Верховною Радою України та направлено на доопрацювання у профільний комітет парламенту. Після доопрацювання комітетом за участю міжнародних експертів, громадських організацій, учасників ринку парламент підтримав законопроект у першому читанні. Станом на травень 2016 року законопроект підготовлено і схвалено профільним комітетом до другого читання.

Прийнято постанову Кабінету Міністрів України № 1106 від 23.12.2015 про скасування єдиних тарифів на електроенергію в межах удосконалення чинного механізму формування тарифів

На виконання постанови НКРЕКП розробила і оприлюднила на сайті проект постанови «Про затвердження Порядку ринкового формування роздрібних тарифів на електроенергію, відпущену споживачам», яка визначає механізм поступового переходу до ринкових роздрібних тарифів з урахуванням граничного рівня підвищення.

Опубліковано проект Кодексу електричних мереж, підготовлений Міністерством енергетики та вугільної промисловості України

Документ розроблено на виконання Закону України «Про засади функціонування ринку електричної енергії України». Оскільки законопроект «Про ринок електричної енергії» змінює деякі вимоги до Кодексу, проводиться адаптація. Зокрема, щодо розділення на Кодекс системи передавання і Кодекс системи розподілу.

Розроблено й опубліковано ДП НЕК «Укренерго» 10-річний план розвитку ОЕС України на 2016–2025 роки

План розроблено так, щоб максимально узгодити перспективи розвитку енергогенерувальних джерел і електричних мереж. Заплановано реконструювати та модернізувати тільки ті об'єкти електростанцій і енергомереж, на яких можна забезпечити зростання встановленої і трансформаторної потужності.

Головні завдання і виклики галузі 2016 року:

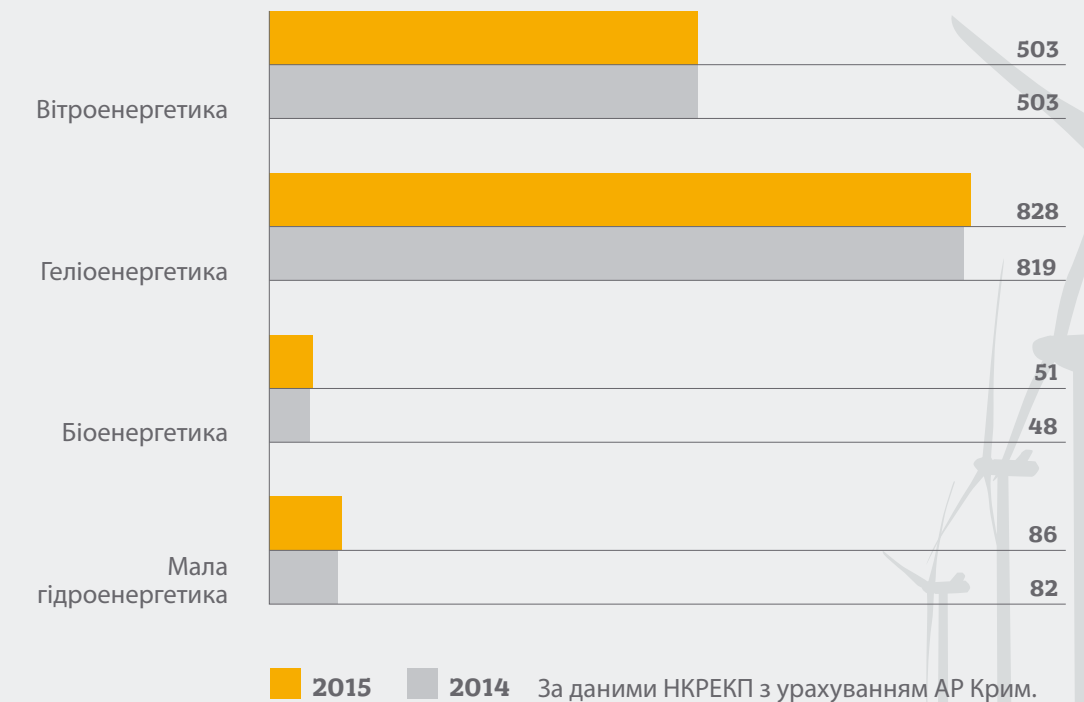
- прийняття Закону України «Про ринок електричної енергії України», а також розробка і прийняття нормативно-правових та нормативних актів для реалізації положень закону. Зокрема, розробка та затвердження правил ринків електричної енергії, допоміжних послуг, «на добу вперед», внутрішньоденного, роздрібного, Кодексу комерційного обліку;
- прийняття Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг»;
- реалізація стимулювального регулювання для дистрибуційних компаній.

Огляд галузі відновлюваних джерел енергії. Вітроенергетика

157,3 млрд кВт·год електроенергії вироблено в Україні 2015 року, з них 1,5 млрд кВт·год припадає на сектор відновлюваних джерел енергії (ВДЕ). Частка відновлюваної енергетики в загальній генерації склала приблизно 1%, із них вітроенергетики – 0,6%.

1,46 ГВт – встановлені потужності ВДЕ в Україні 2015 року (з урахуванням АР Крим). Частка ВДЕ складає 2,7% від сумарної встановленої потужності української енергосистеми. Водночас на частку вітроенергетики припадає приблизно 1%.

Встановлені потужності в альтернативній енергетиці, МВт

Електроенергії, виробленої вітроелектростанціями України 2015 року, достатньо для забезпечення 2,8 млн домашніх господарств за середнього споживання 400 кВт·год на місяць або 4,5 млн сімей, що живуть у багатоквартирних будинках, за середньомісячного споживання 250 кВт·год.

Сектор «зеленої» енергетики в Україні представлено 131 компанією, з яких 10 належать до вітроенергетики, 61 – геліоенергетики, 48 – гідроенергетики і 12 компаній розвивають потужності з вироблення електроенергії з біомаси та біогазу.

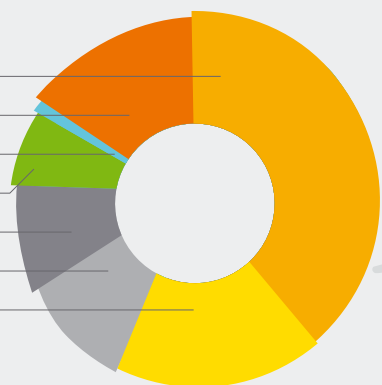
Найбільші виробники «зеленої» електроенергії, МВт

Компанія	Вид ВДЕ	Потужності на 1 січня 2016 року
Вінд Пауер	ВЕС	200,0
Вітрові парки України	ВЕС	170,0*
Вінд Крафт Україна	ВЕС	30,7
Актив Солар	СЕС	708,0**
Всього		1 108,7

За даними НКРЕКП, Укренерго.

Структура потужностей вітроенергетичної галузі за областями України, %

Запорізька область	39
АР Крим	17
Львівська область	1
Херсонська область	7
Луганська область	10
Миколаївська область	9
Донецька область	17

За даними Української вітроенергетичної асоціації.

* З яких 25 МВт – потужності в АР Крим.

** З яких 407,1 МВт – потужності в АР Крим.

Регулювання галузі

В Україні, як і в інших європейських країнах, діють заходи щодо стимулювання розвитку альтернативної енергетики. До них належать номіновані в євро «зелені» тарифи, диференційовані за типом і потужністю об'єктів, а також за термінами дії для об'єктів, введених в експлуатацію до 2030 року. Держава зобов'язується купувати у станцій електроенергію за «зеленим» тарифом.

Законодавчі зміни, що вплинули на розвиток альтернативної енергетики України, відбувалися у два етапи. Перший етап припав на осінь 2012 року, коли було прийнято Закон України «Про електроенергетику» (№ 5485-VI від 20.11.2012). Цим документом змінено підхід до розрахунку зниження коефіцієнта «зеленого» тарифу, також знижено коефіцієнт «зеленого» тарифу для сонячних потужностей і водночас збільшено для об'єктів мікро- і міні-гідроенергетики, крім того, змінено терміни набуття чинності вимог щодо місцевої складової та підходи до розрахунку її величини.

Другий етап належить до 2015 року.

Йому передували жорсткі обмежувальні заходи щодо перегляду величини «зеленого» тарифу, зумовлені прийняттям тимчасових надзвичайних заходів на ринку електричної енергії. У червні Закон України «Про електроенергетику» було прийнято в новій редакції (№ 514-VIII від 04.06.2015):

- незмінною залишилася індексація «зеленого» тарифу до євро, але було змінено період індексації – щоквартально, а не щомісяця;
- впроваджено сальдований облік – електроенергія, споживана об'єктом ВДЕ на власні потреби, оплачується за «зеленим» тарифом;
- скасовано правило місцевої складової і введено надбавку до «зеленого» тарифу за використання компонентів місцевого (українського) виробництва;
- вибірково переглянуто коефіцієнти «зеленого» тарифу: збільшено тарифи для малої гідро-, біоенергетики, уведено тарифи для геотермальної енергетики.

Основні події 2015 року

Знижено величини «зеленого» тарифу для всіх видів ВДЕ в лютому-березні 2015 року

У зв'язку з продовженням терміну дії тимчасових надзвичайних заходів на ринку електричної енергії України НКРЕКП переглянула розміри «зелених» тарифів у бік зниження (постанови № 157 від 31.01.2015 «Про зупинення дії пункту 1 постанови НКРЕКП № 105 від 31.01.2015 та встановлення «зелених» тарифів на електричну енергію в межах тимчасових надзвичайних заходів на ринку електричної енергії»; та № 493 від 27.02.2015 «Про зупинення дії пункту № 1 постанови НКРЕКП № 492 та встановлення «зелених» тарифів на електричну енергію в межах тимчасових надзвичайних заходів на ринку електричної енергії»):

- у лютому «зелений» тариф було знижено на 10 % для більшості ВДЕ, включно з вітроенергетикою, і на 20 % – для наземних сонячних електростанцій, введених в експлуатацію до 31 березня 2013 року включно;
- у березні «зелений» тариф було знижено на 50 % для більшості ВДЕ, включно з вітроенергетикою, і на 55 % – для наземних сонячних електростанцій, введених в експлуатацію до 31 березня 2013 року включно.

У червні на законодавчому рівні прийнято зміни, що стимулюють розвиток ВДЕ

Законом України № 514-VIII від 04.06.2015 «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення конкурентних умов виробництва електроенергії з альтернативних джерел енергії» «зелений» тариф номіновано в євро, період індексації тарифу згідно з курсом – щоквартально, а не щомісяця. Одночасно скасовано вимогу щодо місцевої складової для отримання «зеленого» тарифу і введено надбавку за дотримання норми вимоги місцевої складової. Також відповідно до закону введено сальдований облік електроенергії, споживаної об'єктом ВДЕ для власних потреб.

Затверджено компенсацію виробникам електроенергії за «зеленим» тарифом за вересень 2014 – січень 2015 років, коли не було переглянуто величину тарифу, а також за лютий–березень 2015 року, коли було знижено тариф

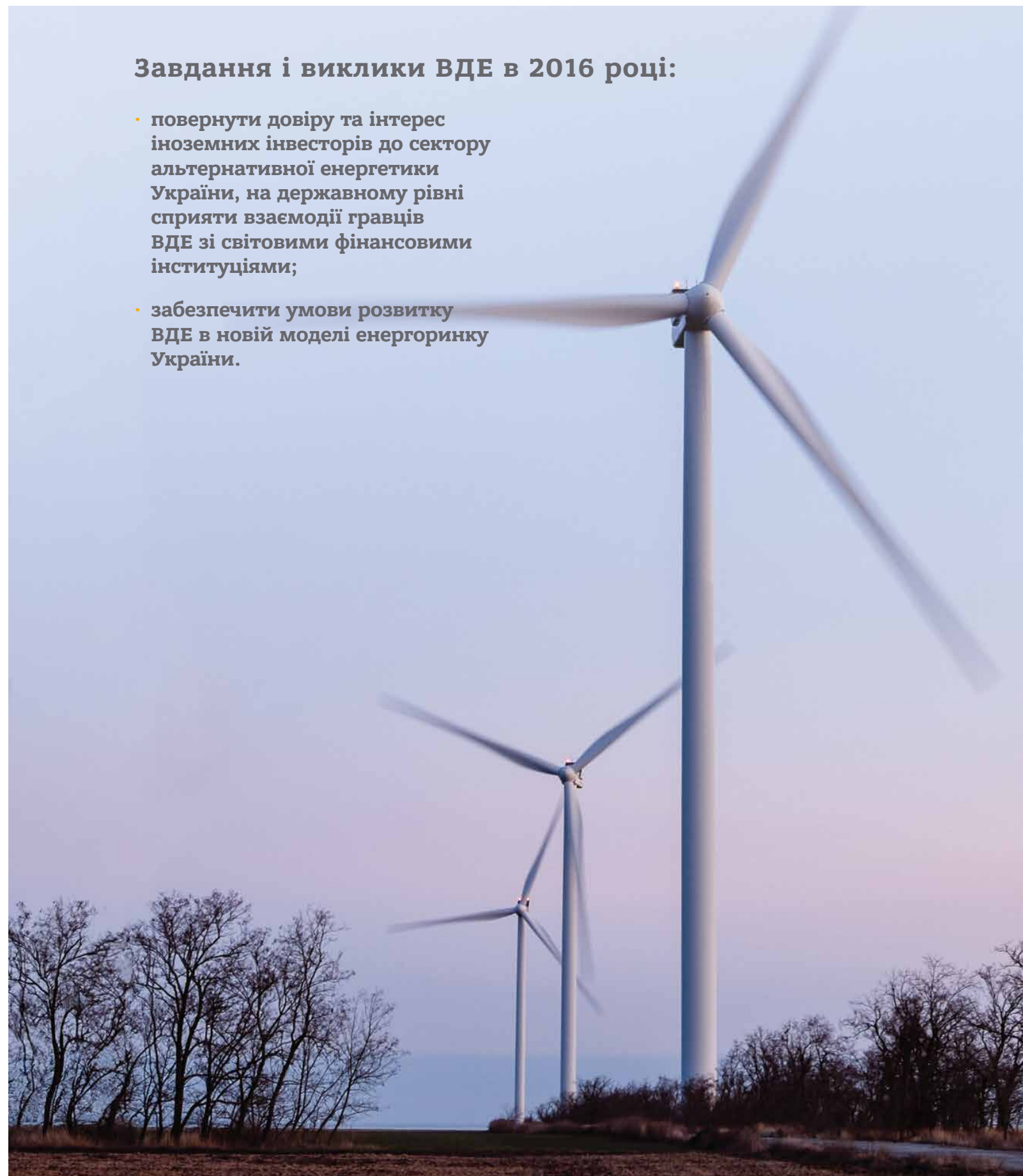
У серпні 2015 року НКРЕКП затвердила виплату компенсації виробникам за «зеленим» тарифом за період неперегляду його величини. Комісія також встановила додаткові платежі на січень–червень 2016 року за зниження «зеленого» тарифу в лютому–березні 2015 року (постанови № 2144 від 10.08.2015 та № 3249 від 30.12.2015).

До законопроекту «Про ринок електричної енергії» внесено норму, що закріплює фінансову відповідальність виробників альтернативної енергетики за небаланси постачання електроенергії в новій моделі ринку

Норма передбачає, що відсоток відшкодування вартості врегулювання небалансу гарантованому покупцю виробниками вітроенергетики, яким встановлено «зелений» тариф і які входять до складу балансувальної групи, становитиме 10 % із 2020 року з подальшим зростанням. До 2025 року відшкодування вартості здійснюється у разі відхилення фактичних обсягів відпуску електричної енергії від добового графіка більш ніж на 10 %. Законопроект схвалено Кабінетом Міністрів України, його розглядає парламент.

Завдання і виклики ВДЕ в 2016 році:

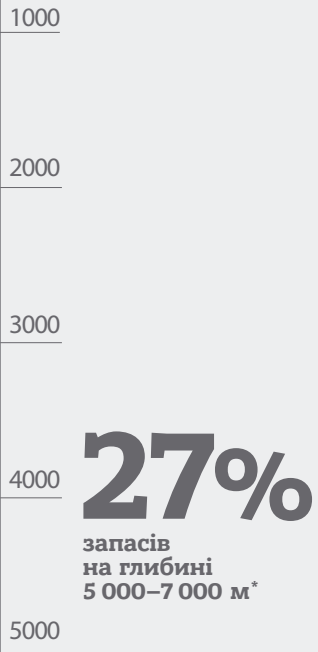
- повернути довіру та інтерес іноземних інвесторів до сектору альтернативної енергетики України, на державному рівні сприяти взаємодії гравців ВДЕ зі світовими фінансовими інституціями;
- забезпечити умови розвитку ВДЕ в новій моделі енергоринку України.

Ринок природного газу

Стан запасів газу в Україні

- Підтверджені запаси, % від загального обсягу
- Виснаженість, %

Нафтогазвидобування, що входить до Групи ДТЕК, пробурило найглибшу свердловину

6 750 м

* За даними Державної служби геології та надр України.

19%
видобутку газу забезпечили приватні компанії

19,9 млрд куб. метрів
газу видобуто в Україні -3% до 2014 року

3,8 млрд куб. метрів
видобули приватні компанії +15,2% до 2014 року

Споживання природного газу

2015 року Україна скоротила споживання газу до рекордного рівня за весь період незалежності – 33,8 млрд куб. метрів, що на 21 % нижче за показник 2014 року. За темпами зниження це також один із найістотніших спадів, більший показник у 22 % був тільки 2009 року, в розпал світової економічної кризи.

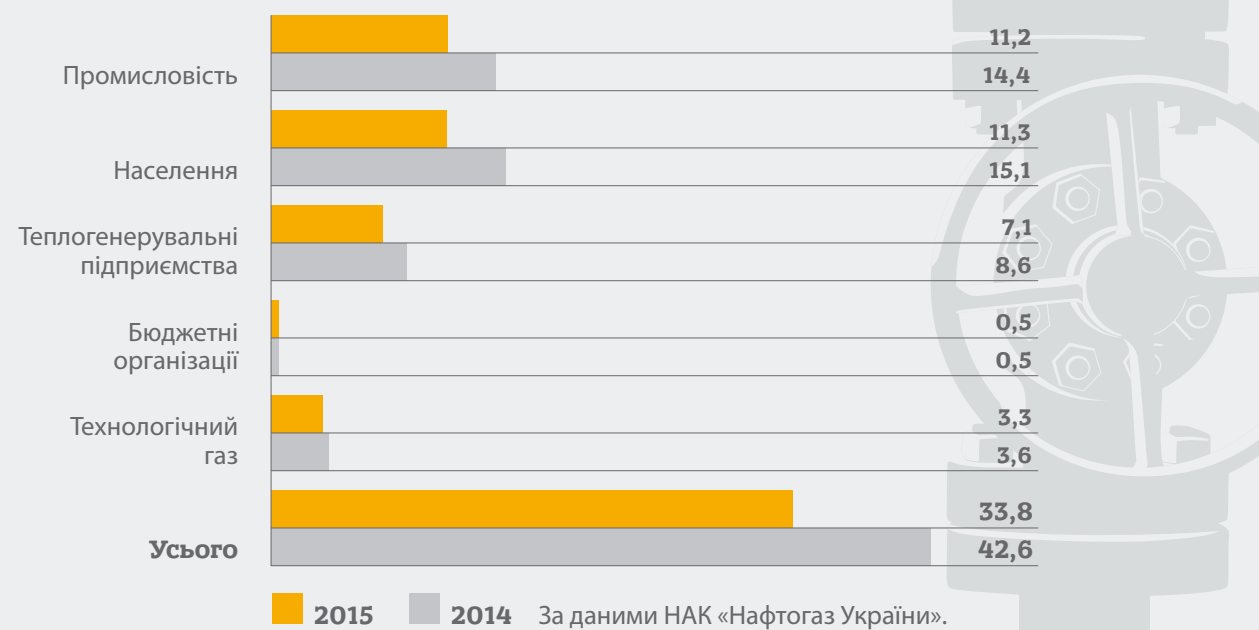
Найбільше скорочення відбулося в сегменті побутових споживачів – на 25,2 %, до 11,3 млрд куб. метрів. Ключовим чинником стало кратне підвищення вартості природного газу для населення з квітня 2015 року. Внаслідок цього багато споживачів перейшли на інші джерела енергії, зокрема на тверде паливо. Додатковими чинниками стали припинення постачання природного газу на тимчасово непідконтрольні території і порівняно тепла зима. Дві останні причини призвели до скорочення споживання теплопостачальними підприємствами, що забезпечують тепло і гарячу воду в будинках українців. Вони знизили використання палива на 17 % – до 7,1 млрд куб. метрів.

У промисловому секторі падіння також продовжилося 2015 року – використано 11,2 млрд куб. метрів, що на 22 % менше показника попереднього року. Однак у цьому провідну роль відіграли продовження економічного спаду і скорочення промислового потенціалу внаслідок військових дій на сході країни. За минулий рік ВВП України, за оцінками Міністерства економічного розвитку і торгівлі, скоротився на 9,9 %.

На високому рівні також залишаються технологічні втрати і використання природного газу на власні потреби. 2015 року за цими статтями витрачено 3,3 млрд куб. метрів, що становить майже 10 % від загального обсягу споживання у країні.

Загалом скорочення обсягів споживання газу в Україні до рекордного рівня значно знизило навантаження на економіку країни. Однак треба констатувати, що системну роботу з підвищення енергоефективності так і не було налагоджено. Значний потенціал для економії енергоносіїв у всіх сферах, як і раніше, не використовується.

Структура споживання природного газу в Україні, млрд куб. метрів

Видобуток природного газу

Видобуток газу в Україні 2015 року становив 19,9 млрд куб. метрів, що на 1,4% менше показника попереднього року (або понад 3% з урахуванням показників ПАТ «Чорноморнафтогаз» до втрати контролю над компанією). Негативна динаміка насамперед спричинена показниками державних компаній. ПАТ «Укргазвидобування», яке належить державі, знизило видобуток майже на 4% – до 14,5 млрд куб. метрів. ПАТ «Укрнафта», де державі належить контрольний пакет акцій, продовжило нарощувати динаміку падіння: якщо 2014 року зниження видобутку становило 10%, то 2015 – вже 12%.

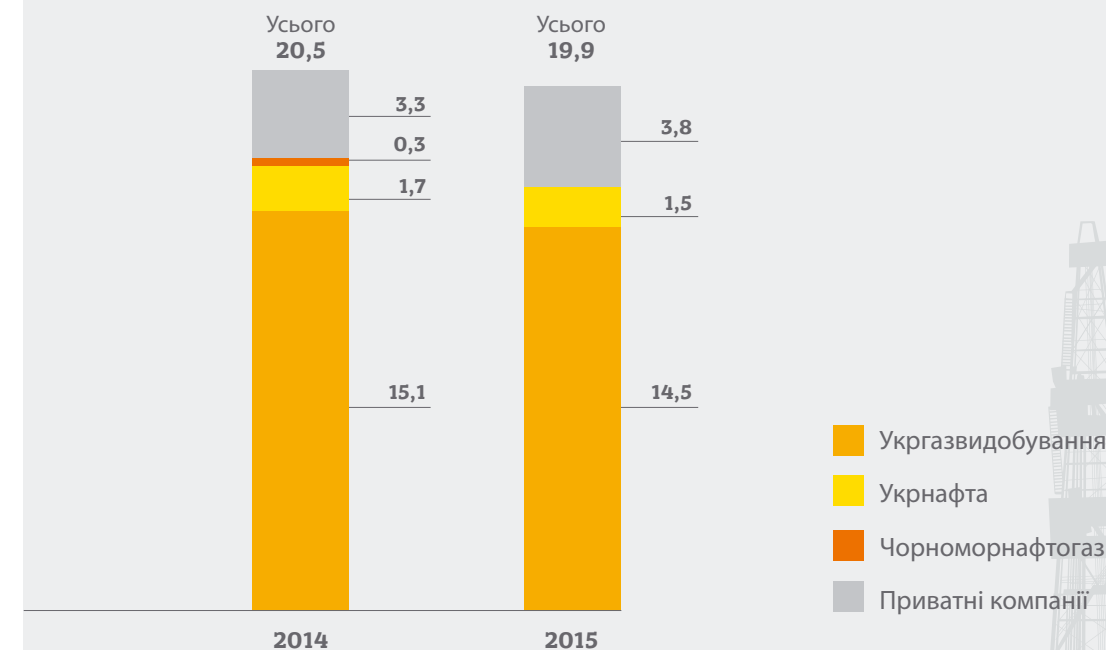
Погіршення показників роботи держкомпаній частково згладили приватні виробники. В умовах несприятливого середовища для ведення бізнесу вони зуміли зберегти позитивну динаміку розвитку. Видобуток збільшився до 3,8 млрд куб. метрів – це понад 19% від загального обсягу виробництва у країні (2014 року частка «приватників» становила 16%, без урахування даних ПАТ «Чорноморнафтогаз»).

Основну роль у збереженні позитивної динаміки відіграло ПрАТ «Нафтогазвидобування», що входить до Групи ДТЕК. Компанія зуміла наростити видобуток на 73% – до 1,3 млрд куб. метрів – рекордного рівня в історії приватного газовидобутку України. Без результату Нафтогазвидобування за підсумками 2015 року в Україні скоротився б видобуток природного газу на 5%, а зростання показника приватних компаній склало б менше 0,2%.

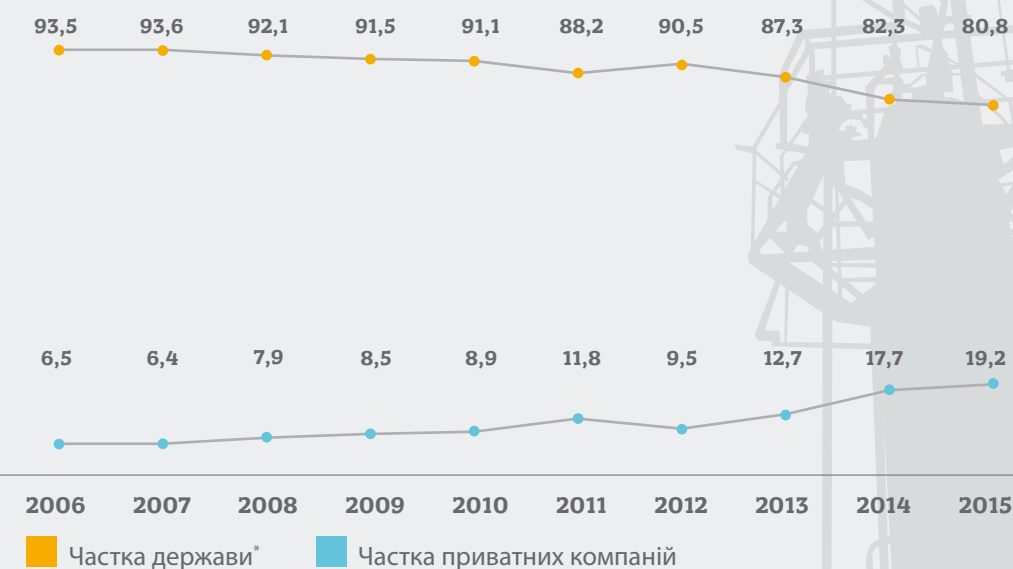
Втім, зростання виробництва Нафтогазвидобування було інерційним – його забезпечило завершення довгострокових проектів, розпочатих ще в першій половині 2014 року. В іншому ж для компанії, як і загалом для галузі, минулий рік охарактеризувався подальшим погіршенням інвестиційного та регуляторного середовища (див. далі **Регуляторне середовище**).

Це призвело до значних втрат за темпами розвитку приватного газовидобутку, і 2016 року негативний тренд продовжиться. Наприклад, Нафтогазвидобування було змушене знизити план з видобутку газу з 2 млрд куб. метрів до 1,5 млрд, що призведе до необхідності додатково імпортувати ресурс.

Структура видобутку природного газу в Україні, млрд куб. метрів

Співвідношення видобутку природного газу державними та приватними компаніями, %

За даними Міністерства енергетики та вугільної промисловості України, НАК «Нафтогаз України».

* З урахуванням ПАТ «Чорноморнафтогаз».

Імпорт природного газу

2015 року імпорт газу в Україну склав 16,4 млрд куб. метрів, що на 17% нижче за показник 2014 року. Частка імпортного ресурсу в загальному обсязі споживання також продовжила скорочуватися – з 46% до 41%. Однак підвищення незалежності від зовнішніх постачальників і далі відбувалося не в результаті зростання власного видобутку, а через скорочення обсягів споживання внаслідок економіко-політичної ситуації у країні.

Україна змогла збільшити імпорт «реверсного» газу з Європи проти 2014 року удвічі – до 10,3 млрд куб. метрів. Найбільше палива було імпортовано з Німеччини – 9,7 млрд, з Угорщини та Польщі постачено 0,5 і 0,1 млрд відповідно.

Одночасно імпорт газу з РФ проти 2014 року скоротився в 2,4 раза до історичного мінімуму – 6,1 млрд куб. метрів. Таким чином, частка російського імпорту в загальному обсязі споживання України скоротилася до 18%. У листопаді закупівлі палива безпосередньо в РФ було повністю припинено і, за заявами уряду, до кінця опалювального сезону 2015/2016 постачань не очікується.

2015 року імпорт газу і далі здійснював переважно НАК «Нафтогаз України». Частка інших імпортерів хоч і збільшилася в 7,5 раза проти попереднього року, проте в абсолютному вираженні залишилася невеликою – 1,1 млрд куб. метрів (7%).

Середня ціна імпортного газу знижувалася відповідно до кон'юнктури світового ринку енергоносіїв. Так, у 1 кварталі НАК «Нафтогаз України» імпортував газ у середньому по 315 дол. США/тис. куб. метрів, а в 4 кварталі – вже по 228 дол. США.

2016 року Україна має перспективи для продовження скорочення імпорту газу, насамперед із РФ. Водночас технічні можливості дозволяють Україні і далі збільшувати обсяги постачання «реверсного» газу з Європи, аж до 20,6 млрд куб. метрів на рік. Отже, пряме постачання з РФ 2016 року може бути мінімізовано або повністю припинено.

2015 року через падіння обсягів споживання частка власного газу в загальній структурі зростає до рекордного показника за всю історію України – майже

59%

Співвідношення видобутку та імпорту газу в Україні, млрд куб. метрів

За даними Міністерства енергетики та вугільної промисловості України, НАК «Нафтогаз України».

Ціноутворення

2015 рік пройшов під знаком підвищення тарифів на природний газ для всіх категорій споживачів. Зіграли роль два ключові чинники. По-перше, хоча в доларовому еквіваленті вартість закордонного газу знижувалася, внаслідок девальвації гривні його ціна в Україні зростала. По-друге, уряд почав приводити тарифи для населення до загальноринкових цін, виконуючи свої зобов'язання перед МВФ.

Зокрема, тарифи для населення було переглянуто кратно – до 7 188 грн/тис. куб. метрів. Водночас уряд зберіг так звану «соціальну ціну» у разі обмеженого обсягу споживання – 3 600 грн/тис. куб. метрів. Аналогічну ціну було закріплено для підприємств, що виробляють тепло для потреб населення.

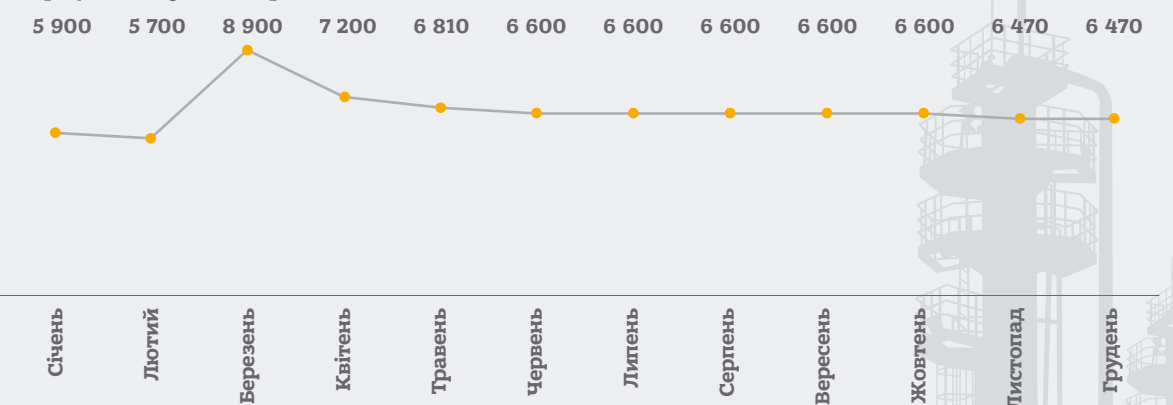
Однак з 1 травня 2016 року «соціальну ціну» було скасовано. Граничну роздрібну ціну газу для побутових споживачів встановлено на рівні 6 879 грн/тис. куб. метрів, для виробників теплової енергії – 6 810 грн/тис. куб. метрів. Таке підвищення відповідає домовленостям з МВФ, відповідно до яких уряд зобов'язався привести «нижню» ціну газу для населення і підприємств ТКЕ до рівня, не нижчого 75% вартості імпортного ресурсу.

Одночасно з підвищенням тарифів на газ уряд запровадив систему субсидій для населення. За даними уряду, ними вже користуються приблизно 5 млн українських домогосподарств. Водночас соціальна напруженість навколо збільшення тарифів зростає, і 2016 посилюватиметься.

Граничні тарифи на природний газ для промисловості і бюджетних організацій у 1 кварталі досягли пікового значення – 8 900 грн/тис. куб. метрів, після чого їх було знижено, і вони закріпилися на рівні 6 600 грн/тис. куб. метрів. З урахуванням ПДВ, тарифів на транспортування і постачання кінцева ціна для споживачів перевищує 9 000 грн.

Водночас у середині 2015 року приватні постачальники продавали ресурс значно нижче за граничний тариф і нижче за вартість імпортного природного газу. Внаслідок сезонного зниження попиту і падіння обсягів промислового виробництва «приватники», згідно з ринковою інформацією, в окремі періоди продавали нижче 5 000 грн/тис. куб. метрів (без урахування податків і надбавок).

Граничні ціни на природний газ для промислових споживачів у 2015 році, грн/тис. куб. метрів

За даними НАК «Нафтогаз України».

Регуляторне середовище

2015 року сформувалися важливі передумови для дерегуляції та лібералізації ринку природного газу. 1 жовтня було введено в дію Закон України № 329-VIII «Про ринок природного газу». За формальними ознаками він відповідає європейським нормам і має забезпечити споживачам вільний вибір постачальника природного газу; свободу доступу до мереж; поділ (unbundling) монопольних і конкурентних видів діяльності; ринкове ціноутворення й умови для розвитку конкуренції (відсутність регульованих роздрібних тарифів для будь-яких споживачів). Водночас практичне впровадження Закону затягується. Низку необхідних підзаконних актів було прийнято зі значною затримкою або їх ще розробляють. Зокрема, немає механізму здійснення переходу до вільних цін; не було виконано запланований на 2015 рік поділ НАК «Нафтогаз України» на окремі компанії.

У секторі газовидобутку негативним чинником залишалася дія підвищених ставок рентних платежів, введених у серпні 2016 року (55% у разі глибини свердловини до 5 км і 29% у разі глибини свердловини понад 5 км). Зважаючи на дефіцит обігових коштів, практично всі компанії були змушені максимально скоротити або повністю зупинити реалізацію своїх інвестиційних програм. Зниження ставок ренти відбулося з 1 січня 2016 року. Однак наслідки високого податкового навантаження, з урахуванням падіння цін на енергоносії у світі і в Україні, будуть позначатися на розвитку галузі ще не менше 1,5-2 років.

Іншим негативним чинником стало прийняття постанови, відповідно до якої з 1 січня 2016 року постачальники природного газу зобов'язані створювати страховий запас у підземних сховищах, що дорівнює 50% обсягу місячного постачання, до якого необхідна фінансова банківська гарантія в розмірі 20%. Водночас не було наведено обґрунтування цих цифр. Це призводить до відволікання обігових коштів, які могли бути спрямовані на розвиток компаній. Розмір страхового запасу має бути узгоджено з реальними ризиками, які несуть постачальники.

Як і раніше перешкоджає інвестуванню в галузь недосконалість механізмів отримання спецдозволів на вивчення і розробку нафтогазових площ. 2015 року було проведено лише три аукціони з надрокористування. Також не повністю прозорою є процедура погодження місцевими органами влади отримання ліцензійних ділянок без проведення аукціону. Актуалізація Кодексу України «Про надра» відповідно до європейських стандартів дозволить вибудувати роботу інвесторів з органами влади за принципом «єдиного вікна», що мінімізує кількість контактів із чиновниками.

Необхідно розв'язати питання землекористування та спрощення процедур, пов'язаних із будівництвом нових об'єктів. Сприяти їх розв'язанню може законопроект № 3096, що передбачає дерегуляцію, який на цей момент чекає розгляду Верховною Радою України.

Результати діяльності

Виробнича діяльність

01

Інвестиційні проекти

02

Аналіз фінансових результатів

03

Виробнича діяльність 01

Видобуток вугілля підприємствами Групи ДТЕК 2015 року склав 28,7 млн тонн (-22,7 % до 2014 року), відпуск електроенергії – 38,3 млрд кВт·год (-19,9 %), передавання електроенергії мережами – 45,1 млрд кВт·год (-16,2 %), видобуток природного газу – 1,3 млрд куб. метрів (+73,4 %).

Ключові показники виробничої діяльності Групи ДТЕК

Показники	од. вим.	2015	2014	Зміна, +/-	Зміна, %
Видобуток вугілля	тис. тонн	28 692,0	37 122,0	-8 430,0	-22,7
Збагачення вугілля:					
збагачення рядового вугілля	тис. тонн	19 965,8	26 400,8	-6 435,0	-24,4
випуск концентрату	тис. тонн	12 279,4	17 091,8	-4 812,5	-28,2
Генерація електроенергії (відпуск)	млн кВт·год.	38 284,1	47 789,5	-9 505,4	-19,9
зокрема, ДТЕК ВДЕ	млн кВт·год.	634,0	651,4	-17,4	-2,7
Передавання електроенергії мережами	млн кВт·год.	45 086,4*	53 809,7	-8 723,3	-16,2
Експорт електроенергії	млн кВт·год.	3 555,0	7 988,0	-4 433,0	-55,5
Експорт вугілля**	тис. тонн	1 387,1	4 057,1	-2 670,0	-65,8
Імпорт вугілля	тис. тонн	404,1	1 687,0	-1 282,9	-76,0
Імпорт газу	млн куб. метрів	23,7	0,0	+23,7	+100,0
Видобуток природного газу	млн куб. метрів	1 304,6	752,5	+552,1	+73,4
Видобуток газового конденсату	тис. тонн	45,3	29,0	+16,3	+56,2

* Без урахування ДТЕК Крименерго.

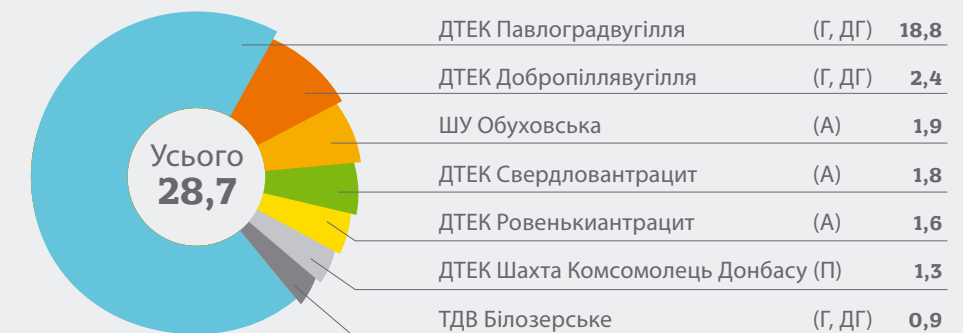
** У тому числі трейдингові операції за межами України.

ДТЕК Енерго. Видобуток і збагачення вугілля

28,7 млн тонн вугілля підняли на-гора шахтарі компанії в 2015 році, що на 22,7% нижче за показник 2014 року. Відповідно збагачувальні фабрики знизили обсяг виробництва: переробка рядового вугілля склала приблизно 20 млн тонн, випуск концентрату – 12,3 млн тонн.

В Україні газові марки вугілля видобувають на території, не охопленій військовими діями, тоді як антрацитові шахти розташовані в зоні АТО. Половина теплових електростанцій країни працює на газових марках вугілля, друга половина використовує антрацит.

Видобуток вугілля підприємствами ДТЕК Енерго 2015 року, млн тонн

Г – газове, ДГ – довгополум'яне газове, П – пісне, А – антрацит.

Виробництво вугільного концентрату ЦЗФ ДТЕК Енерго, тис. тонн

	2015		2014		Зміна, +/-		Зміна, %	
	К	Е	К	Е	К	Е	К	Е
Газове вугілля	76,0	8 062,4	365,1	8 007,4	-289,1	+55,0	-79,2	+0,7
Пісне вугілля	-	892,2	-	1 827,8	-	-935,6	-	-51,2
Антрацити	-	3 248,8	-	7 024,1	-	-3 775,3	-	-53,7

Е – енергетичне (у т.ч. експорт), К – коксівне.

Основні чинники, що вплинули на виробничі показники:

- збереження видобутку газових марок вугілля шахтарями ДТЕК Енерго практично на рівні 2014 року – 22,1 млн тонн.

Упродовж січня-вересня 2015 року шахтарі компанії нарощували видобуток вугілля газових марок. Це дозволило забезпечити роботу ТЕС на цій марці палива в режимі підвищених навантажень і в такий спосіб частково компенсувати зниження виробництва електроенергії станціями на антрациті. У 4 кварталі 2015 року чинником, що стримував подальше зростання видобутку вугілля, став профіцит потужності в Об'єднаній енергосистемі України (ОЕС України). Істотне скорочення споживання електроенергії за наявності імпорتنих поставок і обмеження експорту знизило обсяги спалювання вугілля на ТЕС;

Гірники ДТЕК Павлоградвугілля, які видобувають газову марку вугілля, зробили значний внесок у стабілізацію виробництва електроенергії в Україні. За підсумками 2015 року вони збільшили продуктивність праці на 2,2 % проти 2014 року – до 99,5 тонн/особа на місяць.

- зниження видобутку антрациту і пісного вугілля ДТЕК Ровенькиантрацит, ДТЕК Свердловантрацит і ДТЕК Шахта Комсомолець Донбасу на 63,4 %, або 8,0 млн тонн.

Водночас у другому півріччі 2015 року підприємства збільшили видобуток вугілля на 59,5 %, або 1 млн тонн, якщо порівняти з першим півріччям. Це стало можливо завдяки відновленню в серпні 2015 року залізничного переходу Микитівка–Майорська, зруйнованого під час бойових дій 2014 року. Відновлення руху потягів дозволило збільшити видобуток і накопичити антрацит на складах ТЕС для проходження опалювального періоду.

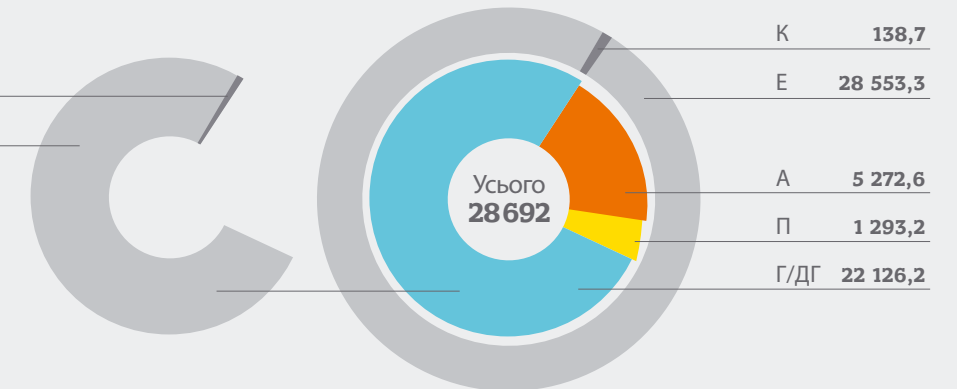
Середня продуктивність праці на шахтах ДТЕК Енерго 2015 року склала 55,7 тонн/особа на місяць (67,1 тонн/особа на місяць – 2014 року). Зниження пов'язане зі скороченням видобутку антрациту і пісного вугілля через військові дії. Відновлення роботи підприємств і постачання вугілля на теплові електростанції України стали запорукою успішного проходження опалювального сезону.

Водночас недофінансування теплової енергетики значно обмежує розвиток вугільної галузі. Це призводить до скорочення проведення гірничих виробок, відсутності можливостей щодо закупівлі та ремонту гірничошахтного обладнання.

Структура видобутого вугілля ДТЕК Енерго, тис. тонн

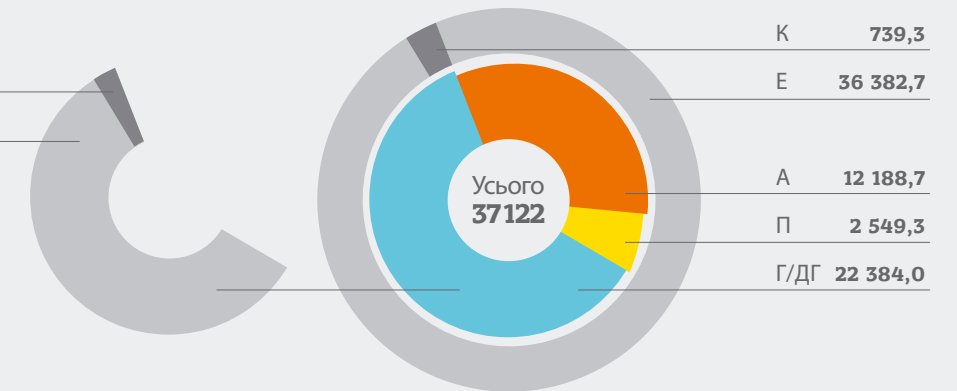
2015

К 138,7
Е 21 987,5

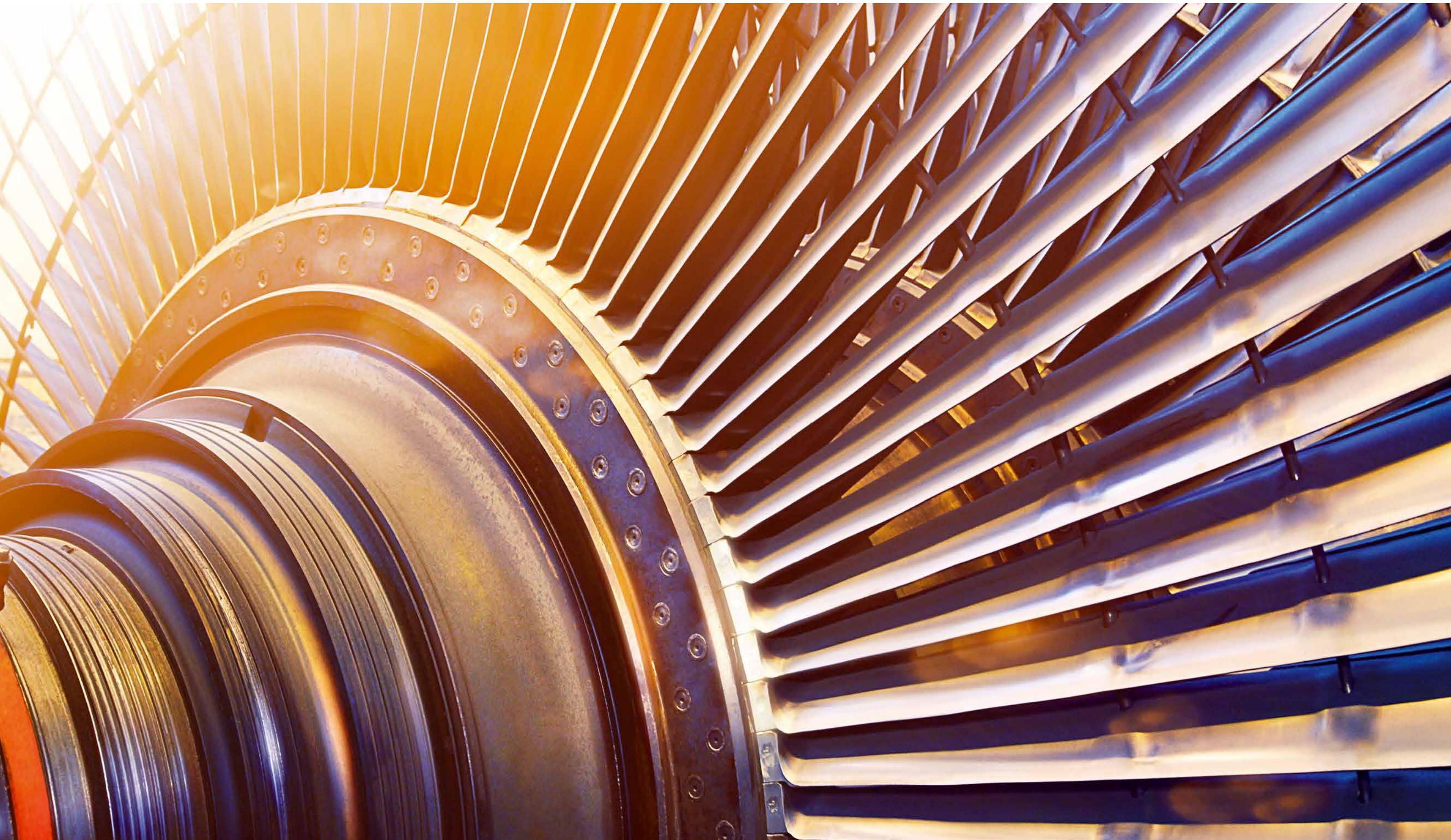

2014

К 739,3
Е 21 644,7

Е – енергетичне, К – коксівне;
Г – газове, ДГ – довгополум'яне газове, П – пісне, А – антрацит.

Генерація електроенергії

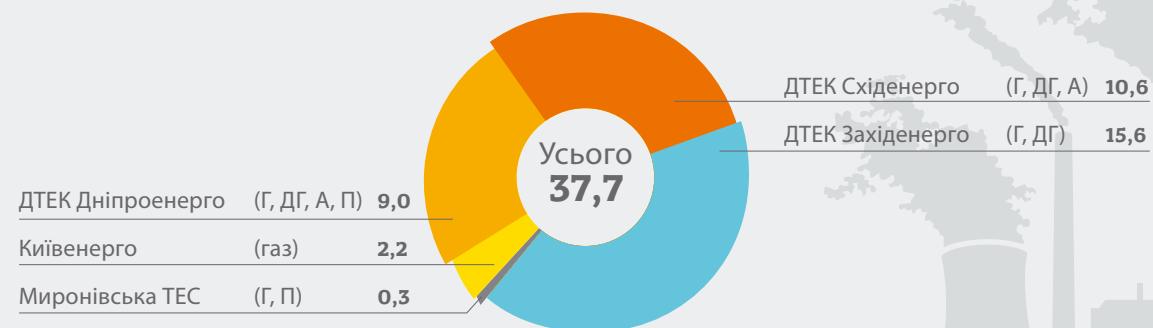
Теплові електростанції компанії 2015 року забезпечили відпуск 37,7 млрд кВт·год електроенергії, що на 20,1 % менше проти 2014 року.

Основне паливо теплових електростанцій ДТЕК Енерго – вугілля. 2015 року фактичні витрати вугілля склали 19,6 млн тонн, із яких на вугілля газових марок припадає 16 млн тонн і 3,6 млн тонн – на антрацити.

У загальному паливному балансі теплових станцій компанії частка вугілля склала 98,1 %; питома вага газу і мазуту, які використовували для запалювання вугілля, – 1,9 %.

Основний постачальник вугілля на ТЕС компанії – ТОВ «ДТЕК Трейдинг».

Генерація (відпуск) електроенергії підприємствами ДТЕК Енерго у 2015 році, млрд кВт·год

Основні чинники, що вплинули на виробничі показники:

- обмеження виробництва електроенергії ТЕС через зниження споживання в Україні на 11,3 %, або 19,3 млрд кВт·год, за наявності імпортного постачання з РФ і обмеження з експорту;

- збереження обсягу відпуску електроенергії ДТЕК Західенерго, що використовує газові марки вугілля, на рівні 2014 року.

Завдяки високій забезпеченості вугіллям і технічній готовності енергоблоку підприємства несли підвищене навантаження, щоб знизити дефіцит потужності і зберегти стабільну роботу ОЕС України. Але в 4 кварталі спалювання вугілля знизилося через істотний спад промислового виробництва в Україні і чинне обмеження на експортне постачання, що нівелювало зростання відпуску електроенергії ДТЕК Західенерго упродовж січня-вересня 2015 року;

- зниження відпуску електроенергії ДТЕК Дніпроенерго на 40,2 %, або 6 млрд кВт·год.

ДТЕК Криворізька ТЕС і ДТЕК Придніпровська ТЕС, що входять до підприємства, спроектовані на роботу на антрациті і пісному вугіллі. Постачання цих марок вугілля з українських шахт у зоні АТО було обмежено зруйнованою інфраструктурою, а витрати на виробництво електроенергії за ціною імпортного вугілля не покривав тариф, встановлений для ТЕС ДТЕК Енерго. Втім, для покриття дефіциту потужності в ОЕС України компанія імпортувала понад 400 тис. тонн антрациту в січні-березні 2015 року. Відновлення залізничного переходу Микитівка–Майорська у другому півріччі дозволило збільшити відвантаження палива з шахт компанії в зоні АТО – ДТЕК Дніпроенерго збільшив відпуск на 5,2 %, або 228,4 млн кВт·год, якщо порівняти з першим півріччям;

- зниження відпуску електроенергії ДТЕК Зуївська ТЕС, ДТЕК Луганська ТЕС, ДТЕК Східенерго і Миронівською ТЕС ДТЕК Донецькобленерго сумарно на 36,1 %, або 3,1 млрд кВт·год, у зв'язку з військовими діями на Донбасі, які спричинили руйнування залізничної та енергоінфраструктури.

Пошкодження магістральних електричних мереж НЕК «Укренерго» від'єднали ДТЕК Луганську ТЕС від Об'єднаної енергосистеми України. Станція з вересня 2014 року працює в енергоострові. ДТЕК Зуївська ТЕС виділена з ОЕС України постановою Кабінету Міністрів України № 263 від 7 травня 2015 року «Про особливості регулювання відносин у сфері електроенергетики на території, де органи державної влади тимчасово не здійснюють або здійснюють не в повному обсязі свої повноваження».

1,6 млн тонн вугілля було на складах ТЕС ДТЕК на 1 січня 2016 року, що на 67 % перевищує рівень 2015 року. Водночас запаси антрацитів у 5 разів перевищували показники 2015 року.

Вироблення, КВВП* і питома витрата палива підприємств теплової генерації України

Підприємства	Вироблення електроенергії, млрд кВт·год		КВВП, %		Питома витрата палива, г/кВт·год		Зміна, +/-		
	2015	2014	2015	2014	2015	2014	Вироблення	КВВП	Питома витрата палива
ТЕС ДТЕК Енерго**	39,4	49,2	25,9	32,5	396,4	391,0	-9,8	-6,6	+5,4
Центренерго	8,4	12,5	12,5	18,6	403,3	400,1	-4,1	-6,1	+3,2
Донбасенерго	6,9	7,1	22,7	28,4	407,3	415,0	-0,2	-5,7	-7,7

Завдання ТЕС – збільшувати виробництво електроенергії в ранковий і вечірній пік споживання, тобто маневрувати потужностями. У зв'язку з перепадами потужності в ОЕС України ТЕС ДТЕК Енерго на газовому вугіллі підвищили частоту маневрування (кількість пусків котлів зросла до 3 064 у 2015 році проти 2 834 у 2014 році), компенсуючи зниження вироблення електроенергії станціями на антрацитовому вугіллі.

81,17%

— коефіцієнт технічної готовності електростанцій ДТЕК Енерго 2015 року, що свідчить про наявність можливостей покриття графіка навантаження ОЕС України.

* Коефіцієнт використання встановленої потужності.
** Без урахування Київенерго і Миронівської ТЕС.

Ключові операційні показники електростанцій ДТЕК Енерго

Підприємство	Показники	2015	2014	Зміна, +/-
ДТЕК Курахівська ТЕС	Вироблення електроенергії, млн кВт·год	5 969,4	5 966,4	+3,0
	Витрата електроенергії на власні потреби (на вироблення), %	10,4	10,4	0,0
	Відпуск електроенергії з шин, млн кВт·год	5 303,2	5 347,6	-44,4
	КВВП, %	44,9	44,9	0,0
ДТЕК Зуївська ТЕС*	Вироблення електроенергії, млн кВт·год	3 274,7	4 338,0	-1 063,3
	Витрата електроенергії на власні потреби (на вироблення), %	7,8	7,7	+0,1
	Відпуск електроенергії з шин, млн кВт·год	3 005,0	4 004,3	-999,3
	КВВП, %	29,4	38,9	-9,5
ДТЕК Луганська ТЕС	Вироблення електроенергії, млн кВт·год	2 591,1	4 825,5	-2 234,4
	Витрата електроенергії на власні потреби (на вироблення), %	11,9	11,0	+0,9
	Відпуск електроенергії з шин, млн кВт·год	2 250,8	4 293,0	-2 042,2
	КВВП, %	19,9	37,7	-17,8
ДТЕК Придніпровська ТЕС	Вироблення електроенергії, млн кВт·год	1 490,4	3 986,4	-2 496,0
	Витрата електроенергії на власні потреби (на вироблення), %	12,2	11,6	+0,6
	Відпуск електроенергії з шин, млн кВт·год	1 266,1	3 525,8	-2 259,7
	КВВП, %	9,6	25,7	-16,1
ДТЕК Запорізька ТЕС	Вироблення електроенергії, млн кВт·год	5 895,1	5 552,9	+342,2
	Витрата електроенергії на власні потреби (на вироблення), %	6,8	7,4	-0,6
	Відпуск електроенергії з шин, млн кВт·год	5 442,4	5 142,3	+300,1
	КВВП, %	18,5	17,5	+1,0
ДТЕК Криворізька ТЕС	Вироблення електроенергії, млн кВт·год	2 578,3	6 944,6	-4 366,3
	Витрата електроенергії на власні потреби (на вироблення), %	10,4	8,1	+2,3
	Відпуск електроенергії з шин, млн кВт·год	2 279,7	6 380,7	-4 101,0
	КВВП, %	10,2	27,8	-17,6
ДТЕК Бурштинська ТЕС	Вироблення електроенергії, млн кВт·год	9 727,9	10 039,0	-311,1
	Витрата електроенергії на власні потреби (на вироблення), %	8,9	9,6	-0,7
	Відпуск електроенергії з шин, млн кВт·год	8 771,3	9 073,2	-301,9
	КВВП, %	47,6	49,2	-1,6
ДТЕК Добротвірська ТЕС	Вироблення електроенергії, млн кВт·год	2 245,5	1 844,2	+401,3
	Витрата електроенергії на власні потреби (на вироблення), %	9,0	10,3	-1,3
	Відпуск електроенергії з шин, млн кВт·год	2 024,7	1 654,9	+369,8
	КВВП, %	50,3	41,9	+8,4
ДТЕК Ладизинська ТЕС	Вироблення електроенергії, млн кВт·год	5 287,6	5 345,6	-58,0
	Витрата електроенергії на власні потреби (на вироблення), %	8,1	8,0	+0,1
	Відпуск електроенергії з шин, млн кВт·год	4 839,7	4 918,5	-79,0
	КВВП, %	33,5	33,9	-0,4
ДТЕК Донецькобленерго Миронівська ТЕС	Вироблення електроенергії, млн кВт·год	317,5	415,0	-97,5
	Витрата електроенергії на власні потреби (на вироблення), %	17,4	18,2	-0,8
	Відпуск електроенергії з шин, млн кВт·год	260,8	340,0	-79,2
	КВВП, %	13,2	17,2	-4,0

* На території, тимчасово не підконтрольній українській владі, енергетичні підприємства діють у межах постанови Кабінету Міністрів України № 263 від 7 травня 2015 року «Про особливості регулювання відносин у сфері електроенергетики на території, де органи державної влади тимчасово не здійснюють або здійснюють не в повному обсязі свої повноваження».

Виробничі потужності електростанцій ДТЕК Енерго на 1 січня 2016 року

№ енерго-блока	Встановлена потужність, МВт	Рік введення в експлуатацію/останнього капітального ремонту або реконструкції	Напряцювання, годин	Капітальний ремонт/реконструкція
ДТЕК Зуївська ТЕС				
1	325	1982/2009	196 768	реконструкцію завершено 2009 року; збільшення встановленої потужності – на 25 МВт
2	320	1982/2008	191 456	реконструкцію завершено 2008 року; збільшення встановленої потужності – на 20 МВт
3	300	1986/2006	165 821	реконструкцію заплановано до завершення 2017 року; очікуване збільшення встановленої потужності – на 20 МВт
4	325	1988/2013	164 020	реконструкцію завершено 2013 року; збільшення встановленої потужності – на 25 МВт
Разом	1 270			
ДТЕК Курахівська ТЕС				
3	200	1972/2007	281 471	плани з реконструкції на розгляді
4	210	1973/2008	255 990	заплановано реконструкцію
5	222	1973/2015	240 071	виконано капремонт 2015 року; реконструкцію завершено 2009 року; збільшення встановленої потужності – на 12 МВт
6	225	1973/2013	235 604	реконструкцію завершено 2013 року; збільшення встановленої потужності – на 15 МВт
7	225	1974/2010	248 801	реконструкцію завершено 2010 року; збільшення встановленої потужності – на 15 МВт
8	225	1974/2012	245 874	реконструкцію завершено 2012 року; збільшення встановленої потужності – на 15 МВт
9	225	1975/2015	240 412	реконструкцію завершено 2015 року; збільшення встановленої потужності – на 15 МВт
Разом	1 532			
ДТЕК Луганська ТЕС				
9	200	1962/2007	323 790	плани з реконструкції на розгляді
10	210	1962/2012	309 372	реконструкцію завершено 2012 року; збільшення встановленої потужності – на 35 МВт
11	200	1963/2004	317 571	заплановано реконструкцію
12	175	-	-	блок перебуває в консервації
13	210	1967/2014	286 691	реконструкцію завершено 2014 року; збільшення встановленої потужності – на 35 МВт
14	200	1968/2006	281 390	заплановано реконструкцію
15	200	1969/2005	293 832	заплановано реконструкцію
ТЕГ №4	100	-	-	блок перебуває в консервації
Разом	1 495			

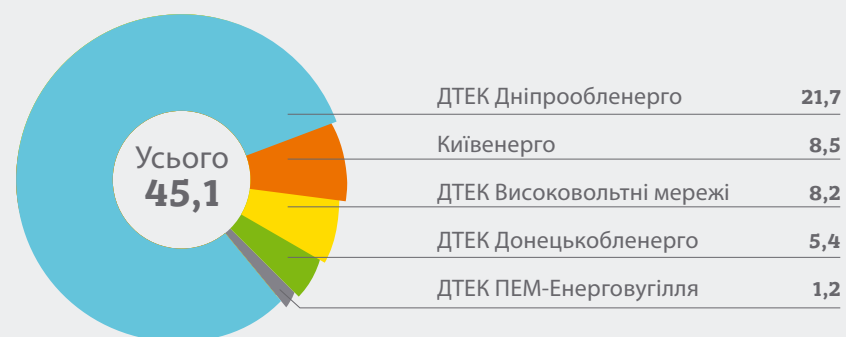
№ енерго-блока	Встановлена потужність, МВт	Рік введення в експлуатацію/останнього капітального ремонту або реконструкції	Напряцювання, годин	Капітальний ремонт/реконструкція
ДТЕК Запорізька ТЕС				
1	325	1972/2012	276 794	реконструкцію завершено 2012 року; збільшення встановленої потужності – на 25 МВт
2	300	1972/2006	270 070	заплановано реконструкцію
3	325	1972/2014	271 278	реконструкцію завершено 2014 року; збільшення встановленої потужності – на 25 МВт
4	300	1973/2002	255 536	заплановано реконструкцію
5	800	1975/1995	148 998	газозамутний блок. Резерв
6	800	-	-	блок перебуває в консервації
7	800	1977/1992	133 190	газозамутний блок. Резерв
Разом	3 650			
ДТЕК Криворізька ТЕС				
1	282	1963/1993	297 496	реконструкцію заплановано до завершення 2017 року; очікується збільшення встановленої потужності на 33 МВт
2	300	1964/1998	307 475	плани з реконструкції на розгляді
3	300	1965/2012	265 099	реконструкцію завершено 2012 року; збільшення встановленої потужності – на 18 МВт
4	300	1966/2005	246 971	плани з реконструкції на розгляді
5	282	1967/1994	292 052	заплановано реконструкцію
6	282	1968/1995	246 410	плани з реконструкції на розгляді
7	282	-	-	блок перебуває в консервації
8	282	1969/1996	257 421	заплановано виведення з експлуатації
9	282	-	-	блок перебуває в консервації
10	300	1972/1992	202 893	заплановано капітальний ремонт 2016 року
Разом	2 892			
ДТЕК Придніпровська ТЕС				
7	150	1958/2013	330 326	заплановано виведення з експлуатації
8	150	1958/2014	352 857	заплановано виведення з експлуатації
9	150	1959/2012	321 567	реконструкцію завершено 2012 року без збільшення встановленої потужності
10	150	1960/2006	328 321	плани з реконструкції на розгляді
11	310	1962/2001	262 726	заплановано капітальний ремонт 2016 року
12	285	-	-	блок перебуває в консервації
13	285	1964/1997	298 000	заплановано реконструкцію
14	285	-	-	блок перебуває в консервації
Разом	1 765			

№ енерго-блока	Встановлена потужність, МВт	Рік введення в експлуатацію/останнього капітального ремонту або реконструкції	Напряцювання, годин	Капітальний ремонт/реконструкція
ДТЕК Бурштинська ТЕС				
1	195	1968/2010	292 647	заплановано виведення з експлуатації
2	185	1965/2014	274 642	заплановано виведення з експлуатації
3	185	1966/2013	288 776	заплановано виведення з експлуатації
4	195	1966/2014	308 113	заплановано виведення з експлуатації
5	208	1967/2013	299 313	реконструкцію завершено 2013 року; збільшення встановленої потужності – на 13 МВт
6	185	1967/2015	302 396	виконано капітальний ремонт 2015 року; збільшення встановленої потужності на 10 МВт
7	206	1968/2012	285 143	реконструкцію завершено 2012 року; збільшення встановленої потужності – на 21 МВт
8	195	1968/2009	303 361	заплановано реконструкцію
9	195	1968/2006	285 221	заплановано реконструкцію
10	195	1969/2004	300 614	початок реконструкції заплановано 2016 року
11	195	1969/2011	265 864	плани з реконструкції на розгляді
12	195	1969/2012	256 761	плани з реконструкції на розгляді
Разом	2 334			
ДТЕК Добротвірська ТЕС				
5	100	1960/2010	336 479	заплановано виведення з експлуатації
6	100	1961/2015	330 659	виконано капітальний ремонт 2015 року
7	150	1963/2011	340 810	заплановано реконструкцію
8	160	1964/2014	312 796	реконструкцію завершено 2014 року; збільшення встановленої потужності – на 10 МВт
Разом	510			
ДТЕК Ладизинська ТЕС				
1	300	1970/2007	247 103	плани з реконструкції на розгляді
2	300	1971/2009	240 553	плани з реконструкції на розгляді
3	300	1971/2011	229 389	плани з реконструкції на розгляді
4	300	1971/2001	235 356	заплановано реконструкцію
5	300	1971/2003	219 583	заплановано реконструкцію
6	300	1971/2004	230 276	блок перебуває в консервації
Разом	1 800			
ДТЕК Донецькобленерго Миронівська ТЕС				
1	100	1953/2004	285 814	плани з реконструкції на розгляді
2	60	1954/1998	335 195	резерв
3	115	2004/2013	64 349	виконано капітальний ремонт 2013 року
Разом	275			

Передавання електроенергії мережами

Дистрибуційні підприємства компанії в 2015 році забезпечили передавання мережами 45,1 млрд кВт•год електроенергії, що на 16,2 % менше проти 2014 року.

Передавання електроенергії мережами підприємствами ДТЕК Енерго 2015 року, млрд кВт•год

Основні чинники, що вплинули на виробничі показники:

- зниження споживання електроенергії в Україні: на 17,8%, або 10,8 млрд кВт•год, промисловими підприємствами, зокрема через точкові обмеження споживання в літні місяці; на 7,2%, або 2,8 млрд кВт•год, населенням у зв'язку з підвищенням температурного режиму в 1 і 4 кварталах 2015 року, якщо порівняти з аналогічними періодами 2014 року;
- зниження передавання електроенергії ДТЕК Високовольтні мережі, ДТЕК Донецькобленерго і ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля сумарно на 15,9%, або 2,8 млрд кВт•год, через військові дії і нестабільну соціально-економічну активність у регіоні;
- виключення з виробничих показників ДТЕК Крименерго внаслідок відсутності операційного контролю за підприємством (обсяг передавання електроенергії ДТЕК Крименерго в 2014 році становив 4,3 млрд кВт•год).

Характеристики дистрибуційних підприємств ДТЕК Енерго на 1 січня 2016 року

	Загальна протяжність ЛЕП, км	Загальна кількість ПС, шт.	Сумарна потужність ПС, МВА
ДТЕК Донецькобленерго	62 278	13 070	12 396
ДТЕК Дніпрообленерго	50 113	12 586	11 311
Київенерго	13 168	3 942	7 707
ДТЕК Високовольтні мережі	2 705	91	2 485
ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля	1 234	425	462
ДТЕК Енерго	129 498	30 114	34 361

Фактичні втрати в мережах: підприємства ДТЕК Енерго, %

	2015	2014	Зміна, +/-	Зміна, %
ДТЕК Донецькобленерго	24,28	17,60	6,68	38,0
ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля	8,33	4,70	3,63	77,2
Київенерго	7,07	7,99	-0,92	-11,5
ДТЕК Дніпрообленерго	4,57	4,46	0,11	2,5
ДТЕК Високовольтні мережі	1,49	1,32	0,17	12,9
У середньому у ДТЕК Енерго	7,53	7,05	0,48	6,8
У середньому в Україні	11,5	12,47	-0,97	-7,8

ПАТ «Київенерго» забезпечує повний цикл енерго- і тепlopостачання столиці: виробництво, транспортування, збут теплової та електричної енергії. Компанія надає послуги централізованого опалення та гарячого водopостачання. Розподіл та транспортування тепла до споживачів здійснюється мережами теплопроводів, що перебувають переважно в комунальній власності.

Основне паливо для виробництва електричної та теплової енергії – природний газ. Київенерго використав приблизно 2 млрд куб. метрів природного газу 2015 року. Весь обсяг споживався з ресурсів НАК «Нафтогаз України».

Загальна встановлена потужність Київенерго з виробництва електроенергії становить 1,2 ГВт, теплоенергії – 8,8 тис. Гкал/год.

Основні чинники, що вплинули на виробничі показники

2015 року Київенерго знизило генерацію (відпуск) електроенергії на 10,6%, або 259,4 млн кВт•год, у зв'язку з коригуванням Міністерством енергетики та вугільної промисловості України прогнозного балансу ОЕС України, спрямованим на зниження споживання природного газу. Обсяг передавання електроенергії мережами скоротився на 2,7%, або 237,5 млн кВт•год.

Ключові операційні показники теплоелектроцентралей Київенерго (ТЕЦ-5, ТЕЦ-6)

Підприємство	Показники	2015	2014	Зміна, +/-
ТЭЦ-5	Вироблення електроенергії, млн кВт•год	1 449,1	1 701,7	-252,6
	Відпуск електроенергії, млн кВт•год	1 157,1	1 396,4	-239,3
	Витрата електроенергії на власні потреби (на виробництво електроенергії), %	8,0	7,4	0,6
	Витрата електроенергії на власні потреби (на виробництво тепла), кВт•год/Гкал	55,5	50,7	4,8
	КВВП, %	23,6	27,8	-4,2
ТЭЦ-6	Вироблення електроенергії, млн кВт•год	1 190,4	1 221,0	-30,6
	Відпуск електроенергії, млн кВт•год	1 034,9	1 055,0	-20,1
	Витрата електроенергії на власні потреби (на виробництво електроенергії), %	4,8	5,0	-0,2
	Витрата електроенергії на власні потреби (на виробництво тепла), кВт•год/Гкал	56,5	52,0	4,5
	КВВП, %	27,2	27,9	-0,7
Разом	Вироблення електроенергії, млн кВт•год	2 639,5	2 922,7	-283,2
	Відпуск електроенергії, млн кВт•год	2 192,0	2 451,4	-259,4
	Вироблення теплоенергії, тис. Гкал	6 004,0	6 370,7	-366,7
	Відпуск теплоенергії, тис. Гкал	5 736,3	6 088,5	-352,2
	Витрата електроенергії на власні потреби, млн кВт•год	494,7	497,4	-2,7
	КВВП, %	25,1	27,8	-2,7

Виробничі потужності Київенерго (ТЕЦ-5, ТЕЦ-6) на 1 січня 2016 року

№ енергоблока	Встановлена потужність, МВт	Рік введення в експлуатацію/останнього капітального ремонту або реконструкції	Напрацювання, годин	Капітальний ремонт/реконструкція
Вироблення електроенергії				
ТЕЦ-5				
Енергоблок 1	100	1971/2014	303 816	2014 / 2015
Енергоблок 2	100	1972/2012	301 861	2012 / -
Енергоблок 3	250	1974/2013	269 081	2013 / -
Енергоблок 4	250	1976/2014	216 719	2014 / -
Разом	700			
ТЕЦ-6				
Енергоблок 1	250	1982/2013	212 818	2013 / -
Енергоблок 2	250	1984/2012	201 581	2012 / -
Разом	500			
Вироблення теплоенергії				
ТЕЦ-5 – 1874 Гкал/год				
Енергоблок 1	160	1971/2014	303 816	2014 / 2015
Енергоблок 2	160	1972/2012	301 861	2012 / -
Енергоблок 3	324	1974/2013	269 081	2013 / -
Енергоблок 4	330	1976/2014	216 719	2014 / -
ПТВМ-180 Ст. № 1	180	1972/2008	34 078	2008 / -
ПТВМ-180 Ст. № 2	180	1972/1994	24 914	1994 / -
ПТВМ-180 Ст. № 3	180	1977/1997	43 706	1997 / -
ПТВМ-180 Ст. № 4	180	1992 / -	54 177	- / -
ПТВМ-180 Ст. № 5	180	1998 / -	39 041	- / -
ТЕЦ-6 – 1740 Гкал/год				
Енергоблок 1	330	1982/2013	212 818	2013 / -
Енергоблок 2	330	1984/2012	201 581	2012 / -
КВГМ-180 Ст. № 1	180	1981/2010	60 724	2010 / -
КВГМ-180 Ст. № 2	180	1982/2011	51 664	2011 / -
КВГМ-180 Ст. № 3	180	1983/2011	51 464	2011 / -
КВГМ-180 Ст. № 4	180	1986/2010	51 044	2010 / -
КВГМ-180 Ст. № 5	180	1998/2013	11 368	2013 / -
НАС-209-150 Ст. № 6	180	2004 / -	10 338	- / -

Комерційна діяльність

У першому й другому півріччях 2015 року кон'юнктура внутрішнього ринку відрізнялася, що позначилося на експортно-імпорتنій діяльності компанії.

Продаж вугілля на зовнішньому і внутрішньому ринках

Постачання вугілля на зовнішні ринки 2015 року склало 1,4 млн тонн, що на 65,8% нижче за показник 2014 року. Унаслідок зміни цінової кон'юнктури на світових ринках змінилася структура постачання вугілля: постачання на ринки Африки та Південної Америки скоротилися, обсяг відвантажень до Європи збільшився.

У першому півріччі 2015 року на внутрішньому ринку зберігався дефіцит антрацитового вугілля через військові дії на Донбасі. ДТЕК спрямував на теплоелектростанції України обсяги, заплановані до постачання за зовнішньоекономічними контрактами. Також у 1 кварталі компанія імпортувала 0,4 млн тонн ресурсу, переважно з ПАР і Австралії, для забезпечення виробництва електроенергії. З 2 кварталу імпорту вугілля не здійснювався, оскільки встановлений тариф для ТЕС ДТЕК Енерго не покривав витрати на закупівлю вугілля за кордоном і виробництво електроенергії.

У другому півріччі 2015 року в ОЕС України було достатньо потужності для покриття внутрішнього споживання. З 4 кварталу в енергосистемі утворився профіцит генерувальних потужностей. Щодня в резерві було від 20 до 30 енергоблоків українських ТЕС, сумарною потужністю до 6 000 МВт.

Основні чинники, що вплинули на показники:

- стабілізація відвантаження антрацитового і пісного вугілля з ДТЕК Ровенькиантрацит, ДТЕК Свердловантрацит і ДТЕК Шахта Комсомолець Донбасу. 2015 року з українських шахт із зони АТО було постачено 3,2 млн тонн вугілля, з них 2 млн тонн припадає на друге півріччя, що на 160% перевищує показник за аналогічний період 2014 року;
- активізації експортного постачання вільного вугільного ресурсу перешкоджало ліцензування експортних операцій з антрацитом, незважаючи на стабілізацію постачання вугілля із зони АТО у другому півріччі та профіцит потужності в ОЕС України.

Основні чинники, що вплинули на показники:

- дефіцит маневрених потужностей в ОЕС України, спричинений недостатніми обсягами палива та руйнуванням залізничної інфраструктури в зоні АТО, що в першому півріччі істотно обмежувало відвантаження антрацитового і пісного вугілля з ДТЕК Ровенькиантрацит, ДТЕК Свердловантрацит і ДТЕК Шахта Комсомолець Донбасу;
- зниження постачання вугілля промисловим споживачам України на 36%, або 449 тис. тонн, у зв'язку з падінням на 13,5% промислового виробництва 2015 року і перенаправленням ресурсу на ТЕС ДТЕК Енерго для проходження опалювального сезону.

Постачання електроенергії

2015 року компанія знизилла експорт електроенергії на 55% – до 3,6 млрд кВт•год. Основний чинник, що вплинув на виробничі показники, – з серпня 2014 року діяло рішення Міністерства енергетики та вугільної промисловості України про обмеження обсягів експорту електроенергії. Водночас експортне постачання в умовах падіння споживання електроенергії в Україні дало б змогу зберегти ефективність виробництва як у тепловій генерації, так і у вуглевидобувній галузі.

Енергію для постачання за кордон забезпечують електростанції ДТЕК Західенерго, що працюють на вугіллі газових марок, яке видобувають в Україні в достатній кількості. Зокрема, ДТЕК Бурштинську ТЕС виділено в енергоострів, що працює синхронно

з європейською енергосистемою ENTSO-E і забезпечує електроенергією жителів Закарпатської області та частково Львівської і Івано-Франківської областей. Технологічно з 12 енергоблоків ДТЕК Бурштинської ТЕС видавати потужність в ОЕС України можуть тільки 2 енергоблоки. У такому режимі вони працювали з серпня 2014 року.

ДТЕК ВДЕ. Відновлювана енергетика

на **674** тис. тонн

У 2015 році фактичний відпуск електроенергії Ботієвською ВЕС становив 634 млн кВт·год, що на 10 млн кВт·год перевищує планові показники. Таких показників було досягнуто завдяки сприятливим погодним умовам, високому коефіцієнту готовності вітроенергетичного обладнання (98,9%), раціональному використанню часу на технічне обслуговування вітроелектроустановок і підстанцій ВЕС.

У червні 2015 року вітроелектростанцію було під'єднано до лінії видавання потужності «Ботієвська ВЕС–Мелітополь 330». Це дозволило усунути обмеження щодо видаваної потужності на 20 МВт, і робоча потужність ВЕС досягла проектного рівня – 200 МВт.

знизилися викиди вуглекислого газу (CO₂) в атмосферу завдяки роботі Ботієвської ВЕС*.

* Виробництво електроенергії з викопних палив супроводжується викидом в атмосферу парникових газів. Для оцінювання цих викидів використовується «еквівалент CO₂», який дозволяє звести всі парникові викиди до спільного знаменника. Для розрахунку внеску відновлюваних джерел енергії у скорочення викидів використовуються коефіцієнти перерахунку питомих викидів CO₂ на 1 кВт·год з усередненого розрахунку за тепловими електростанціями. 2010 року Національне агентство екологічних інвестицій України затвердило величину цього показника в розмірі 1,063 кг CO₂ на 1 кВт·год.

ДТЕК Нафтогаз. Видобуток вуглеводнів

2015 року ПрАТ «Нафтогазвидобування» видобуло 1 304,6 млн куб. метрів природного газу та 45,3 тис. тонн газового конденсату, що перевищує показники 2014 року на 73 % і 56 % відповідно.

Основні чинники, що вплинули на виробничі показники:

- введення в експлуатацію 6 нових свердловин, буріння яких стартувало в першій половині 2014 року;
- введення в дослідно-промислову експлуатацію надглибокої свердловини № 17 на Семиренківському родовищі, що стала найглибшою свердловиною в Україні (6 750 м), на якій відкрили та розробляють поклади газу;
- завершення капітального ремонту свердловин № 60 і № 63 Семиренківського родовища, а також № 51 Мачухського родовища;
- проведення заходів щодо інтенсифікації дебітів свердловин Семиренківського і Мачухського родовищ.

10 надглибоких свердловин пробурило Нафтогазвидобування з моменту входження до Групи ДТЕК (грудень 2013 року). Введення нових свердловин у комплексі з іншими технічними заходами забезпечило зростання видобутку природного газу в 2,5 раза.

Інвестиційні проекти 02

Бізнес з видобутку вугілля та генерації електроенергії є фундаментальним для української економіки: все інше стоїть на плечах вугілля й електроенергії. Озираючись назад, ви навіть не могли уявити, яким складним виявиться шлях. Але вам вдалося побудувати чудову компанію.

Браян Рікеттс,
генеральний секретар
Європейської асоціації
виробників кам'яного
та бурого вугілля EURACOAL

2015 року Група ДТЕК інвестувала понад 5 млрд грн у виробничі активи. Капітальні витрати були сфокусовані на проектах, необхідних для підтримання виробничих планів. Загалом інвестиційна політика Групи ДТЕК спрямована на створення довгострокових перспектив роботи підприємств в усіх сферах бізнесу. Завдяки реалізованим проектам із модернізації та будівництва нових потужностей створено запас міцності, який сьогодні забезпечує стійку роботу підприємств.

Обсяг інвестицій, млн грн (МСФЗ, без ПДВ)*				
Бізнес-сегмент	2015	2014	Зміна, +/-	Зміна, %
Видобуток і збагачення вугілля	2 460	3 008	-548	-18
Генерація електроенергії	466	1 039	-573	-55
Дистрибуція електроенергії	418	481	-63	-13
Київенерго	644	813	-169	-21
ДТЕК ВДЕ	7	153	-146	-95
ДТЕК Нафтогаз	947	940	+7	+1
Інші	73	26	+47	+181
Разом	5 015	6 460	-1 445	-22

* Без урахування витрат на нематеріальні активи.

ДТЕК Енерго. Видобуток і збагачення вугілля

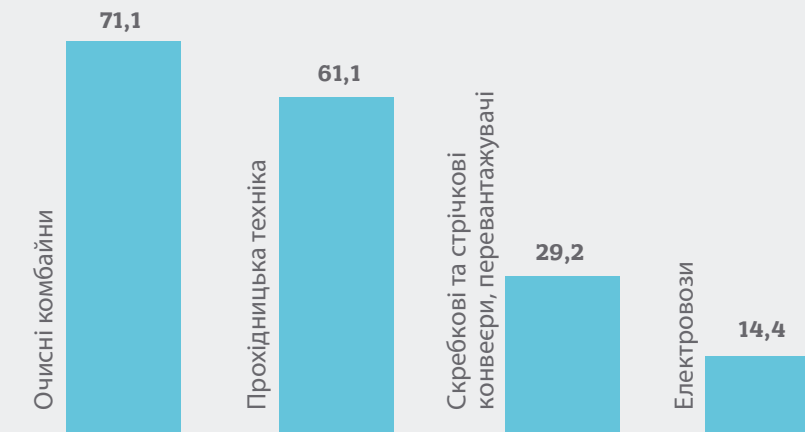
ДТЕК Енерго 2015 року інвестував в оснащення шахт обладнанням для очисних і прохідницьких вибоїв, у модернізацію підземного транспортного ланцюжка, в оновлення обладнання збагачувальних фабрик і у проведення капітальних гірничих виробок понад 2,4 млрд грн.

Ключові проекти 2015 року:

- **ДТЕК Павлоградвугілля:** триває будівництво вентиляційної свердловини на шахті «Ювілейна». Завершено перший етап проекту – пробурено свердловину, змонтовано копер, запущено вентилятор. На другому етапі проводяться монтаж підйомальної машини і будівництво копра та надшахтної будівлі. Вентиляційна свердловина забезпечує шахту необхідною кількістю повітря, що дає можливість стабільно працювати. Введення підйомальних установок прискорить доставляння людей до місця роботи, що зменшить їхній час перебування в шахті, підвищить рівень безпеки та комфорту;
- триває реалізація проекту зі збільшення пропускної здатності підйомального комплексу на шахті ім. Героїв Космосу, спрямованого на збільшення продуктивності вугільного підйомача до 3 млн тонн на рік;
- розпочато модернізацію першої секції ДТЕК ЦЗФ Павлоградська. Проект спрямований на збільшення обсягів переробки рядового вугілля до 7 млн тонн на рік, що знизить витрати на збагачення на сторонніх ЦЗФ і оптимізує логістичний ланцюжок шахта – ЦЗФ – ТЕС. Після завершення проекту фабрика може відмовитися від використання мулонакопичувача, що позитивно позначиться на екології регіону;
- завершено випробування першого у світі нарізного фронтального комплексу – КНФ. Розробку принципово нового обладнання для проведення монтажних камер в умовах тонких вугільних пластів з ініціативи ДТЕК виконав Согит Group. Випробування проходили в різних гірничо-геологічних умовах – з вересня 2013 року на шахті «Степовій», потім на шахті «Ювілейній». Перший комплект КНФ придбало ШУ Першотравенське, що дозволить забезпечити високий рівень безпеки праці персоналу і на 30% скоротить час на проведення монтажних камер. Серійне виробництво КНФ налагоджується на харківському заводі «Корум Світло шахтаря»;
- тестується нова технологія на шахті «Степова» – гірнична маса у вибої завантажується в контейнери з донним розвантаженням, і дизель-гідролічні локомотиви підвісною монорейковою дорогою доставляють її на перевантажувальний пункт. Це принципово новий спосіб перевезення для вугільної галузі. Експериментальні зразки контейнерів спроектовано та виготовлено на заводі Ferrit;
- **ДТЕК Охтябрська ЦЗФ:** на першій секції введено в експлуатацію й успішно працює важкосередовищний гідроциклон, який замінив відсаджувальну машину. Цей проект підвищує потужність фабрики, збільшує зольність відходів, знижує експлуатаційні витрати, а також забезпечує стабільну та безаварійну роботу підприємства.

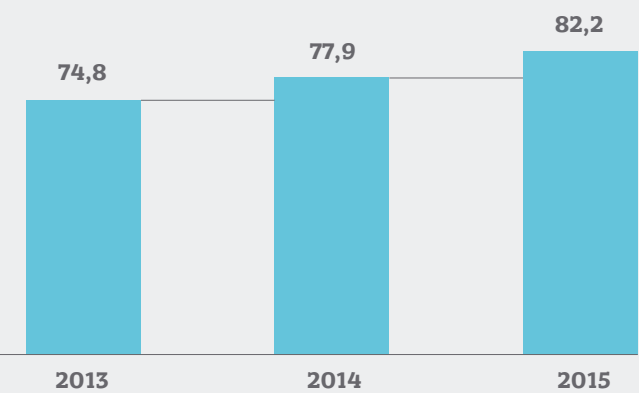
Компанія послідовно впроваджує сучасне обладнання і технології, що покращує умови праці шахтарів і підвищує ефективність ведення підземних робіт.

Коефіцієнт оновлення шахтного обладнання завдяки придбанню на 31 грудня 2015 року, %

* Дані наведено з моменту входження підприємств до Групи ДТЕК.

Середня продуктивність праці шахтарів ДТЕК Енерго щодо газових марок вугілля, тонн/особа на місяць

Генерація електроенергії

Одним із головних завдань компанії стала підготовка теплоелектростанцій до опалювального сезону 2015/2016.

Частота маневрування ТЕС, що працюють на газових марках вугілля, істотно підвищилася. У зв'язку з військовими діями ТЕС на антрацитовому вугіллі було обмежено в постачанні палива з українських шахт у зоні АТО, тому знизили виробництво електроенергії. Це призвело до дефіциту маневреної потужності в Об'єднаній енергосистемі (ОЕС) України і, щоб частково його покрити, станції на газовому вугіллі несли підвищене навантаження.

Загалом зростання кількості пусків-зупинок призводить до значного зносу обладнання. Треба взяти до уваги, що в Україні 80% обладнання теплових станцій вже відпрацювало свій парковий ресурс.

2015 року кількість пусків турбін енергоблоків на газовому вугіллі збільшилася проти 2014 року на 8%, до 2 525. Завдяки раціональному і точковому вкладенню коштів під час проведення ремонтної програми кількість аварійних зупинок знизилася на 1,8% проти 2014 року, всупереч труднощам із виведенням обладнання у профілактичні ремонти через дефіцит потужності в ОЕС України і брак своєчасних рішень регуляторів щодо балансування енергосистеми.

Незважаючи на труднощі, ДТЕК Енерго повністю виконав ремонтну кампанію 2015 року – відремонтовано основне генерувальне обладнання 55 енергоблоків і 10 установок, а також допоміжне обладнання ТЕС. Сумарно на проведення ремонтних робіт компанія направила 1,5 млрд грн.

Також 2015 року ДТЕК Енерго завершив реконструкцію енергоблока № 9 ДТЕК Курахівської ТЕС. Станція розташована у прифронтовій зоні, й успішна реалізація проекту – це заслуга кожного співробітника ТЕС і підрядників. Завдяки технічному переоснащенню встановлену потужність енергоблока підвищено на 15 МВт, до 225 МВт, а питому витрату палива знижено на 6%. Загальний бюджет проекту склав 635 млн грн.

Необхідність модернізації та реконструкції є вкрай актуальною, адже основні потужності теплових електростанцій було побудовано в 1960–1980 роках, і вони мають значне зношення обладнання. Водночас баланс потужностей в енергосистемі України характеризується дефіцитом саме маневрених потужностей, що регулюють обсяг виробництва електроенергії в пікові години навантажень.

Завдяки інвестиціям у реконструкції енергоблоків і повноцінному виконанню щорічних ремонтних кампаній ТЕС ДТЕК Енерго ефективно працюють у дуже складних умовах.

17 енергоблоків модернізовано з 2007 року:

3 862 МВт потужності збережені від виведення з експлуатації через зношеність обладнання;

324 МВт потужності створено додатково завдяки модернізації;

79 МВт потужності створено додатково завдяки ремонтним кампаніям;

у 23,2

раза зменшено викиди твердих частинок в атмосферу на реконструйованих енергоблоках.

Передавання електроенергії мережами

Дистрибуційні підприємства ДТЕК Енерго реалізували низку проектів з оновлення ліній електропередачі та реконструкції підстанцій. Всі проекти спрямовані на підвищення надійності та якості електропостачання, а також на створення резервних потужностей з підключення нових абонентів. Для зручності клієнтів розширюється мережа центрів обслуговування, які працюють за принципом «єдиного вікна», і діє веб-сервіс «Особистий кабінет».

Найбільші інвестиційні проекти 2015 року:

- **ДТЕК Дніпрообленерго:** у березні відкрито центр обслуговування клієнтів (ЦОК) у м. Підгородне Дніпропетровської області, що працює за принципом «єдиного вікна». ЦОК забезпечує обслуговування понад 40 тис. побутових і 1000 юридичних клієнтів;
- у квітні корпоративний контакт-центр обслуговування клієнтів повністю охопив Дніпропетровську область – приблизно 1,5 млн клієнтів;
- у вересні реформовано організаційну структуру і функції продажів на рівні ЦОК для підвищення якості обслуговування клієнтів: РВЕ ДТЕК Дніпрообленерго і ДТЕК Донецькобленерго перетворено на ЦОКи;
- триває впровадження автоматизованої системи комерційного обліку електроенергії у Дніпропетровську, Кривому Розі, Дніпродзержинську. Вже охоплено понад 108 тис. точок обліку побутових споживачів, зокрема понад 25 тис. точок підключено 2015 року.
- **ДТЕК Високовольтні мережі:** завершено модернізацію підстанції «Дніпровська», яка забезпечує електроенергією низку шахт, підприємств і населення Петропавлівського району Дніпропетровської області. Роботи проведено без перерв в енергопостачанні споживачів.

849 тис. клієнтів ДТЕК Енерго користуються веб-сервісом «Особистий кабінет». Кількість користувачів серед клієнтів-юридичних осіб збільшилася з 21 % у 2014 році до 43,6 % у 2015 році.

2015 року в Донецькій області було пошкоджено значну кількість енергооб'єктів через військові дії. Пошкоджені електроустановки відновлювалися і відновлюються щодня силами ДТЕК Донецькобленерго, ДТЕК Високовольтні мережі і ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля. Огляди та ремонти ліній електропередачі, а також обладнання підстанцій проводяться із залученням саперів, оскільки підірвані шляхи та земельні ділянки часто заміновані або є небезпека підризу на нерозірваних боеприпасах. Попри складну ситуацію, дистрибуційні підприємства компанії в зоні АТО продовжують вести аварійно-відновлювальні роботи та постачати електроенергію споживачам.

Основні зусилля спрямовано:

- на забезпечення електропостачання найважливіших об'єктів соціальної сфери (насосні питної води, каналізаційні насосні, котельні, лікарні, школи, дитячі садки) і промислових підприємств;
- на відновлення транзитних високовольтних ліній 110 кВ, які забезпечують сталу роботу Донбаської енергосистеми.
- на забезпечення можливості видавання електроенергії ДТЕК Зуївською ТЕС, ДТЕК Курахівською ТЕС, ДТЕК Луганською ТЕС;

2015 року було відновлено або під'єднано до живлення 582 високовольтні лінії і 554 підстанції, що дозволило повернути світло жителям та підприємствам.

Компанія системно працює над підвищенням надійності постачання електроенергії і реалізує проекти, спрямовані на створення резервних потужностей з підключення нових абонентів.

Оновлення ліній електропередачі дистрибуційними підприємствами ДТЕК Енерго в 2013–2015 роках*

228,7 побудовано і реконструйовано КЛ, км

18 793,7 реконструйовано і відремонтовано ВЛ, км

19 057,0 оновлено пошкоджених КЛ 0,4–20 кВ, од.

Оновлення підстанцій дистрибуційними підприємствами ДТЕК Енерго в 2013–2015 роках, шт.*

394 побудовано та реконструйовано ПС, ТП, РП

2 995 відремонтовано силових трансформаторів ПС, ТП, РП

9 384 відремонтовано ТП, РП

ВЛ – високовольтна лінія, КЛ – кабельна лінія (електропередачі), ПС – підстанція, РП – розподільчий пункт, ТП – трансформаторна підстанція

Індекс середньої тривалості відключень споживачів (CAIDI), хв

2013	141,5
2015	130,5

CAIDI – відношення сумарної тривалості відключень усіх точок продажу електроенергії споживачам до сумарної кількості відключених точок. Показник вимірюється у хвилинах.

Дані наведено щодо всіх дистрибуційних підприємств ДТЕК Енерго, включно з Київенерго. Дані не включають форс-мажор і знеструмлення за графіками аварійних відключень.

* Інформацію наведено щодо фактично введених в експлуатацію об'єктів ДТЕК Дніпрообленерго, ДТЕК Донецькобленерго, ДТЕК Високовольтні мережі, ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля, Київенерго.

Київенерго

2015 року Київенерго реалізувало низку найважливіших проектів, спрямованих на підвищення якості обслуговування клієнтів.

Зокрема, 2015 року компанія встановила понад 3000 будинкових вузлів обліку теплоенергії (2014 року встановлено 647). Отже, виконано обіцянку перед містом, незважаючи на колосальний обсяг робіт і стислі терміни. Як результат – 90 % киян уже розраховуються за опалення за фактичними показниками, а Київ посідає провідні позиції за рівнем оснащення житлового сектору лічильниками тепла. Цей проект підвищує прозорість відносин між споживачем і постачальником послуг, а також дає стимул кожному будинку економити тепло. Для підвищення рівня енергозбереження в житловому секторі Київенерго 2015 року запровадило нову послугу – енергоаудит будівель. Фахівці компанії на замовлення мешканців розробляють енергетичний паспорт будівлі з рекомендаціями щодо її термомодернізації та розрахунками зниження енергоспоживання.

Також компанія продовжила реалізацію інфраструктурних проектів для покращення теплопостачання. На сьогодні ступінь зношення теплових мереж Києва становить 67%. Щорічно в міжопалювальний період Київенерго проводить комплекс робіт із повної заміни ділянок і ремонту тепломереж. 2015 року було замінено найбільш зношені та проблемні ділянки, прокладені в 1950–1970 роках. Зокрема, 13 км трубопроводів центрального опалення та гарячого водопостачання було замінено на сучасні енергоощадні металеві чи пластикові попередньо ізольовані труби.

Крім того, в березні було завершено тепловізійне аерознімання міста. Хоча метод повітряної діагностики застосовується вперше в українському тепловому господарстві, у світовій практиці такий підхід вважається найбільш ефективним з погляду якості отриманих даних. Очікуваний ефект від використання даних тепловізійного аерознімання:

- зниження вартості експлуатаційних витрат на підтримання теплових мереж у нормативному стані;
- зменшення прямих втрат тепла;
- запобігання аваріям завдяки своєчасному виявленню проблемних ділянок;

- скорочення часу на пошук місць витоку теплоносія;
- зменшення обсягів наземних ремонтних і відновлювальних робіт із ліквідації аварій.

Що ж до енергопостачання столиці, Київенерго провело значний обсяг робіт з підвищення надійності та потужності обладнання. 2015 року на ТЕЦ-5 завершено будівництво стратегічно важливого об'єкта як для столиці України, так і для вітчизняної енергетики – комплектної розподільчої установки елегазової 330 кВ (КРУЕ). На сьогодні це найсучасніше технологічне рішення в українській енергетиці. Інноваційне обладнання дозволяє підвищити надійність та якість електропостачання Києва завдяки посиленню зв'язку столичної енергосистеми з ОЕС України. Актуальність проекту зумовлена зростанням потреб столиці – з 2000 року споживання електроенергії щорічно збільшується на 4–5%.

Також капітально відремонтовано 8 підстанцій – «Голосієве» (Голосіївський р-н), «Лепсе» (Солом'янський р-н), «Довженківська» і СТ-1 (Шевченківський р-н), «Харківська», «Будівництво» та «Деснянська» (Деснянський р-н), СТ-2 (Подільський р-н). 2015 року компанія виконала ремонти на понад 145 км повітряних ліній електропередачі, 120 кабельних ліній і 697 трансформаторних підстанціях. Це дозволить забезпечити природний приріст електроспоживання і створити резервні потужності для під'єднання нових абонентів.

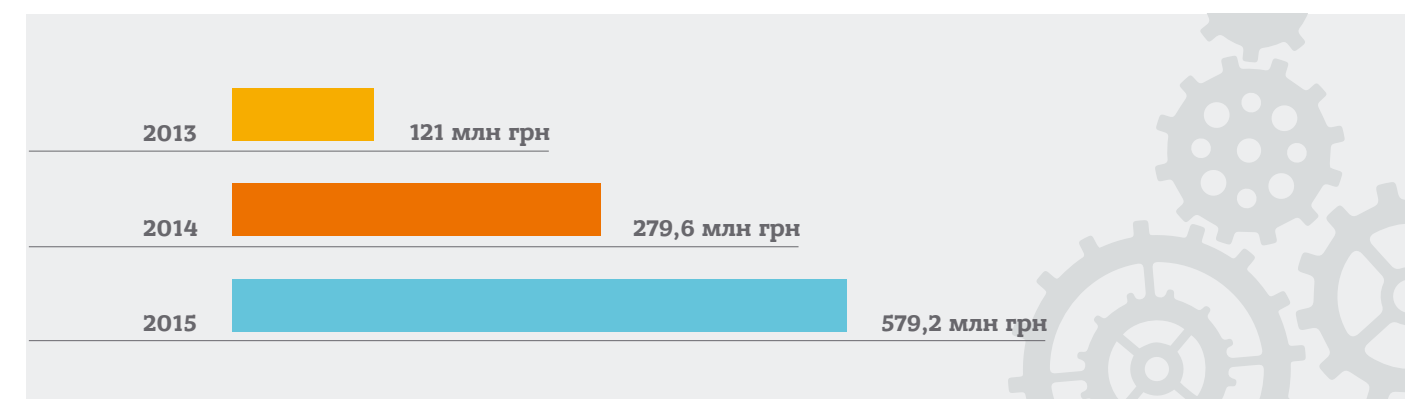
Компанія і далі покращує сервісні послуги для клієнтів. У столиці діють 12 ЦОК, які обслуговують приблизно 1 млн клієнтів–фізичних осіб і 28 тис. клієнтів–юридичних осіб. Крім того, Київенерго запропонувало киянам новий сервіс. Мобільні центри обслуговування – це формат, який дозволив жителям, не виїжджаючи з мікрорайонів, передати компанії документи для оформлення договорів на опалення, гаряче водопостачання, а також електроенергію. Також в мобільному центрі обслуговування фахівці компанії приймають документи для реєстрації та перереєстрації пільг, консулювали з питань надання послуг.

«Новатор»: система безперервного вдосконалення

З 2013 року на виробничих підприємствах ДТЕК Енерго реалізується проект побудови системи безперервного вдосконалення «Новатор». Співробітники пропонують ідеї, беруть участь у командному розв'язанні завдань щодо покращення процесів, зниження й усунення всіх видів втрат, а також щодо підвищення якості продукції та послуг.

979,8 млн грн — економічний ефект системи безперервного вдосконалення «Новатор»

43 підприємства охоплено «Новатором» із 2013 року.

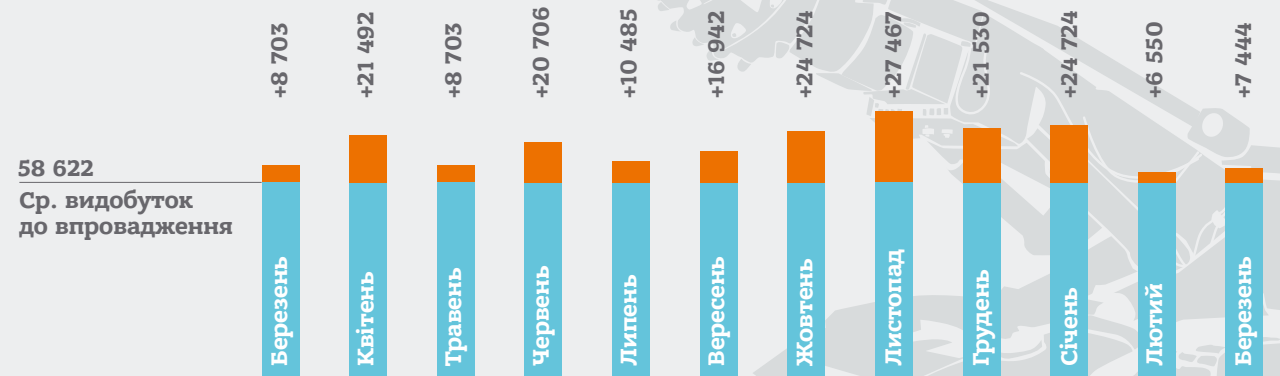
7 625 ідей подали співробітники, із них **48,6%** реалізовано або перебувають у реалізації.

Приблизно **9%** керівників і співробітників активно залучені до змін (подають ідеї, беруть участь у командах безперервного вдосконалення тощо).

1 Автор ідеї: Редька А., бригадир ГОВ дільниці № 5 ВСП ШУ ім. Героїв Космосу.

Фахівці ШУ ім. Героїв Космосу підвищили продуктивність видобувного комбайна шляхом встановлення другого однотипного двигуна. Це забезпечило приріст видобутку майже на 200 тис. тонн за рік і знизило аварійність обладнання на 43 %.

Діаграма приросту видобутку вугілля після модернізації комбайна 1 КА-200, тонн

2 Автор ідеї: Грецько І., бригадир ГОВ дільниці № 1 ШУ Першотравенське.

Перемонтаж обладнання з відпрацьованої лави в нову скоротився на шість діб за рахунок оптимального логістичного рішення. Енергопотяг бортового і збірного штреку компонується в один і разом із кабельною продукцією доставляють монорейкою до нової лави. Це дає змогу оперативніше здійснювати монтаж обладнання для відпрацювання нової лави і таким чином забезпечує додатковий обсяг видобутку вугілля.

3 Автор ідеї: Вохмінцева Г., інженер I категорії ділянки налагодження і випробувань виробничо-технічного відділу ДТЕК Луганська ТЕС.

Циркуляційні насоси забезпечують конденсатори турбін ТЕС охолоджувальною водою, обсяг якої впливає на економічність роботи. Коли енергоблоки зупиняють у резерв, насоси перевантажуються – вода подається в більшій кількості, ніж потрібно. Розроблено методику розрахунку оптимального складу увімкнених насосів, спрямовану на підтримання економічного вакууму в конденсаторах турбін й, отже, зниження споживання електроенергії ТЕС на власні потреби.

4 Автор ідеї: Горобець А., начальник котлотурбінного цеху № 1 ДТЕК Придніпровська ТЕС.

Модернізовано мазутні форсунки ТЕС, оскільки крапельне розпорощення мазуту у старих форсунках не забезпечувало повне згоряння палива. Нові форсунки забезпечують дрібнодисперсне розпорощення, тому мазут згоряє швидше і дає більше тепла. А отже, ТЕС потрібно менше розпалювального палива для підсвічування вугілля.

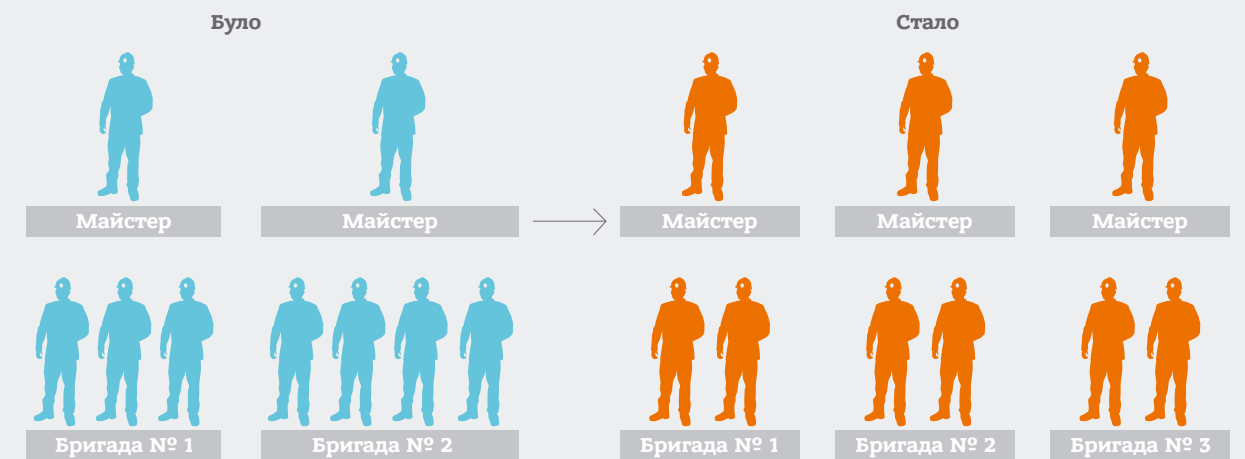
5 Автори ідеї: команда навігаторів ДТЕК Дніпрообленерго.

Одне зі стратегічних завдань ДТЕК Дніпрообленерго – збільшення рівня задоволеності клієнтів якістю послуг. Керівники компанії звернули увагу команди навігаторів на занадто довгий термін стандартного приєднання нового споживача, що викликає скарги споживачів і не дозволяє Україні піднятися в рейтингу країн з ведення бізнесу. У результаті роботи команди навігаторів було усунуто багато втрат, що дозволило на 43 % скоротити термін приєднання. Робота щодо усунення втрат триває, що дозволить довести терміни приєднань до європейського рівня.

6 Автор ідеї: Бондар Д., начальник західного РЕМ СОП КЕС Київенерго.

Київенерго збільшило кількість ремонтів кабельних ліній на 38 % на місяць завдяки формуванню додаткових бригад без збільшення чисельності персоналу.

Оптимальний склад бригади за новим ПВР з ремонту КЛ 0.4–10 кВ

ДТЕК ВДЕ. Відновлювана енергетика

Будівництво Ботієвської вітроелектростанції (ВЕС) – це найбільший інвестиційний проект ДТЕК. Обсяг інвестицій склав приблизно 340 млн євро, з яких 245 млн євро було залучено в німецькому банку Landesbank Berlin. Угоду із залучення інвестицій у будівництво першої черги станції було визнано однією з найбільших в українській енергетиці.

Ботієвська ВЕС сьогодні є найбільшою в Україні за встановленою потужністю і входить до п'ятірки найбільших вітропарків Центральної та Східної Європи.

Потужність Ботієвської ВЕС становить 200 МВт. На станції працюють турбіни останнього покоління V112 від світового лідера у виробництві вітротурбін компанії Vestas одиничною потужністю 3 МВт. Це найвища одинична потужність турбін в Україні. Їхній КВВП становить приблизно 40%, що перевищує середній показник КВВП у загальносвітовій практиці.

За три роки роботи відпуск «зеленої» електроенергії Ботієвською ВЕС склав 1 577,17 ГВт·год. Цього достатньо для забезпечення 110 тис. домогосподарств за середнього енергоспоживання 400 кВт·год на місяць.

ДТЕК Нафтогаз. Видобуток вуглеводнів

2015 року Нафтогазвидобування, що входить до Групи ДТЕК, ввело в експлуатацію шість нових свердловин завглибшки понад 5 000 м, буріння яких стартувало в першій половині 2014 року. Це головний чинник, який забезпечив приріст дебіту вуглеводнів. Зокрема, було введено в дослідно-промислову експлуатацію свердловину № 17 на Семиренківському родовищі завглибшки 6 750 м.

Це найглибша свердловина в Україні. Вона відкрила поклад вуглеводнів на глибині 6 650 м, із якого отримано промисловий приплив газу. Це рекорд не тільки в масштабах країни, але і Європи. Раніше поклади на подібних глибинах вважалися малоімовірними, а промисловий видобуток – недосяжним.

Нафтогазвидобування пробурило найглибшу продуктивну свердловину в Україні –

6 750^м

Ключові проекти 2015 року:

- розпочато буріння трьох нових свердловин на Семиренківському родовищі завглибшки понад 5 000 м кожна. Бізнес-планом було передбачено буріння восьми свердловин, однак інвестиційну програму переглянули у зв'язку з погіршенням зовнішнього середовища;
- відремонтовано три глибокі свердловини в межах програми з проведення капітальних ремонтів свердловин, розпочатої 2013 року;
- завершено широкоазимутальну 3D-сейсморозвідку на Мачухській і Семиренківській ліцензійних ділянках для освоєння ресурсного потенціалу великих глибин (до 6 500-7 000 м). Ці роботи стали унікальними для України за рівнем технологій, масштабами та складністю;
- отримано ліцензію на геологічне вивчення з подальшим видобуванням нафти і газу на Хорошівській площі. 2016 року заплановано проведення геологорозвідувальних робіт. Одержувач ліцензії – Нафтогазрозробка, компанія, що входить до структури нафтогазового напрямку Групи ДТЕК.

Аналіз фінансових результатів 03

Консолідований виторг Групи ДТЕК за 2015 рік склав 95 375 млн грн. Витрати на реалізацію продукції збільшилися на 9,2 % до 87 321 млн грн. 2015 року компанія визнала чистий збиток у сумі 41 890 млн грн проти чистого збитку за 2014 рік у сумі 19 660 млн грн. Чистий операційний грошовий потік зменшився на 53,5 % і становив 5 243 млн грн проти 11 264 млн грн 2014 року. Капітальні витрати зменшилися на 22,4 % і склали 5 015 млн грн.

Динаміка консолідованих фінансових показників Групи ДТЕК, млн грн*

	2015	2014	Зміна, +/-	Зміна, %
Виторг	95 375	93 254	+2 121	+2,3
Собівартість реалізованої продукції	(87 321)	(79 970)	(+7 351)	(+9,2)
Операційні доходи	697	1 349	-652	-48,3
Операційні витрати	(7 958)	(2 777)	(+5 181)	(+186,6)
ЕВІТДА	7 508	16 047	-8 539	-53,2
ЕВІТДА margin	8 %	17 %	-9 вп	-
ЕВІТ	(1 875)	8 438	-10 313	-122,2
ЕВІТ margin	-2 %	9 %	-11 вп	-
Чистий прибуток/збиток	(41 890)	(19 660)	(+22 230)	(+113,1)
Активи	119 757	110 784	+8 973	+8,1
Капітальні інвестиції	5 015	6 460	-1 445	-22,4

* Усі дані розділу «Аналіз фінансових результатів» надано на підставі консолідованої звітності ДТЕК B.V.

Доходи

Доходи ДТЕК формуються за рахунок оптового продажу електроенергії ДП «Енергоринок», реалізації вугілля, газу і газового конденсату, а також передавання та продажу електроенергії і теплоенергії кінцевим споживачам.

Доходи від продажу електроенергії кінцевим споживачам в Україні та експорту електроенергії 2015 року склали 49,1 % консолідованого виторгу, від оптового продажу електроенергії в ДП «Енергоринок» – 36 %, від реалізації вугілля – 4,4 %, від продажу теплової енергії кінцевим споживачам – 6,8 %, від продажу газу і газового конденсату – 3,5 %.

Основний обсяг доходів – 94 % консолідованого виторгу (включно з компенсацією різниці в тарифах за тепло) – компанія згенерувала на внутрішньому ринку України. Доходи ДТЕК від експортних продажів зменшилися на 2 904 млн грн: з 8 904 млн грн 2014 року до 6 000 млн грн 2015 року. Частка доходів від експорту в консолідованому виторгу ДТЕК за підсумками 2015 року склала 6 %.

У ключових сегментах бізнесу 2015 року відбулися такі зміни доходів:

- доходи від продажу вугілля знизилися на 4,4 % і склали 4 149 млн грн проти 5 300 млн грн на рік раніше, зниження відбулося переважно за рахунок зменшення обсягів видобутку вугілля. Доходи від експорту вугілля склали 3 160 млн грн проти 3 655 млн грн 2014 року;
- доходи від генерації електроенергії знизилися на 2,8 % і склали 34 332 млн грн проти 35 321 млн грн 2014 року;
- 2015 року доходи від передавання і постачання електроенергії на внутрішньому ринку збільшилися на 13 % і склали 43 600 млн грн проти 38 583 млн грн 2014 року;
- доходи від виробництва теплової енергії, з урахуванням компенсації різниці в тарифах, збільшилися на 6,8 % і склали 6 519 млн грн. Підвищення відбулося за рахунок збільшення обсягу реалізованої теплової енергії;
- доходи від реалізації природного газу і газового конденсату знизилися на 619 млн грн 2015 року і склали 3 302 млн грн проти 3 921 млн грн 2014 року.

Собівартість реалізованої продукції

Собівартість реалізованої продукції ДТЕК 2015 року збільшилася на 7 351 млн грн і склала 87 321 млн грн.

Високі темпи зростання інфляції викликали збільшення витрат на технологічне паливо, обладнання та витратні матеріали. Ці чинники призвели до зростання собівартості, незважаючи на падіння обсягів виробництва, зокрема скорочення видобутку вугілля на 8,4 млн тонн, вироблення електроенергії тепловими електростанціями на 9,5 млрд кВт•год.

Валовий прибуток за підсумками 2015 року склав 8 054 млн грн, що нижче за показник 2014 року на 39,4 %, або 5 230 млн грн. Валова маржа знизилася з 14,2 % у 2014 році до 8,4 % у 2015 році.

Операційні витрати та доходи

Загальні адміністративні витрати збільшилися на 13,8 % і склали 2 674 млн грн за підсумками 2015 року. Основною статтею загальних і адміністративних витрат є витрати на персонал, включно з податками на заробітну плату, які склали 69,6 % від усіх загальних і адміністративних витрат 2015 року.

Інші операційні витрати зросли на 186,6 % і склали 7 958 млн грн. Збільшення інших операційних витрат переважно пов'язано з нарахуванням резервів із дебіторської заборгованості і зі знеціненням основних засобів у компаніях, розташованих у зоні військового конфлікту.

Інші операційні доходи знизилися на 48,3 % і склали 697 млн грн. Зниження операційних доходів багато в чому пов'язано з відсутністю відновлення резервів за дебіторською заборгованістю.

Зобов'язання і власний капітал

Зміни зобов'язань ДТЕК пов'язані переважно із збільшенням боргового навантаження: з кінця 2014 року обсяг кредитів і позик зріс із 47 965 млн грн до 63 027 млн грн на кінець 2015 року. Компанія не залучала 2015 року коштів, зростання вартості запозичень пов'язане зі значною девальвацією гривні – на 52%, якщо порівняти з початком 2015 року.

Довгострокові фінансові зобов'язання зросли на 30,8% 2015 року переважно за рахунок збільшення суми зобов'язань за майбутніми платежами, пов'язаними з орендою і концесією підприємств ДТЕК. Поточні фінансові зобов'язання зменшилися з 7 151 млн грн 2014 року до 6 309 млн грн 2015 року за рахунок зменшення справедливої вартості фінансових інструментів (свопів) на 1 021 млн грн унаслідок припинення угод із Barclays і VTB.

Кредиторська заборгованість ДТЕК за підсумками 2015 року збільшилася на 29,7%: із 11 565 млн грн до 14 996 млн грн. Отримані передоплати станом на 31 грудня 2015 року збільшилися на 62% і склали 5 336 млн грн, переважно за рахунок зниження передоплат, отриманих підприємствами Групи ДТЕК у рахунок майбутніх поставок електроенергії, вугілля та газу.

Активи

Активи ДТЕК 2015 року збільшилися на 8,1% проти 2014 року і склали 119 757 млн грн. Балансова вартість необоротних активів зросла на 16,6% до 93 494 млн грн. Необоротні активи зросли переважно за рахунок переоцінювання основних засобів на деяких підприємствах компанії. Переоцінювання проведено відповідно до вимог облікової політики, яка передбачає відображення основних засобів на балансі за справедливою вартістю на звітну дату.

Оборотні активи зменшилися на 4 333 млн грн: з 30 596 млн грн 2014 року до 26 263 млн грн 2015 року. Ця зміна зумовлена зниженням суми грошових коштів.

Грошові потоки

2015 року чистий грошовий потік від операційної діяльності знизився на 53,5%, або 6 021 млн грн, і становив 5 243 млн грн. Ключовою причиною зниження є зменшення операційного прибутку на 11 325 млн грн за рахунок сумарної зміни валового прибутку, витрат на збут та інших операційних доходів і витрат.

Платежі з інвестиційної діяльності 2015 року склали 6 095 млн грн проти 10 134 млн грн 2014 року. У зв'язку з економічною ситуацією у країні одним із ключових завдань компанії 2015 року була

оптимізація капітальних витрат, у зв'язку з чим було переглянуто плани з модернізації та реконструкції виробничих підприємств, скорочено капітальні витрати в активи, що розташовані в зоні військового конфлікту.

Виплати з фінансової діяльності 2015 року склали 3 429 млн грн.

Корпоративне управління

Структура корпоративного управління

01

Наглядові ради операційних компаній

02

Дивідендна політика

03

Структура корпоративного управління 01

ДТЕК веде бізнес відкрито і прозоро, розвиваючи систему корпоративного управління відповідно до найкращих світових стандартів публічних міжнародних корпорацій.

Якість корпоративного управління сприяє успішному розвитку та підвищенню інвестиційної привабливості компанії, дає додаткові гарантії акціонерам, партнерам, клієнтам і сприяє зміцненню системи внутрішнього контролю. У своїй практичній роботі підприємства Групи ДТЕК керуються такими корпоративними цінностями, як професіоналізм, відповідальність, прагнення вдосконалюватися, згуртованість, відкритість, а також принципами корпоративної етики.

2014 року ДТЕК завершив процес формування системи управління бізнесом.

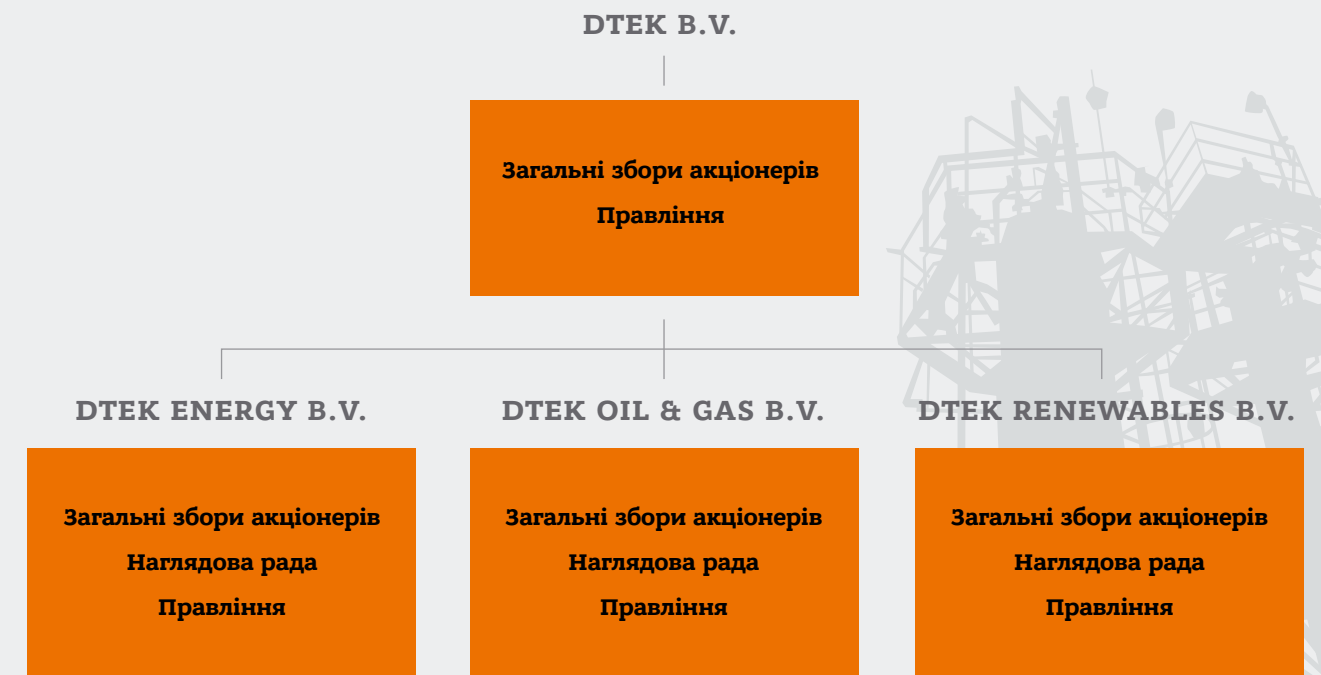
Стратегічний холдинг ДТЕК В.В. здійснює загальне управління трьома операційними компаніями:

ДТЕК ENERGY В.В., що забезпечує управління активами у вуглевидобутку, тепловій енергетиці та дистрибуції,

ДТЕК RENEWABLES В.В. – в альтернативній енергетиці,

ДТЕК OIL & GAS В.В. – у видобутку газу.

Структура корпоративного управління Групи ДТЕК

Основні переваги нової структури Групи ДТЕК

Підвищення ефективності управлінських рішень

Здійснення довгострокового планування на рівні стратегічного холдингу дозволяє операційним компаніям сфокусуватися на операційній діяльності.

Операційні компанії є центрами галузевої експертизи.

Нова модель дозволяє досягти мінімального дублювання функцій.

Розділення бізнесів

Розділення дозволяє фінансувати проекти операційних компаній без негативних наслідків для кредитного навантаження ДТЕК Енерго.

Відокремлення операційних компаній дозволяє залучати різних партнерів в окремі види бізнесу.

Прозора структура

Зміна структури власності і вдосконалення системи корпоративного управління роблять Групу ДТЕК більш прозорою та відкритою для інвесторів і партнерів.

Наглядні ради операційних компаній 02

Персональний склад наглядових рад

DTEK ENERGY B.V.

Олег Попов
Дамір Ахметов
Ірина Мих
Сергій Коровін
Йохан Бастін
Кетрін Сталкер
Роберт Шеппард

DTEK OIL & GAS B.V.

Олег Попов
Дамір Ахметов
Ірина Мих
Сергій Коровін
Роберт Шеппард

DTEK RENEWABLES B.V.

Олег Попов
Дамір Ахметов
Ірина Мих
Сергій Коровін
Йохан Бастін

Корпоративний секретар наглядових рад
DTEK ENERGY B.V., DTEK OIL & GAS B.V.,
DTEK RENEWABLES B.V. (без права голосу) –
Олексій Поволоцький

Олег Попов

Голова наглядових рад DTEK ENERGY B.V., DTEK OIL & GAS B.V., DTEK RENEWABLES B.V., генеральний директор АТ «СКМ»

Закінчив Донецький політехнічний інститут 1991 року та Донецький державний університет 1996 року. Із 1991 до 2000 року працював у різних державних установах. 2000 року був запрошений до АТ «СКМ» як заступник генерального директора. Із 2001 до 2006 року обіймав посаду виконавчого директора. Працює на посаді генерального директора АТ «СКМ» із січня 2006 року. Обіймає посаду голови наглядових рад операційних компаній Групи DTEK, ФК «Шахтар» і ПАТ «ПУМБ». До його обов'язків входить затвердження ключових фінансових, інвестиційних і кадрових рішень як безпосередньо в керівній компанії, так і в активах Групи СКМ, а також оцінювання роботи керівників цих активів.

Дамір Ахметов

Член наглядових рад DTEK ENERGY B.V., DTEK OIL & GAS B.V., DTEK RENEWABLES B.V., заступник директора SCM Advisors (UK) Limited

Із 1998 до 2006 року навчався у швейцарській школі Le Rosey за програмою Міжнародного бакалаврату (International Baccalaureate Diploma Programme). 2010 року закінчив школу бізнесу Sir John Cass Business School (City University London), здобувши ступінь магістра наук у сфері фінансів (MSc in Finance). З 1 лютого 2013 року працює в компанії SCM Advisors (UK) Limited, на цей момент – на посаді заступника директора.

Сергій Коровін

Член наглядових рад DTEK ENERGY B.V., DTEK OIL & GAS B.V., DTEK RENEWABLES B.V., директор з розвитку енергетичного напрямку бізнесу АТ «СКМ»

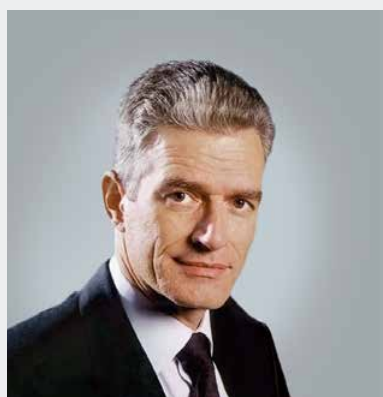
1993 року закінчив із відзнакою факультет обчислювальної математики і кібернетики Московського державного університету ім. М. В. Ломоносова. Із 2002 до 2008 року працював у датському і російському офісах провідної міжнародної консалтингової компанії McKinsey & Company. Із 2008 року керував роботою з телекомунікаційними організаціями і входив до складу ради директорів російського відділення компанії Microsoft. Із 2010 року обіймає посаду директора з розвитку енергетичного напрямку бізнесу АТ «СКМ».

Ірина Мих

Член наглядових рад DTEK ENERGY B.V., DTEK OIL & GAS B.V., DTEK RENEWABLES B.V., старший юрист у юридичній фірмі «Воропаєв і партнери»

Закінчила юридичний факультет Львівського державного університету ім. Івана Франка 1994 року. Пізніше пройшла навчання в Юридичній школі Осгуд-Холла Йоркського університету в Торонто (Канада). З 1996 до 2006 року працювала старшим юристом у юридичній фірмі «Сілецький і партнери», афілійованій зі Squire Sanders & Dempsey LLP, де 2006 року стала партнером. У період з червня до жовтня 2008 року була юридичним радником групи «Українські Аграрні Інвестиції», що належить «Ренесанс Капіталу». До червня 2009 року очолювала юридичний департамент ТОВ «Клуб сиру». Зараз обіймає посаду старшого юриста в юридичній фірмі «Воропаєв і партнери».

Йохан Бастін

Член наглядових рад DTEK ENERGY B.V., DTEK RENEWABLES B.V., незалежний директор, керівний партнер Iveaghouse Capital Investment Advisors

Здобув ступінь магістра з міського планування в Технічному університеті Ейндховена (Нідерланди), а також ступінь доктора наук з регіонального планування в Монреальському університеті (Канада) зі спеціалізацією в державному управлінні та фінансах. Із 1985 до 1992 року працював в Інституті міжнародного розвитку при Гарвардському університеті (Індонезія). З 1993 до 2002 року обіймав низку керівних посад у Європейському банку реконструкції та розвитку в Лондоні (Великобританія), остання з яких – директор бізнес-групи, що відповідає за інвестування боргових інструментів і акціонерного капіталу в інфраструктуру, транспортні та енергетичні компанії, муніципальні та екологічні послуги, а також енергетичну ефективність. Потім працював на позиції керівного директора Darby Private Equity, 100-відсоткової дочірньої компанії Franklin Templeton Investments. З 2009 до 2015 року очолював CapAsia (Сінгапур), міжнародну компанію з управління активами, що займається інвестиційною діяльністю у сфері інфраструктури та енергетики країн Азії. Із середини 2015 року – керівний партнер спеціалізованої інвестиційної компанії Iveaghouse Capital Investment Advisors (Нідерланди).

Роберт Шеппард

Член наглядових рад DTEK ENERGY B.V., DTEK OIL & GAS B.V., незалежний директор, голова IPM Advisors

1972 року закінчив Університет Вайомінгу, має ступінь бакалавра фізико-математичних наук. 1991 року закінчив Школу бізнесу Колумбійського університету за спеціальністю Executive MBA. Розпочав кар'єру в нафтовій галузі 1972 року в компанії Amoco. У середині 1980-х років обіймав посаду віце-президента Amoco Exploration. Із 1992 до 1995 року був виконавчим директором GUPCO (Gulf of Suez Petroleum Company). У 1995–1998 роках очолював як президент і генеральний директор представництва Amoco в Аргентині та Єгипті. З 1998 року був головним операційним директором і президентом компанії «Сиданко» до її злиття з BP. З 2002 до 2004 року обіймав посаду старшого віце-президента BP, займаючись питаннями, пов'язаними з активами компанії в РФ, і пізніше працював генеральним директором Soma Oil & Gas. Зараз обіймає посаду невиконавчого директора Soma Oil & Gas і голови консалтингової компанії IPM Advisors.

Кетрін Сталкер

Член наглядової ради DTEK ENERGY B.V., незалежний директор

Закінчила університет Heriot-Watt в Единбурзі (Великобританія) зі ступенем бакалавра і Лондонську школу економіки зі ступенем магістра. Почала кар'єру 1991 року в Банку Англії (Bank of England) як аналітик та інспектор з контролю над банківською діяльністю. З 1995 до 2007 року працювала в підрозділах компанії PricewaterhouseCoopers у Москві та Берліні, де була призначена партнером, відповідальним за клієнтську практику з питань управління персоналом у Центральній і Східній Європі та країнах СНД. Вела проекти, пов'язані з винагородою вищого керівництва, організаційною реструктуризацією та управлінням персоналом. На цей момент працює у Великобританії, де консультує низку компаній із питань корпоративного управління з акцентом на ефективності роботи їхніх правлінь.

Олексій Поволоцький

Корпоративний секретар наглядових рад DTEK ENERGY B.V., DTEK RENEWABLES B.V., DTEK OIL & GAS B.V., керівник департаменту з корпоративного управління ТОВ «ДТЕК», адвокат

Закінчив юридичний факультет Університету внутрішніх справ у Харкові. Пізніше отримав ступінь магістра в Центрі ім. Лорда Скармана при Лестерському університеті (Великобританія). Працював викладачем і начальником відділу міжнародних зв'язків у Харківському університеті внутрішніх справ, потім на позиції юриста в міжнародній юридичній фірмі Squire Sanders & Dempsey LLP. У ДТЕК працює з 2010 року. Зараз очолює департамент із корпоративного управління, що забезпечує корпоративне управління понад 60 компаніями Групи ДТЕК в Україні, Нідерландах, Великобританії, Швейцарії, Угорщині, РФ і на Кіпрі. Член правління Професійної асоціації корпоративного управління, а також член Асоціації правників України.

Діяльність комітетів при наглядових радах

Комітети є консультативно-дорадчими органами при наглядових радах операційних компаній, які розглядають і готують рекомендації з профільних питань для подальшого затвердження наглядовими радами. Комітети проводять регулярні засідання відповідно до щорічного плану робіт.

Аудиторські комітети при наглядових радах DTEK ENERGY B.V., DTEK RENEWABLES B.V. и DTEK OIL & GAS B.V.

Голова: С. Коровін
Член комітету: І. Мих

Основні завдання:

- нагляд за системою внутрішнього контролю та управління ризиками, діяльністю внутрішнього і зовнішнього аудиту;
- аналіз і розгляд обґрунтованості та достовірності фінансової та іншої звітності;
- розгляд питань щодо функціонування систем управління ризиками, внутрішнього контролю та відповідності до чинного законодавства;
- підготовка рекомендацій наглядовим радам щодо кандидатури аудитора для затвердження фінансової звітності;
- оцінювання обсягу та якості аудиторських процедур, а також ступеня незалежності й об'єктивності аудитора.

Комітети з безпеки праці та охорони довкілля при наглядових радах DTEK ENERGY B.V. и DTEK OIL & GAS B.V.

Голова: Р. Шеппард
Член комітету: І. Мих

Основні завдання:

- визначення ризиків у сфері техніки безпеки праці та охорони довкілля, розробка заходів з їх мінімізації;
- розробка системи мотивації персоналу до дотримання правил безпеки праці;
- проведення навчань із ліквідації надзвичайних ситуацій на підприємствах Групи ДТЕК.

Комітет із призначень, винагород та корпоративного управління при наглядовій раді DTEK ENERGY B.V.

Голова: К. Сталкер
Член комітету: О. Попов

Основні завдання:

- сприяння менеджменту в підвищенні ефективності систем управління персоналом та корпоративного управління;
- відстеження і підготовка рекомендацій менеджменту з питань неринкової стратегії компанії (соціальні ініціативи, управління репутацією, соціальне партнерство, GR);
- відстеження і підготовка рекомендацій менеджменту щодо впровадження найкращих світових практик у систему корпоративного управління, а також мотивації, оцінювання, винагороди та розвитку топ-менеджерів;
- підготовка рекомендацій наглядовій раді щодо кадрових призначень топ-менеджмента;
- підготовка рекомендацій щодо персонального складу наглядової ради та її комітетів;
- контроль за дотриманням основних принципів і законодавчих вимог у галузі корпоративного управління, що діють у юрисдикціях присутності, а також стандартів корпоративного управління у Групі ДТЕК.

Дивідендна політика 03

Дивідендна політика ДТЕК ґрунтується на дотриманні балансу між необхідністю інвестувати в розвиток виробничих потужностей і дотриманням права акціонерів на участь у розподілі прибутку компанії. Такий підхід є визначальним чинником довгострокового зростання акціонерної вартості ДТЕК.

Сталый розвиток

Сталый розвиток

01

Суспільство

02

Співробітники

03

Охорона праці, промислова безпека та охорона здоров'я

04

Охорона довкілля

05

Стала енергетика

06

Додатки 1-3

07

Сталый розвиток

Проект «Місто своїми руками» 2015 року

Реалізовано в **15** населених пунктах

Видано **140** міні-грантів

5 918 жителів брали участь у проекті

Проект «Енергоефективні школи» визнано найкращим соціальним проектом в Україні.*

50
шкіл

29
тис.
учнів

100
шкіл Києва

На **12,3%**

50
дитячих
енерго-
ефективних
проектів

22
школи-
учасниці

14
населених
пунктів

23
тис.
батьків

узяли участь
у 3-й хвилі проекту

додатково
змагалися в
скороченні
споживання
електроенергії

знизили
споживання
електроенергії
у школах

отримали
гранти від ДТЕК

провели енергоаудит
у межах отриманих
грантів

* Проект «Енергоефективні школи» здобув гран-прі Всеукраїнського конкурсу «Найкращі соціальні проекти України», організованого Центром соціального лідерства за підтримки Міністерства соціальної політики України. У конкурсі брали участь приблизно 200 проектів із 22 регіонів України.

Зацікавлені сторони компанії залишаються незмінними з 2012 року.

- Співробітники та їхні сім'ї
- Жителі територій діяльності
- Громадські організації
- Органи місцевого самоврядування

- Експерти й аналітичні центри
- Академічні кола та наукова спільнота
- Міжнародні організації

- Медіа
- Населення України загалом

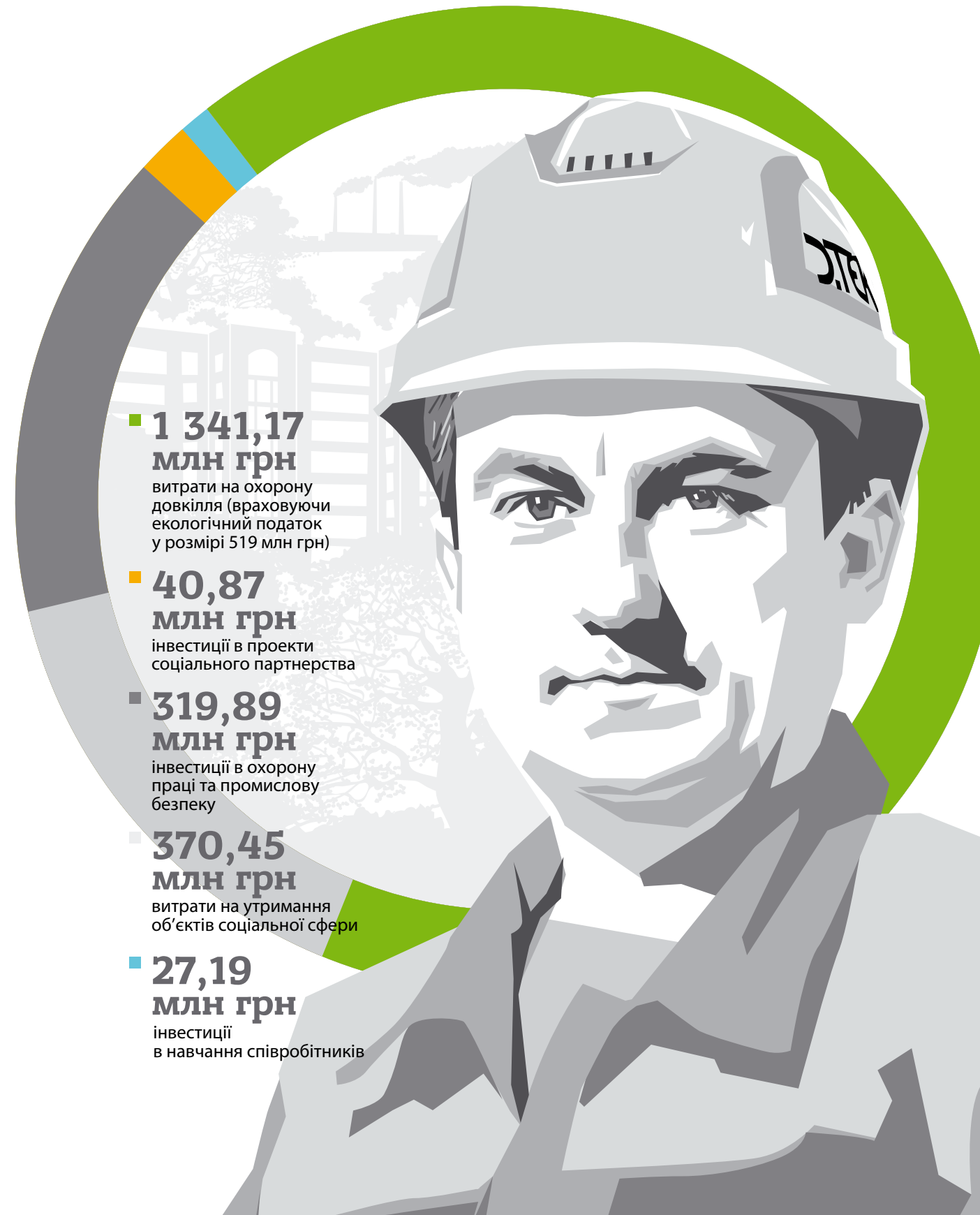
Рівень

Рівень

Рівень

Цілі у сталому розвитку

Цілі сталого розвитку – всі зусилля завжди мають відповідати інтересам суспільства і повинні бути інтегровані в бізнес-стратегію компанії.

ДТЕК прагне вдосконалювати технології, виробничі та управлінські процеси, інвестувати в розвиток співробітників і охорону праці, просувати найкращі стандарти у промисловій та екологічній безпеці з метою зменшення впливу на довкілля, збереження здоров'я персоналу, підвищення промислової безпеки. Компанія відповідально підходить до поваги прав людини, до виконання зобов'язань перед співробітниками і суспільством, до дотримання корпоративних норм етики та до раціонального використання ресурсів. Інформує всі зацікавлені сторони про важливі питання розвитку.

ДТЕК поділяє довгострокові цілі СКМ у сфері сталого розвитку, керуючись у своїй діяльності Політикою у сфері сталого розвитку Групи СКМ і Політикою

корпоративної соціальної відповідальності ДТЕК. 2015 року компанія продовжила роботу в таких напрямках:

- створення системи, що забезпечує збереження життя і здоров'я співробітників, продовження їхнього трудового довголіття;
- створення умов для соціально-економічного розвитку територій діяльності, покращення якості життя громад;
- відповідність найвищим міжнародним стандартам бізнес-етики та ділової практики;
- відповідності найкращим практикам у своїх галузях з ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів;
- підвищення енергетичної грамотності установ, підприємств і населення України.

Комплаєнс і корпоративна етика

Етичне ведення бізнесу – одна з найважливіших умов для недопущення корупції та відповідності регуляторним вимогам.

ДТЕК відкрито заявляє про свої внутрішні антикорупційні стандарти. 2013 року в компанії було прийнято новий Кодекс етики та ділової поведінки. Кодекс містить положення щодо боротьби з корупцією, відносин з органами державної влади та недопущення ситуацій конфлікту інтересів. Реалізацією вимог Кодексу та комплаєнс-політики займається Департамент із комплаєнс-менеджменту.

У компанії реалізовано такі підходи в комплаєнс-політиці:

- затверджено Антикорупційну програму та призначено уповноважених із протидії корупції на підприємствах компанії для дотримання антикорупційних вимог;
- розроблено прозору та доступну автоматизовану систему обліку й погодження ділових подарунків і ділової гостинності. Такий підхід – один із ключових елементів найкращих антикорупційних практик;
- проводиться оцінювання надійності контрагентів на предмет корупційних ризиків і відповідності міжнародному режиму санкцій;
- проводяться регулярні тренінги для керівників і співробітників для ознайомлення з етичними і антикорупційними стандартами компанії. Департамент із комплаєнс-менеджменту 2015 року провів щорічне декларування конфліктів інтересів, у межах якого керівники і співробітники заповнили понад 1 228 декларацій.

Департамент із комплаєнс-менеджменту проводить зустрічі з представниками державних органів та бізнес-спільнотою. Комплаєнс-офіцер ДТЕК є головою комплаєнс-клубу при Американській торговельній палаті в Україні. Також співробітники департаменту беруть активну участь у розвитку та роботі Центру компетенцій Групи СКМ, який створено для обміну передовими практиками та їх практичного застосування.

Управління сталим розвитком

Для управління питаннями сталого розвитку 2012 року було створено Комітет з питань сталого розвитку при правлінні і Департамент із соціального розвитку.

Комітет із питань сталого розвитку очолює генеральний директор. Завдання Комітету:

- ідентифікація проблем;
- затвердження стратегій соціального розвитку територій діяльності;
- затвердження планів реформування об'єктів соціальної сфери;
- розвиток системи медицини праці;
- реалізація стратегії охорони довкілля;
- розгляд не виробничих питань, що можуть суттєво вплинути на виконання бізнес-завдань компанії.

Департамент із соціального розвитку входить до Дирекції з регіональної політики ДТЕК Енерго і займається плануванням, реалізацією, моніторингом та оцінюванням ефективності соціальних проектів у регіонах діяльності підприємств, а також взаємодією із зацікавленими сторонами, розвитком корпоративної соціальної відповідальності в Україні, бере участь в українських і міжнародних ініціативах за цим напрямом.

Членство в асоціаціях, міжнародних та національних організаціях

ДТЕК – учасник мережі Глобального договору ООН, входить до Альянсу Глобального договору ООН в Україні та очолює Комітет із захисту довкілля.

ДТЕК – один із засновників Всесвітньої соціальної ініціативи енергетичних компаній «Енергія для суспільства».

ДТЕК приєднався до міжнародного партнерства в межах платформи «Бізнес за мир (B4P)», яка сприяє мирним ініціативам бізнесу на територіях, що постраждали від конфліктів або розташовані в зоні високого ризику.

ДТЕК – єдиний представник українського бізнесу у Кластері ООН із раннього відновлення та забезпечення доходів. У Кластері беруть участь Міжнародна організація з міграції, Програма розвитку ООН, Агентство ООН у справах біженців, Данська рада у справах біженців, Міжнародний фонд «Відродження», Чеська гуманітарна організація «Людина в біді», Фонд професійного розвитку і Агентство США з міжнародного розвитку.

ДТЕК є членом Центру «Розвиток корпоративної соціальної відповідальності» – експертної організації, що працює з метою просування корпоративної соціальної відповідальності для системних і якісних змін в Україні.

Суспільне визнання і ключові події 2015 року

- Гран-прі Всеукраїнського конкурсу «Найкращі соціальні проекти України» за проект «Енергоефективні школи». У конкурсі, організованому Центром соціального лідерства за підтримки Міністерства соціальної політики України, брали участь приблизно 200 проектів.
- Волонтерські проекти «Збери дитину до школи» для дітей-переселенців із зони АТО і «Чисте місто» перемогли у двох номінаціях («Покращення якості життя» і «Екологія та довкілля») Всеукраїнського конкурсу «Корпоративне волонтерство в Україні 2014-2015». Конкурс ініційовано Фондом Східна Європа у партнерстві з мережею Глобального договору ООН в Україні та Українським форумом благодійників.
- ДТЕК посів 1-е місце в секторі енергетики і 3-є місце в загальному рейтингу «Індекс прозорості та підзвітності компаній України» за результатами оцінювання веб-сайтів за міжнародною методикою Beyond Business. Оцінювалися перші 100 компаній з рейтингу Forbes «200 найбільших компаній України». Індекс розраховували фахівці Центру «Розвиток корпоративної соціальної відповідальності».
- Академія ДТЕК стала одним із шести офіційних мовних партнерів глобального проекту онлайн-освіти Coursera.

Січень

Львів. Модернізовано палату інтенсивної терапії кардіологічного відділення Львівської міської клінічної лікарні швидкої медичної допомоги. Пацієнти, які перенесли інфаркт міокарда, можуть отримати сучасне і інтенсивне лікування. Загальна вартість проекту склала 1,4 млн грн.

Західний Донбас. Відкрито додаткову групу на 20 дітей, а також окремих зал для занять спортом і музикою в дитсадку «Ромашка» в селі Дмитрівка завдяки фінансуванню реконструкції будівлі ДТЕК Енерго. Крім того, в дошкільному закладі створено нові робочі місця.

Лютий

Західний Донбас і Вінницька область. Відремонтовано та оснащено сучасною технікою відділення терапії в Першотравенській міській лікарні, також реконструйовано й оновлено відділення швидкої допомоги в Ладжинському територіально-медичному об'єднанні. Створено всі умови для комфортного перебування пацієнтів і персоналу, відділення оснащені новим медичним обладнанням.

Донецька область. Відбулася презентація можливостей розвитку бізнесу у Великому Добропіллі для наявних і потенційних підприємців. Подія відбулася в межах проекту «Розвиток бізнес-середовища у Великому Добропіллі», реалізацію якого розпочато в 2013 році.

Березень

Київ. Відбулася конференція «Роль активності місцевих громад у розвитку територій» з ініціативи ДТЕК Енерго, на якій обговорювали можливості добровільного об'єднання громад, питання децентралізації, співпрацю з Державним фондом регіонального розвитку. За результатами заходу деякі органи місцевої влади почали процеси територіального об'єднання громад.

Разом із містами розпочато розроблення стратегій розвитку територій діяльності ДТЕК Енерго на 2016–2018 роки (для деяких територій – на 2016–2020 роки). Основний фокус нових стратегій – головні проблеми міст і стратегічні проекти з їх розв'язання.

Донецька область. Побудовано резервну систему водопостачання для котелень Білицького, Білозерського, Новодонецького та Водяньського. 40 тис. жителів регіону забезпечені безперебійним теплопостачанням і технічною водою попри регулярні аварії на Південнодонбаському водопроводі у зв'язку з проведенням АТО. Для кожного з міст було складено індивідуальний план забезпечення теплом: воду підводили з водойм, закритих шахт, пробурених свердловин.

Квітень

31 територія бізнесу компанії. 7 тисяч співробітників компанії взяли участь у щорічній акції «Чисте місто». Волонтери зібрали 525 тонн сміття і висадили 390 саджанців. У Полтавській області встановлено дитячий майданчик. Співробітники також засклили квартири та будинки, які постраждали внаслідок бойових дій, 160 ветеранам ДТЕК Луганської ТЕС у місті Щастя.

Західний Донбас. У Павлограді за підтримки компанії пробурено свердловини для питного водопостачання, що дозволило забезпечити жителів якісною водою під час аварійних відключень водопроводу «Дніпро – Західний Донбас». У міських мікрорайонах облаштовано і працюють 7 свердловин. Поряд із цим компанія продовжує фінансувати дослідження Павлоградського родовища підземних вод – триває оцінювання запасів підземних вод, визначають їхню якість.

Травень

Івано-Франківська область. У межах Меморандуму про співпрацю з Галицьким районом профінансовано проекти, спрямовані на розвиток соціально-економічної сфери населених пунктів, що межують із ДТЕК Бурштинською ТЕС.

Червень

14 регіонів розвитку бізнесу. Завершено третю хвилю проекту «Енергоефективні школи». 60 шкіл-учасниць отримали гранти на енергозберігальні проекти, створені учнями. На реалізацію проектів компанія виділила 1,7 млн грн. Додатково 100 шкіл Києва приєдналися до конкурсу на скорочення споживання електроенергії. За 2 місяці їм вдалося знизити споживання на 179,1 тис. кВт·год., або на 12,3 %, якщо порівняти з аналогічним періодом попередніх років.

Західний Донбас. Виконано капітальний ремонт томографа в Павлоградській міській лікарні № 4. На ці цілі спрямовано понад 1,9 млн грн, із яких 1,2 млн грн – це кошти ДТЕК Енерго, а 770 тис. грн виділив місцевий бюджет. Якісну комп'ютерну діагностику зможуть отримати пацієнти трьох міст і п'яти районів області.

Липень

Київ. Академія ДТЕК стала українським партнером одного з провідних світових проектів онлайн-освіти Coursera. Завдяки ДТЕК навчальні курси Successful Negotiations: Essential strategies and skills («Успішні переговори: необхідні стратегії та навички») і Introduction to Public Speaking («Вступ до Ораторського мистецтва») тепер доступні українською.

14 міст розвитку бізнесу. Підбито підсумки щорічного конкурсу «Місто своїми руками». 140 міні-грантів видано на реалізацію ідей, спрямованих на розв'язання локальних проблем, ініціативним групам-переможцям із 15 міст у 7 областях України. 2015 року на конкурсі в чотирьох містах з'явилася нововведення – інтернет-голосування. Жителі могли вивчити подані заявки і проголосувати за найкращі – конкурсна комісія враховувала ці голоси під час оцінювання.

Донецька область. У селищі Золотий Колодязь проведено реконструкцію водогону та насосної станції, які забезпечують жителів Добропілля і Білозерського питною водою. Інвестиції склали 550 тис. грн.

Вінницька, Донецька і Дніпропетровська області. Ладжин, Добропілля та Тернівка стали учасниками європейського проекту із залучення громадськості до планування міського простору.

Серпень

Донецька область. Відбувся круглий стіл «Перспективи і практичні рішення щодо розвитку ринку праці на монотериторіях» за участю директора ПРООН в Україні Яна Томаса Хіємстри і глави Державної служби зайнятості. З ініціативи компанії досягнуто домовленості про створення міжвідомчої робочої групи на рівні Кабінету Міністрів у складі представників від міністерств енергетики та вугільної промисловості, економічного розвитку і торгівлі, соціальної політики, а також бізнесу, яка розгляне проблеми і перспективи ринку праці в енергетиці. Підготовлено проект Меморандуму, підписання якого заплановано на 2016 рік. Завдяки організації цього заходу компанії вдалося порушити проблеми зайнятості населення в шахтарських мономістах, мінімізації соціальних ризиків у зв'язку з реструктуризацією вугільної галузі на національний рівень і привернути до них увагу міжнародних донорів.

Вересень

Київ. СКМ, ДТЕК і Державне агентство з енергозбереження та енергоефективності підписали Меморандум про співпрацю щодо розробки Рейтингу енергоефективності регіонів України Ukrainian Energy Index (UEI). Рейтинг відображає ефективність використання енергоресурсів за галузями в кожній області країни і порівнює їх з аналогічними показниками країн Європейського Союзу. Аналіз і оцінювання буде проведено в 10 галузях переробної та видобувної промисловості, сільського господарства, будівництва, сфери послуг і житлово-комунального господарства.

Івано-Франківськ. ДТЕК уклав договір про партнерство з Івано-Франківським національним технічним університетом нафти і газу (ІФНТУНГ). Співпраця здійснюватиметься за трьома напрямками: підготовка молодих фахівців; підвищення кваліфікації співробітників і отримання другої вищої освіти; проведення спільних науково-дослідних розробок, реалізація науково-технічних проектів і досліджень.

Жовтень

Львів. За фінансової та організаційної підтримки компанії відбулася міжнародна конференція «Індустріальні парки і розвиток промисловості: шанси і виклики» в межах XV Міжнародного економічного форуму. Компанія поділилася досвідом створення індустріальних парків. Під час конференції було визначено очікування інвесторів від індустріальних парків; представлено зміни в регуляторних актах, які необхідні для створення і діяльності індустріальних парків в Україні; вказано умови, необхідні для зміцнення співпраці між підприємствами, інвесторами, органами місцевого самоврядування, установами економічного розвитку і іншими зацікавленими сторонами.

Донецька область. Відкрито нову групу в дитячому садку «Казка» в місті Курахове для маленьких переселенців, чий сім'ї вимушено переїхали з постраждалих населених пунктів Мар'їнського району. Компанія направила 500 тис. грн на капітальний ремонт усіх приміщень.

Західний Донбас. Реконструйовано водогін у селі Троїцьке, що забезпечило якісною водою жителів і соціальні об'єкти. Реконструкцію здійснено в межах стратегії соціального партнерства компанії з Павлоградським районом, а також завдяки об'єднанню зусиль влади, сільської громади, фермерських господарств, іноземних інвесторів.

Листопад

Грузія, Тбілісі. Відбулася перша субрегіональна конференція «Сприяння зайнятості та сталому зростанню у Вірменії, Азербайджані, Білорусі, Грузії, Молдові та Україні». Форум, у якому взяли участь понад 130 експертів у галузі сталого розвитку, організовано Світовим банком, Програмою розвитку ООН, Міжнародним фондом праці та Швейцарським бюро з розвитку та співпраці. ДТЕК Енерго поділився досвідом у сфері розвитку бізнес-середовища на територіях діяльності.

Грудень

Львів. Львівська обласна дитяча клінічна лікарня «ОХМАТДИТ» стала п'ятим медичним закладом області, який завдяки компанії підключився до всеукраїнської мережі «Телемедицина». У лікарів з'явилася можливість спілкуватися з провідними фахівцями закордонних клінік і отримувати медичні консультації.

Західний Донбас. Проведено технічне переоснащення котельні у Петропавлівській центральній районній лікарні, Дмитрівській амбулаторії загальної практики сімейної медицини та Васильківській загальноосвітній школі. Встановлено сучасні котли на вугільно-пелетному паливі. Інвестиції у проект – 1,9 млн грн.

Львів і Запоріжжя. Заснований ДТЕК Стипендіальний фонд ім. Ю. Бочкарьова вручив студентам і викладачам Запорізького національного технічного університету та Національного університету «Львівська політехніка» стипендії і премії за наукові досягнення в галузі енергетики.

Спортивний майданчик (скейт-парк) обладнано за підтримки енергетичної компанії ДТЕК

D.TEK

Я принаймні знаю одну компанію, яка хоче інвестувати в такі міста, як Добропілля, – це ДТЕК. З моєї точки зору, рішення проблем міста полягає у довготривалому співробітництві з ДТЕК, тому, що компанія є справжнім партнером в економічному розвитку міста.

Ян Томас Хіемстра,
директор ПРООН в Україні

Соціальне партнерство

ДТЕК прагне підвищувати рівень життя на територіях діяльності своїх підприємств і докладає максимум зусиль, включно з фінансовою підтримкою, організаційною допомогою та експертизою, щоб допомогти регіонам знайти точки зростання, які дадуть максимальний економічний ефект.

Головна мета соціального партнерства – підвищення якості життя людей на територіях діяльності підприємств ДТЕК через розвиток місцевих громад. Без активної ролі громад реформи і інвестиції не будуть ефективними.

2015 року компанія виступила ініціатором і профінансувала розробку **стратегій розвитку територій бізнесу на наступні 3-5 років**. У стратегіях визначено ключові точки зростання, які дадуть максимальний ефект для економіки і соціальної сфери міст, щоб надалі вони були стійкішими й успішнішими. 2016 року компанія планує вести співфінансування проектів у межах стратегій.

ДТЕК завершив реалізацію трирічних стратегій соціального партнерства 2015 року, розроблених спільно з громадами територій діяльності в 2012 році для комплексного розв'язання найгостріших проблем. У цих стратегіях було визначено п'ять ключових напрямів діяльності, які не тільки довели свою ефективність, але і стали актуальнішими в умовах кризи. Водночас реалізацію стратегій соціального партнерства в населених пунктах, що розташовані в зоні АТО, було припинено.

Компанія разом з бізнесами Групи СКМ брала участь у роботі Гуманітарного штабу Ріната Ахметова «Допоможемо», створеного для надання максимальної допомоги всім мирним жителям Донецької і Луганської областей, які постраждали внаслідок військових дій. Енергетики і волонтери ДТЕК також відновлювали зруйновані мережі і реалізовували гуманітарні ініціативи для підтримки вимушених переселенців.

Соціальні інвестиції за основними напрямками 2015 року, млн грн

Напрямок	Інвестиції
Розвиток соціально значущої інфраструктури	13,86
Енергоефективність у комунальному секторі	12,74
Охорона здоров'я	10,10
Підвищення активності громад	3,25
Розвиток бізнес-середовища	0,92
Всього	40,87

Проекти соціального партнерства

1. Енергоефективність у комунальному секторі

Покращення енергоефективності комунального сектора, підвищення якості послуг енерго- і теплозабезпечення).

Енергоефективність – ключовий чинник зростання конкурентоспроможності економіки та енергетичної незалежності України. Розуміючи важливість розвитку цього напрямку, ДТЕК інвестує у програми з енергоефективності комунального сектора на територіях діяльності своїх підприємств.

2015 року було реалізовано низку проектів, спрямованих на забезпечення надійності та економності енергопостачання соціальних об'єктів, зниження споживання електричної і теплової енергії, а також на модернізацію освітлення міст і селищ.

- Першотравенськ – нормалізовано температурний режим у 2/3 будинків і установ міста. Старе обладнання споживало більше електроенергії і води, що лягало додатковим навантаженням на бюджет міста. Після ремонту і заміни обладнання на 20% скорочено витрату електроенергії та води.
 - Тернівка – капітальний ремонт теплосистеми міської котельні забезпечив зниження витрати вугілля (на 1 500 тонн) і електроенергії (на 245 МВт) в опалювальний сезон, що принесло приблизно 1 млн грн економії бюджету міста.
 - Павлоград – модернізовано систему опалення в міському пологовому будинку, єдиному пологовому будинку для 200 тис. жителів Павлограда і Тернівки, а також Павлоградського та Юр'ївського районів Дніпропетровської області.
 - Петропавлівська центральна районна лікарня, Дмитрівська амбулаторія загальної практики сімейної медицини та Васильківська загальноосвітня школа – встановлено сучасні котли на вугільно-пелетному паливі.
- У результаті створено комфортні умови для лікування і діагностики захворювань для 29 тис. жителів району, а для 80 школярів і 32 педагогів – комфортні умови навчання. Економія за опалювальний сезон завдяки модернізації складе мінімум 600 тис. грн у райлікарні, 80 тис. грн – в амбулаторії і приблизно 152 тис. грн – у школі.
- Село Ковалівка – профінансовано заміну вікон і дверей у школі. Крім того, енергозберігальні вікна та двері, а також твердопаливний котел встановлено в амбулаторії первинної сімейної медицини.
 - Київ – енергоефективне освітлення встановлено в мікрорайоні Троєщина в межах соціального проекту ДТЕК і Київенерго «Енергоефективний вечірній Київ». Це перший в Україні проект, який дозволив жителям безпосередньо впливати на створення світлового образу свого мікрорайону – місця для встановлення світлодіодних ліхтарів вказали мешканці мікрорайону на спеціальному сайті www.mystreet.com.ua. Покращення освітленості та підвищення безпеки мікрорайону досягнуто не тільки без збільшення витрат міського бюджету, вони також забезпечать місту економію приблизно 9 000 кВт-год. на рік. Крім того, Київ отримав проектну документацію щодо покращення освітлення ще в одному кварталі мікрорайону.
 - У селах Прибужани, Долина, Перекалки, Руда Кам'янка-Бузького району Львівської області і в Коростовичах і Придністров'ї Галицького району Івано-Франківської області також реалізовано проекти зі встановлення енергоефективного вуличного освітлення.

Міжрегіональний проект «Енергоефективні школи»

Мета проекту – виховання у школярів енергетично і екологічно грамотної поведінки, залучення до дій, спрямованих на зниження споживання ресурсів; а також вплив на доросле населення шляхом стимулювання школярів застосовувати отримані знання і навички в побуті.

Програма «Енергоефективні школи» стартувала в Україні 2010 року як частина міжнародного проекту Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) «Реформа міського теплозабезпечення». Однак терміни проведення міжнародних програм обмежені, тому для подальшого розвитку ДТЕК як відповідальна компанія «підхопив» ініціативу і з 2012 року веде реалізацію самостійно. Методичну та організаційну підтримку проекту надає Всеукраїнська благодійна організація «Інститут місцевого розвитку».

У межах проекту учні 6-8 класів освоюють факультативний курс «Основи енергопостачання та енергозбереження», вивчають енергоефективність не тільки в теорії, а й на практиці: виконують лабораторні роботи, вчать проводити тепловий аудит будівель, проводять інформаційні «лікнеп-кампанії» у школах і прилеглих мікрорайонах, їздять на екскурсії на теплоелектростанції компанії, беруть участь у конкурсі шкіл щодо скорочення споживання електроенергії. Наприкінці навчання діти розробляють проекти з підвищення енергоефективності школи.

Компанія провела три хвили проекту «Енергоефективні школи», в яких узяли участь 216 шкіл у 24 населених пунктах України. Приблизно 86,7 тис. осіб безпосередньо було залучено до проекту. Діти і педагоги кажуть, що тепер ретельно стежать за використанням енергоресурсів і вчать економити енергію своїх близьких.

Зокрема, 2015 року завершилася третя хвиля проекту, яка охопила приблизно 30 тис. школярів, 2 300 вчителів і 24 тис. батьків. 60 шкіл-учасників проекту з 14 населених пунктів України отримали 1,7 млн грн у вигляді грантів на реалізацію енергозберігальних проектів, розроблених учнями. Гранти навчальні заклади направили на підвищення ефективності опалення, зниження втрат тепла і електроенергії, утеплення приміщень.

У міжшкільному конкурсі щодо скорочення споживання електроенергії взяли участь також 100 шкіл Києва. Завдяки організаційним, інформаційним і невеликим технічним заходам школам вдалося знизити споживання енергії на 12,3%, якщо порівняти з аналогічними періодами попередніх років.

Новинкою проекту 2015 року став конкурс ідей для соціальної реклами – надійшло понад 140 малюнків від 35 шкіл. Найкращі роботи отримали призи та стали основою інформаційної кампанії «Діти знають, як споживати розумно». Білборди було розміщено в Павлограді, Першотравенську, Павлоградському та Петропавлівському районах, Зеленодольську, Дніпропетровську, Енергодарі, Бурштині та Києві.

2. Охорона здоров'я

Покращення доступу до якісних медичних послуг і підвищення мотивації населення до ведення здорового способу життя

Напрямок охорони здоров'я має особливе значення для забезпечення стійкості і розвитку як територій діяльності підприємств Групи ДТЕК, так і для самої компанії. У кожному місті ДТЕК інвестує в установи охорони здоров'я, щоб співробітники та їхні сім'ї отримували якісну медичну допомогу.

- Львів – модернізовано палату інтенсивної терапії кардіологічного відділення у Львівській міській клінічній лікарні швидкої медичної допомоги. Щорічно понад 1 000 пацієнтів зможуть провести коронарографію, стентування і тромболіз, а також безперервне спостереження за станом, що дозволить прискорити одужання. Крім того, компанія профінансувала закупівлю сучасного медичного обладнання для реабілітації хворих на розсіяний склероз, інсульт, із травмами хребта з пошкодженням спинного мозку.
- Добротвір – створено відділення реабілітації та відновного лікування районного значення. Лікарню, яка опинилася під загрозою розформування в межах реформи охорони здоров'я, вдалося зберегти завдяки підтримці та матеріально-технічному оснащенню компанією в межах реалізації Стратегії соціального партнерства.
- Першотравенськ – відремонтовано та оснащено сучасною технікою відділення терапії міської лікарні, яка обслуговує 45 тис. жителів міста і Петропавлівського та Межівського районів. Створено умови для комфортного перебування як пацієнтів, так і персоналу: всі вікна і двері замінені на енергозберігальні, відремонтовано підлогу і стелю, замінені системи водо- і теплопостачання, встановлено нову сантехніку та енергозберігальне освітлення. Кількість ліжок-місць збільшено з 25 до 30. Маніпуляційний кабінет оснащений сучасними медичними меблями та товарами для дезінфекції.

- Ладизин – реконструйовано відділення швидкої допомоги територіально-медичного об'єднання спільно з ТОВ «Вінницька птахофабрика». У відділенні розширено в'їзний пандус для машин швидкої допомоги, вдосконалено кабінет приймального покою і службові приміщення, повністю замінено меблі, двері та вікна. Також встановлено інформаційну систему «Доктор Елекс», розроблену для автоматизації ключових позицій клініки. Раніше компанія профінансувала закупівлю обладнання для цього відділення.
- Павлоград – якісну комп'ютерну діагностику зможуть отримати пацієнти трьох міст і п'яти районів Дніпропетровської області в Павлоградській міській лікарні № 4. За підтримки компанії виконано капітальний ремонт томографа. Крім того, для амбулаторій загальної практики сімейної медицини №№ 7, 8 і 9 «Центру первинної медико-санітарної допомоги» придбано два легкові автомобілі, гематологічні аналізатори крові, біохімічний аналізатор, електрокардіограф, ЕКГ-комплекс, бактерицидні випромінювачі, гінекологічні крісла, інгалятор.
- Курахове – відкрито дитяче відділення стаціонару в міській лікарні. ДТЕК Енерго підтримав інвестиції міської влади, направивши 330 тис. грн на оснащення палат меблями.
- Енергодар – понад 150 маленьких енергодарців 2015 року пройшли курс корекції зору на сучасному апараті «Амбліокор 01». Апарат придбано для кабінету охорони зору в дитячому відділенні медико-санітарної частини № 1 за кошти компанії наприкінці 2014 року.
- Шишаки – придбано апарат штучної вентиляції легенів, палатний рентген-апарат, двоканальні шприцеві дозатори, дефібрилятор, реанімаційно-хірургічні монітори, електрокардіографи, монітор добового артеріального тиску для центральної районної лікарні.

Міжрегіональний проект «Телемедицина»

Телемедицина дозволяє лікарям інтенсивніше обмінюватися досвідом і здобувати нові знання, проводити відеоконференції і транслювати складні операції для підвищення рівня кваліфікації. Досвід і рівень кваліфікації лікаря – це ключові показники якості медичної допомоги. Для пацієнтів телемедицина – це, насамперед, можливість проконсультуватися у вузькопрофільного спеціаліста, не виїжджаючи зі свого населеного пункту. Під час консультацій у лікарів є можливість оцифрувати медичні дані пацієнтів і направити їх профільним фахівцям захищеними каналами зв'язку.

2015 року Львівська обласна дитяча клінічна лікарня «ОХМАТДИТ» стала п'ятим медичним закладом області, який завдяки ініціативі та фінансуванню компанії підключився до всеукраїнської телемедичної мережі. У грудні стартував спільний проект Міжнародної виїзної клініки Shriners Hospitals for Children (Бостон, США), Міністерства охорони здоров'я України та департаменту охорони здоров'я Львівської ОДА. Проект передбачає консультаційні огляди і лікування дітей з ортопедичними захворюваннями, з рубцевими деформаціями і контрактурою після опіків, а також із деформацією і контрактурою неопікової етіології. Українські та американські фахівці оглянули 130 дітей із різних областей України віком від декількох місяців до 18 років. З них 30 дітям було проведено оперативні втручання.

Тернівська центральна міська лікарня провела 10 телемедичних консультацій із Дніпропетровською обласною клінічною лікарнею ім. І. І. Мечникова. У 8 випадках пацієнтів направляли або до профільних лікарів, або їм

ДТЕК розвиває в Україні мережу телемедицини з 2011 року. Проект реалізовано у понад 20 медичних закладах 12 населених пунктів і 1 району. Новий стимул для розвитку телемедицини дав указ Міністерства охорони здоров'я України № 681 від 19 жовтня 2015 року про використання телемедицини у сфері охорони здоров'я.

відразу призначили додаткове обстеження. У 2 випадках пацієнти залишилися на лікуванні у стаціонарі Тернівської центральної міської лікарні – проведеної консультації було достатньо для поставлення діагнозу.

Електрокардіографія – один з основних методів дослідження серця і діагностики захворювань серцево-судинної системи, що дозволяє виявити коронарну недостатність, інфаркт міокарда, порушення ритму серця, передінфарктний стан. У 8 амбулаторіях загальної практики сімейної медицини Павлоградського району відбулося впровадження єдиної системи ЕКГ із підключенням апаратів до діагностичного комплексу, встановленого в кардіореанімації Павлоградської міської лікарні № 4. Це дало можливість віддаленого передавання даних, комп'ютерного розшифрування запису ЕКГ і отримання консультації кардіолога за допомогою телемедицини. Крім того, можливість збереження в базі записів кардіографа попередніх ЕКГ пацієнта має велике значення для моніторингу динаміки його стану.

3. Розвиток соціально значущої інфраструктури

Підвищення якості та доступності соціальних послуг, розв'язання гострих проблем життєво важливих елементів інфраструктури, покращення можливостей для дошкільної та шкільної освіти, а також культурного й активного відпочинку

Влітку 2014 року внаслідок бойових дій було пошкоджено канал Сіверський Донець-Донбас. Понад 2 місяці жителі 30 населених пунктів Донецької області були без центрального водопостачання, оскільки були відсутні резервні джерела води в регіоні. ДТЕК організував підвезення питної води жителям і прийняв рішення інвестувати у створення безперебійного забезпечення водою.

У селищі **Золотий Колодязь** завершено реконструкцію водогону та насосної станції. Зараз насосна станція селища забезпечує водою половину Добропілля. У разі аварії на каналі Сіверський Донець-Донбас станція стане резервним джерелом водопостачання для 70% жителів Добропілля і 30% містян Білозерського. Також побудовано резервну систему водопостачання для **котельні Білицького, Білозерського, Новодонецька і Водяньського**. Для кожного з міст було складено індивідуальний план забезпечення теплом: воду підводили з водойм, закритих шахт, пробурених свердловин. Крім того, для забезпечення надійної подавання води було замінено ділянку водоводу протяжністю 984 м між містом Білицьке та селищем **Водяне**. Завдяки системній роботі ДТЕК щодо забезпечення водою 40 тис. жителів регіону отримали безперебійне теплопостачання та подавання технічної води незалежно від ситуації на Південнодонбаському водопроводі. У **Павлограді** за підтримки компанії пробурено 7 свердловин для питного водопостачання.

ДТЕК підтримує інфраструктуру й інвестує в підвищення якості соціальних послуг на територіях діяльності своїх підприємств. Особливу увагу 2015 року було приділено розв'язанню проблем водопостачання та розширенню можливостей дитячих садків, щоб прийняти дітей-переселенців із зони АТО.

Вода зі свердловин відповідає санітарним нормам і вирізняється високими смаковими властивостями. Поряд із цим компанія продовжує фінансувати дослідження Павлоградського родовища підземних вод: триває оцінювання запасів і визначається їхня якість. У селі **Троїцьке** Павлоградського району реконструйовано старий водогін, що забезпечило якісною водою всіх жителів села і соціальні об'єкти. Реконструкцію здійснено завдяки об'єднанню зусиль компанії, сільської громади, влади, фермерських господарств та іноземних інвесторів. Для забезпечення водою **Курахового**, коли місто залишилося без води через пошкодження водоканалу внаслідок військових дій, ДТЕК профінансував встановлення системи для підготовки питної води. Це дозволило забезпечити жителів 20-тисячного міста і переселенців. Система закачувала воду з резервного джерела – Кураховської водойми – і за 24 години очищала 500 куб. метрів. Цього вистачало на кілька діб. У такому режимі енергетики і городяни прожили понад 150 днів.

На кошти компанії виконано повний комплекс ремонтно-будівельних робіт у дитячому садку «Ромашка» села **Дмитрівка** Петропавлівського району. Це дозволило відкрити додаткову групу на 20 дітей і окремих зал для занять спортом і музикою. Тепер 60 дітей із села Дмитрівка та сусідніх сіл Бажани, Відродження, Кардаші, Олефірівка, Чумаки зможуть отримувати всебічний розвиток у комфортних умовах оновленого дошкільного закладу. Також за підтримки компанії

в Кураховському дитячому садку «Казка» відкрито нову групу для маленьких переселенців, чия сім'я вимушено переїхала з постраждалих населених пунктів Мар'їнського району. З відкриттям групи з'явилася можливість прийняти на виховання 25 малюків. Крім того, відновлено роботу 3-го блоку дитячого садка «Росинка» в **Білозерському**; а для оснащення 3 додаткових груп дитячого садка «Світлячок» у **Білицькому** закуплено нові ліжка, парти та побутову техніку.

4. Розвиток бізнес-середовища

Створення сприятливих умов для розвитку малого та середнього бізнесу, створення нових можливостей для працевлаштування, зростання надходжень до бюджету, розширення асортименту послуг, розвиток соціального підприємництва

2015 року компанія продовжила роботу зі створення 3 індустріальних парків в Івано-Франківській, Львівській та Дніпропетровській областях. Реалізація проекту закладе надійний фундамент розвитку міст на десятки років. Також 2015 року продовжили свою роботу агентства місцевого розвитку та фонди підтримки підприємництва на базі агентств, які створено з ініціативи та за підтримки ДТЕК.

Серед успішно реалізованих проектів із розвитку бізнес-середовища – ферма з вирощування каплунів і цех із виробництва ляних виробів у Бурштині, молокозавод у Добротворі. Водночас СПК «Добротворець» – перший виробничий кооператив у Західній Україні, який постачає молочну продукцію, і, за оцінкою Міністерства аграрної політики та продовольства України, цей кооператив став показовим прикладом розвитку молочного бізнесу.

Питання створення нових робочих місць у шахтарських містах стало особливо актуальним в умовах кризи енергетичної галузі. Одним із головних питань розвитку, наприклад Добропілля, є диверсифікація економіки міста. У зв'язку з цим, розвиток середнього і малого бізнесу разом із професійною перекваліфікацією

шаhtarів – першочергове завдання для Добропілля, як і для більшості мономіст Донбасу.

2015 року відбувся круглий стіл «Перспективи і практичні рішення щодо розвитку ринку праці на монотериторіях» (Добропілля) за участю директора ПРООН в Україні Яна Томаса Хіємстри і глави Державної служби зайнятості. Під час заходу компанія порушила питання про розв'язання проблеми зайнятості у вугільній галузі на національному рівні. На круглому столі було домовлено про створення міжвідомчої робочої групи на рівні Кабінету Міністрів України, до складу якої увійдуть представники від Міністерства енергетики та вугільної промисловості, Міністерства економічного розвитку і торгівлі, Міністерства соціальної політики України, а також від бізнесу. Робоча група буде займатися проблемами і перспективами ринку праці в енергетичному секторі. Підготовлено проект Меморандуму, підписання якого заплановано на 2016 рік.

Розвиток бізнес-середовища, залучення інвесторів у регіони і, найголовніше, збільшення кількості робочих місць – це найважливіші питання в соціальній політиці компанії. Підприємства компанії розташовуються переважно в мономістах. У сучасних умовах для успішного розвитку економіки та суспільства необхідна диверсифікація бізнесів, щоб у людей була можливість вибору зайнятості в різних сферах. Для цього важливо розвивати бізнес-середовище, залучаючи інвесторів і стимулюючи відкриття нових підприємств.

ДТЕК ще 2013 року почав роботу зі створення нових робочих місць у містах Великого Добропілля. Вже реалізовано проект «Розвиток бізнес-середовища у Великому Добропіллі» з надання підтримки малому та середньому бізнесу: консультації, навчання, допомога в підготуванні бізнес-планів для залучення інвестицій. 2015 року компанія змогла звернути увагу міжнародних донорських організацій на проблеми зайнятості на монотериторіях. За участю ДТЕК, фінансової підтримки Міжнародної організації з міграції та ПРООН підготовлено і реалізовано 14 бізнес-планів на загальну суму 2,3 млн грн, що дозволило створити 44 нові робочі місця. Зокрема, відкрилися розвивальний і розважальний центри для дітей, міні-пекарня, автотранспортна майстерня та інші об'єкти. Також понад 100 осіб отримали гранти із самозайнятості для розвитку бізнесу (сума гранту на 1 людину – 900 дол. США). Загалом за 2015 рік у Великому Добропіллі за участю компанії було створено 238 нових робочих місць.

5. Підвищення активності громад

Формування нової ментальності у населення, розвиток лідерства, ініціативності, відповідальності жителів шляхом стимулювання самоорганізації, підвищення компетентності активних громадян у розв'язанні проблем територій

Розвиток лідерських якостей, самостійності, відповідальності жителів територій діяльності підприємств компанії, а також стимулювання ініціатив, спрямованих на співпрацю населення і влади у спільному розв'язанні проблем, є основними цілями компанії.

Міжрегіональний проект «Місто своїми руками»

Компанія третій рік поспіль допомагає активним містянам зробити життя навколо себе кращим, розвиваючи проект «Місто своїми руками». За цей час реалізовано сотні проектів. Але головне – компанія змогла переконати людей у тому, що вони самі можуть розвивати своє місто і суспільство. Це важливий етап на шляху зміни патерналістського сприйняття життя, коли замість прояву ініціативи люди чекають розв'язання своїх проблем від держави.

Майже 6 000 жителів брали участь у реалізації міні-проектів 2015 року. Серед найоригінальніших проектів – облаштування автобусної зупинки з вітриною для обміну книгами і театр на свіжому повітрі в Добропіллі; соляна кімната для дітей у Першотравенську, кабінет арт-терапії для малюків і створення дворового клубу в Зеленодольську. У Павлограді збудовано вольєр для декоративних птахів на станції юннатів і за допомогою ландшафтно-архітектурного дизайну видозмінився лікарняний двірник для пацієнтів. В Енергодарі з'явився майданчик

у дитячому садку в національному стилі для вивчення історії й паркові інсталяція «Серце миру та любові». У Бурштині облаштовано сухий басейн із кульками для покращення здоров'я та психоемоційного стану дітей з особливими потребами, в Ладжині відкрито екоклас під відкритим небом і шкільну студію звукозапису. У Добротворі організовано літній дитячий табір для відпочинку та навчання на базі бібліотеки і закуплено рятувальні жилети в дитячо-юнацьку спортивну школу. У Щасті з'явився дитячий майданчик «Академія світлофорних наук» для навчання безпечної поведінки на дорозі та багатофункціональна спортивно-ігрова зона «Тридев'яткине царство».

2015 року 140 міні-грантів на загальну суму 3,2 млн грн видано ініціативним групам-переможцям конкурсу на реалізацію ідей, спрямованих на розв'язання локальних проблем у 15 містах 7 областей України. Максимальний розмір одного міні-гранту – 30 тис. грн.

2015 року на конкурсі в декількох містах з'явилося нововведення – інтернет-голосування. Жителі могли вивчити всі подані заявки і проголосувати за найкращі – конкурсна комісія враховувала ці голоси під час оцінювання.

Корпоративне волонтерство

Розвиток корпоративної культури і створення умов для самореалізації співробітників, а також практичний внесок у розвиток місцевих громад – основні цілі корпоративного волонтерства ДТЕК. 2015 року волонтери компанії також продовжили реалізовувати ініціативи, спрямовані на підтримку вимушених переселенців із територій, що постраждали від військових дій. Крім того, продовжують розвиватися екологічні та спрямовані на здоровий спосіб життя ініціативи.

2015 року ініціатива ДТЕК допомогти переселенцям, зібравши для них необхідні речі, об'єднала співробітників 9 підприємств компанії. Теплі речі та взуття волонтери доставляли в модульні містечка або передавали через соціальні служби.

ДТЕК Курахівська ТЕС організувала перший пункт збирання гуманітарної допомоги для переселенців у липні 2014 року, збирати речі продовжили 2015 року. Всього енергетики зібрали і передали постраждалим 5 партій гуманітарної допомоги – понад 1 500 предметів одягу, взуття, постільних речей, медикаментів, засобів гігієни та продуктів харчування. Волонтери також подбали про школярів-переселенців з Мар'їнського району – у школи міста було передано теплі речі та шкільне приладдя, всього понад 640 найменувань. Більш ніж 600 найменувань канцтоварів волонтери доставили у школи №№ 1, 2, 3, 5 у Курахівому.

Співробітники ДТЕК ШУ Павлоградське зібрали понад 400 одиниць теплих речей і взуття для вимушених переселенців, які проживають у модульному містечку Павлоградського мікрорайону ПЗТО. Шахтарі-волонтери ДТЕК ШУ Дніпровське організували на своєму підприємстві збір речей для дітей-переселенців, які проживають у Петропавлівському районі.

Співробітники ДТЕК Луганської ТЕС закрили вікна, пошкоджені внаслідок бойових дій, 160 пенсіонерам підприємства, які вже не працюють. За підтримки ДТЕК у Добропіллі проведено благодійну виставку творчих робіт переселенців із зони АТО «Краса врятує світ». У виставці взяли участь 28 майстрів із Горлівки, Донецька, Дебальцевого та інших міст Донбасу. Це діти і дорослі, які займаються у творчих гуртках та студіях великого Добропілля. Вдалося зібрати понад 200 робіт майстрів у різних техниках

і напрямках: вишивки, картини, аплікації в техніці «квілінг», тістопластика (вироби з солоного тіста), картини з бісеру, прикраси для волосся, вироби з пластиліну, авторські театральні костюми, вироби з гофропаперу, фотороботи, народні костюми та багато іншого. Кошти, виторговані від продажу робіт, спрямовано на надання допомоги переселенцям регіону.

У листопаді 2015 року співробітники ДТЕК Запорізької ТЕС приєдналися до міжнародного руху і провели інформаційну акцію в День боротьби з курінням. Приблизно 30 співробітників і 30 школярів Енергодарської ЗОШ № 2 організували флеш-моб, обмін цигарок на цукерки, а також конкурс на найкращу історію «Я кинув курити. Запитай мене як». Підтримали акцію за здоровий спосіб життя і медичні працівники ДТЕК Сервіс. Волонтери роздавали листівки з цікавими фактами, а також обмінювали шкідливі сигарети на смачні цукерки. Аналогічна акція за участю старшокласників Ладизинської ЗОШ № 2 відбулася у травні на ДТЕК Ладизинській ТЕС.

У межах Всеукраїнської екологічної акції «Батарейкам – утилізація» співробітники ДТЕК Запорізької ТЕС зібрали і передали на утилізацію 112 кг відпрацьованих батарейок та акумуляторів (удвічі більше, ніж 2014 року). Перейняли досвід колег також інші енергетики. ДТЕК Криворізька ТЕС 2015 року зібрала й утилізувала 60 кг відпрацьованих батарейок. ДТЕК Ладизинська ТЕС – 14,7 кг відпрацьованих елементів живлення. Батарейки містять важкі метали, серед яких ртуть, нікель, літій, свинець та ін. У разі попадання в довкілля вони завдають шкоди природі та людині. Одна звичайна пальчикова батарейка забруднює токсичними речовинами 400 л води.

У квітні волонтери ДТЕК узяли участь у щорічній акції ДТЕК «Чисте місто» в 31 населеному пункті України. За кілька годин 7 000 енергетиків і шахтарів зібрали 525 тонн сміття і висадили 390 саджанців у містах, де працюють підприємства ДТЕК. У Полтавській області встановлено дитячий майданчик. У жовтні ще 6 000 співробітників компанії взяли участь у традиційній осінній акції «Зелене місто». У межах акції волонтери висадили дерева, прибрали органічне сміття, ліквідували стихійні звалища, відремонтували паркани, лавочки та дитячі майданчики.

Люди – головна цінність і гордість ДТЕК. 2015 року соціальний клімат у компанії істотно покращився. Рівень залученості співробітників, за даними дослідження GfK, зріс із 3,90 до 4,02 (для оцінювання показника використовується 5-бальна шкала). Це результат системної роботи: турботи про співробітників із боку керівництва, підтримки впевненості у стабільності та перспективі розвитку підприємств, своєчасної виплати заробітної плати.

Управління персоналом у ДТЕК побудовано відповідно до законодавства України, галузевих нормативних актів і внутрішніх нормативних документів. Політика компанії з управління персоналом регламентує процеси пошуку співробітників, винагороди, кар'єрного зростання, навчання та розвитку. Стратегія в галузі управління персоналом спрямована на:

- залучення найкращих фахівців на ринку праці;
- забезпечення гідного рівня винагороди та заохочення співробітників;
- виявлення і розвиток потенціалу співробітників;
- формування єдиної корпоративної культури.

Вибудована у такий спосіб стратегія є ефективним інструментом, який дає можливість для ініціативи співробітників.

ДТЕК поважає право своїх співробітників на створення профспілкових організацій та інших об'єднань, що представляють їхні інтереси. Компанія співпрацює з цими органами і веде з ними відкритий діалог. Це гарантує виявлення всіх потенційних проблем і їх своєчасне розв'язання. Особливу увагу ДТЕК приділяє виконанню галузевої угоди та колективних договорів. Щороку керівництво компанії звітує про виконання їхніх умов. Колективні договори – ще одна гарантія

захисту інтересів співробітників, вони містять положення про умови оплати праці, соціальні пільги, виплати пенсіонерам, які не працюють, і зобов'язання компанії у сфері охорони праці та навчання персоналу.

Співробітникам підприємств, вимушеним працювати в умовах високого ризику для життя і здоров'я в регіоні ведення бойових дій, виплачували компенсацію. Водночас за період АТО на підприємствах компанії в Донецькій і Луганській областях відбувся відтік кваліфікованого персоналу. Добирали персонал на вакантні посади через створені електронні бази даних кандидатів, на роботу приймали відповідно до вимог Положення з добору персоналу. Незважаючи на припинення активних бойових дій, на підприємствах у зоні розмежування залишається актуальним дефіцит висококваліфікованих фахівців. Робочі обов'язки розподілено між співробітниками зі встановленням відповідних доплат.

Співробітникам і членам їхніх сімей, які постраждали внаслідок військових дій, виявлялася адресна допомога в межах програм Гуманітарного штабу Ріната Ахметова. Також було надано допомогу на відновлення зруйнованого житла.

Станом на 1 січня 2016 року з підприємств компанії в 1-3 хвили мобілізації призвали 819 співробітників; у 4-у хвилию мобілізації – 898 співробітників. На початок 2016 року на військовій службі було 929 осіб.

Оцінювання, оплата і преміювання

Завершується впровадження та уніфікація системи оплати праці за методикою Hay Group. Грейдингова система дозволяє оцінити внесок кожної посади в загальний результат компанії, уніфікувати та стандартизувати підходи для визначення рівня винагороди співробітників. 2015 року до грейдингової системи оплати праці приєдналися ДТЕК Добропіллявугілля, Київенерго, ДТЕК Дніпрообленерго, ДТЕК Високовольтні мережі, ДТЕК Донецькобленерго і ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля.

ДТЕК продовжує автоматизувати процеси управління персоналом. У межах проекту Єдиного розрахункового центру централізується і процес розрахунку заробітної плати, і управління фондом оплати праці. Дослідно-промисловою системою розроблено, протестовано та впроваджено на трьох пілотних підприємствах: ДТЕК ШУ Дніпровське, ДТЕК Дніпроенерго і ДТЕК Дніпрообленерго.

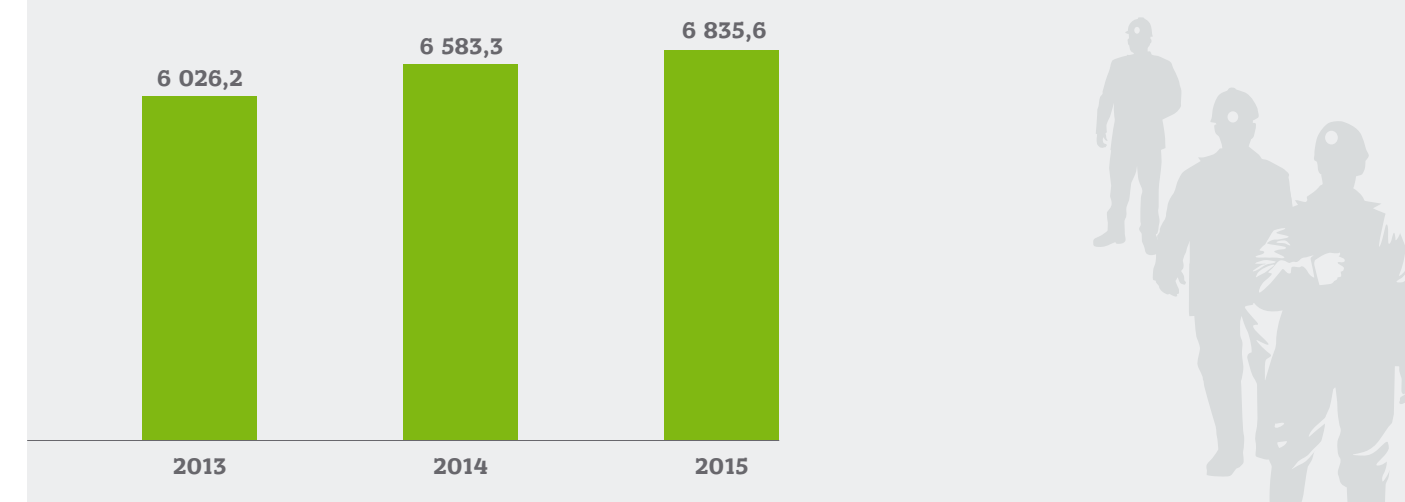
Для впровадження оцінювання системи управління персоналом на всіх підприємствах проведено часткову автоматизацію процесу збирання даних

через корпоративний портал. На ДТЕК Павлоградвугілля і ДТЕК Зуївська ТЕС введено у промислову експлуатацію автоматизовану систему табельного обліку (АСТО). Система допомогла оптимізувати тимчасові витрати завдяки уніфікації всіх стандартних процесів, що мінімізувало ручну працю і паперовий документообіг, підвищило оперативність підготовки звітності та виключило вплив суб'єктивних чинників на інформацію табельного обліку.

Щорічно в першому кварталі співробітники компанії проходять оцінювання діяльності, за результатами якої визначають розмір винагороди, формують завдання на наступний рік і програму навчання та розвитку, визначають перспективи кар'єрного зростання.

2015 року на всіх підприємствах ДТЕК розпочато впровадження системи поставлення цілей для керівників 1-4 лінійок управління, яка спрямована на підвищення операційної ефективності компанії.

Динаміка середньої заробітної плати на підприємствах Групи ДТЕК, грн

Система пільг і компенсаций

Соціальні пакети співробітників підприємств формуються відповідно до законодавства, колективних договорів і галузевих угод. З 2014 року у зв'язку з проведенням АТО до соціального пакету включено адресну допомогу сім'ям загиблих і поранених співробітників, а також матеріальна і нематеріальна допомога у разі руйнування житла.

Щорічно підприємства виділяють фінансування для організації відпочинку та оздоровлення співробітників і їхніх сімей. Кошти для придбання путівок підприємства перераховують профспілковим комітетам. Ті, у свою чергу, займаються пошуком і добором санаторно-курортних установ, враховуючи побажання та показання до санаторного лікування.

На виробничих підприємствах триває впровадження добровільного медичного страхування за рахунок коштів компанії – 2015 року впроваджено медичне страхування в Київенерго.

Крім того, на енергогенерувальних підприємствах виплачують матеріальну допомогу працівникам, які вперше одружуються, працівникам (матері або батькові) у разі народження дитини, співробітницям, які перебувають у відпустці з догляду за дітьми до 3 років, працівникам, які виховують неповнолітню дитину-інваліда. Також передбачено матеріальну допомогу на поховання у разі смерті співробітника або його близьких родичів.

Механізми інформування керівництва про думки співробітників

У компанії проводять щомісячні зустрічі керівників виробничих підприємств із колективами. Щокварталу керівники підрозділів зустрічаються з профспілковими організаціями, щоб обговорити найважливіші питання та звітність про виконання умов колективних договорів на підприємствах.

Інформування та зворотний зв'язок зі співробітниками підприємств здійснюють за допомогою:

- прямої телефонної лінії з керівництвом компанії, під час якої співробітники можуть отримати відповіді на свої запитання;
- корпоративних ЗМІ – газети та порталу, які висвітлюють найактуальніші події та питання роботи компанії;
- гарячої лінії СКМ, що допомагає співробітникам підприємств інформувати компанію про виявлені недоліки в роботі та неетичну поведінку;
- регулярних соціологічних опитувань серед співробітників для розуміння їхніх настроїв, рівня задоволеності роботою в компанії;
- збирання звернень, зауважень і пропозицій співробітників за допомогою встановлених на підприємствах спеціальних скриньок зауважень і пропозицій;
- особистого приймання співробітників директорами підприємств і HR-керівниками.

Навчання і розвиток персоналу

ДТЕК надає співробітникам можливість розвивати свій професійний, управлінський і лідерський потенціал у корпоративному університеті – Академії ДТЕК, яка за 5 років стала центром навчання і розвитку європейського рівня.

Академія ДТЕК є членом міжнародних асоціацій бізнес-освіти SEEMAN і EFMD, співпрацює з провідними бізнес-школами – Києво-Могилянською бізнес-школою (Україна) і INSEAD (Франція). Програма навчання включає як тренінги з розвитку компетенцій, професійні програми, так і корпоративні програми MBA. За 2015 рік проведено 6 модулів корпоративної програми MBA для учасників проекту «Кадровий резерв» і «ТОП-50». Навчання пройшли 100 осіб.

Академія ДТЕК має 14 філій, у яких проходять підготовку і перепідготовку співробітники з різних робочих спеціальностей. У філіях створено навчальні класи, а також модернізовано мережеву інфраструктуру на 47 локаціях у всій Україні, щоб співробітники могли користуватися всіма перевагами дистанційного навчання. Доступні електронні курси від основ економіки, трудового законодавства до слюсарної справи та енергобезпеки. Курси розробляють з урахуванням умов реального виробництва. Перевірити знання допоможе система тестування «Тест-експерт». Навчання також проводиться за модульними навчальними програмами, орієнтованими

на покращення практичних навичок. Отже, у всіх співробітників є можливість отримати необхідні для виробництва знання та навички у зручний час без відриву від роботи. За 2015 рік у філіях Академії ДТЕК пройшов навчання 49 981 робітник і інженерно-технічний працівник компанії.

Для ефективного навчання та розвитку персоналу створено інститут внутрішніх тренерів, робота якого має безперервний характер. 2015 року вперше проведено конференції внутрішніх тренерів. Навчання і сертифікацію внутрішніх тренерів проводять силами компанії. 2015 року інститут поповнили 43 нові тренери.

Навчання співробітників власними силами, розвиток інституту внутрішніх тренерів і підвищення кваліфікації внутрішніх викладачів дозволили зменшити витрати на навчання.

На сьогодні на порталі Академії ДТЕК доступний 51 електронний курс, 2015 року власними силами розроблено 17 електронних курсів.

Внесок в освіту

6 провідних технічних університетів України – партнери ДТЕК: Національний технічний університет (Красноармійськ, з 2009 року); Національний гірничий університет (Дніпропетровськ, з 2010 року); Національний технічний університет «Київський політехнічний інститут» (Київ, з 2011 року); Національний університет «Львівська політехніка» (Львів, з 2012 року); Донбаський державний технічний університет (Алчевськ, з 2013 року); Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу (Івано-Франківськ, з 2015 року).

Компанія продовжує реалізацію програм співпраці з провідними профільними вишами країни. Мета програми – скоротити час на підготовку та адаптацію молодих фахівців. До Групи ДТЕК відбирають найкращих студентів профільних напрямів для навчання за спеціальною програмою і подальшого працевлаштування в компанію. Студентів готують згідно з навчальними планами на підприємствах, за кожним студентом закріплюють наставника. Студенти також отримують додаткову стипендію від ДТЕК.

ДТЕК Дніпрообленерго продовжує реалізацію програми з навчання дітей співробітників, спрямованої на підготовку молодих фахівців для підприємства. Програма передбачає підготовку молодших спеціалістів за рахунок коштів компанії державним вищим навчальним закладом «Придніпровський енергобудівний технікум» за спеціальністю «Монтаж і експлуатація електроустановок електростанцій і енергосистем». 2015 року 20 молодих фахівців успішно закінчили навчання і були працевлаштовані, 17 студентів продовжують навчання.

Академія ДТЕК стала одним із 6 офіційних мовних партнерів глобального проекту онлайн-освіти Coursera. Завдяки ДТЕК 2015 року навчальні курси **Successful Negotiations: Essential strategies and skills** («Успішні переговори: необхідні стратегії та навички») і **Introduction to Public Speaking** («Вступ до ораторського мистецтва») тепер доступні українською. 2016 року Академія ДТЕК запропонує ще кілька курсів.

ДТЕК виступає ініціатором модернізації професійних стандартів. 2015 року Міністерством освіти і науки України затверджено 5 державних стандартів професійно-технічної освіти, розроблених на базі корпоративних стандартів компанії за професіями: «Гірник очисного вибою», «Прохідник», «Машиніст підземних установок», «Електромонтер з обслуговування підстанцій», «Електромонтер з експлуатації електролічильників».

Охорона праці, промислова безпека та охорона здоров'я 04

Охорона праці і промислова безпека

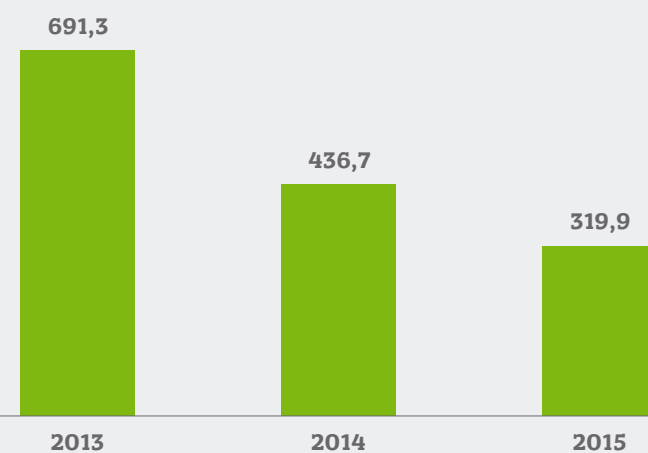
ДТЕК завжди дотримується високих стандартів промислової безпеки. Безпека має стати не повинністю, а ідеєю, яку всі поділяють. А безпечна поведінка – стати міцною звичкою. 2015 року програми з формування культури безпеки праці стали ключовим напрямом роботи всіх виробничих підприємств компанії. Спеціально створені робочі групи аналізують і класифікують психологічні чинники порушень. 2016 року заплановано впровадити контроль за психофізіологічним станом працівників. Після цього співробітників навчать самостійно оцінювати ризики на робочому місці та наслідки, до яких можуть призвести необдумані дії.

Робота над підвищенням безпеки праці на виробництві, з одного боку, спрямована на те, щоб убезпечити співробітників. З іншого, – не допустити виникнення надзвичайної ситуації. І тут використовуються всі можливості – від впровадження нових стандартів з техніки безпеки до заохочення за дотримання правил. Для підвищення відповідальності співробітників підприємств у галузі безпеки праці на шахтоуправлінні і ТЕС діють кардинальні правила: порушники несуть обов'язкову відповідальність аж до звільнення.

Пріоритетні напрямки інвестицій ДТЕК у галузі охорони праці та промислової безпеки залишаються незмінними:

- створення безпечних умов праці;
- забезпечення працівників ефективними засобами індивідуального захисту;
- навчання та підвищення рівня знань персоналу про промислову безпеку;
- медичне забезпечення персоналу;
- забезпечення захисту працівників від небезпечних і шкідливих виробничих чинників;
- узгодження основних фондів із вимогами нормативно-правових актів з охорони праці.

Інвестиції в охорону праці, млн грн

Сертифікація систем управління охороною праці та промисловою безпекою підприємств відповідно до міжнародних вимог

Умови роботи на більшості підприємств компанії відповідають вимогам міжнародного стандарту OHSAS:18001. 2015 року успішно пройдено ресертифікаційні аудити і наглядовий аудит корпоративних систем управління безпекою праці ДТЕК Східенерго, ДТЕК Дніпроенерго і ДТЕК Західенерго на відповідність вимогам міжнародного стандарту OHSAS 18001:2007. Це показник не тільки доброї організації робочих місць, а й свідомого ставлення самих співробітників до питань безпеки. Також успішно пройдено сертифікацію і наглядовий аудит системи управління охороною праці Нафтогазвидобування, ДТЕК Дніпрообленерго і ДТЕК Високовольтні мережі на відповідність вимогам OHSAS 18001:2007. Триває реалізація програм побудови систем управління охороною праці відповідно до вимог OHSAS 18001:2007 у ДТЕК Свердловантрацит і ДТЕК Ровенькиантрацит.

Ще одна програма, впровадження якої розпочалося 2015 року на генерувальних підприємствах компанії, – Єдина система моніторингу. Вона дозволила виявити 14,5 тис. потенційно небезпечних ситуацій, більшу частину яких енергетики усунули. Крім того, виявлено понад 1 200 небезпечних дій співробітників, які могли призвести до травм.

На шахтоуправлінні продовжує функціонувати система трирівневого контролю стану охорони праці та нарядної системи.

На ТЕС ДТЕК Енерго почалося впровадження стандарту HAZOP. Це методика управління ризиками для аналізу виробничого процесу з погляду безпеки. З його допомогою команда спеціально навчених експертів ТЕС може знайти найнебезпечніші точки в обладнанні та виробничому процесі. Потім – оцінити рівень їхньої небезпеки, розробити і впровадити план дій для запобігання можливим ризикам. Отже, новий стандарт – логічне продовження робіт, які проводили під час впровадження OHSAS. 2015 року «пілот» зі впровадження стандарту запустили на ДТЕК Криворізька ТЕС. Група експертів пропрацювала можливі ризики роботи в паливно-транспортному цеху та заходи щодо запобігання їм із погляду системи HAZOP. З початку 2016 року проект буде розпочато на інших ТЕС ДТЕК Енерго.

Навчання в галузі охорони праці

Система навчання виробничої безпеки розроблена у ДТЕК для підтримання необхідного кваліфікаційного рівня працівників і готовності виконувати професійні обов'язки з урахуванням вимог безпеки. Навчання і підвищення рівня знань про промислово безпеку та охорону праці проводять за допомогою інструктажів, тренінгів та контролю знань.

Основні підходи до навчання з питань охорони праці та техніки безпеки:

- використання засобів візуалізації під час проведення навчальних занять (демонстрація навчальних фільмів та слайдів);
- проведення відеоінструктажів;
- диференціація працівників за рівнем кваліфікації та спеціалізації;
- залучення всього персоналу до процесу навчання;
- багатоступінчастий контроль знань.

На всіх шахтоуправліннях компанії функціонує система відеоінструктажів перед зміною. Основний інструмент перевірки знань працівників – інформаційна комп'ютерна система ПРОТЕК. В її основу входять різні програми в галузі охорони праці, що включають як законодавчі, так і корпоративні вимоги. 2015 року навчання та перевірку знань із використанням програми ПРОТЕК пройшли майже 37 тис. осіб.

2015 року понад 50 тис. співробітників підприємств ДТЕК пройшли навчання з охорони праці та промислової безпеки.

Співробітники ТЕС вчаться і підвищують кваліфікацію в навчально-виробничих центрах. Навчальні центри ДТЕК Східенерго, ДТЕК Дніпроенерго, ДТЕК Західенерго не мають аналогів в Україні. Для навчання застосовують ексклюзивні навчально-контролювальні комп'ютерні програми та тренажери, сучасне обладнання й техніку. З їхньою допомогою співробітників навчають правил охорони праці, пожежної безпеки та технічної експлуатації обладнання. Тренінгова підготовка може проходити без відриву від виробництва. Це забезпечує необхідні навички для безпечної та ефективної експлуатації та ремонту обладнання електростанцій.

На дистрибуційних підприємствах регулярно проводяться навчальні тренінги та змагання. ДТЕК Дніпрообленерго готує персонал до виконання виробничих завдань на навчально-тренувальному полігоні «Межеріч». У 2015 році тут проведено практичне відпрацювання навичок безпечного виконання робіт у складі виробничих бригад з ремонту та експлуатації розподільчих мереж. У центрі з підготовки та розвитку персоналу навчено 1 003 людину, з них 365 отримали навички долікарської допомоги і 579 підвищили кваліфікацію в питаннях охорони праці.

Мотивація до дотримання правил промислової безпеки

З 2013 року на вугільних і енергетичних підприємствах впроваджено систему матеріального і нематеріального заохочення. Створена атмосфера змагальності допомагає формувати культуру безпеки праці та стимулює розробку і впровадження інноваційних пропозицій, що підвищують безпеку умов праці. Так, 2015 року 4 000 співробітників вугільних підприємств компанії було заохочено матеріально на загальну суму 1,7 млн грн у межах процедури додаткового стимулювання за виконання показників по охороні праці та промислової безпеки, зокрема 164 особи – за виявлення ризиків неприйнятної рівня.

На вугледобувних підприємствах і далі застосовується процедура оцінювання перших керівників із питань охорони праці. Такий підхід підвищує увагу керівників до охорони праці, будучи інструментом кількісного та якісного оцінювання ефективності їхньої роботи в цьому напрямі. 2015 року критерії оцінювання перших керівників було переглянуто, щоб ще більше залучити керівників підприємств до питання управління охороною праці.

Для підвищення персональної відповідальності працівників підприємств у галузі безпеки праці на вугледобувних і переробних підприємствах застосовуються впроваджені 2014 року Кардинальні правила, невиконання яких спричинює обов'язкове поставлення питання про звільнення. 2015 року з урахуванням Кардинальних правил було звільнено 359 працівників за допущені грубі порушення правил охорони праці та промислової безпеки.

Для інформування працівників про нещасних випадків зі смертельними наслідками, що сталися на підприємствах компанії, створюють і транслюють відеоролики – «Наука, здобута з подій». Вони розповідають про причини трагедій і про те, яку науку необхідно здобути, щоб це не повторилося в майбутньому.

На дистрибуційних підприємствах впроваджено програму «Культура безпеки праці». Метою програми є зміна мислення і поведінки всього персоналу підприємства, тобто комбінація лідерства та підтримки з боку керівників вищої ланки, участі керівників нижчої ланки і залучення робітників до дотримання заходів безпеки для збереження життя і здоров'я співробітників.

Захист від стихійних лих

Для захисту виробничих об'єктів від стихійних лих на підприємствах розробляють:

- плани організаційно-технічних заходів із запобігання надзвичайним ситуаціям;
- плани ліквідації та локалізації аварійних ситуацій;
- схеми взаємодії з головним управлінням із питань надзвичайних ситуацій під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;
- графіки тренувань із цивільного захисту та пожежної безпеки;
- програма проведення інструктажів з цивільного захисту техногенної безпеки.

Для відпрацювання навичок і дій у разі виникнення надзвичайних ситуацій регулярно проводять:

- навчання керівництва і фахівців у навчально-методичних центрах цивільного захисту та безпеки життєдіяльності;
- індивідуальне навчання з цивільного захисту на підприємстві;
- тренування штабів із ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій в електричних мережах спільно зі створюваними місцевими органами влади та штабами з ліквідації наслідків природних надзвичайних ситуацій;
- навчання штабів і тренування дій у разі аварій на радіаційних і хімічно небезпечних об'єктах;
- відпрацювання дій у разі артилерійського обстрілу населених пунктів (укриття співробітників у підвальних і напівпідвальних приміщеннях).

Охорона здоров'я співробітників

Основне завдання медичної служби ДТЕК – забезпечення збереження життя і здоров'я співробітників, продовження їхнього трудового довголіття. Фокус 2013-2015 років було спрямовано на зниження рівня захворюваності співробітників. 2015 року було сформовано єдину систему управління медициною праці. Створено єдиний інформаційний простір для медичних об'єктів компанії. Автоматизований облік даних дозволяє оперативно реагувати на зміни ключових показників, оптимізувати діяльність зі збирання та оброблення інформації.

На ТЕС і шахтоуправліннях ДТЕК Павлоградвугілля діють служби цехових лікарів. Їхнє завдання: надання невідкладної медичної допомоги та контроль за станом здоров'я працівників – профілактика, диспансеризація, медогляди. 2015 року реорганізовано цехову службу ДТЕК Дніпроенерго, до складу цехової служби ДТЕК Західенерго введено вузькопрофільних фахівців.

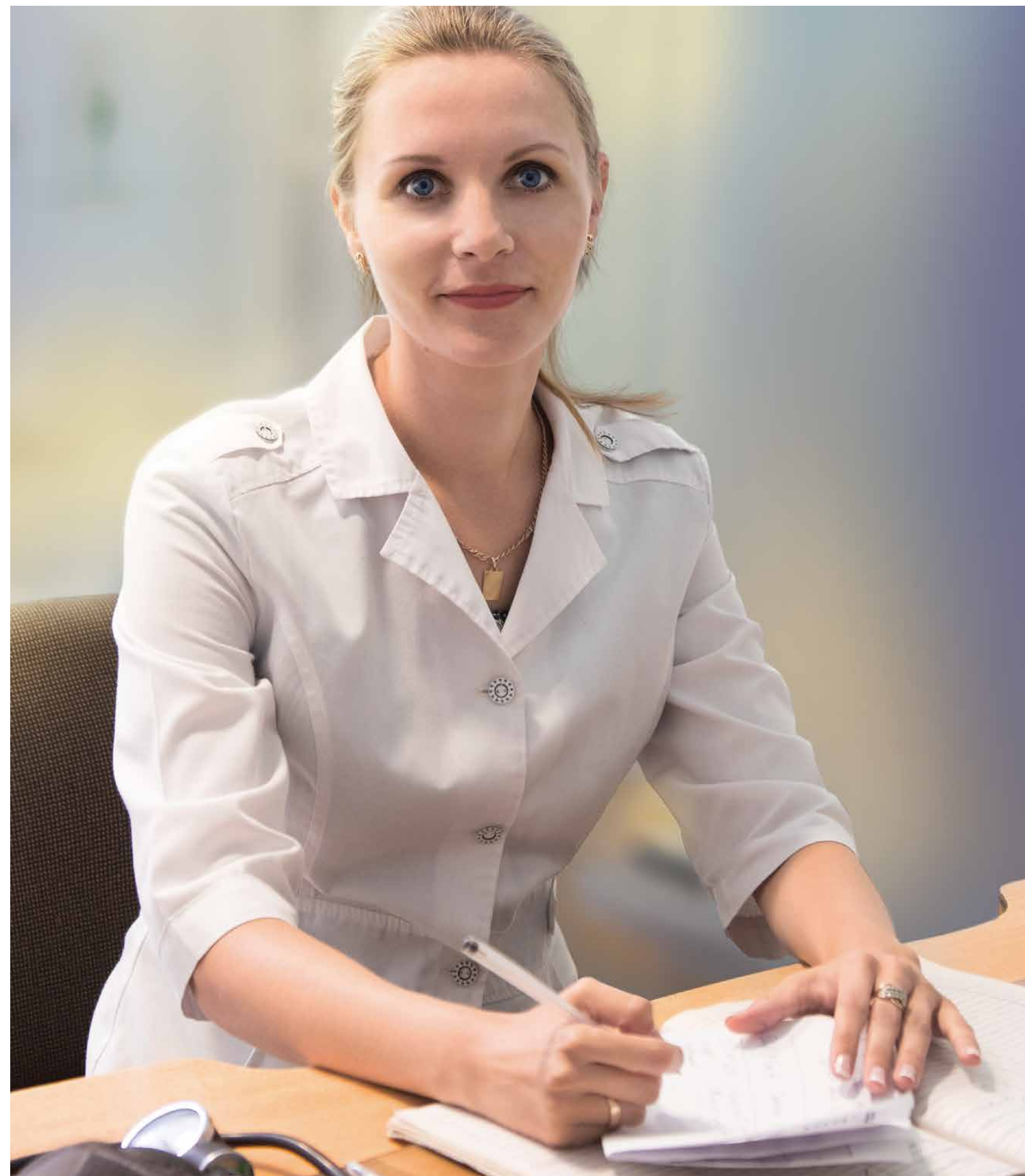
Регулярно проводять медикаментозну та немедикаментозну профілактику. 2015 року її отримали 8 863 працівники та пенсіонери виробничих підприємств компанії. Протигрипозну вакцинацію отримали 1 500 співробітників. Щодня на всіх здоровпунктах ДТЕК перед змінами проводять медичні огляди груп ризику серцево-судинних захворювань. На шахтах їх – 5 %, на ЦЗФ – 12,6 %, на ТЕС – 9 % від чисельності працівників підприємства. Медогляди допомагають запобігти серцево-судинним катастрофам на робочому місці.

Незважаючи на бойові дії, 26 здоровпунктів у зоні АТО і далі надають медичні послуги співробітникам підприємств ДТЕК Енерго. У найважчі дні медикаменти та перев'язувальні матеріали співробітники медичної служби безпосередньо доставляли на ДТЕК Зуївську, ДТЕК Курахівську і ДТЕК Луганську ТЕС, на Моспінське ВПП. Для співробітників, які перебувають у зоні військових дій і на прикордонних територіях, як і раніше, актуальним є збереження

і зміцнення психічного здоров'я. На ДТЕК Зуївській ТЕС працює програма з формування стресостійкості особистості, у якій беруть участь всі співробітники станції. Проведено 53 лекції «Антистресова підготовка і саморозвиток особистості», 50 групових занять, 12 психологічних тренінгів, 124 індивідуальні заняття з психологічної корекції, 310 психологічних консультацій, 127 психодіагностичних досліджень. На базі санаторію-профілакторію «Самара» створено умови для медико-психологічної реабілітації демобілізованих працівників компанії.

Медичні працівники продовжують підвищувати кваліфікацію. 49 медичних працівників ДТЕК Сервіс пройшли професійне планове навчання в навчальних закладах України. 2015 року на базі медичного центру завершили навчання з надання невідкладної допомоги працівники ДТЕК Західенерго. Щотижня на всіх здоровпунктах проводять навчальні заняття з відпрацювання навичок надання невідкладної медичної допомоги. Також співробітники здоровпунктів систематично навчають працівників підприємств основ долікарської допомоги. Це підвищило рівень готовності рядових співробітників до нестандартних ситуацій, що загрожують життю і здоров'ю. Професійне володіння навичками надання невідкладної медичної допомоги дозволило якісно її надати в 2 900 випадках.

Результатом виконання основного завдання медичної служби – збереження здоров'я співробітників – є зниження рівня захворюваності з 68,3 % у 2014 році до 68,1 % у 2015 році, у днях на 2,4 % – з 896,05 до 874,76. Співробітники задоволені якістю наданих медичних послуг – за результатами дослідження GfK, рівень задоволеності склав 97 %.

Стан травматизму

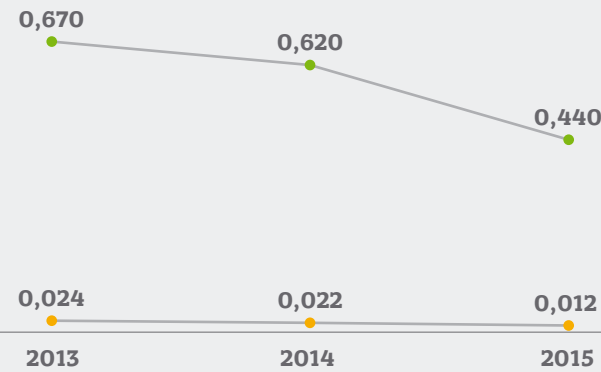
Щодо кожного випадку травмування працівника на виробництві, крім державних, проводяться внутрішні розслідування, під час яких виявляються причини того, що сталося. За підсумками розслідувань розробляються коригувальні заходи, спрямовані на недопущення повторення подібних випадків.

У зв'язку бойовими діями 2015 року під час проведення ремонтно-відновлювальних робіт у ДТЕК Високовольтні мережі сталося 2 групові нещасні випадки, зокрема зі смертельними наслідками (4 людини загинули, 3 травмовано). Ще 4 співробітників травмовано і 1 загинув у ДТЕК Донецькобленерго. Ці співробітники постраждали під час ремонтних робіт із відновлення пошкоджених електричних мереж.

На підприємствах генерації 2015 року нещасних випадків зі смертельними наслідками не було. У ДТЕК Східенерго зареєстровано 4 нещасні випадки, пов'язані з виробництвом і втратою працездатності, 2 із них легкого ступеня тяжкості сталися внаслідок артилерійського обстрілу території ДТЕК Луганська ТЕС. По 2 нещасні випадки, пов'язані з виробництвом і втратою працездатності, зареєстровано у ДТЕК Дніпроенерго і ДТЕК Західенерго, 6 працівників дістали травми (3 – важкі, 3 – легкі).

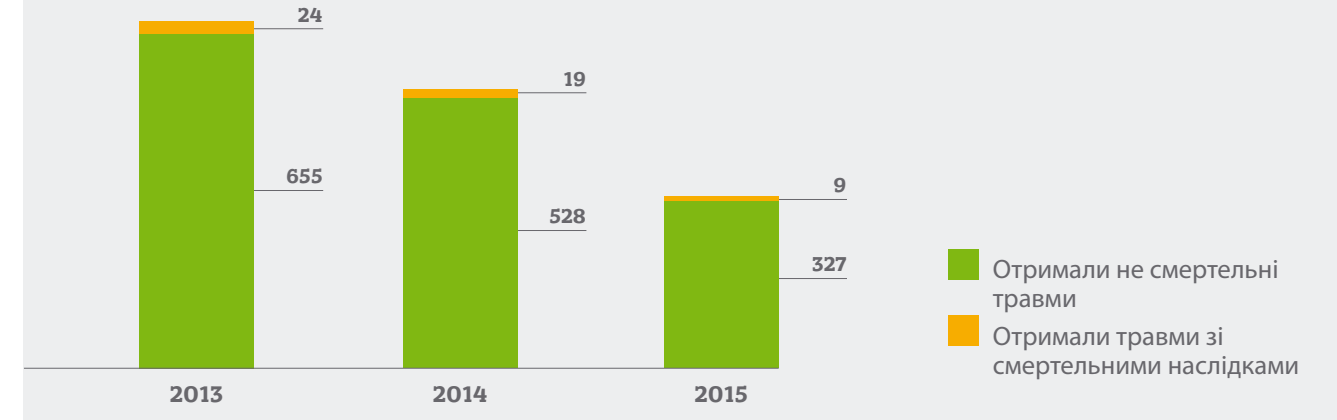
На вугільних підприємствах компанії 2015 року рівень смертельного травматизму знижено на 43 %, якщо порівняти з попереднім роком (із 14 до 8 випадків), рівень важкого і потенційно смертельного травматизму знижено на 33 % (з 33 до 22 випадків).

Коефіцієнт частоти травматизму

■ Коефіцієнт частоти виробничого травматизму (КПТ) (LTAFR)
 ■ Коефіцієнт частоти смертельного травматизму (КСТ) (FAFR)

Кількість постраждалих від виробничих травм, осіб

Кількість постраждалих на виробництві внаслідок бойових дій, осіб

Показник	2014	2015
Кількість постраждалих на виробництві внаслідок бойових дій	46	14
У тому числі смертельно	8	5

Підхід до забезпечення безпеки підрядників

Для забезпечення безпечного виконання робіт підрядними організаціями на всіх підприємствах компанії діє положення «Про безпеку послуг підрядних організацій». Положення містить вимоги до охорони праці, промислової, пожежної безпеки та загальної безпеки в компанії підрядника. Також передбачено схему дій та розподіл відповідальності щодо гарантування безпеки робіт підрядною організацією, аркуш оцінювання відповідності підрядника вимогам безпеки, перелік документації із гарантування безпеки робіт підрядника, а також вимоги до дій щодо гарантування безпеки робіт підрядника. До залучених підрядників висувають високі вимоги, в разі порушення яких застосовують відповідні заходи, аж до заборони робіт і розірвання договору.

Запобігання і мінімізація негативного впливу на довкілля – один із пріоритетних напрямів в організації природоохоронної діяльності ДТЕК, що задекларовано в Політиці з управління охороною довкілля. Реалізація цієї Політики дозволяє підвищувати рівень екологічної безпеки підприємств компанії. ДТЕК забезпечує впровадження превентивних заходів, модернізуючи технологічні процеси на всіх стадіях виробничого ланцюжка.

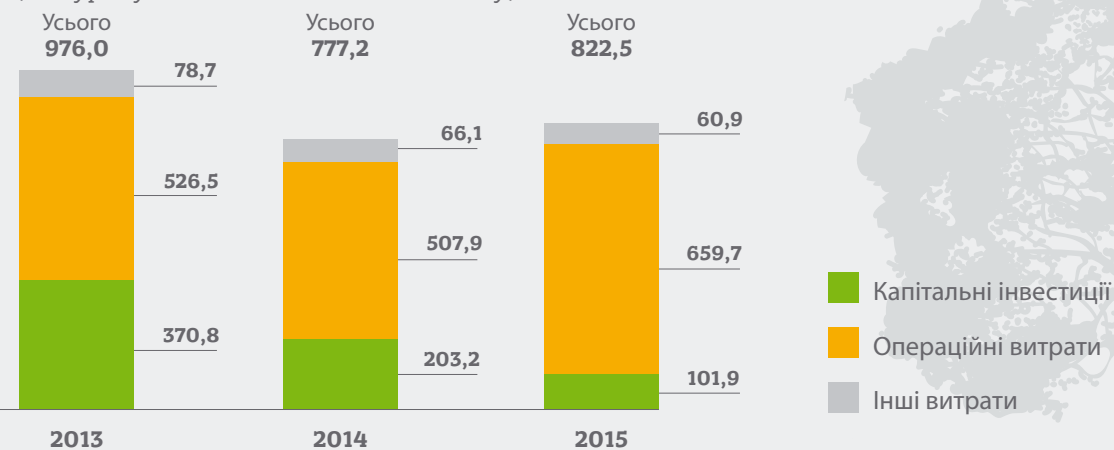
Турбота про довкілля – невід’ємна частина сталого розвитку відповідального бізнесу. Компанія дбає про довкілля і прищеплює співробітникам екологічну культуру.

Пріоритетним завданням в умовах складної ситуації у країні й у галузі є продовження реалізації природоохоронних заходів, зокрема:

- модернізація і реконструкція обладнання, що забезпечують надійність енергопостачання і відповідність європейським екологічним нормам;
- впровадження/вдосконалення системи екологічного менеджменту відповідно до вимог стандарту ISO 14001;
- продовження робіт зі збереження біорізноманіття;
- просування ініціатив у галузі екологічної освіти, виховання та ін.

Основними напрямками в галузі охорони довкілля на підприємствах ДТЕК залишаються заходи: з охорони атмосферного повітря (реконструкції електрофільтрів на ТЕС), охорони і раціонального використання водних ресурсів, охорони земель та поводження з відходами (нарощування золовідвалів, збільшення утилізації золошлаків, рекультивація породних відвалів тощо), оптимізації використання небезпечних речовин і матеріалів, збереження біорізноманіття. Ці кроки повною мірою відповідають прагненню України дотримуватися європейських тенденцій у природоохоронній сфері.

Витрати й інвестиції, пов’язані з охороною довкілля, млн грн (без урахування екологічного податку)

Для оцінювання та аналізу впливу діяльності підприємств ДТЕК на довкілля, а також для розробки і реалізації заходів з управління екологічними ризиками та проблемами виконано ідентифікацію та оцінювання екологічних ризиків і проблем. Сформовано реєстри суттєвих екологічних ризиків і проблем, а також заплановано заходи щодо їх мінімізації. Моніторинг та оцінювання впливу діяльності підприємств на довкілля і далі є важливою складовою ефективною системою управління. На підприємствах ДТЕК ведеться моніторинг впливу на довкілля відповідно до вимог чинного природоохоронного законодавства.

Компанія бере активну участь у зовнішніх ініціативах з охорони довкілля, включно з розвитком і вдосконаленням природоохоронного законодавства України. 2015 року спільно з іншими компаніями, що працюють у тепловій генерації, ініційовано внесення змін до наказу Міністерства охорони навколишнього природного середовища України № 541 від 22 жовтня 2008 року «Технологічні нормативи допустимих викидів забруднювальних речовин із теплосилових установок, номінальна потужність яких перевищує 50 МВт». 17 вересня 2015 року прийнято наказ Міністерства екології та природних ресурсів України № 337 «Про внесення змін до чинних Технологічних нормативів допустимих викидів забруднювальних речовин із теплосилових установок, номінальна потужність яких перевищує 50 МВт».

2015 року компанія також брала участь у робочих зустрічах із питань розробки та реалізації проектів із зеленої економіки для великих компаній Дніпропетровської області. Зустрічі в межах програми німецької компанії GIZ «Модернізація зеленої економіки» проводили за участю представників Дніпропетровської обласної ради, Дніпропетровської облдержадміністрації, зацікавлених організацій і підприємств. Під час зустрічей розглянули питання щодо організації ярмарку зелених рішень, механізмів стимулювання для підприємств зі впровадження зелених проектів, дослідження можливості реалізації проекту зі створення біржі відходів.

Екологічна освіта та виховання

У межах співпраці ДТЕК Енерго з вищими навчальними закладами України екологи корпоративного центру прочитали лекції для викладачів, аспірантів, студентів Дніпропетровського національного гірничого

університету щодо комплексних методів утилізації золошлакових відходів; провели екскурсію на ділянках рекультивації ДТЕК Павлоградвугілля. Волонтери ДТЕК Високовольтні мережі продовжили навчання школярів з екології в межах програми запобігання дитячому електротравматизму. Для дітей підготовлено наочні барвисті плакати та лінійки, що ілюструють важливість дбайливого ставлення до природи, збору відходів і наслідків, якщо цього не робити. Всього проведено 70 уроків, які охопили 1 750 учнів.

Розвиток екологічної культури у співробітників

Продовжено реалізацію заходів щодо мотивації співробітників до природоохоронної діяльності. Її основна мета – підвищити прихильність до питань екології, популяризувати об’єкти природно-заповідного фонду. 2015 року найкращі підрозділи ДТЕК Донецькобленерго і ДТЕК Дніпрообленерго було нагороджено перехідним знаком «Найкращим у турботі про природу». Преміями заохочено 7 співробітників. 155 співробітників ДТЕК Дніпрообленерго нагороджено поїздками вихідного дня з відвідуванням об’єктів природно-заповідного фонду – Національного заповідника «Острів «Хортиця» (Запоріжжя) та Національного дендрологічного парку «Софіївка» (Умань, Черкаська область).

Екологічний менеджмент

2015 року продовжилися роботи зі впровадження та вдосконалення систем екологічного менеджменту відповідно до вимог стандарту ISO 14001 на всіх підприємствах компанії. ДТЕК Донецькобленерго вперше пройдено сертифікаційний аудит на відповідність вимогам міжнародного стандарту ISO 14001:2004. У ДТЕК Дніпроенерго успішно проведено ресертифікаційний аудит, а ДТЕК Східенерго, ДТЕК Західенерго, ДТЕК Дніпрообленерго, ДТЕК Високовольтні мережі і ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля успішно пройшли наглядні аудити і підтвердили відповідність чинних систем екологічного менеджменту вимогам ISO 14001:2004.

У вересні 2015 року вийшла нова версія міжнародного стандарту ISO 14001:2015. На впровадження його вимог передбачено 3 роки. У компанії розпочато роботи зі впровадження нових вимог.

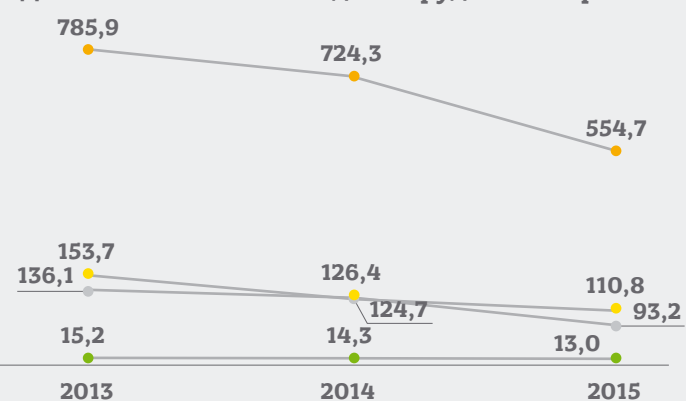
Викиди в атмосферу

2015 року компанія успішно завершила реконструкцію електрофільтрів на енергоблоці № 9 ДТЕК Курахівська ТЕС, що дозволило скоротити концентрацію твердих частинок у викидах у 40 разів (з 2000 мг/нм³ до 50 мг/нм³). Також 2015 року продовжено роботи з будівництва електрофільтрів на енергоблоках № 1 ДТЕК Криворізька ТЕС і № 3 ДТЕК Зуївська ТЕС. Після проведення реконструкцій всі енергоблоки будуть забезпечувати залишкову запиленість газів не більше 50 мг/нм³ і будуть обладнані системами безперервного моніторингу вихідних газів.

ДТЕК бере участь у робочій групі з координації виконання заходів, спрямованих на зниження рівня забруднення довкілля та імплементації

вимог європейських директив 2001/80/ЕС і 2010/75/ЕС у межах виконання Україною зобов'язань згідно з Договором про заснування Енергетичного Співтовариства (включно з питаннями виконання Національного плану скорочення викидів основних забруднювальних речовин від великих установок спалювання). 16 жовтня 2015 року отримано позитивне рішення № D/2015/07/МС-EnC від Ради Міністрів Енергетичного Співтовариства щодо погодження особливих умов у частині термінів та умов виконання Україною вимог європейських директив 2001/80/ЕС та 2010/75/EU. У грудні 2015 року Національний план України офіційно передано на розгляд до Секретаріату Енергетичного Співтовариства.

Динаміка валових викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, тис. тонн

Зміни клімату і парникові гази

2015 року компанія брала активну участь у робочих групах при відповідних міністерствах і відомствах, діяльність яких спрямована на створення регуляторної бази у сфері протидії зміні клімату та на впровадження інструментів екологічної політики для подальшого скорочення викидів парникових газів. Також фахівці ДТЕК Енерго надають свою експертизу Міністерству екології та природних ресурсів України в межах обговорення проектів протидії зміні клімату та впровадження внутрішньої системи торгівлі викидами парникових газів.

У жовтні 2015 року на базі Академії ДТЕК було організовано семінар для екологів усіх підприємств теплової генерації України з питань впровадження внутрішньої системи торгівлі викидами відповідно до Директиви 2003/87/ЕС про встановлення схеми торгівлі викидами парникових газів, зокрема за методикою проведення моніторингу, верифікації та звітності. Для проведення навчання були залучені експерти європейських проектів, що реалізуються в Україні.

2015 року в результаті діяльності Ботіївської ВЕС викиди CO₂ було скорочено на 674 тис. тонн.

Водні ресурси

Загальний принцип управління водними ресурсами в компанії – їх економне і раціональне використання. Для забезпечення оптимального споживання води на виробничі потреби на підприємствах генерації використовуються оборотні системи охолодження основного і допоміжного обладнання, оборотні системи гідрозоловидалення (ГЗВ), системи повторного використання води. Раціональне використання води на видобувних підприємствах забезпечується повторним використанням шахтних вод на виробничі потреби і функціонуванням системи оборотного водопостачання на збагачувальних фабриках. На дистрибуційних підприємствах ДТЕК Енерго вода використовується переважно на господарсько-питні потреби. Забір води здійснюється з мереж комунальних підприємств. Для раціонального її споживання проводять інструктажі персоналу, своєчасні ревізії та ремонт запірної арматури.

2015 року на всіх підприємствах генерації ДТЕК Енерго продовжено реалізацію програм заходів щодо зменшення впливу на водні об'єкти. Ці програми розроблено на 2013-2030 роки, вони спрямовані на запобігання та мінімізацію негативного впливу на водні об'єкти, забезпечення дотримання вимог природоохоронного законодавства в галузі охорони водних басейнів. Пріоритетними проектами, включеними до програми кожної ТЕС, є реконструкція промислової каналізації та очисних споруд, а також рибозахисних пристроїв.

Основні заходи в галузі раціонального водоспоживання і охорони водних ресурсів, реалізовані 2015 року:

- замінено запірну арматуру і ділянки трубопроводів пожежно-питної і технічної води ДТЕК Зуївська ТЕС, ДТЕК Криворізька ТЕС, ДТЕК Запорізька ТЕС;
- розроблено проект зони санітарної охорони Забузького родовища питних підземних вод, а також оформлено технологічну схему розробки цього родовища для виконання вимог спеціального дозволу на користування надрами ДТЕК Добротвірська ТЕС;
- розчищено прийомні ковші насосних станцій №№ 1, 2, 3 оборотної системи охолодження ДТЕК Бурштинська ТЕС.

На всіх генерувальних підприємствах ДТЕК Енерго здійснюється моніторинг якості стічних і ґрунтових вод у районі розміщення золовідвалів згідно із затвердженими графіками.

У період 2014–2015 років обсяги споживання води ТЕС ДТЕК Енерго на господарсько-питні потреби скоротилися на 11 % (з 5589,9 тис. м³ у 2014 році до 5051,4 тис. м³ у 2015 році), на виробничі потреби – на 17 % (з 270 508,5 тис. м³ у 2014 році до 231 301,0 тис. м³ у 2015 році). Зміна кількісних показників щодо водоспоживання зумовлена скороченням обсягів вироблення електроенергії ТЕС ДТЕК Енерго, якщо порівняти з аналогічним періодом попереднього року.

Об'єкти забору води для виробничого і господарсько-питного водопостачання ТЕС ДТЕК Енерго

Найменування підприємства	Об'єкти забору води для виробничого і господарсько-питного водопостачання
ДТЕК Бурштинська ТЕС	р. Гнила Липа (ліва притока р. Дністер) зі спорудженим на ній водосховищем-охолоджувачем
ДТЕК Добротвірська ТЕС	р. Західний Буг
ДТЕК Ладжинська ТЕС	р. Південний Буг
ДТЕК Придніпровська ТЕС	р. Дніпро
ДТЕК Криворізька ТЕС	канал Дніпро – Кривий Ріг

Об'єкти забору води для виробничого і господарсько-питного водопостачання ТЕС ДТЕК Енерго (продовження)

Найменування підприємства	Об'єкти забору води для виробничого і господарсько-питного водопостачання
ДТЕК Запорізька ТЕС	Каховське водосховище
ДТЕК Курахівська ТЕС	канал Сіверський Донець – Донбас і Курахівське водосховище (р. Вовча)
ДТЕК Зуївська ТЕС	канал Сіверський Донець – Донбас і Зуївське водосховище (р. Кринка)
ДТЕК Луганська ТЕС	р. Сіверський Донець
ДТЕК Миронівська ТЕС	Миронівське водосховище

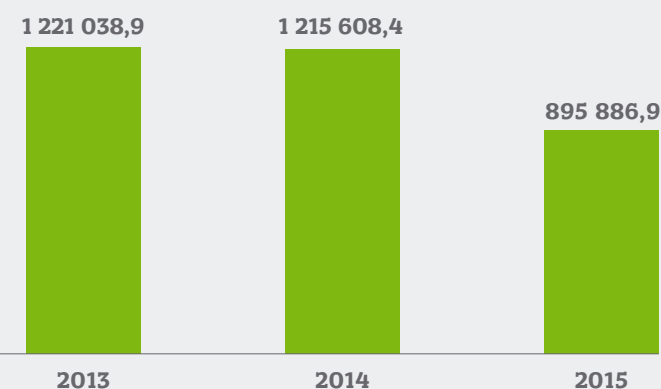
Скиди стічних вод

Для зниження негативного впливу стічних вод на поверхневі і підземні водні об'єкти ТЕС ДТЕК Енерго здійснюється моніторинг стану підземних вод та якості скидних стічних вод. Основні заходи, спрямовані на запобігання та мінімізацію скидів стічних вод, реалізовані 2015 року:

- розроблено проект встановлення приладів реєстрації витрати води на скидних каналах №№ 1, 2 ДТЕК Придніпровська ТЕС;
- замінено маслоохолоджувачі турбіни, ЖЕНів у межах реконструкції енергоблока № 9 ДТЕК Курахівська ТЕС;
- здійснено ремонт і технічне обслуговування маслonaповненого обладнання енергоблоків №№ 1, 2, 4 ДТЕК Запорізька ТЕС.

Процес видобутку вугілля супроводжується попутним видобутком шахтних вод із їх подальшим скиданням у природні об'єкти. 2015 року виконано роботи зі впровадження автоматизованої системи екологічного моніторингу шахтних вод у балці Косьмінна, яка забезпечує безперервний контроль обсягів скидання шахтних вод у р. Самара. ДТЕК Павлоградвугілля для зниження негативного впливу стічних вод на природні об'єкти 2015 року прийняв рішення про використання безфосфатних мийних засобів для прання спецодягу, що дозволило втричі скоротити вміст фосфатів у господарсько-побутових стоках.

Загальний обсяг викидів виробничих стічних вод, тис. куб. м

Управління відходами та рекультивація порушених земель

У процесі роботи підприємств ДТЕК Енерго основний обсяг відходів припадає на великотоннажні відходи – породи і золошлаки. 2015 року у зв'язку зі скороченням проведення гірничих виробок обсяг утворення відходів на вуглевидобувних підприємствах скоротився на 29,7%, що на 2,8 млн тонн менше, ніж 2014 року. 2015 року у зв'язку зі зниженням вироблення електроенергії обсяг утворення відходів на підприємствах генерації скоротився на 10%, що на 506 тис. тонн менше, ніж 2014 року.

Більшість відходів, що утворюються на підприємствах ДТЕК Енерго (99,9%), є безпечними. Проте їх розміщення вимагає наявності вільних земель, що зменшує можливість їх корисного використання. Тому збільшення обсягів використання золошлакових матеріалів є одним із ключових завдань політики компанії у сфері охорони довкілля.

Для збільшення обсягів використання золошлакових матеріалів на всіх ТЕС компанії розроблено і реалізуються програми зі збільшення використання золи-винесення, шлаку і золошлаків на 2012-2020 роки. У межах реалізації програм 2015 року проведено роботи зі встановлення системи сухого золовидалення на блоках №№ 5 і 7 ДТЕК Бурштинська ТЕС, що дозволило збільшити обсяги утилізації золошлакових відходів підприємств. Здійснено реконструкцію під'їзної автодороги для відвантаження сухої золи ДТЕК Добротвірська ТЕС. Також на ТЕС реалізуються проекти з нарощування дамб золовідвалів із використанням золошлакових матеріалів, щоб уникнути виділення нових земель для розміщення відходів.

Загалом 2015 року підприємства генерації використовували на власні потреби (на нарощування золовідвалів та інші потреби) 147,3 тис. тонн золошлаків і продали 356,9 тис. тонн золошлаків зовнішнім споживачам, що становить 9,9% від загального утворення золошлаків.

Одним із перспективних напрямів використання золошлаків ТЕС є дорожнє будівництво. Для збільшення використання золошлаків 2015 року дирекція з генерації електроенергії розпочала реалізацію спільного проекту з ГО «Спільнота «Соціально-відповідальний бізнес» для використання золошлакових матеріалів у дорожньому будівництві в межах транскордонного проекту «Розвиток підприємництва шляхом покращення доступу до інвестиційних майданчиків у м. Любачув і районі Любачув, а також відновлення деградованих земель Яворівського району та м. Новий Розділ». 2015 року Державним дорожнім науково-дослідним інститутом ім. М. П. Шульгіна розроблено Методичні рекомендації щодо використання золошлакових матеріалів ДТЕК Добротвірська ТЕС і ДТЕК Бурштинська ТЕС у дорожньому будівництві. Підготовлено проектно-кошторисну документацію на будівництво ділянок доріг у Новому Роздолі з використанням золошлаків. Заплановано будівництво дороги завдовжки 18 км із використанням золошлаків.

Однією з проблем у сфері збільшення утилізації золошлакових матеріалів є утилізація золи, що утворюється після спалювання вугілля антрацитної групи. Через низьку реакційну здатність антрацитів і пісного вугілля золошлаки цієї групи містять велику кількість незгорілого вуглецю, що сильно обмежує їх застосування в будівельній промисловості. Високий вміст недопалу спостерігається в золошлаках ДТЕК Луганська ТЕС, ДТЕК Придніпровська ТЕС і ДТЕК Криворізька ТЕС (20-30%). Для застосування сухої золи в будіндустрії недопал у ній не має перевищувати 5-10%. Для розв'язання цієї проблеми проводяться дослідження з видобування недопалу з сухої золи і визначення оптимальних режимів та кількості спалювання вилученого недопалу, 2015 року проведено роботи із сепарації недопалу із золи ДТЕК Придніпровська ТЕС і ДТЕК Криворізька ТЕС.

На дистрибуційних підприємствах додатково встановлено 220 ємностей для роздільного збирання відходів за видами. ДТЕК Дніпрообленерго вперше передало на утилізацію на підприємство з виробництва вогнетривких матеріалів 18,7 тонн бою фарфорових ізоляторів.

2015 року на ділянках рекультивації ДТЕК Павлоградвугілля виконано біологічну рекультивацію земель на площі 15,9 га. Нафтогазвидобування провело технічну і біологічну рекультивацію 10,7 га земельних ділянок на майданчиках новопробурених свердловин №№ 11, 17, 23, 70 Семиренківського родовища.

Загальний обсяг утворення відходів за класом небезпеки, тонн			
Показник	2013	2014	2015
1-й клас	39,0	55,6	18,4
2-й клас	324,6	378,3	176,1
3-й клас	1 910,5	1 031,3	680,9
4-й клас	21 475 203,4	19 300 952,4	16 203 337,5
Усього	21 477 477,5	19 302 417,5	16 204 212,9

Збереження та відновлення біорізноманіття

Для збереження, підтримання та відновлення лісових насаджень, порушених унаслідок ведення гірничих робіт, 2015 року на ШУ ім. Героїв Космосу, Павлоградське, Тернівське ДТЕК Павлоградвугілля виконано компенсаційне висаджування 13 га лісу замість розроблених лісових насаджень.

На майданчику Ботієвської ВЕС було проведено орнітологічний моніторинг птахів і кажанів. Згідно з даними моніторингу, робота вітроелектроустановок не має негативного впливу на природні орнітологічні комплекси та міграцію птахів. У межах майданчика зафіксовано позитивні тенденції щодо природного відродження лісосмуг, прибережних степових цілинних ділянок.

2015 року на підприємствах дистрибуції продовжилася реалізація програм з орнітологічної безпеки електричних мереж. Комплексний підхід до розв'язання цього питання дозволяє не тільки

захистити птахів, але і підвищити надійність електропостачання споживачів. Продовжено співпрацю з орнітологами Дніпровсько-Орільського заповідника. З їхньою допомогою встановлено 3 платформи для гнізд білого лелеки у ДТЕК Дніпрообленерго і ДТЕК Донецькобленерго. Всього за останні 3 роки встановлено 66 подібних платформ.

Проводити моніторинг заселення гнізд білого лелеки енергетикам допомагають вчителі біології та школярі. З ініціативи ДТЕК Дніпрообленерго 2015 року у Дніпропетровській області у співпраці з Обласним еколого-натуралістичним центром дітей та учнівської молоді впроваджено освітню програму «Лелека» – частину міжнародної програми зі збереження білого лелеки. 14 дітей, які підготували найкращі роботи, отримали цінні подарунки, що допоможуть їм вивчати природу.

Надійність енергопостачання

На території ліцензійної діяльності 3 дистрибуційних компаній ДТЕК Енерго є зони, на яких або ще тривають, або вже відбулися бойові дії. АТО безпосередньо впливає на роботу ДТЕК Донецькобленерго, ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля і ДТЕК Високовольтні мережі, що негативно позначається на якості надаваних компаніями послуг.

Починаючи з травня 2014 року компанія щодня веде роботи з відновлення електропостачання. Майже всі аварійні роботи в зоні АТО виконуються власними силами дистрибуційних підприємств. Співробітники, що відповідають за забезпечення енергопостачання, щодня наражаються на високий ризик для життя.

Загалом енергетики упродовж 2015 року повернули світло 400 тис. жителів у 260 населених пунктах (у багатьох пунктах по кілька разів).

Енергозбереження та енергоефективність

Надійність енергопостачання нерозривно пов'язана з енергоефективністю. Попри складну ситуацію в галузі, компанія впроваджує системи енергоменеджменту.

Розроблено корпоративні курси «Основи енергоменеджменту та енергоаудиту» для будівель і споруд, а також для промислових підприємств (шахти, збагачувальні фабрики, теплові електростанції). Особливістю курсів є їхня практична спрямованість – у процесі навчання слухачі отримують теоретичні знання, які відразу ж застосовують на практиці під керівництвом тренера-енергоаудитора. На базі Академії ДТЕК навчено понад 30 співробітників Київенерго, Дніпрообленерго, Донецькобленерго, які за підсумками навчання розробили програми енергозбереження для об'єктів, на яких працюють.

Запущено в експлуатацію систему технічного обліку електроенергії на шахті «Піонер» ДТЕК ШУ Білозерське. Інвестиції у проект склали 2 млн грн, щомісяця шахта економить понад 200 тис. грн завдяки аналізу електроспоживання кожною технологічною дільницею і своєчасному керуванню обладнанням.

Затверджено проект впровадження системи технічного обліку електроенергії на ДТЕК Бурштинська ТЕС, інвестиції у проект заплановано на рівні 3 млн грн. Триває програма проведення енергоаудитів об'єктів компанії. 2015 року було обстежено АПК Добропільської ЦЗФ, головний корпус Павлоградської ЦЗФ, центральний офіс у Києві. Висновки енергоаудиторів лягли в основу проектної документації під час проведення ремонтів і реконструкції промислових об'єктів, організаційні заходи з управління енергозбереженням було реалізовано в офісі компанії.

Законодавча база для масштабної енергомодернізації України

Експертиза і досвід ДТЕК у галузі муніципальної енергетики, фінансів, управління ризиками допомогли створити законодавчу базу для масштабної енергомодернізації України. 2015 року прийнято пакет законів про енергосервісні компанії в Україні та затверджено зразковий енергосервісний договір, розроблені робочою групою при Державному агентстві з енергозбереження та енергоефективності. Фахівці ДТЕК у складі робочої групи брали активну участь у розробленні документів. Основою для зразкового енергосервісного договору став енергосервісний контракт, який застосовують на підприємствах компанії і який є унікальною розробкою.

На базі проектної групи з енергоефективності ДТЕК створено компанію ДТЕК ЕСКО, яка буде виконувати енергосервісні функції як для Групи СКМ, так і замовників зі всієї України.

Сервіси з енергозбереження для клієнтів

Для компанії надзвичайно важливо, чи отримує кінцевий споживач послугу в тих обсягах і якості, які йому потрібні, наскільки надійним є постачання послуг.

У Київенерго стартував продаж послуги енергоаудиту. Пропозиція цієї послуги від постачальника енергії є унікальною пропозицією серед українських дистрибуційних компаній. Вона спрямована на всіх клієнтів, які потребують кваліфікованої допомоги з визначення джерел втрат енергії і способів їх усунення. Енергоаудитори Київенерго розробляють бізнес-план впровадження енергоефективних заходів та визначають найбільш економічно вигідні способи реалізації (кредит, власні кошти, енергосервіс).

Спільно з Ощадбанком, Укргазбанком та Міжнародною фінансовою корпорацією Київенерго провів інформаційну кампанію для ОСББ і ЖБК столиці з популяризації енергоефективності в житловому секторі. Понад 50 ОСББ і ЖБК отримали актуальну інформацію про споживання енергії їхніми будівлями, дізналися про можливості отримати державну підтримку в реалізації проектів з енергозбереження.

За 2015 рік енергоаудит проведено на 6 об'єктах. У результаті: один замовник виконав модернізацію теплового пункту в адміністративно-побутовому приміщенні, проект окупиться всього за два опалювальні сезони; другий (ОСББ) – отримав грант від КМДА на модернізацію індивідуального теплового пункту, окупність проекту – менше року. Ще один будинок буде модернізовано замовником 2016 року, інвестиції в енергозбереження складуть понад 2,5 млн грн, що, як очікується, повернуться вже 2018 року. Київенерго сподівається, що 2016 року попит на послугу зросте, і клієнти компанії зможуть істотно скоротити споживання енергії, заощадити сімейний бюджет, підвищити комфорт проживання.

2016 року ДТЕК Дніпрообленерго має намір пропонувати послугу енергоаудиту своїм клієнтам. Отже, ДТЕК добровільно прийняв до виконання зобов'язання держави перед Європейським енергетичним співтовариством щодо впровадження положень Директиви 2012/27/ЕС (ЄЕД).

Інноваційність

Найважливішим чинником у сфері підвищення якості продукції та послуг є початок впровадження системи безперервного вдосконалення діяльності – «Новатор». Це система, яка ґрунтується на постійному прагненні до усунення всіх видів втрат і покращення виробничих процесів, що досягається за рахунок активного залученням творчого потенціалу співробітників. «Новатор» має змінити культуру і модель поведінки співробітників, об'єднати найкращі традиції підприємств та інноваційність.

У ДТЕК Енерго реалізуються такі інструменти та методи ощадливого виробництва, як команди безперервного вдосконалення (КБВ) (Kaizen); точно вчасно (JIT); карта потоку створення цінності (VSM); інструмент організації ефективного робочого місця (5S); цикл покращення (PDCA); загальне виробниче обслуговування (TPM); стандартизація робочих процесів (SOP); розгортання стратегії і системного впровадження KPI для керівних посад.

Розвивається і проводиться внутрішня програма навчання безперервного вдосконалення для всіх організаційних рівнів. Для залучення співробітників впроваджено систему подання пропозицій. Уже приблизно 9% співробітників підприємств, на яких «Новатор» впроваджується понад рік, хоч раз подали ідею до СУІС, брали участь у КБВ, розробляли SOP або були «навігаторами», тобто активно проявили свій інтерес і бажання підвищувати ефективність компанії.

3 травня 2013 року систему «Новатор» запущено на 43 підприємствах. 2016 року заплановано охопити всі підприємства групи ДТЕК Енерго, залучити до подання пропозицій до 20% персоналу і вбудувати методи та інструменти системи «Новатор» у щоденну операційну діяльність підприємства. Це дозволить підвищити ефективність операційної діяльності до рівня європейських компаній.

Орієнтація на клієнтів

Компанія повною мірою надає соціально незахищеним категоріям населення передбачені законодавством пільги з оплати за електроенергію, зокрема, для жителів багатоквартирних будинків без газу і централізованого опалення.

Загальні принципи компанії у сфері якості продукції та послуг:

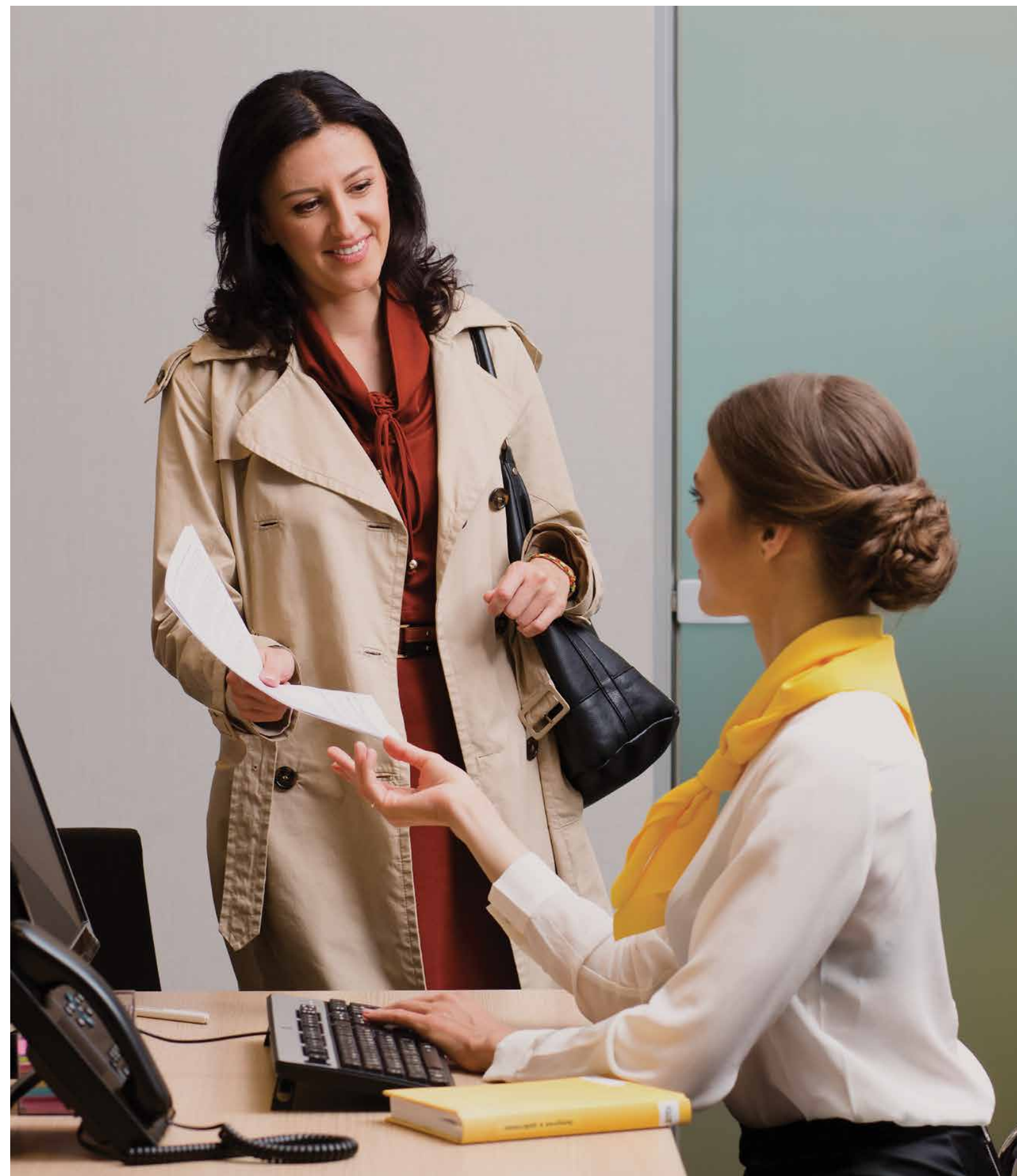
- виконання запланованих регламентних експлуатаційних робіт у повному обсязі й у встановлені строки;
- інвестування в підвищення надійності та безперебійності електропостачання й покращення якості електроенергії з урахуванням технічного стану електричних мереж і обладнання, аварійності, перспектив розвитку тощо;
- проведення організаційних і технічних заходів, спрямованих на скорочення кількості аварій і тривалості їх ліквідації (тренування з ліквідації аварій, розчищення трас повітряних ліній, комплектація аварійного запасу, організація чергувань тощо);
- підвищення рівня задоволеності клієнтів (наприклад: забезпечення доступності послуг із приєднання нових потужностей і скорочення часу на підключення, стабільність рівня напруги, безперебійність і відсутність перерв в електропостачанні, швидкість відновлення електропостачання після аварійних відключень, дотримання заявлених строків відновлення подавання електроенергії після планового відключення).

2015 року для підвищення якості обслуговування клієнтів було реалізовано такі основні ініціативи:

- розроблено і реалізовано програму покращень, спрямовану на підвищення низки показників задоволеності якістю обслуговування, а саме:

- інформування про сервіси компанії, тарифи на електроенергію, способи тарифікації, аварійні і планові відключення;
- надання інформації на сайтах компаній, у центрах обслуговування клієнтів (ЦОК) і контакт-центрах;
- розробка рекламно-інформаційних і POS-матеріалів;
- підвищення якості обслуговування в ЦОК і контакт-центрах у розрізі зменшення часу очікування;
- зменшення середнього часу обслуговування в ЦОК і можливість розв'язати питання за один контакт – дзвінок або відвідування;
- виконано розгортання корпоративного контакт-центру на базі пілотного майданчика в Нікополі (ДТЕК Дніпрообленерго), який повністю охопив Дніпропетровську область;
- впроваджено Стандарти якості обслуговування клієнтів (СЯОК), зокрема реалізовано програму навчання персоналу СЯОК;
- реалізовано програму перетворення районних відділень енергозбуту на ЦОК: впроваджено типову організаційну структуру та функції персоналу ЦОК, у ЦОК виділено відділи/групи у складі фронт-офісу та бек-офісу;
- за програмою розширення каналів приймання платежів від побутових клієнтів було укладено договори з усіма ключовими інтернет-майданчиками та мережами терміналів самообслуговування з приймання платежів.

Клієнти отримують всю необхідну інформацію під час особистого обслуговування й отримання пакету ознайомлювальних документів, а також через офіційні веб-сайти дистрибуційних підприємств компанії та онлайн-сервіс «Особистий кабінет».

Про звіт і процес нефінансової звітності

Настоящим звітом, в тому чи слі розділ «Сталий розвиток» (далі – Звіт), відображає істотні факти про діяльність у сфері сталого розвитку Групи ДТЕК в 2015 календарному році (з 1 січня по 31 грудня), а також деякі факти 2016 року, мають безпосередній взаємозв'язок з діяльністю, яку компанія вела в 2015 році, або важливі з точки зору розуміння завдань сталого розвитку.

Звіт є 3-м інтегрованим звітом компанії і 6-м звітом, що розкриває інформацію про діяльність компанії в області сталого розвитку. Попередній звіт був опублікований в 2015 році і містив інформацію про діяльність ДТЕК в 2014 календарному році.

Звіт підготовлений відповідно до Посібника зі звітності у сфері сталого розвитку GRI G4. Рівень застосування GRI G4 – «Розширений» (Comprehensive).

Також при підготовці звіту використовувалися рекомендації по звітності про досягнутий прогрес Глобального договору ООН (Advanced Level).

Межі та сфера охоплення звітності

Звіт відображає масштаб діяльності ДТЕК, підходить в області менеджменту і взаємодії із зацікавленими сторонами, показники в економічній та екологічній сферах, сфері управління персоналом, взаємодії з суспільством, клієнтоорієнтованої діяльності.

Структура компанії представлена в розділі «Про групу ДТЕК» на с. 8. Нефінансова звітність включає кількісні і якісні (описові) елементи за напрямками діяльності ДТЕК і дочірніх організацій, які надають найбільш істотний вплив на економіку, екологію та соціальні аспекти діяльності компанії в регіонах України.

Організаційні межі нефінансової звітності

1. Генерація електроенергії

ТОВ «ДТЕК Східенерго»,
в тому числі:

- ДТЕК Курахівська ТЕС
- ДТЕК Луганська ТЕС
- ДТЕК Зуївська ТЕС

ПАТ «ДТЕК Дніпроенерго»,
в тому числі:

- ДТЕК Криворізька ТЕС
- ДТЕК Запорізька ТЕС
- ДТЕК Придніпровська ТЕС

ПАТ «ДТЕК Західенерго»,
в тому числі:

- ДТЕК Бурштинська ТЕС
- ДТЕК Добротвірська ТЕС
- ДТЕК Ладжинська ТЕС

ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго»:

- ДТЕК Миронівська ТЕС

2. Дистрибуція і збут електроенергії

ТОВ «ДТЕК Високовольтні мережі»

ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго»

ПАТ «ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля»

ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго»

ПАТ «Київенерго»

3. Видобуток і збагачення вугілля

ПАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»,
в тому числі:

- ПСП «ШУ Тернівське»
- ПСП «ШУ Павлоградське»
- ПСП «ШУ імені Героїв Космосу»
- ПСП «ШУ Дніпровське»
- ПСП «ШУ Першотравенське»

ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля»,
в тому числі:

- ПСП «ШУ Добропольское»
- ПСП «ШУ Білозерське»

ТОВ «ДТЕК Свердловантрацит»,
в тому числі:

- ОП «ШУ Червонопартизанське»
- ОП «ШУ Свердловське»
- ОП «ЦЗФ Свердловська»

ТОВ «ДТЕК Ровенькиантрацит»,
в тому числі:

- ОП «ШУ Ровеньківське»
- ОП «ШУ Ясеновська»
- ОП «Центральна збагачувальна фабрика»
Комендантська»

ПАТ «ДТЕК Шахта Комсомолец Донбасу»

ПАТ «ДТЕК Добропільська ЦЗФ»

ТОВ «ЦЗФ «Павлоградська»

ТОВ «ЦЗФ «Курахівська»

ПАТ «ДТЕК Октябрська ЦЗФ»

ТОВ «Моспінське ВПП»

4. Відновлювана енергетика

ТОВ "Вінд Пауер"

5. Нафтогазовий напрям

ПрАТ «НАФТОГАЗВИДОБУВАННЯ»

Підстави для виключення організацій із меж звітності

В кордоні звітності не в виключені ТОВ «Техремпоставка», ТОВ «Першотравенський РМЗ», ТОВ «Інтеренергосервіс», ТОВ «Екоенергоресурс», ТОВ «ДТЕК Сервіс», ТОВ «ДТЕК Трейдинг», ТОВ «Пауер Трейд», ТОВ «ДТЕК Нафтогаз» (впливу цих організацій незначне або дані не консолідовані за показниками GRI).

До географічних меж звітності не входять компанії, що працюють за межами України: DTEK BV, DTEK OIL & GAS B.V., DTEK RENEWABLES B.V., DTEK ENERGY B.V., DTEK Finance BV, NGD BV, Primorskaya WEP BV, DTEK Holdings Limited, DTEK Trading Limited, DTEK Trading SA, DTEK Finance PLC, DTEK Investments Limited, DTEK Hungary Power Trade LLC, АТ «Шахтоуправління «Обухівська», АТ «Донський антрацит», ТОВ «Сулінантрацит».

Істотні теми

Оцінюючи суттєвість тим для цілей нефінансової звітності, ДТЕК спирається на принципи доцільності і актуальності в умовах українського контексту. За підсумками аудиту інформаційних матеріалів в ЗМІ, аналізу змісту нефінансових звітів провідних енергетичних компаній, досліджень соціального клімату на підприємствах Групи ДТЕК, змісту діалогів із зацікавленими сторонами були визначені наступні істотні теми для звіту.

Контекст	Низька ступінь суттєвості	Середній ступінь істотності	Високий ступінь істотності
Міжнародний	<ul style="list-style-type: none"> переваги різних тарифів для споживачів безпеку мережевої інфраструктури для населення наукові розробки і дослідження взаємодія з підрядниками 	<ul style="list-style-type: none"> нова філософія: соціально та клієнтоорієнтована енергетика просування відповідального енергоспоживання комбіноване використання видів палива, розвиток відновлюваної енергетики інвестиції в нові технології 	<ul style="list-style-type: none"> модернізація енергосистем і відновлення основних фондів (Східна Європа) енергоефективність та зниження викидів парникових газів взаємодія з клієнтами управління екологічними впливами
Україна	<ul style="list-style-type: none"> збереження біорізноманіття 	<ul style="list-style-type: none"> покращення системи моніторингу довкілля необхідність національної стратегії щодо сталого розвитку партнерство з некомерційними організаціями управління відходами до їх повної утилізації розвиток соціального підприємництва 	<ul style="list-style-type: none"> стратегія ДТЕК і напрямки інвестицій підвищення рівня життя населення територій діяльності підприємств безпека праці шахтарів система оплати праці на підприємствах якість послуг освіти та охорони здоров'я реструктуризація вугільної галузі та енергетичного сектора в цілому

Розрахунок показників

Джерелами даних є офіційні форми звітності, які надаються до органів державної статистики. Низка показників збирається і розраховується відповідно до форм внутрішньої звітності, які перевіряються відповідальними представниками компаній у межах процедур внутрішнього аудиту.

Дані щодо викидів парникових газів включають тільки прямі викиди парникових газів. Група СКМ в даний час не виробляє підрахунок обсягу непрямих викидів парникових газів у зв'язку з їх крайньої незначністю в порівнянні з обсягами прямих викидів.

Для розрахунку коефіцієнта плинності кадрів використовується середньооблікова чисельність штатних працівників. Для розрахунку показника співвідношення середньомісячної заробітної плати на підприємствах ДТЕК у вигляді сумарно середньооблікова чисельність персоналу за всіма активами. У межах цього показника співвідносяться середньомісячні заробітні плати на підприємствах компанії від року до року.

Детальний опис методології розрахунку показників було представлено в Звіті про діяльність у сфері сталого розвитку Групи ДТЕК за 2008-2009 роки.

Додаток 2

Кількісні показники результативності ДТЕК

Економічні

Показники економічної результативності ДТЕК наведені в розділах «Огляди макроекономіки і галузей» і «Результати діяльності» даного звіту.

Екологічні

Питомі викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, тонн на одиницю виробленої продукції	Питомі викиди в атмосферу, тонн на 1 тону видобутого вугілля			Питомі викиди в атмосферу, тонн на 1 МВт відпущеної електроенергії			Питомі викиди в атмосферу, тонн на 1000 Гкал відпущеної теплової енергії		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Генерація (На 1 МВт виробленої е/е)	-	-	-	0,0220248	0,02023944	0,01969442	0,4012346	0,40971455	0,42583624

Видобуток і збагачення вугілля (На 1 тону видобутого вугілля)	0,0035943	0,00469888	0,00637079	-	-	-	-	-	-
---	-----------	------------	------------	---	---	---	---	---	---

Рік	Валові викиди парникових газів, тис. тонн				
	метан	Діоксид вуглецю (CO ₂)	Закис азоту (N ₂ O)	Всього	В еквіваленті CO ₂ , т
2013	209,6	57 887,2	0,827	58 097,6	62 545 708,56
2014	194,9	52 012,8	0,752	52 208,5	56 339 068,61
2015	215,6	42 824,3	0,728	43 040,6	47 606 643,97

Питомі викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, тонн на одиницю виробленої продукції	Метан			Діоксид вуглецю (CO ₂)			Закис азоту (N ₂ O)		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Генерація (На 1 МВт виробленої е/е)	0,00033	0,00032	0,00040	1,09730	1,09730	1,10376	0,00469	0,00424	0,00471
Видобуток і збагачення вугілля (На 1 тону видобутого вугілля)	0,06647	0,06179	0,12176	0,06981	0,00698	0,00981	0,00165	0,00010	0,00120

Вміст забруднюючих речовин у стічних водах, ТОНН

Рік	БПК*	Нафто-продукти	Зважені речовини	Сухий залишок	Хлориди	Сульфати	Азот амонійний	Залізо загальне	Нітрати
2013	514,2	36,1	2 874,11	377 475,4	141 381,4	71 667,7	35,0	33,90	307,70
2014	525,6	26,3	3 085,01	316 778,3	103 474,4	63 785,6	38,1	620,14	332,34
2015	544,3	14,7	2 579,95	237 370,4	55 285,5	62 082,1	30,0	17,34	323,32

* Біологічна потреба в кисні.

Загальний обсяг багаторазово і повторно використовуваної води, тис. куб. метрів

Рік	Показник
2013	10 097 991,12
2014	7 347 570,83
2015	4 883 221,16

Загальний обсяг споживання води на власні потреби з розбивкою за джерелами, тис. куб. метрів

Рік	Всього	Поверхневі води	Підземні води	Вода, яку по-ставляють кому-нальним і іншим підприємствам	Інші джерела*
2013	2 058 742,1	2 027 718,4	4 505,8	11 335,9	15 182,7
2014	1 985 954,6	1 952 530,2	2 908,1	17 739,9	12 776,4
2015	1 700 101,5	1 620 121,9	1 718,2	67 043,0	11 218,4

Поводження з відходами, ТОНН

Показник	2013	2014	2015
Обсяг розміщення	17 060 455,9	14 704 043,7	12 552 654,6
Передано сторонніми організаціями	2 377 419,5	1 846 444,9	2 225 661,2
Обсяг утилізованих, перероблених відходів	2 634 109,3	2 281 649,0	1 656 912,1
Всього	22 071 984,7	18 832 137,6	16 435 228,0

Загальний обсяг виробничих відходів, ТОНН

Рік	Обсяг відходів на початок року, тонн				Обсяг відходів на кінець року, тонн			
	порожня порода	шлами	хвости	інші відходи	порожня порода	шлами	хвости	інші відходи
2013	416 599 285,5	34 166 643,2	0	3 707 024,6	407 684 193,7	46 044 808,3	0	469 626,1
2014	407 684 193,7	46 044 808,3	0	469 626,1	422 775 499,5	42 161 786,6	0	5 980 280,4
2015	422 775 499,5	42 160 986,6	0	5 980 280,4	430 207 946,6	42 703 457,5	0	6 241 993,0

Рекультивация земель, га

Рік	Площа земель, що підлягають рекультивации на початок року	Площа земель, що підлягають рекультивации на кінець року	Площа земель, рекультивованих в звітному році
2013	434,19	423,27	10,92
2014	444,03	452,68	18,18
2015	453,25	423,67	26,56

Охорона праці

Показники травматизму

Показник	2013	2014	2014*	2015	2015*
Коефіцієнт частоти виробничого травматизму (КІПТ) (LTAFR)	0,67	0,62	0,67	0,44	0,45
Коефіцієнт частоти смертельного травматизму (КСТ) (FAFR)	0,024	0,022	0,030	0,012	0,019

2013 рік: включаючи ТОВ «ДТЕК» і ПАТ «ДТЕК Крименерго»; не включаючи ТОВ «Вінд Пауер», ТОВ «Соціс» і ПрАТ «Нафтогазвидобування». 2014 року, 2015 роки: без урахування бойових дій. 2014*, 2015* роки: з урахуванням бойових дій.

Професійна захворюваність

Показник	2013	2014	2014*	2015	2015*
Коефіцієнт частоти професійних захворювань	1,08	0,88	0,88	0,60	0,60
Коефіцієнт втрачених днів	17,86	22,44	23,68	17,34	17,37

2013 рік: включаючи ТОВ «ДТЕК» і ПАТ «ДТЕК Крименерго»; не включаючи ТОВ «Вінд Пауер», ТОВ «Соціс» і ПрАТ «Нафтогазвидобування». 2014 року, 2015 роки: без урахування бойових дій. 2014*, 2015* роки: з урахуванням бойових дій.

Персонал

Коефіцієнт плинності кадрів

Рік	2013	2014	2015
	6,12	7,61	6,54

Показник наведено в межах звітності. Коефіцієнт плинності кадрів розраховується відповідно до внутрішньої управлінської звітності, оскільки дозволяє більш детально враховувати причини вибуття працівників і більш коректно отримати дані по плинності (наприклад, враховувати переклад співробітників усередині підприємств Групи ДТЕК).

Облікова чисельність персоналу за станом на 31 грудня кожного року, ЧОЛ.

Рік	2013	2014	2015
	111 182	104 067	95 119

Дані наведені по основних підприємствах, що входять в межі звітності, без урахування філій.

Середній термін роботи на підприємствах електроенергетики працівників, які пішли організацію протягом звітного року, ЧОЛ.

Рік	Покинуло компанію працівників всього	Жінок	Чоловіків	У віці менше 30 років	Від 30 до 50 років	Більше 50 років	Пропрацювали в компанії менше 1 року	Від 1 року до 5 років	Понад 5 років
2013	9 285	3 537	5 748	1 830	4 053	3 402	875	2 360	6 050
2014	4 816	1 678	3 138	833	2 025	1 958	325	1 121	3 370
2015	5 293	1 709	3 584	905	1 971	2 417	731	1 717	2 845

Дані наведено по підприємствах генерації і дистрибуції в межах звітності.

Склад персоналу за категоріями, ЧОЛ.

Рік	Категорії персоналу			Вік, років			Стать	
	КФС	робітники	менше 30	30–50	старше 50	чоловічий	жіночий	
2013	32 267	94 548	30 556	69 184	27 175	92 318	34 597	
2014	28 957	84 180	25 292	60 831	27 014	80 089	33 048	
2015	28 941	80 897	22 897	64 376	22 060	79 564	29 769	

За даними управлінської звітності.

Склад керівних органів в розбивці за віком і статтю*, ЧОЛ.

Рік	Чисельність складу керівних органів	Вік, років			Стать	
		менше 30	30–50	старше 50	чоловічий	жіночий
2013	162	5	88	69	146	16
2014	134	1	80	53	115	19
2015	139	0	88	51	116	23

* До керівним органам відносяться генеральні директори, директори, члени Правління (включаючи комітети). Дані наведено в межах звітності. Дані за 2014-2015 роки не включають ПАТ «ДТЕК Крименерго».

Кількість фактів навчання та підвищення кваліфікації

Рік	Всього фактів навчання	У тому числі			
		внутрішнє		зовнішнє	
		КПФС (ІТП)	робітники	КПФС (ІТП)	робітники
2013	79 576	21 458	40 341	14 120	3 657
2014	58 544	14 957	32 915	7 577	3 095
2015	51 639	16 267	29 223	4 667	1 482

Дані за 2013 рік включає ТОВ «ДТЕК» і ПАТ «ДТЕК Крименерго», дані за 2015 рік – ТОВ «ДТЕК», ТОВ «ДТЕК Енерго».

Енергетика

Пряме використання енергії із зазначенням первинних джерел

Рік	Природний газ, ГДж	Мазут, ГДж	Вугілля, ГДж	Кокс, ГДж	Бензин, ГДж	Дизельне паливо, ГДж	Всього	
							ГДж	т.у.п.
2013	94 372 356	1 394 760	555 742 117	1 926	564 105	1 123 786	653 199 051	22 287 702
2014	77 817 635	1 227 276	519 777 968	2 727	499 817	1 097 155	600 422 578	20 486 924
2015	67 723 963	6 106 012	414 636 059	1 661	1 714 199	5 335 080	495 516 974	16 907 457

Енергія, заощаджена внаслідок енергоефективних заходів

Рік	Електроенергія	Теплова енергія		Паливні ресурси	
	тис. кВт·ч	Гкал	ГДж	т.у.п.	ГДж
2013	106 392,07	27 833,75	116 623,40	71 402,38	2 092 632,41
2014	188 656,27	23 151,53	97 004,91	162 201,85	4 753 746,94
2015	108 765,95	172 692,49	723 581,53	150 119,11	4 399 630,74

Примітки до всіх таблиць

Дані по 2013-2015 роки наведено по підприємствах, що входять в межі звіту відповідного періоду. Докладніше – див. Додаток 1 «Про звіт і процес звітності». Винятком є ПАТ «ДТЕК Крименерго»: кількісні дані по цій компанії включені в 2013 і 2014 роки.

Таблиця відповідності звіту керівництву Глобальної ініціативи зі звітності (GRI G4) і рекомендаціям по звітності про досягнутий прогрес Глобального договору ООН

Загальні стандартні елементи звітності	Сто-рінка	Посилання на додаткові джерела інформації/коментар/пряма відповідь
Стратегія і аналіз		
G4-1	Заява найстаршого особи, що приймає рішення в організації	5-7 Див. Звернення до читача
G4-2	Опис ключових впливів, ризиків, можливостей	140 Розділ «Сталий розвиток»
Профіль організації		
G4-3	Назва	12 Розділ «Про групу ДТЕК»
G4-4	Бренди, продукція, послуги	14, 16 Розділ «Про групу ДТЕК», http://www.dtek.com/ru/our-operations
G4-5	Місцезнаходження штаб-квартири	http://www.dtek.com/ru/contacty
G4-6	Кількість країн, в яких організація здійснює свою діяльність, і назви країн, де здійснюється основна діяльність або які особливо значущі з точки зору питань сталого розвитку, які охоплюються звітом	16, 21 Розділ «Про групу ДТЕК»
G4-7	Характер власності й організаційно-правова форма	12-17 Розділ «Про групу ДТЕК», http://www.dtek.com/ru/about-us/corporate-governance
G4-8	Ринки, на яких працює організація (включаючи географічну розбивку, які обслуговуються галузі, а також категорії споживачів і бенефіціарів)	20-21 Розділ «Про групу ДТЕК»
G4-9	Масштаб організації, включаючи: <ul style="list-style-type: none"> загальну чисельність співробітників; загальна кількість підрозділів; чисті продажі (для організацій приватного сектора) або чисті доходи (для організацій державного сектора); загальний капітал в розбивці на позиковий і власний капітал (для організацій приватного сектора); обсяг поставляються продукції або послуг 	16-19, 22-23, 124-125, 188-189, 194-195 Розділи «Про групу ДТЕК», «Результати діяльності», Додатка 1 і 2
G4-10	а. Загальна чисельність співробітників з розбивкою за договором про наймання і підлозі б. Загальна чисельність постійних співробітників з розбивкою по типу зайнятості і підлозі f. Істотні сезонні зміни чисельності зайнятих осіб (наприклад, в туризмі чи сільському господарстві)	162-163, 194-195 Розділ «Співробітники», Додаток 2. Істотні сезонні зміни чисельності зайнятих осіб – не релевантно
G4-11	Відсоток співробітників, охоплений колективними договорами	В межах звітності охоплення співробітників колективними договорами дорівнює 99%

Загальні стандартні елементи звітності	Сто-рінка	Посилання на додаткові джерела інформації/коментар/пряма відповідь
G4-12	Ланцюжок поставок організації	http://www.dtek.com/ru/about-us Департаменти по закупкам ДТЕК прагнуть знайти оптимальне рішення щодо забезпечення виробництва підприємств групи ДТЕК. Компанія зацікавлена в надійних підрядників і постачальників матеріалів і обладнання. Всім підрядникам і постачальникам забезпечені рівні умови отримання замовлень шляхом участі в конкурсних процедурах через електронну торгівлю площадку ДТЕК
G4-13	Зміни масштабів, структури або власності організації або її ланцюжка поставок, що відбулися впродовж звітного періоду, включаючи: <ul style="list-style-type: none"> зміни, що стосуються підрозділів або їх місцезнаходження, включаючи відкриття, закриття та розширення підприємств; зміни в структурі акціонерного капіталу та інші дії по формуванню, підтримці або зміні капіталу (для організацій приватного сектора); зміна місцезнаходження постачальників, структури 	16-19, 24-25 Розділи «Про групу ДТЕК», «Результати діяльності»
Зобов'язання щодо участі в зовнішніх ініціативах		
G4-14	Використання принципу обережності	176 Розділ «Охорона довкілля»
G4-15	Розроблені зовнішніми сторонами економічні, екологічні та соціальні хартії, принципи або інші ініціативи, до яких організація приєдналася або підтримує	142 Розділ «Сталий розвиток»
G4-16	Членство в асоціаціях і/або національних і міжнародних організаціях по захисту інтересів	142 Розділ «Сталий розвиток», http://www.dtek.com/ru/about-us/membership-of-associations
Виявлені суттєві аспекти і межі		
G4-17	Юридичні особи, звітність яких була включена в консолідовану звітність а. Юридичні особи, звітність яких була включена до консолідованої фінансової звітності або аналогічні документи б. Чи не відсутній у звіті в області сталого розвитку інформація про будь-яку юридичну особу, звітність якої була включена до консолідованої фінансової звітності або аналогічні документи	188 Додаток 1
G4-18	Методика визначення змісту звіту і кордонів аспектів	188 Додаток 1

Загальні стандартні елементи звітності		Сто-рінка	Посилання на додаткові джерела інформації/коментар/пряма відповідь
G4-19	Всі істотні аспекти	188	Додаток 1
G4-20	Аспекти, істотні всередині організації	188	Додаток 1
G4-21	Аспекти, істотні за межами організації	188	Додаток 1
G4-22	Переформулювання показників, опублікованих в попередніх звітах, причини переформулювань		Переформулювань не проводилося
G4-23	Істотні зміни охоплення і кордонів аспектів у порівнянні з попередніми звітними періодами	188, 193, 195	Додатки 1, 2, коментарі до показників
Взаємодія із зацікавленими сторонами			
G4-24	Список груп зацікавлених сторін	138	Розділ «Сталий розвиток» http://www.dtek.com/ru/corporate-social-responsibility/stakeholders_and_social_partnership http://www.dtek.com/ru/corporate-social-responsibility/partners
G4-25	Принципи виявлення та відбору зацікавлених сторін для взаємодії		Кодекс корпоративної етики. У звітному періоді істотних змін в «карту стейкхолдерів» не вносилося. У кожному розділі звіту наведені відомості про групи стейкхолдерів, з якими компанія взаємодіяла в звітному періоді, і теми взаємодії
G4-26	Підхід організації до взаємодії із зацікавленими сторонами		http://www.dtek.com/ru/corporate-social-responsibility/stakeholders_and_social_partnership
G4-27	Ключові теми і побоювання, які були підняті зацікавленими сторонами	144-145, 148	Розділи «Сталий розвиток», «Суспільство»
Загальні відомості щодо звіту			
G4-28	Звітний період	188	Додаток 1
G4-29	Дата публікації попереднього звіту в галузі сталого розвитку	188	Додаток 1
G4-30	Цикл звітності (наприклад, річний або дворічний)	188	Додаток 1
G4-31	Контактна особа для звернення з питаннями щодо даного звіту або його змісту		Вікторія Гриб, керівник департаменту з питань сталого розвитку csr@dtek.com
G4-32	Показник змісту GRI	196	Додаток 3
G4-33	Політика і застосовується практика організації щодо забезпечення зовнішнього задоволення звітності про сталий розвиток		Даний інтегрований звіт підготовлений відповідно до Посібника зі звітності у сфері сталого розвитку GRI G4 – самодекларації рівня застосування GRI G4 «Розширений». Нефінансові звіти ДТЕК до 2012 року проходили незалежну аудиторську перевірку

Загальні стандартні елементи звітності		Сто-рінка	Посилання на додаткові джерела інформації/коментар/пряма відповідь
Корпоративне управління			
G4-34	Структура корпоративного управління	128-129	Розділ «Корпоративне управління» http://www.dtek.com/ru/about-us/corporate-governance
G4-35	Порядок делегування повноважень щодо розв'язання економічних, екологічних і соціальних проблем від вищого органу корпоративного управління виконавчим керівникам вищого рангу і іншим співробітникам	141	Розділ «Сталий розвиток»
G4-36	Керівник/керівники, відповідальні за вирішення економічних, екологічних і соціальних проблем	38, 141	Розділи «Менеджмент», «Сталий розвиток»
G4-38	Склад вищого органу корпоративного управління і його комітетів	128, 130-133	Розділ «Корпоративне управління»
G4-39	Чи є голова вищого органу корпоративного управління також виконавчим директором (і якщо так, то які його функції в управлінні організацією та причини такого суміщення посад)		Не є
G4-40	Порядок висунення та відбору кандидатів в члени вищого органу корпоративного управління		У Групі ДТЕК визначено правила пошуку і добору вищого керівництва (з Політики з управління персоналом)
G4-41	Процедури, які використовуються вищим органом корпоративного управління для запобігання конфліктам інтересів і управління ними		Закріплені в Комплаєнс-політиці
G4-42	Роль вищого органу корпоративного управління і виконавчих керівників вищого рангу в розробці, затвердженні та оновленні формулювань цілей організації, її цінностей і місії, а також її стратегій, політик і завдань щодо економічного, екологічного і соціального впливу		Розроблення, затвердження та оновлення формулювань цілей ДТЕК, цінностей і місії компанії, а також її стратегій, політик і завдань щодо економічного, екологічного і соціального впливу здійснюється за участю Наглядової ради
G4-44	Процедури оцінки діяльності вищого органу корпоративного управління з точки зору управління ім економічними, екологічними і соціальними питаннями		У Генерального директора, Виконавчого директора, Директора з регіональної політики зафіксовані показники результативності з економічних, екологічних та соціальних аспектів. Досягнення показників контролюється Наглядовою радою
G4-48	Вищий комітет або посада особи, офіційно перевіряючого і затверджує звіт організації в галузі сталого розвитку та забезпечує охоплення всіх істотних аспектів		Генеральний директор

Загальні стандартні елементи звітності	Сто-рінка	Посилання на додаткові джерела інформації/коментар/пряма відповідь
G4-51		Опишіть правила винагороди членів вищого органу корпоративного управління і виконавчих керівників вищого рангу
		Правила винагороди встановлені через оцінку досягнення затверджених стратегічних цілей і KPI
Етика і сумлінність		
G4-56	28, 141	Цінності, принципи, стандарти і норми поведінки організації, такі як кодекси поведінки та етичні кодекси
		Розділи «Про групу ДТЕК», «Комплаєнс і корпоративна етика», Кодекс корпоративної етики http://www.dtek.com/ru/about-us/mission-vision-and-values
G4-57	141	Внутрішні і зовнішні механізми звернення за консультаціями з питань етичного і законслухняної поведінки, а також з питань, пов'язаних з проявами несумлінності в організації
		Розділ «Комплаєнс і корпоративна етика» http://www.dtek.com/ru/about-us/code-of-ethics
G4-58	141	Внутрішні і зовнішні механізми повідомлення про неетичну або незаконну поведінку, а також про проблеми, пов'язані з недобросовісністю в організації
		Розділ «Комплаєнс і корпоративна етика» http://www.dtek.com/ru/about-us/code-of-ethics

Істотні аспекти

Специфічні стандартні елементи звітності

Категорія «ЕКОНОМІЧНА»

Загальні стандартні елементи звітності	Сто-рінка	Посилання на додаткові джерела інформації/коментар/пряма відповідь
СПМ	30-37	
Економічна результативність		
G4-EC1	88, 122	Створена і розподілена пряма економічна вартість
		Розділи «Огляд галузі», «Результати діяльності», «Консолідована фінансова звітність»
G4-EC2	122	Фінансові аспекти та інші ризики і можливості для діяльності організації, пов'язані зі зміною
		Розділ «Результати діяльності»
G4-EC3	162, 164	Забезпеченість зобов'язань організації, пов'язаних з пенсійними планами з встановленими пільгами
		Розділ «Співробітники»
G4-EC4		Фінансова допомога, отримана від держави
		Фінансової допомоги від держави компанія не отримувала
Присутність на ринках		
G4-EC6		Частка керівників вищого рангу в істотних регіонах діяльності організації, найнятих з числа представників місцевого населення
		Частка керівників вищого рангу, найнятих з числа представників місцевого населення, становить 95 %

Загальні стандартні елементи звітності	Сто-рінка	Посилання на додаткові джерела інформації/коментар/пряма відповідь
Непрямі економічні впливу		
G4-EC7	106, 149	Розвиток і вплив інвестицій в інфраструктуру і безоплатні послуги
		Розділи «Інвестиційні проекти», «Суспільство»
G4-EC8	139	Істотні непрямі економічні впливу, включаючи область впливу
		Розділ «Сталий розвиток»
Категорія «ЕКОЛОГІЧНА»		
Загальні стандартні елементи звітності	Сто-рінка	Посилання на додаткові джерела інформації/коментар/пряма відповідь
СПМ		Політика з управління охороною навколишнього середовища, розділ «Охорона навколишнього середовища»
Енергія		
G4-EN3	195	Споживання енергії всередині організації
		Додаток 2
G4-EN6	184-195	Скорочення енергоспоживання
		Розділ «Стойка енергетика», Додаток 2
Вода		
G4-EN8	192	Загальна кількість води, що забирається, з розподілом за джерелами
		Додаток 2
G4-EN9	180-181	Джерела води, на які впливає водозбір організації
		Розділ «Охорона довкілля»
G4-EN10	192	Частка і загальний обсяг багаторазово і повторно використовуваної води
		Додаток 2
Біорізноманіття		
G4-EN11		Виробничі майданчики, що знаходяться у власності, в оренді чи під контролем організації та розташовані на охоронюваних природних територіях і територіях з високою цінністю біорізноманіття, що знаходяться поза межами охоронюваних природних територій, або що примикають до таких територій
		Необхідні дані в компанії відсутні
G4-EN12	183	Опис істотних впливів діяльності, продукції та послуг на біорізноманіття на охоронюваних природних територіях з високою цінністю біорізноманіття поза межами охоронюваних природних територій
		Розділ «Охорона довкілля»
Викиди		
G4-EN15	191	Прямі викиди парникових газів
		Додаток 2
G4-EN16	191	Непрямі енергетичні викиди парникових газів
		Додаток 2

Загальні стандартні елементи звітності	Сто-рінка	Посилання на додаткові джерела інформації/коментар/пряма відповідь
G4-EN17	Інші непрямі викиди парникових газів	Необхідні дані в компанії відсутні
G4-EN19	Скорочення викидів парникових газів	178 Розділ «Охорона довкілля»
G4-EN20	Викиди озоноруйнівних речовин	Викиди озоноруйнівних речовин відсутні
G4-EN21	Викиди в атмосферу NOx, SOx та інших значущих забруднюючих речовин	191 Додаток 2
Скиди і відходи		
G4-EN22	Загальний обсяг скидів із зазначенням якості стічних вод і приймає об'єкта	192 Додаток 2
G4-EN23	Загальна маса відходів з розбивкою за видами і методів поводження	193 Додаток 2
G4-EN24	Загальна кількість і обсяг істотних розливів	Аналіз не проводився
G4-EN25	Маса перевезених, імпортованих, експортованих або перероблених відходів, які є небезпечними згідно з додатками I, II, III і VIII до Базельської конвенції, а також відсоток міжнародних перевезень відходів	Чи не релевантно
G4-EN26	Належність, розмір, статус охорони і цінність з точки зору біорізноманіття водних об'єктів і пов'язаних з ними місць існування, на які істотно впливають скиди організації і поверхневий стік з її території	183 Розділ «Охорона довкілля»
Продукція та послуги		
G4-EN27	Ступінь зниження впливу продукції і послуг на навколишнє середовище	Розділи «Стийка енергетика», «Охорона навколишнього середовища»
G4-EN28	Частка проданої продукції і її пакувальних матеріалів, що підлягає поверненню для переробки виробнику з розбивкою за категоріями	Чи не релевантно
Відповідність вимогам		
G4-EN29	Грошове значення істотних штрафів і загальне число нефінансових санкцій, накладених за недотримання екологічного законодавства і нормативних вимог	102 нефінансові санкції і 1,4 млн грн штрафів у сфері екології
Загальна інформація		
G4-EN31	Загальні витрати і інвестиції на охорону навколишнього середовища з розбивкою за типами	176 Розділ «Охорона довкілля»

Категорія «СОЦІАЛЬНА»			
Загальні стандартні елементи звітності	Сто-рінка	Посилання на додаткові джерела інформації/коментар/пряма відповідь	
СПМ		Розділи «Співробітники», «Охорона праці, промислова безпека та охорона здоров'я», «Суспільство»	
Практика трудових відносин та гідну працю			
Зайнятість			
G4-LA1	Загальна кількість і відсоток знову найнятих працівників, а також плінність кадрів в розбивці по віковій групі, статтю та регіоном	194	Додаток 2
G4-LA2	Пільги, що надаються співробітникам, які працюють на умовах повної зайнятості, які не надаються співробітникам, які працюють на умовах тимчасової або неповної зайнятості, з розбивкою по істотним регіонах діяльності організації	162-164	Розділ «Співробітники»
Взаємовідносини співробітників і керівництва			
G4-LA4	Мінімальний період повідомлення щодо істотних змін в діяльності організації, а також визначено він в колективній угоді		Відповідно до законодавства – 2 місяці; закріплено в колективних договорах
Здоров'я та безпека на робочому місці			
G4-LA5	Частка всього персоналу, представленого в офіційних спільних комітетах по здоров'ю і безпеці за участю представників керівництва і працівників, що беруть участь в моніторингу і формулюють рекомендації щодо програм по здоров'ю і безпеці на робочому місці		Чисельність комітету з охорони праці на підприємстві становить 8-10 чоловік
G4-LA6	Види і рівень виробничого травматизму, рівень професійних захворювань, коефіцієнт втрачених днів і коефіцієнт відсутності на робочому місці, а також загальна кількість смертей, пов'язаних з роботою, в розбивці по регіонах і підлозі	193	ДОДАТОК 2. Дані по підрядним організаціям відсутні. Розбиття за регіонами діяльності є неістотним. Коефіцієнт відсутності на робочому місці не підраховується
G4-LA7	Працівники з високим травматизмом і високим ризиком захворюваності, пов'язаними з родом їх занять	172	Розділ «Охорона праці, промислова безпека та охорона здоров'я»
G4-LA8	Відображення питань здоров'я та безпеки в офіційних угодах з профспілками		Дані питання є невід'ємною частиною колективних договорів, які укладаються на всіх виробничих підприємствах

Загальні стандартні елементи звітності	Сто-рінка	Посилання на додаткові джерела інформації/коментар/пряма відповідь
Підготовка та освіту		
G4-LA9	Середньорічна кількість годин навчання одного співробітника з розбивкою по підлозі і категоріям працівників	Облік за кількістю годин ведеться не на всіх підприємствах. Ведеться облік фактів навчання. Дані представлені в Додатку 2
G4-LA10	Програми розвитку навичок і освіти протягом життя, покликані підтримувати здатність співробітників до зайнятості, а також надати їм підтримку при завершенні кар'єри	165 Розділ «Співробітники»
G4-LA11	Частка співробітників, для яких проводяться періодичні оцінки результативності та розвитку кар'єри, в розбивці по підлозі і категоріям працівників	Дані обробляються
Різноманітність і рівні можливості		
G4-LA12	Склад керівних органів і основних категорій персоналу організації з розбивкою за статтю, віковими групами, приналежність до груп меншин та іншими ознаками різноманітності	195 Додаток 2
Рівну винагороду для жінок і чоловіків		
G4-LA13	Ставлення базового окладу чоловіків і жінок в розбивці по категоріям працівників і за істотними регіонах здійснення діяльності організації	Немає
Оцінка практики трудових відносин постачальників		
G4-LA14	Відсоток нових постачальників, які пройшли оцінку за критеріями практики трудових відносин	Несуттєво, оцінка не проводилась
G4-LA15	Істотне реального і потенційного негативний вплив на практику трудових відносин в ланцюжку поставок і вжиті заходи	Несуттєво, оцінка не проводилась
Права людини		
Інвестиції		
G4-HR1	Загальна кількість і відсоток істотних інвестиційних угод і контрактів, які включають положення, що стосуються питань прав людини або які пройшли оцінку з точки зору прав людини	Не оцінювалося
G4-HR2	Загальна кількість годин навчання співробітників політикам, пов'язаним зі значущими для діяльності організації аспектами прав людини, включаючи частку навчених співробітників	Не оцінювалося

Загальні стандартні елементи звітності	Сто-рінка	Посилання на додаткові джерела інформації/коментар/пряма відповідь
Недопущення дискримінації		
G4-HR3	Загальна кількість випадків дискримінації та вжиті коригувальні дії	У звітному періоді дані про такі ситуації не надходили
Свобода асоціації та ведення колективних переговорів		
G4-HR4	Виявлені підрозділи і постачальники, в яких право на використання свободи асоціації та ведення колективних переговорів може порушуватися або піддаватися істотному ризику, і дії, вжиті для підтримки цих прав	Право на свободу об'єднань закріплено в колективних договорах. Співробітники мають право на страйки. Переговорний процес є основним механізмом вирішення спорів
Дитяча праця		
G4-HR5	Виявлені підрозділи і постачальники, в яких є істотний ризик використання дитячої праці, і дії, вжиті для ліквідації дитячої праці	Несуттєво. Дитяча праця і примусова праця заборонені в Україні законодавчо. Компанія не працює в країнах, де високий ризик подібних порушень прав людини
Примусову або обов'язкову працю		
G4-HR6	Виявлені підрозділи і постачальники, у яких є істотний ризик використання примусової чи обов'язкової праці, а також дії, вжиті для викорінення всіх форм примусової та обов'язкової праці	Несуттєво. Дитяча праця і примусова праця заборонені в Україні законодавчо. Компанія не працює в країнах, де високий ризик подібних порушень прав людини
Практики забезпечення безпеки		
G4-HR7	Частка співробітників служби безпеки, які пройшли навчання політикам і процедурам щодо аспектів прав людини, пов'язаних з здійснюваною діяльністю	Не оцінювалося
Права корінних і нечисленних народів		
G4-HR8	Загальна кількість випадків порушень, які зачіпають права корінних і нечисленних народів, і вжиті заходи	Компанія не працює на території проживання корінних і нечисленних народів
Оцінка		
G4-HR9	Загальна кількість і відсоток підрозділів, щодо яких проводилась оцінка на предмет дотримання прав людини або оцінка впливу у зв'язку з правами людини	Не оцінювалося
Оцінка дотримання постачальниками прав людини		
G4-HR10	Відсоток нових постачальників, які пройшли оцінку з використанням критеріїв дотримання прав людини	Не оцінювалося

Загальні стандартні елементи звітності	Сто-рінка	Посилання на додаткові джерела інформації/коментар/пряма відповідь
G4-HR11		Істотне реального і потенційного негативний вплив на дотримання прав людини в ланцюжку поставок і вжиті заходи
		Не оцінювалося
Суспільство		
Місцеві громади		
G4-SO1	149-159	Відсоток підрозділів з реалізованими програмами взаємодії з місцевими громадами, програмами оцінки впливу діяльності на місцеві спільноти та програмами розвитку місцевих громад
		Розділ «Суспільство»
Протидія корупції		
G4-SO3	140	Загальна кількість і відсоток підрозділів, щодо яких проводилися оцінки ризиків, пов'язаних з корупцією, і виявлені істотні ризики
		Розділ «Комплаєнс і корпоративна етика»
G4-SO4	140	Інформування про політиків і методи протидії корупції та навчання їм
		Розділ «Комплаєнс і корпоративна етика» http://www.dtek.com/ru/about-us/code-of-ethics
G4-SO5		Підтверджені випадки корупції та вжиті заходи
		Таких випадків не зареєстровано
Державна політика		
G4-SO6		Загальна грошовий вираз пожертвувань на політичні цілі по країнах і одержувачам/бенефіціарам
		Компанія не підтримує політичні партії
Перешкоджання конкуренції		
G4-SO7		Загальна кількість випадків правових дій щодо організації у зв'язку з перешкодою конкуренції і порушенням антимонопольного законодавства і їх результати
		Таких випадків не зареєстровано
Відповідність вимогам		
G4-SO8		Грошовий вираз суттєвих штрафів і загальне число нефінансових санкцій, накладених за недотримання законодавства та нормативних вимог
		102 нефінансові санкції і 1,4 млн грн штрафів у сфері екології
Оцінка впливу постачальників на суспільство		
G4-SO9		Відсоток нових постачальників, які пройшли оцінку за критеріями впливу на суспільство
		Не оцінювалося
G4-SO10		Істотне реального і потенційного негативний вплив на суспільство в ланцюжку поставок і вжиті заходи
		Не оцінювалося

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПРОДУКЦІЮ		
Загальні стандартні елементи звітності	Сто-рінка	Посилання на додаткові джерела інформації/коментар/пряма відповідь
СПМ	182	Розділ «Стала енергетика»
Здоров'я та безпека споживача		
G4-PR1	182	Відсоток значущих категорій продукції та послуг, вплив яких на здоров'я і безпеку оцінюється для виявлення можливостей для покращення
		Розділ «Стала енергетика»
Маркування продукції і послуг		
G4-PR3		Види інформації про властивості продукції та послуг, необхідні процедурами, і частка значущих категорій продукції та послуг, щодо яких діють такі вимоги до інформації
		Чи не релевантно. Інформування споживачів про ризики, пов'язані з використанням електроенергії – див. «Стійка енергетика». Згідно з санітарними нормами, в електроустановках до 220 кВ не передбачається заходи, спрямовані на захист здоров'я споживачів від впливу електромагнітного поля
G4-PR4		Загальна кількість випадків невідповідності нормативним вимогам і добровільним кодексам, що стосуються інформації та маркування про властивості продукції та послуг, в розбивці по видах наслідків
		Таких випадків не зареєстровано
G4-PR5		Результати досліджень з оцінки ступеня задоволеності споживачів
		Розділ «Стійка енергетика»
Маркетингові комунікації		
G4-PR6		Продаж заборонених або спірних товарів
		Чи не релевантно
G4-PR7		Загальна кількість випадків невідповідності нормативним вимогам і добровільним кодексам, що стосуються маркетингових комунікацій, включаючи рекламу, просування продукції і спонсорство, в розбивці по видах наслідків
		Таких випадків не зареєстровано
Недоторканність приватного життя споживача		
G4-PR8		Загальна кількість обґрунтованих скарг, що стосуються порушення недоторканності приватного життя споживача і втрати даних про споживачів
		Таких випадків не зареєстровано
Відповідність вимогам		
G4-PR9		Грошова сума істотних штрафів, накладених за недотримання законодавства та нормативних вимог, що стосуються надання та використання продукції і послуг
		Відповідно до Постанови НКРЕКП № 952 від 27 березня 2015 року за порушення ліцензійних умов передачі і постачання електроенергії на ПАТ «Дніпрообленерго» було накладено штраф в розмірі 70 тис. грн

ГАЛУЗЕВІ АСПЕКТИ

Загальні стандартні елементи звітності	Сто-рінка	Посилання на додаткові джерела інформації/коментар/пряма відповідь
MM1	193	Додаток 2
MM2		290,43 га
MM3	193	Додаток 2
MM4		Таких випадків не зареєстровано. Право на свободу об'єднань закріплено в колективних договорах. Співробітники мають право на страйки. Переговорний процес є основним механізмом вирішення спорів
MM5		Компанія не працює на території проживання корінних і нечисленних народів
MM6		Компанія знаходиться в постійному діалозі з населенням територій діяльності своїх підприємств та представниками місцевої влади. Суперечок в звітному періоді не зареєстровано
MM9		У звітному періоді переселення жителів у зв'язку з розміщенням об'єктів не було
EU10	92	Розділ «Виробнича діяльність»

Загальні стандартні елементи звітності	Сто-рінка	Посилання на додаткові джерела інформації/коментар/пряма відповідь
EU11	93	Розділ «Виробнича діяльність»
EU12	93, 98	Розділ «Виробнича діяльність»
EU13		Аналіз не проводився
EU15		Порахувати такі дані коректно не видається можливим
EU17		Дані в компанії відсутні
EU18		Дані в компанії відсутні
EU25		Травмовано 13 осіб, з них 7 – із летальним кінцем
EU26		Компанії дистрибуції обслуговують 100% населення відповідних територій
EU27		У звітному періоді 37 678 споживачів були тимчасово відключені від послуг електропостачання за несплату
EU28		Середня частота перерв електропостачання (SAIFI) – 9,53 переривання на одного споживача
EU29		Середня тривалість перерв електропостачання (SAIDI) – 1 248,39 хв